

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Francis\_Dick-Za\_trest.PDB

PDB Name: Francis\_Dick-Za\_trest  
Creator ID: REAd  
PDB Type: TEXT  
Version: 0  
Unique ID Seed: 0  
Creation Date: 30.10.2003  
Modification Date: 30.10.2003  
Last Backup Date: 1.1.1970  
Modification Number: 0

Za trest

Dick Francis

1

Fetující jezdci v Derby nevíteží.

V životě jsem nefetoval.

Stál jsem před člověkem, pro něhož jsem jezdil, a poslouchal jsem, jak mi sděluje, že už moje služby nepotřebuje, že už jeho koně jezdit nebudu. Seděl za velkým starožitným psacím stolem pokrytým písemnostmi a prohlížel si nehty. Měl jemné, bledé ruce.

"Dozvěděl jsem se to ze spolehlivého pramene," prohlásil.

"Ale já přece nefetuju!" Bránil jsem se zmateně a nešťastně. "Nikdy jsem nic nefetoval, nic, a kokain už vůbec ne.

Nikdy jsem si ani nezapálil marjánku. Prostě to není pravda!"

Chladně, odtažitě se na mne zadíval, jak se na člověka dívají bohatí a mocní. Sebevědomý, statný člověk, který po předcích zdědil dobrý mozek a pořádný podíl na obchodní bance. Koně trénoval jen ze záliby a posedlosti.

Tehdy mi nebylo ještě ani osmnáct a dnes vím, že jsem byl na svůj věk hodně nezkušený. Ale samozřejmě jsem si to ještě neuvědomoval. Tváří v tvář pochybené sebejistotě toho člověka jsem si připadal bezmocný, nevěděl jsem vůbec, jak si v takové situaci poradit.

"Sire Viviane..." začal jsem zoufale, ale on mi klidně, s převahou, velitelským hlasem skočil do řeči:

"Můžeš odejít ihned, Benedikte," řekl. "Nestojím o to, aby mě stále poškodily jakékoli řeči o fetujícím jezdci, i když jde o amatéra, a to o neslavného." Viděl, jak mne to zasáhlo. Neúprosně pokračoval: "Nikdy se nedostaneš mezi špičku. Za prvé jsi příliš velký, nebo spíš budeš velký, tak za jeden, za dva roky. Upřímně řečeno, v sedle vypadáš opravdu nemotorně, samá ruka samá noha. I ten nejlepší skokan s tebou v sedle skáče jako kráva. Když toto vše vezmu v úvahu, a navíc tvou nedobrou pověst... Ne, nepřeji si, aby tvé jméno bylo spojováno s mou stájí."

Tupě, oněmělý, jsem se na něho díval. Jeho surová kritika mých jezdeckých schopností, byť do určité míry oprávněná, se mne dotkla mnohem víc než jeho zcela neoprávněná a ničím nedoložená nařčení, že fetuju.

Důvěrně známé stěny jeho kanceláře jako by ustupovaly, vzdalovaly se. Připadalo mi, že stojím v prázdnotě, sám, s bušícím srdcem a zkamenělými nohama. Fotografie někdejších vítězů, zdobící zdi, knihovny a zelené tapety, vše se jaksi vytrácelo. Viděl jsem jen jeho mrazivou tvář a v ní ortel, konec svého snu, jak vítězím ve všech dostizích, až po samu Velkou národní.

Když člověka tohle potká v osmnácti, je taková rána možná snesitelnější než později. Já však na ni nebyl vůbec připravený, nečekal jsem ji.

Sir Vivian Durrige ukázal na okno. "Venku na tebe čeká řidič s vozem. Prý pro tebe má vzkaz. Už čeká nejméně hodinu, přijel, když jsi jezdil práci."

Zadíval jsem se, kam ukazuje. Viděl jsem, že kousek od impozantní brány do vznešeného, vyštěrkovaného dvora stojí velký černý vůz s uniformovaným řidičem s čepicí se štítkem.

"Kdo je to?" zeptal jsem se tupě.

Sir Vivian to buď nevěděl, nebo to nehodlal říct. Dodal jen: "Cestou se ho můžeš zeptat."

"Ale pane..." Zkusil jsem znovu začít, ale tvářil se tak nedůvěřivě a nepřístupně, že mi slova uvízla v krku.

"No, moc ti to nejde, příště si to předem nacvič," poznamenal a mávl na mne, abych už šel, jako kdyby odháněl mouchu. "Mám práci," řekl.

Díval se upřeně na psací stůl a na mne už se neohlédl. Po několika vteřinách jsem nejistým krokem vyrazil k naleštěným dveřím s pozlacenou klikou. Vyšel jsem z místnosti.

Bylo to tak nespravedlivé! Jako kluk jsem brečel jen zřídka, ale v tu chvíli jsem byl celý zesláblý a bylo mi do breku.

Ještě nikdy předtím se mi nestalo, že by mne někdo nelitostně obvinil z něčeho, co jsem neudělal. Nikdo nikdy tak surově nestrhal moje jezdecké umění. Měl jsem ještě hodně tenkou, citlivou kůži.

Věděl jsem, že mne žádný dobrý trenér nevezme, když mne ze svých stájí vyhodil sir Vivian Durrige.

Zmatený a nešťastný jsem prošel širokou vstupní halou, velkými dveřmi na dvůr a po skřipajícím štěrkem se dostal k vozu s uniformovaným řidičem.

Nebyl mi povědomý ani vůz, ani řidič. Dokonale lesklý lak svítil v srpnovém slunci. Řidič v čepici s lesklým černým štítkem spustil okénko, mlčky natáhl ruku v černém rukávu a podal mi bílou, nenadepsanou obálku. Obálku jsem převzal. Byla jen lehce zalepená. Otevřel jsem ji a vytáhl z ní tvrdou, bílou kartu. Přečetl jsem si stručnou zprávu.

Nastup do vozu.

Dole bylo ještě jedno slovo, zřejmě napsané dodatečně.

Prosím.

Ohlédl jsem se na veliký dům, ze kterého mne tvrdě vykázali, a zahlédl v okně Viviana Durridge, jak se za mnou dívá.

Ani se nepohnul, ani mi nezamával, nic si nerozmyslel.

Já nic nechápal.

Vzkaz na lístku byl psaný rukou mého otce.

Proseděl jsem na zadním sedadle vozu dobrou hodinu, řidič mne zvolna vezl Sussexem jižně od Londýna, až jsme konečně dojeli k pobřeží, k Brightonu, rozloženému podél moře.

Když jsem se řidiče vyptával, neodpověděl mi ani slovem. Řekl jen, že se řídí pokyny. Po chvíli jsem mu přestal klást otázky, vzdal jsem to. Nechal jsem se vézt tam, kam kázal můj otec, ať už to bylo kamkoli, stejně mi nic jiného nezbyvalo, leda bych vyskočil z jedoucího vozu a dal se na útěk. Protože mi však otec nenaháněl strach a já byl po léta zvyklý ho poslouchat, podvolil jsem se zase.

Nešťastný a pobouřený jsem znovu a znovu vzpomínal na scénu v Durridgeově pracovně. Durridgeova slova se mi stále ozývala v hlavě a jak čas plynul, neztrácela na krutosti.

Černý vůz projížděl kolem zdobných domů z minulého století, kolem otevřených krámků s upomínkovými předměty. Náhlera minulosti spojená s podnikavostí přítomnosti. Vůz s povzdechem zastavil před starým hotelem ve francouzském stylu, na jehož ornamentálních balkonech z kovaného železa se sušily pestré osušky.

Vynořili se ochotní hoteloví zřízcenci. Řidič vystoupil a úslužně, zdvořile mi přidržel otevřená dvířka. Uposlechl jsem jeho němou výzvu a vystoupil do vlhkého přímořského vzduchu. Ozýval se křik racků a z dálky od pláže hlasy. Větr voněl soli a mně se rázem zlepšila nálada, jako ozvěna dětských vzpomínek na hrady z písku.

Řidič se mi mírně uklonil a pokynul ke vchodu do hotelu. Pak se beze slova vysvětlení vrátil do vozu. Sedl za volant a vjel opatrně do proudu kolemjedoucích vozidel. Motor tiše předl.

"Vaše zavazadla, pane?" oslovil mne jeden ze zřízenců tázavě. Byl o málo starší než já.

Zavrtěl jsem hlavou. Měl jsem jen to, co jsem měl na sobě, oblečení vhodné pro ranní cvaly na planinách s Durridgeovými koňmi: vysoké jezdecké boty, rajtky, košili s krátkými rukávy a přes ni lehkou bundu na zip (rozepnutou), zavazadla veškerá žádná. Za řemínků jsem si nesl jenom lesklou modrou ochrannou přilbu. Stálo mne určité přemáhání vejít v tom nevhodném oblečení do vznešeného hotelu, ale zbytečně jsem si dělal starosti. Hala hotelu, kdysi přísně elegantní, se hemžila lidmi v šortkách s ušitými nohavicemi, v sandálech a tričkách s nejrůznějšími nápisy. Všichni se tvářili zcela přirozeně a nenuceně. Vyrovnaná, klidná paní v recepci zaznamenala mé oblečení jediným zkušeným pohledem a určitě si mne okamžitě zařadila. Na můj poněkud rozechvělý dotaz klidně odpověděla:

"Chcete mluvit s panem Georgem Juliardem?" opakovala po mně. "Koho mám ohlásit?"

"Jsem jeho syn."

Sáhla po telefonu, stiskla tlačítka, promluvila, chvíli poslouchala a pak mi předala instrukce.

"Máte jít laskavě nahoru. Výtah je vlevo."

Když jsem se vydal chodbou, abych našel pokoj číslo čtyři sta dvanáct, stál už otec ve dveřích. Zastavil jsem se kousek od něho. Prohlédl si mne od hlavy k patě, od kudrnatých vlasů (vzdorovaly tvrdošíjně kartáči), tmavých očí, hubeného obličeje, přes štíhlé tělo (asi metr osmdesát) až po nenaleštěné boty. Prohlížel si mne tak vždy, a pro ctižádostivého rodiče taková prohlídka v tu chvíli příliš povzbudivá nebyla.

"Vítám tě, Bene," vydechl, jako by na sebe bral břímě. "Pojď prosím dál."

Vždy se snažil ze všech sil být dobrým otcem, ale mým občasným ujištěním, že se mu to daří, mnoho váhy nepřikládal. Byl jsem nechtěně dítě, vzešel jsem z náhodného otcova mladického vzplanutí k ženě, která byla dost stará na to, aby byla jeho matkou. V den, kdy jsem dojel do Brightonu, jsem byl skoro stejně starý jako otec, když mne zplodil.

Během let jsem se postupně dozvěděl o celé věci podrobnosti. V obou postižených rodinách se strhl velký poplach, když se všichni dozvěděli o matčině těhotenství a ještě větší zmatek a rozhořčení nastaly, když vešlo ve známost, že odmítá interrupci, a když rodiče uzavřeli sňatek (šťastný).

Maminku jsem znal jen ze svatební fotografie. Ironií osudu zemřela na preeklampsii při porodu a zanechala svého mladického muže doslova s nemluvnětem v náručí, a jak všichni říkali, se zničeným životem a budoucností.

George Juliard ale nebyl vůbec hloupý, to ostatně bylo známo. Změnil rychle životní plány. Vzdal původně zamýšlená právnícká studia v Oxfordu, přemluvil sestru mé matky, aby si mne přibrala ke svým čtyřem synům, a vydal se do londýnské City studovat, jak se vydělávají peníze. Od samého začátku za mne všechno platil, nejdřív výdaje tetě, později za studia, a poctivě a svědomitě se dostavoval na schůzky rodičovského sdružení. Vždy mi psal a posílal dárky na Vánoce a k narozeninám. Před rokem, když mi bylo šestnáct, mi koupil letenku do Ameriky, abych mohl strávit prázdniny ve Virginii na farmě, kde chovala koně rodina mého kamaráda ze školy. To by každý otec neudělal.

Vstoupil jsem za ním do čísla čtyři sta dvanáct a vůbec mne nepřekvapilo, že to je apartmá s vyhlídkou na moře. Vody Lamanšského průlivu se šedomodře rozprostíraly až k horizontu. Když si George Juliard dal za cíl, že vydělá peníze, trefil se přímo do černého.

"Už jsi snídal?" zeptal se.

"Nemám hlad."

Byla to lež. Nebral to vážně. "Co ti vlastně Vivian Durridge řekl?" zeptal se.

"Vyhodil mne."

"Ano. Ale co ti řekl?"

"Řekl, že mizerně jezdím a že fetuju, dokonce i kokain."

Otec se na mne vytřeštěně zadíval. "Co že řekl?"

"Řekl mi nejspíš to, oč jsi ho požádal, ne? Řekl, že informaci o tom, že fetuju, má ze spolehlivého pramene."

"Zeptal ses ho z jakého pramene?"

"Ne." Vzpomněl jsem si, že jsem se na to měl zeptat, až když už jsem seděl v autě.

"Máš se ještě hodně co učit," podotkl otec.

"Přece nebyla náhoda, žes tam pro mne poslal auto, které už tam čekalo."

Mírně se usmál. V očích mu jiskřilo. Byl vyšší než já, měl širší ramena, v mnohém byl podstatně mocnější a zralejší, měl postavu a chování, do kterého jsem posledních pět let teprve dorůstal. Tmavší, kudrnatější vlasy než já, hezká, řecká hlava. Pevné, sebejisté rysy byly patrné už na svatební fotografii, ale v jeho třiatřiceti letech byly ještě výraznější. Na fotografii věkový rozdíl mezi manželi vůbec nebil do očí, ženich byl statný, sebejistý, a usměvavá nevěsta, v bleděmodrých šatech stojící před svatební síní magistrátu, zářila mladistvou krásou.

"Proč jsi to udělal?" zeptal jsem se. Snažil jsem se hovořit klidně, jako dospělý, bez trpkosti, ale moc mi to nešlo.

"Co?"

"Žes mne nechal vyhodit."

"Ach tak."

Přešel ke skleněným dveřím na balkon, otevřel je a vpustil do místnosti mořský vzduch. Z pláže se ozývaly veselé hlasy. Chvilí ve dveřích mlčky stál a zhluboka dýchal. Pak, jako by se k něčemu odhodlal, dveře zavřel a obrátil se ke mně.

"Mám pro tebe návrh," řekl.

"Jaký návrh?"

"Chvilí potrvá, než ti to vysvětlím." Sáh po telefonu a ohlásil pokojové službě, že sice ví, že čas snídaně minul už víc než před hodinou, ale že si přeje, aby mu na pokoj okamžitě poslali mléko, ovesné vločky, horké topinky, smaženou slaninu s rajskými jablčky a houbami, jablko, banán a konvičku čaje. "Neodmlouvej," řekl mi. "Vypadáš, jako bys už týden byl o hladu."

"Řekl jsi siru Vivianovi, že fetuju?"

"Ne, neřekl. Fetuješ?"

"Ne."

Dívali jsme se jeden na druhého. Vlastně jsme se vůbec neznali, ač jsme si byli tolik podobní. Žil jsem podle otcových rozhodnutí, chodil do škol, které pro mne vybral, naučil se jezdit na koni i na lyžích a na honech jsem se vycvičil ve střelbě, protože tyhle mé záliby otec schvaloval, ale zato mi neposílal vstupenky na koncerty v Bayreuthu, v Covent Gardenu nebo na operu do La Scaly, protože mu takové záliby jako dobrý způsob trávení volného času neimponovaly. Byl jsem jeho výtvar, ostatně většina mladíků je dílem svých otců. Vnímál jsem velmi silně jeho smysl pro to, co je správné a co ne, a jak trvá na tom, že za chyby a ostudné činy musí člověk zaplatit, musí je přiznat, ne je zatloukat. Jak mne moji bratro-bratrance se soucitem ujišťovali, dodržovat jeho pravidla nebylo snadné.

"Sedni si," řekl.

V pokoji bylo teplo. Sundal jsem si bundu, položil ji na zem vedle přilby a sedl si na otcův pokyn do křesla.

"Byl jsem vybrán jako kandidát pro doplňovací volby za Hoopwestern místo nedávno zesnulého člena parlamentu."

Zmateně jsem zamžikal. Nepochopil jsem, o co jde. "Já..."

"Poslouchal jsi, co ti povídám?"

"Já... Chceš říct, že se budeš ucházet o křeslo?"

"To by možná řekl tvůj americký kamarád Chuck. My jsme ale v Anglii, u nás se říká, že kandiduju do parlamentu."

Nevěděl jsem, co na to mám říct. Výborně? Nebo no nazdar! Vypravil jsem ze sebe: "Myslíš, že se tam dostaneš?"

"Je to malý volební obvod. Těžko říct."

Rozhlédl jsem se váhavě po neosobním pokoji. Čekal. Tvářil se netrpělivě.

"Cos mi vlastně chtěl navrhnout?" zeptal jsem se.

"No tak tedy..." Zdálo se, jako by se mu ulevilo. "Vivian Durridge se k tobě zachoval tvrdě."

"To určitě."

"Když tě obvinil z fetování... To si vymyslel sám, to byl jeho nápad."

"Ale proč!" zeptal jsem se nechápavě. "Když už mě tam nechtěl, proč to jednoduše neřekl?"

"Mně řekl, že to nikdy nedotáhneš dál než na průměrného amatéra a že z tebe nikdy profesionál být nemůže. Tvrdí, že zbytečně maříš čas."

Nechtěl jsem tomu věřit, nedokázal jsem se s tím smířit. Začal jsem se zuřivě ohrazovat: "Mě to ale baví!"

"Jistě. Kdyby ses ale nad tím zamyslel, kdyby sis nic nenalhával, musel by sis přiznat, že trávit příjemným způsobem čas už v tvém věku k životu nestačí."

"Nejsem jako ty...", namítl jsem. "Nemám tvoji... tvoji..."

"Průraznost?" napověděl mi.

Chvilí jsem o tom uvažoval. Pak jsem přikývl.

"Jsem přesvědčený, že jsi dostatečně inteligentní a že máš... že máš... odvahu... Že prostě máš na to, co na tebe chystám."

Pokud mně chtěl zalichotit, podařilo se mu to, samozřejmě. Málokterý mladík by takovou poklonu zavrhl.

"Otče..." začal jsem.

"Snad jsme se dohodli, že mi budeš říkat táto."

Kdysi trval na tom, abych mu na třídních schůzkách s rodiči říkal táto a já to respektoval, jinak ale pro mne byl "otec", pokud jsem o něm přemýšlel, můj velitel a můj strážce, ten, kdo o mně rozhodoval.

"Co ode mne očekáváš?" zeptal jsem se.

Přímě mi na otázku neodpověděl. Zadíval se nepřítomně z okna a pak se ohlédl na moji bundu, ležící na zemi. Hrál si s prsty skoro stejně jako Sir Vivian. Pak konečně promluvil: "Přál bych si, abys využil nabídku z Exeterské univerzity a šel tam studovat."

Snažil jsem se nedat najevo, jak žasnu a jak mne vyvedl z míry a dopálil. Otec zareagoval, jako kdybych se s ním hádal, i když jsem neřekl ani slovo a ovládl se.

Řekl: "Ty jsi sám sobě slíbil rok prázdnin, že?"

Takzvaný rok prázdnin po střední kole před vysokoškolským studiem byl v té době ve velké oblibě, kdekdo ho chválil jako dobrý způsob jak získat drahocenné životní zkušenosti před zápisem na univerzitu. Mnoho věcí svědčilo ve prospěch takového volného roku a těžko najít argument proti.

"Tys s tím volným rokem souhlasil," namítal jsem.

"Nezakázal jsem ti to, a to je něco jiného."

"Ale... můžeš mi to vůbec zakázat? A pokud mi to chceš zakázat, tak proč?"

"Do té doby, než ti bude osmnáct, mám právo učinit jakékoli rozhodnutí ve tvůj prospěch, nebo lépe řečeno pro to, co já považuju za prospěšné. Ty přece nejsi hloupý, Bene, to víme oba. Příští tři týdny, až do třicátého prvního srpna, do tvých narozenin, o tobě bezvýhradně rozhoduju já."

To jsem dobře věděl. Taký jsem věděl, že ze zákona bude moje studium financovat stát, tedy pokud jde o výuku, ale nikoliv o ubytování, stravování a další výlohy, na to jsem neměl nárok, protože můj otec byl zámožný. Vydělávat si na studia sám, to je sice hezké a v některých zemích i možné, v Británii však dost obtížné. Musel jsem si přiznat, že kdyby mě otec na studiích nepodporoval, těžko bych se mohl na univerzitu zapsat, ať už by to byl Exeter, nebo jiná vysoká škola.

Řekl jsem klidně: "Když jsem s tebou o tom před hodnou dobou mluvil, tak jsi řekl, že rok prázdnin je docela dobrý nápad."

"To jsem ovšem netušil, že ten rok chceš strávit na dostihové dráze."

"Získávám zkušenosti, vyzrávám."

"Pohybuješ se v prostředí, kde na tebe na každém kroku číhá pokušení ke hříchu."

"Ty ke mně nemáš důvěru!" ohradil jsem se rozhořčeně. Div jsem nezaskučel. Dodal jsem proto chladným tónem: "Ty jsi přece můj vzor, vyhnul bych se všem nástrahám."

"Takže by ses nenechal uplatit, ano?" Moji lichotku nebral vážně. "Žádný dostih bys nezahodil, že? O tom mluvíš, ano? A co ty řeči o tom, že fetuješ? Řeči, pomluvy dokážou zničit pověst účinněji než pravda."

To mne umlčelo. Nepodložené nařčení mne tehdy ráno připravilo o příjemnou iluzi, že chová-li se člověk důsledně čestně, nikdo na něj nemůže. Můj otec by tuhle ztrátu iluze nepochybně označil za "vyzrávání".

Z trpkých úvah mne vyrušilo zaklepaní na dveře. Přinesli snídani, která mne vysvobodila z chronického hladovění. Nezbytost udržet si nízkou váhu mne několikrát přivedla div ne k mdlobám z hladu. Teď už jsem se mohl najíst bez výčitek svědomí. Dal jsem se do jídla. Obdivoval jsem otce, že tak přesně odhadl, na co budu mít chuť a na co ne.

"Při jídle mne můžeš vyslechnout," řekl. "Kdybys měl šanci stát se jedním z nejlepších překážkových jezdců na světě, nechtěl bych od tebe... to, co od tebe chci budu. Kdybys byl... třeba Isaac Newton, nebo Mozart, nebo kdybys byl geniální v něčem jiném, bylo by marné snažit se tě od toho odradit. Já taky od tebe nechci, abys dostihovou dráhu opustil navždy, jen si nepřeju, abys ji obětoval celý život."

Ovesné vločky s mlékem chutnaly skvěle.

"Mám takové podezření," pokračoval, "že sis ten rok prázdnin hodlal protáhnout na neurčito."

Přestal jsem jíst. Těžko jsem se mohl hádat, měl pravdu.

"Proto tě žádám, zapiš se v Exeteru, Bene. Užij si své vyzrávání tam. Neočekávám od tebe výtečné, velmi dobré mi zcela postačí, ba i s nějakou tou trojkou se smírím, ačkoli myslím, že budeš prospívat dobře jako vždy, navzdory tomu, že ses tak nešikovně narodil."

Prokousal jsem se s chutí slaninou, rajčaty, houbami a topinkami. Náš školský systém byl bohužel tak sešněrovaný, že děti posuzoval výhradně podle data narození, ne podle jejich možností, a protože jsem se narodil poslední den

"školského roku", byl jsem vždy nejmladší ve třídě a měl jsem co dělat, abych ostatním stačil. Kdybych se narodil o den později, prvního září, nastoupil bych do školy o rok později. Z čehož vyplývá, že rokem prázdnin by se všechno srovnalo. Pochopil jsem, že mi otec dává najevo, že mu to je jasné a že mi proto předem odpouští slabší známky.

"Byl bych rád, kdybys před nástupem do Exeteru pracoval pro mne. Přál bych si, abys se mnou jel do Hoopwesternu a pomohl mi vyhrát volby."

Výtřeštěně jsem se na něj zadíval. Jedl jsem dál, ale ani jsem nevnímal co.

Polkl jsem. "Ale já přece o politice zhola nic nevím!"

"Taky nic vědět nepotřebuješ. Nechci od tebe žádné proslovy na veřejnosti ani formulaci nějakých stanovisek, chci jen, abys byl po mém boku, abys při mně stál."

"Já ale přece... totiž..." Skoro jsem koktal. "Nedovedu si představit, co bych vlastně dělal."

"Sněz jablko, vysvětlím ti to."

Sedl si do křesla a nenuceně hodil nohu přes nohu. Další část proslovu jako by měl nacvičenou. Vlastně si skoro

myslím, že si tu pasáž skutečně předem promyslel.

"Členové té komise, která mne jako kandidáta navrhla, by samozřejmě uvítali, kdybych byl ženatý, řekli mi to, prý staromládenecký stav je u voličů nevýhoda. Vysvětlil jsem jim, že jsem ženatý byl, že mi žena zemřela, ale že mám syna. To je velmi potěšilo, ani bys nevěřil jak. Já od tebe vlastně chci, abys zastupoval mou ženu. Aby ses se mnou objevoval na veřejnosti, aby ses k lidem hezky choval."

Zeptal jsem se roztržitě: "To mám líbat děti?"

"Ne, ty budu líbat já." Tvářil se pobaveně. "Ty koukej být roztomilý ke starým dámám a povídej si s mužskými o fotbale, kriketu a o koních."

Vzpomínal jsem na dostihy, na vzrušení a radost z jízdy, na opojné riziko, na to, kolik člověk musel vložit do toho, aby přemohl všechny možné nástrahy a nebezpečí, aby dorazil zdárně a se ctí do cíle. To bylo něco jiného než usmívat se na voliče.

Toužil jsem po životě plném vzrušení a rychlosti, po radosti, jakou mi skýтали koně a lyže. Začínal jsem chápat to, o čem se dřív nebo později poučí každý, a sice že každá zábava má svůj konec.

Řekl jsem: "Jak vůbec může někoho napadnout, že se budu špinit s fetováním, když dostihy jsou to nejopojnější, co existuje!"

"Chtěl by ses vrátit k Vivianovi, kdyby tě vzal?" zeptal se otec.

"Ne," odpověděl jsem bez uvažování. Ne, všechno se posunulo do nezvratné polohy. V to srpnové středeční ráno jsem se hodně poučil o realitě. Zachmuřeně jsem si přiznal, že ze mne nikdy nemůže být jezdec mých snů, že nikdy ve Velké národní nezvítězím. Ale abych se místo toho usmíval na voliče? To snad ne!

"Volby jsou víc než tři týdny před tvým nástupem do Exeteru. To už ti bude osmnáct..."

Bez vítězoslávy a bez lítosti jsem poznamenal: "Napsal jsem do Exeteru, že nabídnuté studijní místo nepřijímám, takže se tam zapsat nemůžu, i kdybys mi to nařídil."

"Jenže já tvoje rozhodnutí zrušil," řekl věcně. "Napadlo mne, že tam napíšeš. Já tě od dětství pozoruju, i když jsme se viděli jen málo. Spojil jsem se s univerzitou a tvůj dopis jsem odvolal, budou tě čekat u zápisu a už pro tebe rezervovali ubytování v koleji. Nevykroutíš se z toho studia, leda bys vyhlásil vzpouru a utekl."

Znovu jsem skoro fyzicky pocítil duševní sílu svého otce, sílu, jaká se v běžné rodině těžko objeví. Otce poslouchala dokonce i univerzita v Exeteru.

"Ale otče...", vzpouzel jsem se chabě.

"Táto!"

"Táto..." To slovo se mi k němu nehodilo, nehodilo se k němu v roli starostlivého otce malého školáka, ani k mé představě o něm jako o člověku vymykajícím se průměru, výrazně čnějícím nad jiné pány z obchodního světa.

Pochopil jsem, že jeho Velká národní je číslo deset v Downing Street. Vítězství ve Velké národní v jeho představách odpovídalo křeslu ministerského předsedy. Chtěl ode mne, abych se zřekl svého nedosažitelného snu v jeho prospěch, aby on mohl svůj sen uskutečnit.

Zadíval jsem se na netknuté jablko a banán. Hlad mne už přešel.

Řekl jsem: "Nepotřebuješ mě."

"Potřebuju hlasy voličů, a s tím mi můžeš pomoci. Kdybych nebyl hluboce přesvědčený o tom, že máš velkou cenu při získávání přízně lidí, neseďel bys tu teď."

"Já...", Zaváhal jsem. "Abych byl upřímný, radši bych tu nebyl."

Mohl jsem spokojeně vegetovat v Durridgeových stájích, mohl jsem ještě hýčkat své iluze neporušené. Zvolna bych se posunoval k méně tvrdému, méně bolestnému procitnutí. Postupem času bych však začal zákonitě podléhat depresi. Nová budoucnost, která se mi tu vnucovala, představovala aspoň určitou výzvu, úkol místo pozvolného pádu do nicoty.

"Bene," řekl energicky, jako by mi četl myšlenky. "Aspoň to zkus, bude tě to bavit."

Dal mi obálku plnou peněz a ať prý si jdu nakoupit oblečení. "Kup si všechno, co potřebuješ, odjedeme odtud do Hoopwestemu."

"Já mám ale svoje věci..."

"Svoje věci, jak tomu říkáš, ti právě paní Wellsová balí do krabic." V domě paní Wellsové u silnice vedoucí k Durridgeovým stájím jsem měl pronajatý pokoj. "Zaplatil jsem jí do konce měsíce," pokračoval otec. "Docela ji to potěšilo. Tebe možná potěší, že řekla, že jsi tichý a milý chlapec a že jí budeš chybět." Usmál se. "Zařídil jsem, aby ti ty věci přivezli, brzy se s nimi shledáš. Možná zítra."

Trochu jsem si připadal, jako by mne smetla vichřice, ale nebylo to poprvé. Otec mne už v minulosti vyvrátil z klidného, pohodlného života a přesadil na jiný záhon. Sestra moji maminky teta Susan a její muž Harry se bez velkého nadšení uvolili, že se o mne budou starat, ale když mne pak otec odhlásil ze státní školy, která byla "dost dobrá pro naše kluky", cítili se ukřivdění a dotčení, a otci mnohokrát vyčetli, že trval na tom, abych se doučoval matematiku (ta mi šla nejlíp) a dikci a že se pak postaral o to, abych vystudoval náročnou a drahou Malvern College.

Moji bratro-bratrance se mi proto pošklebovali a taky mi záviděli. Konečně se ze mne stal opravdový jedináček a přestal jsem být nechtěným přívazkem v početné rodině.

Otec, který mi řídil život do té míry, že mne náhle a nečekaně přesadil do Brightonu, považoval za samozřejmé, že ho v poslední tři týdny, po které ještě bude ze zákona mým pánem, budu bez odmluv poslouchat.

Když teď o tom uvažuji, připouštím, že by se v podobné situaci leckterý sedmnáctiletý bouřil. Jenže nade mnou vládl blahovolný tyran, kterému jsem důvěřoval a který to se mnou prokazatelně myslel dobře. Bylo mi to jasné, věděl jsem, že by na mne nikdy nechystal nic špatného, proto jsem si obálku vzal a peníze jsem utratil v brightonských obchodech za oblečení, o kterém jsem usoudil, že by je voliči u syna svého kandidáta schválili.

Odjeli jsem z Brightonu chvíli po třetí odpoledne. Nikoli přísným, vznešeným vozem s nepříjemně nemluvným řidičem, který mne vezl ráno (řídil se očividně řídil otcovými pokyny - žádné řeči, žádné vysvětlování), ale vesele vyhlížejícím range roverem. Hnědá metalíza, na bocích vyzdobená stříbrnými a zlatými věnečky květin.

"Jsem tu nový," usmál se otec. "Neznají mne tady, tak se musím postarat, aby si mě všimli a zapamatovali."

Těžko si ho nevšimnout, pomyslel jsem si. Lidé se za námi otáčeli celou cestu podél jižního pobřeží. Na to, co nás čeká v Hoopwesternu, jsem připravený nebyl. Na každém sloupu, každém stromě, visel plakát s jednoduchým nápisem: VOLTE JULIARDA. Ta rada nemohla ujít nikomu v celém městě.

Cestou z Brightonu seděl otec za volantem nápadného vozu a já vedle něj. Cestou mě bez přestávky zasypával radami, co mám ve své nové roli říkat a co ne, jak si mám počínat a jak ne.

"Politici zřídka říkají pravdu," řekl.

"Ale..."

"Politici ale nikdy nelžou."

"Vždycky jsi mě učil, že mám mluvit pravdu."

Usmál se mé nevinné prostotě. "Mně musíš vždycky říkat pravdu, to tě ubezpečuju. Jenže lidi většinou věří jenom tomu, čemu věřit chtějí, a když jim to bereš, když jim začneš vykládat něco jiného, řeknou, že vyhledáváš konflikty, zbaví se tě a už tě nikdy nepustí k veslu, i kdyby se vzápětí ukázalo, že to, co říkal, je svatá pravda."

Pomalu jsem kývl. "Tohle už nejspíš vím."

"Na druhé straně, kdyby člověka přistihli při lži, je to jeho konec. Proto nikdy nelžu."

"Co když ti ale položí přímou otázku a ty jim nemůžeš odpovédět po pravdě a lhát nechceš?"

"Řeknu - to je zajímavá otázka, a změním téma hovoru."

Řídil rychle a opatrně, stejně jako žil.

"V průběhu nadcházejících týdnů se tě bude spousta lidí ptát, co si o čem myslím. Zásadně odpovídej, že nevíš, a ať se raději zeptají přímo mne. Nikdy mne necituj, neopakuj moje výroky, i když je vyslovím veřejně. Jasně?"

"Jak myslíš."

"Pamatuj si, že volební kampaň je boj. Mám politické odpůrce. Ne každý, kdo se na mne usmívá, je skutečný přítel. Mám nepřátele."

"Chceš říct..., že nemám nikomu věřit?"

"Ano, to přesně jsem chtěl říct. Vždy se najde někdo, kdo chce zabít Caesara. Nevěř nikomu."

"Jsi cynik!"

"Je to zákon přežití."

"Radši bych jezdil dostihy."

Smutně potřásl hlavou. "Obávám se, že časem přijdeš na to, že v každém povolání se najdou darebáci a podvodníci, i v dostihovém sportu."

Zajel do středu města Hoopwestem. Bylo to staré město, bývaly tu trhy, typické pro celý kraj. Malebná pěší zóna ve středu města jako by zkameněla v minulosti, zatímco přítomnost bujela za kruhovým objezdem, kde vyrostly velké obchodní domy a vysoké budovy plné kanceláří.

"Tohle bývala zemědělská oblast," vysvětloval otec. "Zemědělství je dnes ale průmysl jako každý jiný, jako třeba tahle továrna na žárovky, která zaměstnává víc lidí, než kolik jich dělá v zemědělství. Já potřebuju především hlasy těch lidí z továrny."

Otcův hlavní stan jsme našli v podivuhodném architektonickém slepenci se starobylým průčelím s okny na dlážděné náměstí, s hranatou, nezajímavou přístavbou s přízemním obchodem v řadě dalších obchodů u rozlehlého parkoviště. V prvním patře domu bylo slušné ubytování (pro otce a pro mne). Kdysi tam býval obchod s obuví, ale ten se položil, nedokázal konkurovat jednomu z místních obchodních středisek. U vedlejšího domu byl podobný přístavek, ve kterém sídlil obchod s dárkovými předměty.

Ve volebním středisku panovala rušná pracovní atmosféra. Barevné telefony, klapající kopírka, nosily se nespočetné hrníčky s čajem. Psací stoly, počítače, na stěně mapy a v nich zapíchané špendlíky, telefonní seznamy, krabice s obálkami. Všem uvelela s velkou energií a nadšením dáma středního věku.

Nechali jsme vůz na parkovišti a prošli skleněnými dveřmi do budovy. O tom, jakému účelu v tu chvíli slouží, nebylo možné pochybovat. Na skleněné stěně nejenže visel plakát VOLTE JULIARDA, ale taky tři velké fotografie mého otce. Laskavý, inteligentní, vstřícný výraz ve tváři. Snadno uvěřit, že by si ve Westminsteru vedl skvěle.

Všechny tři přítomné ženy ho nadšeně uvítaly a zahrnuly ho hlášeními o problémech, které nutno řešit.

Otec řekl: "Dovolte, abych vám představil syna."

Úsměvy se soustředily na mne. Dámy si mne prohlížely od hlavy k patě. Tři sudičky, pomyslel jsem si.

Jedna z nich řekla: "Pojďte dál, miláčku. Dáte si čaj?"

Prostory dvou obchodů v přízemí sloužily jako kancelář politické strany, za kterou otec kandidoval, a kde mival poslanecké dny Dennis Nagel. Tam vždy v sobotu "ordinoval", aby vyslechl různé místní nářky a stížností, které se pak snažil spravit a vyřešit, jak mohl nejlíp. Padesátník Nagel chudák zemřel na rakovinu slinivky břišní. Jeho ctižádostivá žena Orinda údajně nepřestávala dštít siru od chvíle, kdy ji komise pro výběr kandidáta zavrhl a zvolila otce jako bojovníka za uprázdňené křeslo své strany.

Dozvěděl jsem se o Orindě z řeči tří dobrovolnic, líčících otci, jak ten den proběhla návštěva odmítnuté pretendenty v

hlavním stanu. Seděl jsem nenápadně stranou na stoličce a poslouchal.

Nejhubenější z dam, vypadající nejmíň mateřsky a mluvící nejvíc jedovatě, řekla se škodolibým potěšením: "Člověk by čekal, že bude truchlit pro Dennise, ale ona má na něho vztek, nemůže mu odpustit, že umřel. Pořád říká naši voliči, jako předtím. Tvrdí, že Dennisovi psala všechny jeho projevy a připravovala mu stanoviska. Tvrdí, že od okamžiku, kdy Dennis onemocněl, přece bylo jasné, že nastoupí po něm. Taký říká, že my tři jsme zrádkyně, protože pracujeme pro vás, Georgi, prskala vzteky! Prý jestli si myslíte, že jen tak bez boje ustoupí, jste prý na velkém omylu. A dnes se chystá na tu večeři!"

Otec se ušklíbl.

Pomyslel jsem si, že komise pro výběr kandidáta nejspíš věděla, co dělá.

Ve svém koutku jsem se taky dozvěděl, že opozice kandiduje "tlustého slona, co nemá charisma, ani co by se za nehet vešlo". Strana otcova oponenta Paula Bethuna před nedávným vyhrála dvě křesla v menších volebních obvodech a s jistotou počítala, že taky v Hoopwesternu teď vyhraje, protože si lidé údajně všude přejí změnu.

V následujících dnech jsem se s jeho fotografií na plakátech setkával všude. Usmíval se nad nápisem: Bethune je lepší, dejte mu svůj X.

Přišlo mi to k smíchu. Pěkná pitomost.

Ten večer jsem se však dozvěděl jen tolik, že je v městské radě a že mu řídnu vlasy. Nelze popřít, že počínající pleš může rozhodnout o neúspěchu ve volbách (bez ohledu na duševní vyrovnanost dotyčného). Je pravda, že v Americe od dob válečného hrdiny Eisenhowera ani jednoho plešatého prezidenta nezvolili, a že lidé své syny po Eisenhowerovi nekřtí jménem Dwight.

Poučil jsem se taky, že politik voliče získá vtipy a ne dogmaty. Ještě jsem se dozvěděl, že otcova mužnost působí na voliče jako afrodisiakum.

"Syn dnes půjde na tu večeři se mnou," řekl. "Může si sednout na Mervynovo místo." Mervyn, jak jsem pochopil, byl jeho hlavní volební manažer, který se ten večer nemohl uvolnit, měl povinnosti ve vnitrozemí.

Tři dychtivé dámy si mne znovu prohlédly a pokývaly hlavami.

"Večeři," vysvětloval otec stručně, "pořádáme u Spícího draka, to je hotel na protější straně náměstí." Ukázal z velkého okna na členitou fasádu budovy s okny plnými muškátů, přímo proti budově, ve které jsme seděli. "Je to pár kroků, půjdeme tam na půl osmou. Nejdřív bude krátké přivítání, pak večeře a pak veřejná beseda v sále v zadní části hotelu. Pokud nám tam přijdou zdatní kverulanti, může to trvat až do půlnoci."

"Ty chceš, aby ti tam přišli kverulanti?" podivil jsem se.

"Samozřejmě, aspoň se to rozjede, jinak by to byla pěkná nuda."

"Co si mám vzít na sebe?" zeptal jsem se bezmocně.

"Koukej, abys vypadal úpravně. Přejde tam jeden vlivný člen parlamentu. Strana vytáhla do boje, i když jde jen o doplňovací volby v malém obvodu. Beru si smoking, ale motýla později nejspíš sundám. Možná že si rozepnu košili. Uvidíme, jak se to vyvine." Klidně se usmál, ale já stejně vycítil, že je vzrušený. Je bojovník, pomyslel jsem si. Tenhle podivuhodný člověk je můj otec. Vzal mi mé sny a přesadil mne do zcela nového světa. Moc se mi sice ten jeho svět nelíbí, ale budu při něm stát, když si to přeje, budu dělat, co můžu, a pak se uvidí. Uvidíme, jak se to vyvine..., to byla jeho slova.

V půl osmé jsme vyrazili přes náměstí. Já v šedých kalhotách a tmavomodrém saku se zlatými knoflíky (z obchodu v Brightonu), otec v černém smokingu. Byla to nová, poučná zkušenost. Proces vyzrávání pokročil.

Otec bouřlivě, s potleskem vítali. Usmíval jsem se na všechny strany a choval se ke všem kromobyčejně hezky.

Potřásal jsem rukou kdekomu, jak bylo třeba. Děti jsem líbat nemusel, žádné tam nebyly.

Otec na mne vždy ukázal: "Můj syn. Chci vám představit svého syna."

Na oficiální přivítání a na večeři bylo pozváno asi osmdesát lidí. Někteří byli v gala, jako otec, jiní ostentativně přišli ve sportovním, v košilích bez kravaty a v džínách.

Vlivný poslanec přišel ve smokingu, s perfektně uvázaným motýlem, jeho žena se přizdobila diamanty. Sledoval jsem ji, jak se přirozeně a mile zdraví s úplně cizími lidmi. Když jsem přišel na řadu já, stiskla mi srdečně ruku a usmála se na mne tak vřele, jako by pro ni setkání se mnou bylo vyvrcholení celého večera. Mám se ještě hodně co učit, pomyslel jsem si, ještě potrvá, než dokážu do každého uvítání a oslovení vložit tolik opravdovosti a přátelství jako ona. Pochopil jsem, že její úsměv určitě vydělal plnou krabici hlasů.

Jak se místnost zaplňovala, došlo mi, že večeře je na vstupenky a že s výjimkou otce a několika VIP si všichni hosté zaplatili vstupné. Za mne zaplatil otec taky. Paní z organizačního výboru mu vysvětlovala, že za mne platit nemusel.

"Nikdy nepřijímej dárky," poučoval mne otec cestou z Brightonu. "Můžou ti připadat zcela nevinné, ale pak se stane, že tě začnou pronásledovat. Prostě dar odmítni. Všechno za sebe plat. Je to jasné?"

"Myslím, že ano."

"Nedopusť situaci, ve které bys cítil povinnost někomu oplatit velkou ochotu, zvlášť kdyby služba, kterou bys měl poskytnout, byla proti tvému přesvědčení."

"Nemám přijímat bonbónky od cizích pánů..."

"Přesně."

Paní organizátorka sdělila otcí, že jeho manželka by taky dostala lístek zdarma.

Vlídne se na ni usmál a řekl rozhodně: "Za svého syna zaplatím, moje milá Polly, prosím, nehádejte se o tom se mnou."

Moje milá Polly se na mne s hraným zoufalstvím ohlédla. "Strašný člověk, ten váš otec." Zadívala se za mne a vlídny hlas se náhle změnil skoro k nepoznání. "Zatraceně!"

Ohlédl jsem se, samozřejmě, abych zjistil, co způsobilo její až komickou nelibost. Uviděl jsem hubenou, vážnou paní, která zřejmě strávila všechna letní období svých čtyřiceti let na slunci. Její snědá, opálená pleť se dramaticky odrážela

od bílých šatů bez rukávů. Vlasý měla plavé, s vybledlými praménky. Sršela energií.

Moje milá Polly vydechla: "Orinda!"

Orinda, zavržený kandidát, dělala, co mohla, aby zastínila svého úspěšného soupeře a proplouvala místností, kdekoho demonstrativně objímala a hlasitě vykřikovala: "Drahoušku, musíme se snažit pro stranu udělat co nejvíc, i když se výběrová komise dopustila tak strašlivé chyby..."

"Čert ji vem," ulevila si Polly. Jak jsem se dozvěděl, byla jedním ze členů té komise.

Orindu samozřejmě všichni znali. Podařilo se jí okouzlit kameramana místní televize a přimět ho k tomu, aby ji všude následoval. Její štíhlá bílá postava se dostala do všech záběrů, měla jistě, že ji lidé na obrazovkách uvidí.

Moje milá Polly tiše zuřila. Sdělovala mi útržkovitě různé informace, jako by se potřebovala vymluvit, aby nevybuchla pod příliš velkým tlakem.

"Dennis byl zlatíčko, milý medvídek, nepochopím, jak si tuhle čarodějníci mohl vzít."

Moje milá Polly byla spíš hubená, medvídek nebyla, měla podlouhlý obličej s protáhlou bradou, ale z tváře jí vyzařovala zcela jasně dobrota a laskavost. Její tmavě nalíčené rty ve mně vyvolávaly dojem, že se patrně jindy nelíčí, barva rtěnky jí vůbec k bledé pleti neslušela.

"Dennis nám řekl, že si přeje, abychom navrhli Orindu. Donutila ho k tomu. Dennis věděl, že umírá."

Orinda obdařila bělostným úsměvem dalšího fotografa.

"To je člověk z Hoopwestern Gazette," řekla moje milá Polly znechuceně. "Což ovšem znamená, že zítra bude určitě na titulní stránce."

"Zato nebude v parlamentě," poznamenal jsem.

Polly se na mne s náhlým zájmem a pobavením ohlédla. "Jste syn svého otce, že? George nás získal právě svým uměním zaměřit se na to, co je opravdu důležité. V komisi nás bylo sedmáct a z počátku jsme všichni počítali s tím, že Orinda je jasná volba. Ona s tím počítala docela zaručeně..."

Přepočítala se, pokud jde o Polly a další členy komise, kteří uvažovali podobně.

"Nepochopím, kde bere tolik drзости, že přišla i se svým amantem," řekla Polly.

"Prosím?" zeptal jsem se nechápavě.

"Je to ten člověk, co stojí hned za ní. Byl to Dennisův nejlepší přítel."

Nepochopil jsem, proč by člověk měl Dennisova nejlepšího přítele s takovou samozřejmostí považovat za milence jeho ženy, ale než jsem se na to stačil zeptat, Polly někam odvolali. Dennisův nejlepší přítel mi připadal nenápadný a obyčejný, dokonce i ve smokingu. Tvářil se duchem nepřítomný, ale od Orindy se nehnul. Vypadal skoro jako ochranka.

Vzápětí jsem si uvědomil, že vlivný člen parlamentu a vlády skutečně ochranku má. Mladý, statný muž, který ho následoval jako stín, se rozhlížel po davu přítomných, na svého pána se nedíval.

Napadlo mne, jestli si otec uvědomil, že pokud uspěje na dráze, kterou si zvolil, bude mít nejspíš taky bodyguarda. Za všechno se platí.

Otec začal přecházet po místnosti a kývl na mne, ať ho následuju. Snažil jsem se chovat podle manželky pana vlivného, ale zdaleka jsem se jí nevyrovnal. Já hrál roli, ona se chovala opravdově a upřímně.

Pak se všichni pohnuli k vedlejší místnosti, k jídelně, ve které se na malé prostře tísnila řada stolů, všechny prostřené pro deset osob. Každý měl u svého místa jmenovku. Vešli jsme s otcem mezi posledními hosty a já zjistil, že nejenže nesedím u stejného stolu jako on (seděl s VIP a pochopitelně i s vlivným panem poslancem), ale že sedím u jednoho ze zadních stolů u zdi, natlačený mezi jakousi paní Kitchensovou a samotnou Orindu.

Když Orinda zjistila, jak nedůstojné místo jí přidělili, patřičně se rozzuřila, rozvzteklila se do bílého žáru. Třásla se, vstala, a snažila se soustředit na sebe pozornost všech přítomných klepáním na skleničku, ale nikdo to neslyšel, v místnosti byl příliš velký hluk, jak se osmdesát lidí rozsazovalo a bavilo. Orindin protest dolehl jedině k jejímu vlastnímu příboru.

"To je urážka! Sedím vždy u hlavního stolu! Trvám na tom, aby..."

Nikdo ji neposlouchal.

Zahlédl jsem mezerou v davu, jak Polly usazuje otce na čestné místo a došlo mi, že Orindinu situaci nejspíš zařídila právě moje milá Polly, ze škodolibosti. Bavil jsem se.

Orinda se na mne vztekale zadívala. Stál jsem a čekal, až si sedne, abych jí prisunul židli. Měla zelené oči a černé řasy. Plet' s vrstvou divadelní tělky.

"Kdo jste vy?" zeptala se. Pak se naklonila a sáhla po mé jmenovce. Když si přečetla jméno, oněměla. Ústa měla pootevřená.

"Jsem jeho syn," řekl jsem krotce. "Smím vám prisunout židli?"

Otočila se ke mně zády a oslovila svého průvodce (milence?), někdejšího nejlepšího přítele svého nebožtíka. Byl to bezbarvý člověk s lhostejným výrazem.

"Něco udělej!" zavelela Orinda.

Zadíval se na ni, pak přešel očima po mně, ale pozornost mi nevěnoval, nestál jsem mu za ni. Potom Orindě mlčky prisunul židli a Orinda k mému překvapení odložila vztek a beze slova, se zády rovnými jako by spolkla pravítko, usedla. Rozhodla se snášet, co stejně nemohla změnit.

Ve škole jsem se důkladně poučil, co znamená moc a kdo ji má či nemá (já ji neměl). Orindin nenápadný společník měl větší moc a sílu než celá Orinda, a jeho autorita byla tím účinnější, že ji dokázal uplatňovat mlčky.

Paní Kitchensová po mé pravici poplácala moji židli a vyzvala mne, abych si sedl. Rozložitá, objemná dáma ve volných květovaných šatech s mírným nádechem dorsetského přízvuku poznamenala, že můj otec vypadá příliš mladě na tak velkého syna.

"Ano, to určitě," přikývl jsem.

Její muž, pan Leonard Kitchens, zamračený, s naježeným knírem, se marně pokoušel zahájit konverzaci s Orindou přes svoji ženu a přese mne. Nabídl jsem se, že si s ním vyměním místo, ale jeho žena ostře vyštěkla: "Děkuju, ne."

Paní Kitchensová našťástí byla mistr v konverzaci, takže jsme se spolu v pohodě propracovali celou večer (kuře, vaječný salát, jahody), a já se dozvěděl, že "můj Leonard", její manžel, je původně biolog, že má velmi vyhraněné politické názory a nesnáší družstvo Manchester United.

Když jsme byli u kuřete, vyslechl jsem, že zesnulý Dennis Nagel nebyl jen obyčejný poslanec, jak jsem se domníval, ale náměstek ministra obchodu a průmyslu. Kdyby otec skutečně ve volbách uspěl, měl by co dohánět.

Paní Kitchensová mi spiklenecky šeptala do ucha: "Asi bych vám to, miláčku, neměla říkat, ale Polly jako malý uličník přehodila jmenovky tak, aby Orinda seděla vedle vás. Viděla jsem ji. Smála se přitom. Nemá Orindu ráda, nikdy neměla." Ještě ztišila šepot, aby nemohl dolehnout k uším po mé levici. "Orinda byla výborná manželka poslance, zahajovala trhy a tak, to jí šlo, ale musím přiznat, že svého Dennise dost komandovala. Můj Leonard byl ve výběrové komisi a samozřejmě pro ni hlasoval, protože muži po ní jedou." Trochu se zaklonila a zpod přivřených víček si mne prohlížela. "Na to vy jste ale příliš mladý."

Ke své hrůze jsem cítil, jak rudnu. Světácká paní Kitchensová se dala do smíchu a pustila se do jahod. Orinda Nagelová mě po celou večer naprosto ignorovala, zato svého společníka zahrnovala nářky a stížnostmi. Ten většinou místo odpovědi jen něco zamručel. Přál jsem si zmizet, být někde úplně jinde.

Konečně bylo po večeri. Hlaholíci dav se zdvihl a přemístil se chodbou do velké místnosti, osvětlené lustry. Díky tomuto sálu hostil Spící drak bály, svatby a v tu chvíli - politickou besedu pro zvané i nezvané.

Orindin společník nechal ležet svoji jmenovku na stole. Jen tak, ze zvědavosti jsem po ní sáhl. A. L. Wyvern.

Odhodil jsem vizitku mezi ostatní odpad na stole, mezi zmačkané servítky a prázdné hrníčky na kávu. Bez velkého nadšení jsem se odebral za ostatními do sálu, k řadám skládacích židlí. Kdesi jsem se dočetl, že na podobné politické schůze chodí jen hrstka lidí, ale otec byl nová tvář a na besedu se dostavilo ještě jednou tolik lidí, kolik jich přišlo na večer. V místnosti to hučelo příjemným očekáváním.

Byla to první politická beseda, jaké jsem se kdy účastnil, a v onom okamžiku jsem si vroucně přál, aby byla i poslední. Zazněly proslovy těch, kdo seděli na pódiu. Předseda občanského sdružení mluvil trochu zbytečně dlouho. Mlivný pan poslanec mluvil dvacet minut. Paní poslancova se pochvalně usmívala.

Pak vstal otec a rozsvítil to. Všechny rozesmál. Cítil jsem, jak se mi na tváři rodí úsměv, podobný oddanému úsměvu paní poslancové, a uvědomil jsem si, že se usmívám z úlevy. Bal jsem se, že si otec lidí nezíská, že bude publikum nudit a já se budu stydět a budu si přát, abych se propadl do země.

Zbytečně jsem se bál, měl jsem ho líp znát. Všem stručně vysvětlil, co je v naší zemi v pořádku a co ne, a proč. Řekl, co je třeba napravit, a jak. Postup, jaký doporučil, byl pro všechny stravitelný a přijatelný. Říkal to, co lidé chtějí slyšet a čemu chtějí věřit, takže na konci jeho projevu všichni křičeli nadšením, tleskali a dupali.

Místní televize ty ovace pilně natáčela.

Jak se dalo předpokládat, Orindě se to nelíbilo ani za mák. Seděla se zády jako prkno, jako by místo obřadů měla železnou tyč. Díval jsem se na ostrý obrys její čelisti a pevně sevřené rty. Neměla na schůzi chodit, pomyslel jsem si. Co když ale skutečně věří, že se komise pro výběr kandidáta dopustila chyby?

Naše milá Polly, která sehrála klíčovou úlohu při zavržení Dennisovy vdovy, vzhlížela k otci blaženě, jako by si ho sama vymyslela. Do určité míry měla pravdu, nebýt jí, otec by tam v tu chvíli nestál a nestoupal by na první příčku žebříku svého osudu.

S očima zářícíma vítězoslávou nad reakcí publika vyzval přítomné, aby mu kladli otázky. Pak si sundal kravatu, jak si předsevzal, a odhodil ji na stůl. Přešel až na kraj stupínku, aby byl lidem co nejbliž. Rozpřáhl ruce jako k objetí. Vyzval všechny, aby společně s ním vstoupili do dobrodružství politického života, aby mu pomohli vybudovat lepší svět, hlavně ovšem ve volebním okrsku Hoopwestern.

Koupil si je beze zbytku. Rozesmál je. Každé slovo, každé gesto měl dokonale načasované, jako z filmové střížny. Dařilo se mu vzbudit vzrušení, nadšení, víru. Seděl jsem vzadu, na nenápadném místě, a žasl. Začínal jsem otce chápat a jak večer plynul, dmul jsem se pýchou, že otec skutečně umí a že to dokázal před veřejností.

"Jsem tady pro vás," řekl. "Přijďte za mnou, do mé kanceláře naproti na náměstí, řekněte mi, co vás tady trápí, řekněte mi, s kým se mám spojit, koho bych měl vyslechnout. Vyprávějte mi o minulosti... a já vám řeknu, co přijde v budoucnosti. Když mne zvolíte, budu váš, budu vám sloužit, budu v parlamentě tlumočit vaše přání, ve všech závažných věcech budu mluvit za vás. Nějakou tu žárovku v dolní sněmovně určitě rozsvítím..."

Všichni se rozesmáli. Továrna na žárovky město živila a otec potřeboval hlasy jejích zaměstnanců.

Aby člověk něčeho docílil, řekl, musí mít určitou moc a sílu. Taková žárovka je bez přívodu síly elektrické energie jen sklo, plech a drátky. U člověka vzniká síla uvnitř, nečerpá se ze sítě. Energie dodává světlo a teplo. "Když mi dáte moc, rozsvítím vaše světla."

Otcova energie všechny zelektrizovala. Křičeli otázky a otec jim hlasitě odpovídal. Když to bylo na místě, byl vážný, jindy zažertoval. Vyjádřil odpor a hrůzu před genocidou a soucit se zvířaty. Když od něho někdo chtěl náročné sliby, vyhnul se odpovědi a prohlásil, že pokud si někdy nebude jistý, co nějaký návrh může v budoucnosti způsobit, nepodpoří ho.

"Zákonodárci bohužel velmi často odhlasují zákon, kterým se docílí přesně opak toho, co mělo být cílem, to všichni víme. Naříkáme nad smutným výsledkem. Slibuju vám, že se nikdy nenechám unést city a okamžitou náladou, byť ve váš zdánlivý prospěch. Prosím všechny občany Hoopwesternu, aby prokázali moudrost a předvídavost, aby mne varovali před nepředloženým krokem. Vaše myšlenky budu opakovat šepem, nebudu je vykřikovat, protože křik dráždí,

ale to, co se šeptá, rychle putuje k cíli a směřuje k činům."

Nevím, jestli mu rozuměli, ale určitě si je zcela získal. Nejvášnivějšími kverulanty ten večer nebyla hrstka přívrženců Paula Bethuna, kteří si na večer koupili lístky a při besedě seděli v útočném hloučku na jedné řadě skládacích židlí, ale otcovi údajní spojenci (ve skutečnosti osobní odpůrci), Orinda Nagelová a Leonard Kitchens.

Oba od otce chtěli pevný závazek, že bude prosazovat jejich politiku. Oba při svých diskusních příspěvcích šermovali rukama a křičeli. Otec jim odpovídal s humorem, vlídně, a držel se programu strany. Hlasy starých straníků taky potřeboval.

Orinda byla do té míry profesionál, že si musela přiznat porážku, ale stejně se nehodlala vzdát. Pan A. L. Wyvern sklopil uši, ohnul záda a přivřel oči. Spojenectví pana Wyverna s Orindou Nagelovou se mi před očima rozplývalo. Otec proslovl chvalozpěv na Dennise Nagela. Orindu to ani v nejmenším neuchlácholilo. Prohlásila, že nováček bez jakýchkoli zkušeností, jakým je George Juliard, nikdy nemůže nahradit jejího manžela, i když je to fešák jako z Hollywoodu, s mužně zarostlou hrudí, vtipný, výřečný a charismatický. Nic z toho nemůže nahradit politické zkušenosti.

Někdo vzadu v místnosti začal bučet a publikum se dalo do smíchu. Nepříjemné napětí, které Orindiny řeči navodily, se roztránilo. Míč byl na otcově straně. Poděkoval Orindě za dlouholeté služby straně a začal k její poctě tleskat. Ostatní se k němu postupně připojili. Potlesk silil. Dav Orindě prokazoval uznání, nikoli však lásku.

Orindu takový projev uznání samozřejmě nadobro umlčel. Třásla se bezmocným vztekem. Podlehla. Vyskočil Leonard Kitchens a začal ještě něco namítat na její obranu. Dav ho ale okřikl. Leonardovi se třásl zlostí kníř a brýle se mu leskly, jak se otáčel ze strany na stranu, jako rozružený býk. Viděl jsem na jeho manželce, že mu doma nejspíš dá ránu z milosti. Otec zdvořile vyslovil uznání i Leonardovi za jeho věrnost, a pak ubezpečil všechny přítomné, že bude-li zvolen, bude se vždy snažit být věrný úctyhodným, poctivým zásadám Dennise Nagela, protože si to občané Hoopwesternu plně zaslouží.

Lid jásal. Otec znovu vyzval všechny přítomné, aby neváhali a obrátili se na něj osobně. Dav vstal a hrnul se jako lavina k předsednickému stolu. Všichni vzali otce za slovo.

Moje milá Polly vesele švitořila s vlivným panem poslancem a jeho chotí a zamávala na mne, abych se k nim na stupínku přidal. Pan vlivný se díval na hlaholíci, nadšené publikum a prohlásil, že otec ovládá všechno, co musí ovládat, jestliže se chce dopracovat do vysoké politiky. "Potřebuje jen trochu štěstí... a žádnou aféru," řekl.

"Ne takovou, jako má Paul Bethune," přikývla Polly.

"Jakou ten má aféru?" zeptal se poslanec.

"Ach, ach!" zabědovala Polly. "George nám zakázal útočit na pověst Paula Bethuna. George tvrdí, že útoky se často nakonec obrátí proti útočníkovi. Paul Bethune má milenkou a má s ní dceru. Snažil se to vši silou zatajit, ale George v téhle věci odmítá kritizovat."

Pan poslanec se na mne pátravě zadíval. "Doufám, že se k vašemu narození žádné stíny nevážou, Bene?"

Polly ho hned horlivě uklidňovala: "Samozřejmě, že ne."

Napadlo mne, jestli otci tehdy před lety vůbec přišlo na mysl, že by kdy mohly vzniknout pochybnosti o tom, jsem-li z lože manželského, a že by to pro něho mohlo mít nemalou důležitost. Po všem, co jsem se o něm ten den dozvěděl, bylo možné všechno, ale nepřestal jsem věřit, že jeho sňatek s mojí matkou byl tehdy věcí cti, a čestné jednání k mému otci patřilo. Nepřestal jsem věřit, že vždy ponese plnou odpovědnost za své skutky. Bylo mi taky jasné, že jsem se narodil díky nedopatření, ale na život, jaký mi otec zařídil, jsem si nestěžoval.

Než se všichni rozešli domů, byla už skutečně půlnoc. Vlivný pan poslanec s chotí odjeli už před hodnou dobou, s řidičem i ochrankou. Polly zívala. Měla právo být unavená. Orinda s panem A. L. Wyvernem zmizeli a paní Kitchensová svého Leonarda odtáhla domů. Nejspíš toho od ní musel hodně vyslechnout.

Čekal jsem na otce až do samého konce jednak proto, že jsem neměl klíč od volební kanceláře a nemohl se dostat do svého pokoje v prvním patře, jednak proto, že jsem věděl, že se otec bude potřebovat vymluvit, až všechny ty oslavy skončí. Sice mi ještě nebylo ani osmnáct, ale tolik mi bylo jasné, že triumf chce člověk s někým sdílet. Po svých třech ojedinělých vítězstvích v překážkových dostizích jsem se vracel do podnájmu u paní Wellsové sám, neměl jsem s kým se radovat a jásat, nemohl jsem se o svoji blaženost s nikým podělit. Jistě, kdyby měl otec ženu, bylo by to nejlepší, v tu chvíli však určitě někoho potřebuje. Proto jsem na něho čekal.

Vzal mne kolem ramen.

"Dobrý bože!" vydechl.

"Jednou z tebe bude ministerský předseda," ubezpečil jsem ho. "Pan vlivný poslanec se toho určitě obává."

Nejistě, rozzářenýma očima se na mne zadíval. "Proč si myslíš, že se toho obává? Proč by se toho kdo měl obávat?"

"Tys přece říkal, že se vždy najde někdo, kdo chce zabít Cezara."

"Cože?"

"Byl jsi skvělý."

"Nemusíš si ze mne utahovat, Bene."

"Myslím to vážně, otče..."

"Táto!"

"Táto..." Další slova mi uvízla v hrdle. Nedokázal jsem ho oslovovat táto. Tátové vozili své děti do školy, koulovali se s nimi a hubovali je, když přišly pozdě domů. Tátové neposílali svým synům s vánoční gratulací letenku do Ameriky, tátové neposílali do hotelů neosobní faxy se stručným "blahopřeu", když syn vyhrál dorostenecký závod na lyžích. Tátové byli vždy po ruce, otcové ne.

Poslední účastníci besedy přišli otci blahopřát, celí zářící. Otec mne přestal držet kolem ramen a potřásl si se všemi rukou. Ke všem se choval srdečně a vstřícně. Dovedl jsem si představit, jak v následujících čtyřech týdnech budou

chodit a hlásat: "Ten Juliard, to je dobrý chlap, přesně to, co potřebujeme... Volte Juliarda, lepší tu není." Vlny, zčeřené toho večera, se rozšířily až na hranice volebního okrsku Hoopwestern a dolehly k mnoha uším.

Otec se pomalu uklidnil a rozhodl se, že je na čase končit. Vyšli jsme ze sálu, vrátili se do hotelu, popřáli všem v dobré náladě dobrou noc a vyrazili do teplé srpnové noci, abychom přešli na druhou stranu náměstí, k osvětlené volební kanceláři.

Na náměstí svítily lampy a z hotelu za námi taky proudilo světlo, hrboilatá dlažba pod našima nohama však byla ve tmě. Vyprávěli mi pak, že v zimě, když je náledí, starší lidé často na namrzlém dláždění uklouznou, upadnou a zlámou si kosti. V té triumfální noci otec na nerovném povrchu zakopl a upadl na jedno koleno, nechtěl se natáhnout jak dlouhý tak široký, proto padal nešikovně.

Ve stejném okamžiku bylo slyšet ránu, zasvištění, a pak cinkot rozbitého skla.

Sklonil jsem se nad otcem. Měl vyděšené oči a sevřené rty. Bylo vidět, že trpí bolestí a že má strach.

"Utíkej!" křikl. "Utíkej, někde se schovej, sakra, uteč!"

Já se však nehnul z místa.

"Bene, probůh uteč, to byl výstřel!"

"Já vím."

Byli jsme asi v polovině náměstí, snadný cíl. Otec se pokoušel vstát a znovu mě vyzýval, abych se dal na útěk. Po nepatrném zaváhání jsem se poprvé v životě rozhodl, že otce neposlechnu. Nemohl došlápnout na levou nohu, měl poraněný kotník. Zdvihl se a znovu klesl k zemi. Úpěnlivě mne prosil, ať uteču.

"Nezdvihej se," řekl jsem.

"Ale tys nepochopil...", mluvil zoufale.

"Krvácíš?" zeptal jsem se.

"Co? Myslím že ne, jen jsem si podvrtl kotník."

Z hotelu vyběhali lidé vyplašení ránou, která se hlasitě odrazila od průčelí domů na náměstí. Všichni běželi k mému otci a zůstali stát kolem nás, tvářili se nechápavě a zvědavě, rozčilení a zasmušilí.

Nastal chvilkový zmatek. Ozývalo se: "Co se vlastně stalo? Co se děje?" Lidé napřahovali ruce, aby otci pomohli vstát. Zahrnovali ho dobře míněnou starostlivostí a laskavostí.

Když se kolem nás nashromáždil dostatečně početný dav, otec mi konečně podal ruku a s mojí pomocí i s pomocí dalších vstal a postavil se na nohy. Lépe řečeno postavil se na pravou nohu, protože jakmile se pokusil došlápnout na levou, zaskočil bolestí. Už se přestal tvářit vyděšeně, byl spíš v rozpacích a omlouval se svým příznivcům za svoji nešikovnost, že se nedíval, kam šlape. Ubezpečoval všechny, že je v pořádku a na důkaz toho se usmál. Pak k úlevě a potěšení přítomných jadrně zasakroval.

"Ale co ta rána," poznamenala jedna paní.

Lidé přikyvovali. "Znělo to jako..."

"To přece tady v Hoopwesternu není možné..."

"Byl to... výstřel?"

Důležité vyhlízející mladý muž řekl podrážděně: "To byla rána z malorážky, to poznám spolehlivě, nějaký blázen..."

"Ale odkud? Tady jsme nikoho se zbraní neviděli."

Všichni se začali rozhlížet, ale zbraň nikdo nezahlédl, a člověka se zbraní samozřejmě taky ne, na to už bylo pozdě.

Otec se mne zase přidržel kolem ramen, tentokrát však z ryze praktických důvodů, opřel se o mě. Pak vesele všem oznámil, že bude nejlepší, když z náměstí odejdeme.

Důležité vyhlízející mladý muž mne doslova odstrčil a sám se otci nabídl jako berle. Velitelským hlasem prohlásil:

"Tohle nechte na mně. Mám víc síly než tenhle mladý. Pomůžu vám dojít do kanceláře, jsme tam, než se nadějete, pane Juliarde. Jen se o mne hezky opřete."

Otec se na mne přes rameno ohlédl a už už by byl protestoval, to mi bylo jasné, ale já docela výměnu stráží vítal a mávl jsem na otce, ať jde. Důležité vyhlízející mladý muž skutečně velmi šikovně otce napůl vedl, napůl odnesl přes náměstí do kanceláře, uprostřed doprovodného zástupu soucitných diváků, nabízejících rady a vyjadřujících účast.

Šel jsem za otcem. Připadalo mi to najednou zcela samozřejmé. Vtom se za mnou ozval vysoký, rozčilený ženský hlas.

Otočil jsem se vidím, jak za námi běží Polly. Klopýtala po dláždění v nemotorných sandálech a byla očividně vyděšená.

"Bene... Bene... Je George zraněný? Postřelili ho?"

Uklidňoval jsem ji. "Ne, Polly, ne."

"Někdo mi řekl, že ho postřelili." Byla celá udýchaná a vylekaná.

"Klid, podívejte se, tamhle jde," ukázal jsem na něj a vzal Polly za ruku. "Tamhle, poskakuje po jedné. Poskakuje vzteky, protože špatně šlápl a podvrtl si kotník. Teď je odkázaný na cizí pomoc a zlobí se na sebe."

Polly se třásla rukou, byla v šoku, ale trochu se upokojila, když se na vlastní oči přesvědčila, že je George skutečně živý a jadrně sakruje.

"Ale... bylo slyšet výstřel..."

"Zdá se, že někdo opravdu vystřelil přesně v ten okamžik, kdy táta zakopl na dláždění, můžu vás ale ubezpečit, že postřelený není, krev neteče."

"Jsi ještě tak mladý, Bene..." Stále ještě měla pochybnosti.

"I školák pozná, jestli krev teče nebo neteče," řekl jsem pobaveně a s humorem. Myslím, že ji nakonec uklidnilo, když viděla, že se ulevilo mně. Šla pak za otcovým procesím se mnou až ke dveřím do hlavního stanu. Tam se otec zastavil a vyndal z kapsy klíč, aby odemkl hlavní vchod a vpustil celý průvod do kanceláře.

Doskákával ke své židli za psacím stolem, vzal do ruky seznam a vyklepal číslo telefonu. Volal na místní policii.

"Už jim volalo víc lidí," ohlásil přítomným, když položil sluchátko. "Prý už sem někoho posílají. Střelba..., rušení

nočního klidu... a tak."

Někdo radil: "Měl by se na vás podívat doktor..." Někdo další šel lékaře přivolat.

"Vy jste všichni tak zatracené laskaví, tak hodní...", řekl otec.

Vyšel jsem z toho zmatku ven, otevřenými dveřmi na náměstí. Díval jsem se naproti, na průčelí Spícího draka. Hotel určitě nespál, ani trochu. Skoro všechna osvětlená okna byla otevřená a z horních pater a dole ze dveří vykukovala spousta zvědavců.

Vzpomněl jsem si, jak to kolem mne zasvištělo a napadlo mě, že se kulka může odrazit. Šli jsme předtím s otcem od hotelu přes náměstí přímo k volební kanceláři. Pokud byla kulka skutečně určená otci, pokud zakopl skutečně ve chvíli, kdy vyletěla z hlavě, když kdosi stiskl spoušť, pokud ten kdosi mířil z výšky dolů, odněkud z vyššího patra Spícího draka (zdola nikdo střílet nemohl, bylo tam příliš mnoho lidí), a pokud kulka roztržila sklo (já přece slyšel, jak se tříští), jak to, že žádná ze skleněných tabulí v přízemí domu na protilehlé straně náměstí, kde máme kancelář, není rozbitá?

Protože to všechno byla jen náhoda, přesvědčoval jsem sám sebe. Kulka neměla sloužit ke zmaření politické kariéry George Juliarda v samotném zárodku, ještě dřív, než začala. Samozřejmě. Hloupě, dětinsky situaci dramatizuju.

Otočil jsem se, chtěl jsem se vrátit do kanceláře, když vtom vidím, jak se na zemi lesknou střepy.

Vysypala se výkladní skříň dobročinného krámků ve vedlejším domě.

Výstřel. Odraz. Tříštění skla. Šikmý odraz možná způsobila nerovnost dlažby. Při přímém výstřelu z malorážky by kulka nejspíš ve skle prorazila otvor, ale okno by se nevysypalo. Ale odražená, zbloudilá střela..., ta by snadno mohla způsobit vibrace, které by sklo rozbily.

Policejní auto zastavilo na parkovišti vedle otcova hlavního stanu, kde přistál se svým vozem i lékař. Všichni mluvili jeden přes druhého.

Doktor otci kotník stáhl obinadlem a prohlásil, že to bude jen distorze, že nejde o zlomeninu, a doporučil ledové obklady a polohování poraněné nohy. Policie vyslechla názory důležitého mladého člověka o střelbě.

Stál jsem stranou a jednu chvíli, když se hlouček lidí rozdělil, vidím, že se na mne otec překvapeně a tázavě dívá. Usmál jsem se na něj, ale vtom se už zase mezera mezi davem uzavřela, jak se lidé pohnuli.

Jednomu z mladších policistů jsem řekl, že se vysypala výkladní skříň dobročinného obchodu. Vyšel se mnou ven se podívat. Když jsem se váhavě zmínil o možnosti odražené, zbloudilé střely, tvářil se váhavě a zeptal se mě, kolik mi je let. Vysvětlil jsem mu, že jsem se ve škole naučil střílet z malorážky. Neudělalo to na něho velký dojem. Přikývl a něco si zapsal. Pak se vrátil ke svým kolegům v kanceláři a já šel za ním.

Moje milá Polly stála po boku mého otce a ustaraně poslouchala, co se povídá. Člověk s fotoaparátem fotografoval.

Když se uváží, že nikdo nebyl postřelen, trval ten zmatek nepřiměřeně dlouho. Když jsem šel konečně zamknout a zavřít na závoru hlavní vchod a zadní dveře a pozhasínat, byly už dvě hodiny ráno.

Otec se rozhodl, že se do patra dopraví pozadu, vsedě se posunoval ze schodu na schod a moji pomoc nechtěl přijmout. Pak odkulhal do koupelny a z koupelny do postele v ložnici. Měl jsem původně spát v obývacím pokoji na rozkládacím gauči, ale nakonec jsem si šel lehnout k otci, na druhou postel v ložnici. Lehl jsem si napůl oblečený a vůbec se mi nechtělo spát.

Za uplynulých dvacet čtyři hodin se toho odehrálo hodně. Jel jsem na kole od paní Wellsové do stájí, pak jsem jezdil práci na sluncem zalitých planinách, pak se můj svět rozpadl a já se ocitl ve světě jiném. Hodnou chvíli jsem uvažoval o tom, jestli neskončím s kulkou v zádech. Těžko usnout.

Zhasl jsem lampičku na nočním stolku.

Ze tmy se ozval otcův hlas: "Bene, proč jsi neutekl?"

Po krátkém tichu jsem odpověděl: "Proč jsi chtěl, abych utekl?"

"Protože jsem nechtěl, aby tě zastřelili."

"No, neutekl jsem ze stejného důvodu. Nechtěl jsem, aby zastřelili tebe."

"Takže jsi mne zaštitil..."

"Je to zábavnější, než usmívat se na voliče."

"Bene!"

Po chvíli jsem řekl: "Podle mého to byla dvaadvacítká, z jaké se střílí na střelnici do terče. Byla to střela s vysokou počáteční rychlostí, poznám to podle zvuku. Když tě dvaadvacítká zasáhne do těla, pravděpodobně tě neusmrtí, kdybys chtěl někoho zabít malorážkou, musel by ses trefit do hlavy nebo do krku. Vysokorychlostní střela je horší."

Nastalo ticho. Pak se z druhé postele ozvalo: "Já dočista zapomněl, že umíš střílet."

"Byl jsem ve školním družstvu. Cvičil nás jeden z nejlepších střelců, které v Británii máme." Tiše jsem se ve tmě usmál.

"Náklady za výcvik jsi hradil ty, tys to platil."

3

Před devátou ráno zuřivě zvonil zvonek a já sešel dolů otevřít závoru a odemknout dveře u parkoviště. Za nimi stál člověk s prstem na zvonku. Menší, tmavovlasý, mírně tělnatý, očividně dopálený, v ruce svazek klíčů.

"Kdo jste?" vyštěkl na mě. "Co tu děláte a proč byly dveře na závoru?"

"Benedikt..." začal jsem.

"Cože?"

"Juliard."

Chvilí se na mne upřeně díval, pak mne odstrčil, vešel zamračeně dovnitř a začal v kancelářích uklízet nepořádek, který tam zůstal po předchozí vzrušené noci.

"Ty jsi jeho syn, předpokládám," řekl a posbíral rozházené obálky. "George včera kvůli tobě ztratil celý den, že pro tebe jel. Ale když už tu jsi, tak dělej něco užitečného." Ukázal na nepořádek. "A kde vůbec je George? Rádio je rozpálený dočervena. Co se tu vlastně včera dělo?"

"Otec je nahoře. Vyvrtl si kotník. A... kdo jste vy?"

"Mervyn Teck, samozřejmě," podrážděně zaznamenal můj nechápavý výraz. "Jsem jeho manažer. Copak nejsi vůbec v obraze?"

"Moc ne."

"Vedu jeho kampaň, jsem tu od toho, aby se George Juliard dostal do parlamentu. V rádiu říkali něco o tom, že po něm někdo střelil. Je to pravda?" Nezdálo se, že by mu to dělalo velkou starost. Pokračoval v úklidu písemností.

"Možná ano," přikývl jsem.

"Výborně."

"Prosím?"

"Reklama zdarma. Nemáme na to, abychom si koupili čas v televizi."

"Ach tak."

"Aspoň rychle vyřídíme Titmusse a Whistlea."

"Kdo je to?" zeptal jsem se.

"Slabí protikandidáti. S těma si hlavu lámat nemusíme."

Otec se přibíhal dolů. "Dobré jitro, Mervyne. Vidím, že jste se už s mým synem seznámili."

Mervyn se na mne bez nadšení podíval.

"Jsem rád, že je tady, aspoň mě bude vozit," dodal otec.

Cestou z Brightonu jsem otci vyprávěl, že jsem si při práci přivydělával, abych zaplatil autoškolu a že mám řádný řidičský průkaz už pět týdnů.

Řekl: "To je dobře."

"Ale já od zkoušky nejezdil."

"Nejvyšší čas, aby sis to nacvičil." Otcův rozhodný výraz mne zbrzdil, nezdůraznil jsem v tu chvíli, jak málo mám zkušeností. Pochopil jsem, že mezi kandidátem a jeho manažerem je smír, nikoli přátelství.

Přišla mladá žena s pečlivě učesanými vlasy, v přísném, elegantním šedém kostýmu, na klopě kokardu s nápisem Juliard. Představili mi ji jako Crystal Harleyovou, sekretářku Mervyna Tecka. Během dopoledne jsem se poučil, že Crystal a Mervyn jsou jediní, kdo dostávají za organizaci volební kampaň plat. Všichni ostatní jsou dobrovolníci. Tři dobrovolnice ze včerejšího večera se dostavily postupně. Zahrnuly otce soucitem a nekonečným počtem hrníčků kávy.

Nemohl jsem si vybavit jejich jména: Faith, Lavender a Marge. Faith si mne proto trochu dobírala.

Řekl jsem: "Omlouvám se."

"Správný politik si má jména pamatovat," poučovala mne Lavender přísně. "Nebudeš otci moc platný, když si nebudeš pamatovat, kdo je kdo." Přísná dáma s levandulovým jménem byla ta, která předtím tolik kritizovala Orindu Nagelovou. Té se člověk jen tak snadno nezavděčí, pomyslel jsem si.

Mervyn Teck a otec probírali, jak si rozdělit ulice a jak zajistit roznos letáků. Crystal Harleyová vkládala nespočet informací do počítače. Mateřská Faith utírala prach a Marge obsluhovala kopírku.

Seděl jsem na své stoličce a mlčky poslouchal, co si vyprávějí. Dozvěděl jsem se mnoho nových podrobností (pro mne nových) o volbách. Nejpodstatnější byla informace a nepatrné množství peněz, které se smí na kampaň vydat. Zjistil jsem, že si křeslo v parlamentě nikdo nemůže koupit: všichni kandidáti záviseli na armádě neplacených dobrovolníků, kteří chodili od domu k domu, od dveří ke dveřím, a na vhodné stromy vylepovali plakáty "volte mne".

"Platí zákon o zástupcích lidu," vysvětlila mi Crystal a psala přitom pilně do počítače, oči na obrazovce. "Podle zmíněného zákona jsou prostředky vynakládáné na kampaň velmi přísně omezené. V tomhle volebním obvodu je sedmdesát tisíc voličů," pokračovala. "Z toho, co sníme utratit, bys sedmdesát tisíc piv nezaplatil. Britského voliče podplatit nikdo nemůže, musíš ho přesvědčit. A to je teď na tvém otci."

"Když posíláš dopis tady, místně, nekupuj známku, dones ho osobně," ušklíbala se Faith.

"Chcete říct, že nemáte na známky?"

"Musíme zaznamenat každý halíř, který vydáme," přikývla Crystal. "V době voleb musíme předložit podrobné vyúčtování, jak a za co jsme peníze utratili. Spolehni se, že kdyby lidi od Paula Bethuna zjistili, že jsme překročili limit, prorazili by strop, a můžeš se taky spolehnout, že my si zase prohlédneme jejich vyúčtování, až ho předloží, do nejmenší podrobnosti, pod zvětšovací sklem, a chytíme se sebemenší hříšné položky."

"A co ta včerejší večeře?" zeptal jsem se.

"Včerejší večeři zaplatili ti, kteří ji snědli, ta nestála tenhle volební obvod ani pětník," řekla Crystal. Na chvíli se odmlčela a pak pokračovala ve výuce. "Mervyna a mne platí místní stranická organizace, neplatí nás přímo z parlamentu. Místní organizace platí taky tuhle kancelář. Jinak všechnu legraci musíme financovat z darů."

Zřejmě byla s takovým uspořádáním zcela spokojená, a mně jen vrtalo hlavou, jak je možné, při tak obezřetném zákonodárství, teoreticky zaručujícím vítězství těm nejlepším, že je v parlamentě tolik cvoků.

Relativní klid, kdy nás v kanceláři bylo jen sedm, dlouho netrval. Postupně do hlavního stanu vproudili hosté ze včerejšího večera a zahrnovali nás otázkami, na které jsme neuměli odpovědět.

Mervynu Teckovi to nesmírně vyhovovalo. Policie, tisk, televize, dychtiví straníci, všechny nadšeně vítal. Jeho kandidát byl nejen živý, ale choval se dokonale ke všem tazatelům. Televizní kameraman svítil na otcův obličej jasným

reflektorem a pilně točil jeho okouzlující, upřímný úsměv. Kromě místních novinářů se dostavili reportéři z několika důležitých celostátních deníků. Blesky fotografických aparátů blýskaly. Ruce s mikrofony se napřahovaly, aby zachytily cokoli důležitého, co kdo pronese. Já se nepřestával líbezně usmívat, choval jsem se ke všem mimořádně hezky a všechny dotazy odkazoval na svého rodiče.

Crystal se zpočátku snažila pokračovat v práci, ale nakonec se musela doslova držet stolu, aby ji lidé nesmetli jako suché listí. Poznamenala, že kdyby George Juliarda skutečně zastřelili, rozruch by těžko mohl být větší.

"Naštěstí ho nezastřelili," poznamenal jsem a zalezl se svou stoličkou vedle ní, do bezpečí.

"Zakopl, když uslyšel ten výstřel?" zeptala se.

"Ne, nejdřív zakopl, pak padla rána."

"Jak si tím můžeš být tak jistý?"

"Protože svištění vysokorychlostní střeby k člověku dolehne později, než přiletí ona sama."

Tvářila se nedůvěřivě.

"To nás učili ve fyzice," dodal jsem.

Zadívala se na moji hladkou, ještě neholenou tvář. "Kolik ti je?" zeptala se.

"Sedmnáct."

"To ještě ani nemáš volební právo!"

"Já o ně nestojím."

Zadívala se na mého otce, který si právě v tu chvíli svojí skromností a šarmem získával sdělovací prostředky.

"Už jsem poznala hodně politiků," řekla. "Tvůj otec je ale jiný než ti ostatní."

"V čem?"

"Přece určitě cítíš jeho sílu, ne? Ačkoli možná že ne, když jsi jeho syn. Jste si velmi blízcí."

"Ale ano, někdy to cítím." Řekl jsem to nahlas! K nevíře. Žasl jsem sám nad sebou.

"Vezmi si věřejší večer...", pokračovala Crystal. "Byla jsem v sále, seděla jsem vzadu. On to tam přece doslova rozsvítil. Je od přírody řečník. Chci říct, že tady jsem zaměstnaná, ale i mně se rozbušilo srdce. Chudák starý Dennis Nagel, byl to slušný, poctivý člověk, svým způsobem i schopný, ale nikdy by nedokázal lidi takhle rozehrát, aby tleskali a dupali jako včera večer."

"Dokázala by to Orinda?" zeptal jsem se.

To Crystal zarazilo. "Ne, neumí lidi rozesmát. Podle věřejšího večera ji však neposuzuj. Musím říct, že tady, v našem volebním obvodu, odvedla velký kus práce. Vždy při Dennisovi stála. Cítí se velmi ukřivděná, protože ji nevybrali jako kandidáta za Dennise, ačkoliv až do té doby, než tvůj otec komisi dočista poblouznil, neměla soupeře."

"Vlastně, pokud někdo má motiv odpravit mého otce, pak je to ona," poznamenal jsem.

"To ne, to by neudělala!" Crystal byla upřímně pohoršená. "Ona dovede být velmi milá, víš, Mervyn ji přímo miluje. Je znechucený, protože nevede kampaň pro ni, těšil se na to."

Na první pohled se mi Crystal zdála ostrá, ale to bylo tím, že jsem ji posuzoval povrchně a podle jejího zevnějšku. Jak se ukázalo, byla mnohem laskavější a trpělivější, než se mi zprvu zdálo. Napadlo mne, jestli za sebou nemá nechutenství, anorexii. Ve škole jsme měli holky s anorexií, jedné z nich vypadaly zuby.

Crystal měla pěkné, bílé zuby, i když je člověk zahlédl jen zřídka. Brala život příliš vážně. Odhadoval jsem ji na dvacet pět až šest let a pomyslel si, že jí asi život mnoho důvodů k smíchu nepřinášel.

Mezi davem ke mně proklíčkoval Mervyn Teck. Řekl, že je na čase, abych s otcem vyjel za jeho povinnostmi. Ten den měl jet do města na okraj obvodu, do Quindlu. Obvod byl rozlehlý, ale hustě obydlený byl jenom na několika málo roztroušených místech. Mervyn mi předal mapu oblasti s vyznačenými vzdálenostmi mezi obcemi, a pochybovačně se na mne zadíval.

"Jsi si jistý, že to zvládneš?"

Řekl jsem hrdě, že ano, ale příliš jistý jsem si nebyl.

"Jedna nehoda, taková, co se stala včera večer, je dar z nebes, ale kdyby se vzápětí nato naboural s autem, bylo by to příliš. Přece nechceme, aby se začalo šeptat, že je smolař."

"To jistě ne," přikývl jsem.

Na druhém konci místnosti na mne otec mával klíčky od vozu. Došel jsem k němu a klíčky si vzal. Otec se odpoutal od davu příznivců (policie a sdělovací prostředky se vzdálily už dávno) a s mojí pomocí a o holi odkulhal z kanceláře na parkoviště.

Davy přivolávají davy. U zadního vchodu stál taky shluk lidí. Tleskali a usmívali se na otce, zvedali palce. Zadíval jsem se na konec parkoviště, kde jsme včera odpoledne po příjezdu z Brightonu zaparkovali range rovera. Otec mne požádal, abych pro vůz došel, nechtěl se belhat tak daleko.

Přešel jsem k nápadnému pozlacenému vozidlu a zůstal u něj stát s klíčky v ruce. Bylo zase hezky, slunce svítilo na zlaté a stříbrné věnečky. Po chvíli jsem se otočil a vrátil se k otci.

"Co se děje?" zeptal se podrážděně. "Ty si s tím netroufáš jet?"

"Máš pojistku na mladistvého řidiče?" zeptal jsem se.

"Samozřejmě, jinak bych od tebe nechtěl, abys řídil. Jdi a přivez to auto, Bene."

Zamračil jsem se a navzdory otcově nelibosti jsem se vrátil do kanceláře.

"Je na čase, abyste vyjeli," zlobil se Mervyn. "Tvrdil jsi, že Georgeův vůz řídit dokážeš."

Přikývl jsem. "Jenže já bych radši jel menším autem. Jak jste správně říkal, nebylo by dobré, kdyby došlo k nehodě."

Nemáte vy menší auto? Nemohl byste mi ho půjčit?"

Mervyn dopáleně odsekl: "Nemám pojistku pro mladistvého řidiče."

"Já ano," ozvala se Crystal. "S mým autem jezdí můj devatenáctiletý bratr. Není to nic zvláštního, tedy žádný range

rover."

Vytáhla z kabelky klíčky a řekla, že pokud bychom se nevrátili zpět do půl šesté, může ji zavést domů Mervyn (netěšilo ho to), který ji taky může ráno zase vyzvednout. S díky jsem ji neobratně políbil na tvář a vyšel za otcem. Mervyn Teck se tvářil kysele.

"Zklamal jsi mne, Bene," řekl otec, když Mervyna vyslechl. "Měl bys zítra trénovat s range roverem."

"Dobře, ale dnes, než odjedeme, nemohl bys zařídít, aby sem zajeli nějakí mechanici a podívali se, jestli je to auto opravdu v pořádku?"

"Samozřejmě, že je v pořádku! Přece jsem s ním včera jel do Brightonu a zase zpátky a šlapalo perfektně."

"Jistě, ale pak tady celou noc stálo na parkovišti. Včera se tě někdo pokusil zastřelit. Co kdyby ten někdo natloukl do pneumatik toho range rovera pár hřebíků nebo něco." Mluvil jsem trochu omluvně, jako by sabotáž byla dětinský výmysl. Otec ale po chvíli ticha řekl Mervynovi: "Pojeďu vozem Crystal a Ben to může zkusit s range roverem zítra. Mervyne, dejte zatím range rovera důkladně prohlédnout, prosím."

Mervyn se na mne nevlídně zadíval. Ale co, byl to přece on, kdo chtěl předejít nežádoucím nehodám, které by vedly k nežádoucím řečem.

V malé Crystalině plechové dopravní krabice na čtyřech kolech jsem kandidáta dovezl do vzdálené obce v jeho volebním obvodu bez problémů a bezpečně. Znovu jsem byl svědkem toho, jak dokáže zelektrizovat netečnou veřejnost. Jak mu stoupal hlas, jak sílil potlesk, přibývalo publika a nadšení a smích. Publiku se otec očividně líbil. Zavalovali ho otázkami, z nichž většina byla míněná dobře, jen některé útočně. Otec všem odpověděl klidně, s rozvahou i humorem.

Neměl jsem tušení, kolik nadšenců z onoho dne skutečně vyrazí k volebním urnám a dá mu svůj křížek. Otec mne však uklidňoval, prý stačí, když nedají křížek Bethunovi.

Naložili jsme do malého vozu otcův vynález, dvě bedny, jednu menší, jednu větší. Menší se postavila na větší a zakotvila háčky, takže celé zařízení sloužilo jako nouzové pódium, umožňující řečníkovi ocitnout se výš než publikum, aby ho všichni shromáždění dobře viděli i slyšeli - a přitom aby diváky nadřazeně nepřevyšoval. "To jsou moje bedny na mýdlo, jaké se užívají v Hyde Parku," říkal otec. (Pravda ovšem je, že se mýdlo už dávno do dřevěných beden nebalí.)

Sestavil jsem ten jeho Hyde Park třikrát, na různých důležitých místech města. Pokaždé se shromáždili diváci, nejdřív ze zvědavosti, někteří z nepřátelského tábora, jiní lhostejní. Když jsem pak bedny zase stěhoval do vozu, vždy se kolem mne shromáždili lidé a kladli mi většinou přátelské otázky.

"Jste jeho řidič?"

"Ano."

"Opravdu je tak chytrý, jak se zdá?"

"Ještě víc."

"Co si myslí o školství?"

Usmál jsem se. "Je pro."

"Ano, ale..."

"Já za něj nemůžu mluvit, zeptejte se ho prosím přímo."

Šli se otce zeptat, a dostalo se jim politicky správných, pravdivých odpovědí, směřujících k opatření, která jsou bez velkého zvýšení daňové zátěže neproveditelná. Vstřebával jsem do sebe ekonomická fakta stejnou rychlostí, s jakou jsem si kdysi osvojoval kvadratické rovnice.

Otcovo vystoupení v Quindlu bylo bohatě inzerováno předem, po celém městě visely plakáty, roznesené a vyvěšené dobrovolnými pomocníky, kteří na nás ve městě čekali a všude nás provázeli. Byli přátelští a nadšení, oddaní věci.

Uvědomil jsem si, že moje oddanost náleží pouze mému otci, jeho straně a jejímu politickému programu však ne. Osobně jsem věřil, že dobré nápady jsou roztroušené všude, nepatří jedné barvě kokardy. Háček byl v tom, že co já považoval za dobré nápady, mohli jiní považovat za osudové chyby. Nezasnoubil jsem se s žádným z existujících volebních programů, ale pravdou je, že právě ti, kteří neplanou pro věc, ti váhající a měnící směr podle toho, jak vítr vane, právě ti nakonec působí přesuny na politické scéně. Můj otec usiloval právě o tyhle voliče, o nerozhodné, váhající.

Město Quindle se rozrostlo díky průmyslovým podnikům vybudovaným na polích za periferií stejně jako Hoopwestern. Quindle však neživila výroba žárovek, ale továrny na nábytek a barvy. Město razilo politiku "doplňkové zástavby" na každé volné, trávou zarostlé parcele. Tak se stalo, že se nadmulo, přiškrčené zeleným pásem, který je obkružoval, a zahlcovalo se dopravními zácpami. Pro řečníka na bedně to byla výhoda: vozy se ploužily krokem, okénka stočená, a otcova poselství tak dolehla i k řidičům a spolucestujícím.

Mezi záplavou plakátů VOLTE JULIARDA se tu a tam objevily i plakáty doporučující TITMUSSE a WHISTLEA a samozřejmě větší počet výzvy BETHUNE JE LEPŠÍ, DEJTE MU SVŮJ X. Bethunovy plakáty byly mírně othrané, dílem proto, že už Bethune městem na svém turné na bedně prošel před třema dny, jednak proto, že ho místní plátek Quindle Diary dokonale zneuctil článkem pod titulkem "Bethunova hanba".

Jeden z našich dobrovolníků nesl výtisk novin v podpaží, takže jsem si noviny vypůjčil a první stránku si přečetl (kdo by odolal).

Chceme snad, aby nás v parlamentě zastupoval nestoudný cizoložník, který o sobě drze tvrdí, že stojí za hodnotami rodiny, jimž je deník tohoto mladého města zcela oddán? Chceme věřit slibům člověka, který nedokáže dodržet ani posvátný slib manželské věrnosti?

Dočetl jsem článek až do konce. Byl nechutně nabubřelý, ale i tak jistě Bethunově táboru nijak neprospěje.

Pokaždé, když otec vystoupal na svoji soustavu beden, tlačili ho kolemstojící občané k tomu, aby Bethunovo pokřtectví odsoudil, ale otec se vždy nabádavým otázkám šikovně vyhnul. Byl svolný kritizovat jen politické cíle a

metody Bethuna a jeho strany.

Otcova zdrženlivost a takt však jeho dobrovolníkům velkou radost neudělaly.

"George mohl Bethuna nadobro zničit, jen kdyby se odhodlal k tomu, aby napadl jeho charakter," stěžoval si jeden z dobrovolníků. "Proč to neudělal?"

"To není jeho styl," namítl jsem.

"Člověk musí využít každou kartu, co mu padne do ruky!"

"Pět es vytáhnout nemůže."

"Jak prosím?"

"Otec by to považoval za nefér, za falešnou hru."

Dobrovolník obrátil oči v sloup a přešel na jiné téma. "Všiml jste si toho člověka, co stál kousek od vašeho otce a něco si psal do notesu?"

"Myslíte toho v růžových tepláčkách a s baseballovou čepičkou se štítkem dozadu na hlavě?"

"Jo, přesně toho. Jmenuje se Usher Rudd. Píše pro Hoopwestern Gazette, kde úvodníky předávají automaticky i do Quindle Diary. To on napsal ty útočné články o Paulu Bethunovi. Pronásleduje Bethuna všude, kam se hne, od okamžiku, kdy ho jeho strana vyhlásila oficiálně jako kandidáta. Rudd je profesionální pradelna špinavého prádla. Dejte si na něho pozor, nevěřte mu, nikdy!"

Zeptal jsem se neklidně: "Ví o něm otec?"

"Řekl jsem Georgeovi, že se Usher Rudd zaručeně někde zase vynoří, jenže on pokaždé vypadá jinak. Ty růžové tepláky a baseballová čepice jsou novinka."

"Usher Rudd je neobvyklé jméno."

Náš dobrovolník se dal do smíchu. "Je to obyčejný Bobby Rudd. Vždycky to byl postrach. Jeho maminka se jmenovala Gracie Usherová, než si vzala Rudda. Ruddovi mají síť autodílen, kde vám opraví všechno, od jízdního kola po kombajn, ale mladého Bobbyho opravovat auta nebaví. Říká si investigativní novinář. Spíš je to ale živá pračka špinavého prádla, aspoň podle mého."

Zeptal jsem se váhavě: "Nebyl náhodou včera na té večeři?"

"Myslíte ten velký podnik u Spícího draka? Řekl bych, že tam určitě byl. Určitě se vzteká, protože ten výstřel a vůbec všechno se odehrálo tak pozdě, že už to do dnešního vydání nedostal. Hoopwestern Gazette má jen dvacet čtyři stránky, z větší části na reklamu, sport, místní zprávy a předžvýkané světové zprávy. Lidi ty noviny kupují hlavně kvůli tomu hnoji, co tam dodává Usher Rudd. Jako kluk byl otravný žalobník a lezl lidem do soukromí. V dospělosti se nijak nezměnil. Pokud si chcete začít nějaké sexuální pletky s vikářem, Quindle vám nedoporučuju."

"Děkuju za informaci," utrousil jsem suše.

Dal se do smíchu. "Stačí, když si na Ushera Rudda dáte pozor."

V té chvíli místní dav hltal lačně otcova slova a nespouštěl z něj oči. Rozhodl jsem se, že mu raději budu chránit záda. Jsem to pěkný strážce svého otce, káral jsem sám sebe, když ho nechávám napospas dalším střelám nebo jiným záludnostem, které by na něho kdo chystal.

Snažil jsem se tvářit a chovat jakoby nic, ale nejspíš se mi to nedařilo, protože Usher Rudd si stejně nenápadně přišel stoupnout vedle mne. Na baseballové čepici i na botách měl nápadné nápisy a volné růžové tepláky z umělého vlákna nejenže nezakryly hubenost svého nositele, ale ještě ji zdůraznily, jako by skrývaly místo paží a nohou jen tyčky spojené klouby. Já, ve svých džínách a jednoduchém tričku, jsem byl zcela nenápadný, až neviditelný.

"Dobrý...", řekl. "Kde máte bojový vůz Juliardů?"

Nevěděl jsem, o co mu jde. "Přijeli jsme dnes jiným autem."

"Jsem Usher Rudd."

Měl výrazný dorsetský přízvuk a choval se namyšleně, arogantně. Chladné modré oči, světlé řasy, suchá kůže, pihy. Vskutku vypadal jako malý darebák, který se kouká lidem do oken, bylo to ještě stále v něm a já se v tu chvíli poprvé cítil na svá léta starší.

"Jak se jmenuješ?" zeptal se, když jsem se neměl k hovoru.

"Benedikt," odpověděl jsem.

"Aha, Ben," kývl hlavou. "Ben Juliard."

"Ano."

"Kolik je ti?" ptal se úsečně, jako by měl právo se mne vyptávat.

"Sedmnáct," odpověděl jsem klidně. "Kolik je tobě!"

"Do toho ti nic není."

Překvapeně jsem se na něho zadíval, a ani jsem to nemusel moc hrát. Proč si myslí, že má právo se vyptávat, ale sám na otázky nemusí odpovídat? Jak mi táta řekl, mám se ještě hodně co učit. Usher Rudd mi byl na první pohled nesympatický.

Za mými zády odpovídal otec na běžné, logické otázky, takové, jaké se sluší politikovi klást, třeba: jak se dívá na školství, na zahraniční politiku, daňovou politiku, na neshody v královské rodině, na neschopnost biskupů dodržovat desatero božích přikázání. Někdo vykřikl: "Nemělo by se to novelizovat?" Mojžíš už není v módě, pomyslel jsem si. Můj otec dodržoval boží přikázání, nepatřil mezi ty, kteří zkoušejí, co jim projde. Odpověděl pobaveně: "Jestli myslíte, pošleme Mojžíše do penze, pokud vám nebude vadit, že váš soused požádá ženu vaši i statků vašich, když vám sebere sekačku na trávu..."

Už větu nedořekl. Všichni se začali smát a tleskat. Pak své publikum držel v hrsti ještě dobrých patnáct minut. Krmil je perlami v pikantní omáče, předvedl dokonalé představení bez mikrofonů a bez reflektorů, takové, na jaké nikdy nezapomenou. Věděl jsem, že do konce života budu potkávat lidi, kteří budou vzpomínat: "Slyšel jsem vašeho otce

mluvit v Quindlu." Všichni jako by najednou prohlédli, a já si přitom uvědomil, že to nebylo tím, co říkal, ale jeho upřímné, přesvědčivé, povzbuzující vystupování.

Když potlesk skončil, Usher Rudd se mne zeptal: "Narozeniny kdy?"

"Prosím?"

"Kdy máš narozeniny?"

"Mám."

"Máš co?"

"Narozeniny."

Měl mne za idiota. "Jak se jmenovala tvoje matka?" zeptal se.

"Sarah."

"Příjmením?"

"Umřela."

Najednou se zatvářil zamyšleně. Zadíval se na stočené noviny, na Quindle Diary v mé ruce. Konečně mu došlo, proč odpovídám tak jednoslabičně, až slabomyslně.

"Bethunovi to patří," řekl ostře.

"Já o něm nic nevím."

"Tak si přečti můj úvodník."

"Stejně..."

"Každý má nějaký tajemství," řekl s potěšením. "Na mně je, abych je objevil. Baví mě to. Těm lidem to patří."

"Veřejnost má právo na informace?" zeptal jsem se.

"Samozřejmě. Když se někdo cejtí na to, že nám bude předpisovat zákony a mít nad náma moc, neměl by se sám dopouštět oplzlostí a cizoložit, nemyslíš?"

"Zatím jsem o tom neuvažoval."

„Jestli kamarád George něco špinavýho tají, zaručeně na to přijdu. Jak se jmenovala tvoje matka?"

"Sarah. Zemřela."

Tvrdě, nepřátelsky se na mne zadíval.

Dodal jsem smírně: "Jistě jste dobrý novinář a detektiv, o tom nepochybuju. Moje matka se jmenovala Sarah Juliardová. Byla provdaná za mého otce a už nežije. Lituju."

"Však já si to ověřím," řekl výhrudně.

"Klidně si posluž."

V tu chvíli se otec vymanil z hloučku dychtivých voličů a řekl mi, že je na čase jít do místní hospody na oběd s dobrovolnými pomocníky.

Ukázal jsem na zjev v růžových teplácích a výrazné čepici a botách. "Tohle je Usher Rudd, otče."

"Rád vás poznávám," řekl otec automaticky, připravený potřást si s novinářem rukou. "Vy taky pracujete pro naši stranu, Ushere?"

"Píše do novin," řekl jsem, narovnal noviny a ukázal otci titulní stránku Quindle Diary. "Tohle psal on. Chce, abych mu řekl, jak se jmenovala moje matka."

Už jsem se v otci trochu vyznal. O den dřív bych si nevšiml nepatrného napětí v jeho obličeji ani zlomků vteřin, ve kterých bleskově zpracovával nepříjemné informace. Nejenže budil dojem síly, byl taky neuvěřitelně rychlý. Nejenže uměl ve vteřině situaci promyslet, dovedl si i spočítat, co může znamenat pro budoucnost. Tomu se říká mozek!

Vlídne se na Ushera Rudda usmál. "Moje žena se jmenovala Sarah. Bohužel zemřela."

"Na co umřela?" zeptal se Usher Rudd ostře a nezdvořile. Otcova vlídná sdělnost ho vyvedla z míry.

"To už je dávno," otec byl důsledně zdvořilý. "Pojď, Bene, musíme jít, nebo přijdeme pozdě."

Otočili jsme se k odchodu. Udělali jsme však sotva tři kroky, když nás Bobby Rudd ve svých teniskách předběhl a postavil se nám do cesty.

Spustil vysokým, škodolibým, nepříjemným hlasem: "Však já se postarám, aby tu vaši kandidaturu odvolali. Orinda Nagelová se ještě dočká."

"Vida," otci bylo v tu chvíli všechno jasné. "Tak vy jste poplival Paula Bethuna, abyste jí to usnadnil, že?"

Usher Rudd zuřil. "Vydá za deset takovejch, jako jste vy!"

"Šťastná to žena, že má takové příznivce."

"Prohrajete!" Usher Rudd div netančil vzteky. "Ona by vyhrála!"

Otec novináře obešel a já mu šel v patách. Usher Rudd za námi vykřikl otázku, kterou bych sám otci nikdy nepoložil, přestože jsem si strašlivě přál znát na ni odpověď. "Když vám žena umřela už tak dávno, jak teda řešíte svůj sexuální život?"

Otec ho nepochybně slyšel, ale ani pohybem to nedal najevo. Klidně šel dál. Koutkem oka jsem se na něj zadíval, ale z tváře jsem mu nic nevyčetl. Netvářil se ani rozpačitě, ani ustaraně, jestli vůbec nějak, tak pobaveně.

Oběd v hospodě probíhal v rozjařené atmosféře. Naši dobrovolníci byli celí okouzlení ranními proslovky na všech třech zastávkách. Odpoledne jsme pak vyrazili na exkurzi do továrny na nábytek a ještě do výroby barev a laků. Kandidát, opírající se zajímavě o hůl, poslouchal se soustředěným zájmem místní problémy a sliboval, jak všechno vyřeší, pokud bude zvolen. Potřásl rukou spoustě lidí a věnoval nespočetné autogramy. Zanechal za sebou atmosféru naděje.

Mervyn Teck připravoval kampaň pro Orindu, to ona měla okouzlit truhláře a barvíře, proto se v továrnách projevovala určitá míra odporu proti otci, ve kterém viděli vetřelce. Otec utupoval hroty odporu chválou Orindy a omluvami za to, že musel zaujmout její místo.

"Rozený politik," pošeptala mi do ucha jedna z dobrovolných dam. "Jak to dnes u nás v zemi vypadá, s Orindou

bychom to křeslo prohráli. Ona si to přirozeně nemyslí. S vaším otcem máme lepší šanci, i když v politice člověk nikdy neví, voliči jsou nevypočitatelní a někdy se mstí. Taky většinou volí stranu a ne osobnost. Bethuna ta špinavá aféra nijak zvlášť nepoškodila, zvlášť ne u mužských, těm přijde, že trochu toho cizoložství, když jde o chlapa, není nic tak hrozného, spíš si řeknou, je to zkrátka kus mužského. A pokud si myslíte, že ženské by hlas cizoložníkovi nedaly, tak jste na omylu. Dají."

"Ale Usher Rudd přece může veřejné mínění ovlivnit, může přestěhovat křížky z jedné kandidátky na druhou, ne?"

"Ne v takovém rozsahu, jak si sám představuje, skrček nechutný. Místní lidi moc neovlivní, to spíš špičky, co sedí ve Westminsteru. Ti se všichni třesou strachy, aby na ně nevyhrabal starou špínu a čím výš vyšplhají, tím víc ho nenávidí. Přece jste si musel všimnout, že když na člena parlamentu něco ostudného praskne, jeho strana se od něj okamžitě distancuje!"

Toho jsem si věru nevšiml, protože jsem si podobných věcí nevšímal.

Cestou zpět do Hoopwesternu jsem se otce zeptal, co si o Usheru Ruddovi myslí, ale otec jen zívł, prohlásil, že je unavený a že ho bolí kotník. Pak usnul. Jel jsem velmi opatrně, v městském provozu jsem byl ještě nesvůj. Kandidáta jsem vzbudil, když jsem prudce zastavil na červenou.

Od naší předchozí konverzace uběhlo dvacet minut, ale otec zničehonic, bez úvodu, prohlásil: "Usher Rudd si vyláme zuby na ochraně osobnosti."

"Nevěděl jsem, že je něco jako ochrana osobnosti."

"Něco bude."

"Hm."

"Usher Rudd má pod tou baseballovou čepičkou zrzavé vlasy."

"Jak to víš?"

"Včera večer byl po večeri na té naší besedě, Polly mne na něj upozornila. Měl na sobě černé tepláky a černé tenisky. Tys ho tam neviděl?"

"Nevzpomínám si."

"Zjistí, jestli umí střílet."

Nadechl jsem se. Chtěl jsem se zeptat "jak?", ale pak jsem si to rozmyslel. Otec se na mne úkosem zadíval a já poznal, že se usmívá.

"Podle mého to on nebyl."

"Proč myslíš?"

"Jeho nejoblíbenější zbraň jsou slova a jed."

"Jsi úplně přesvědčený, že chceš být matematik? Proč nezkusíš psát?"

"Chci být žokej." Stejně dobře bych mohl chtít letět na Měsíc.

"Na Exeterské univerzitě chtěli vědět, jak chceš využít svůj rok prázdnin, než ti schválí odklad studia, než by dovolili, abys nastoupil až příští říjen, napřesrok, ne letos. Musím říct, že dostihové závodiště je moc nenadchlo."

"V Exeteru mají taky závodiště."

"Víš moc dobře, jak to myslím."

"Nemám rád politiku." Chtěl jsem změnit téma.

"Bez politiky to na světě nejde."

"Chceš říct, že se svět bez politiky neobejde?"

Otec přikývl. "Když politika selže, začnou války."

"Otče..."

"Táto!"

"Ne. Otče..., proč chceš být politikem?"

Po krátké chvíli ticha řekl: "Já jsem politik, prostě už to tak je, s tím nic nenaděláš."

"Ale tys přece nikdy..., chci říct..."

"Že jsem to nikdy nedal najevo? Vždycky jsem to měl v hlavě, to tě ubezpečuju. Už když jsem byl v tvém věku, bylo mi jasné, že se jednou budu ucházet o křeslo v parlamentě. Nejdřív jsem si ale musel vybudovat dobré, solidní zázemí. Musel jsem sám sobě dokázat, že si umím vydělat peníze. Chtěl jsem se nejdřív ze všeho vyznat v ekonomice. No, a nedávno jsem si řekl..., buď teď nebo nikdy. Takže teď."

Byl to nejdelší proslov, který přede mnou otec sám o sobě pronesl. Snažil se mi to vysvětlit co nejjednodušeji, ale já dobře pochopil, že to v něm postupně zrál a nakonec propuklo v plné síle tehdy večer u Spícího draka. Drak Juliard už nespál, chrčel oheň a vyhříval plameny cestu k parlamentu i číslu deset na Downing Street.

Uvažoval jsem o otci tak soustředěně, až se mi podařilo zabloudit. Když jsem zastavil, abych se poradil s mapou, zdržel se otec komentáře. Ověřil jsem si, kde jsem zahrnul na nesprávnou stranu, a nakonec jsem dojel na naše parkoviště z opačného konce. Za to, že neřekl ani slovo výtky, jsem byl odhodlaný sloužit mu do vyčerpání duše i těla. Zvláštní, jak člověka ovlivní tradice a zásady slušnosti.

Bylo už dávno po šesté, když jsme přijeli na místo a parkoviště bylo skoro prázdné. Všechny okolní obchody byly v tu dobu zavřené. Když jsem zastavoval, bylo město pozlacené večerním sluncem.

V kanceláři se svítilo, ale nikoho jsem tam neviděl. Odemkl jsem. Na psacím stole Mervyna Tecka jsme našli papír se vzkazem:

Range rover je v Ruddově autoopravně. Důkladně ho tam prohlídli a žádnou závadu nenašli.

Myslel jsem, že si otec za celodenní namáhavý výkon v Quindlu vysloužil klidný večer, zasloužený odpočinek, ale to jsem ještě zdaleka netušil, jaké požadavky se kladou na osobnosti, ucházející se o veřejné funkce. Nejenže mu nebylo dopřáno, aby dobil vyčerpané baterie, naopak, očekával se od něho další maratón, další úsměvy a potřásání rukou, tentokrát však nikoli ve vznešeném sále Spícího draka, ověšeném honosnými lustry, ale ve strohém, skromném zařízení, sloužícím jinak předškolní výuce dětí žijících na periferii Hoopwesternu.

Na zdech, připevněná připínáčky, visela dětská výtvarná díla. Většinou zpodobňovala hubené postavy s velkými hlavami a ježatými vlasy, připomínajícími Medúzu. Na zdech visely taky jednoduché nápisy s pokyny jako NEPOBÍHEJ PO TRÍDĚ nebo HLAS SE, KDYŽ CHCEŠ PROMLUVIT, napsané tiskacím písmem.

Všude jásavé, jednoduché základní barvy přesycující oko. Nechtělo se mi uvěřit, že jsem sám vzešel z podobného zařízení, ale asi ano. Byl to jiný, zapomenutý svět.

Byly tam opět skládací židle, na které jsem si začal zvykat (časem jsem jim přivykl ještě víc), a obyčejný stupínek s mikrofonem, který písal, kdykoli ho člověk zkoušel a občas i při zapojování a vypínání.

Místnost nelichotivě osvětlovaly neonové zářivky, navíc tak spoře, až člověku padala tíseň do duše. Takhle nejspíš vypadá prázdnota, pomyslel jsem si, a vskutku, v nevlídné, neutěšené místnosti bylo lidí, co by na prstech spočítal, a kdyby počítal na prstech na rukou i na nohou, bohatě by vystačil a ještě by mu prsty zbyly.

Mervyn Teck nás čekal u dveří. Díval se na hodinky. Naštěstí jsme dorazili na minutu přesně (ne že by to pro mne byla věc cti neopozdit se, spíš bych se styděl přijet pozdě). Dodrželi jsme hodinu, vytištěnou na letácích.

Na stupínku byl stůl a na stole dva talíře s chlebičky, na chlebičcích průhledná fólie. Na stole taky leželo kladívko, kterým se klepe před zahájením jednání.

Dvě nebo tři dobrovolnice otci projevovaly svoji dobrou vůli, ale deset minut po ohlášeném začátku bylo zcela jasné, že ten večer panuje apatie, nikoli nadšení.

Očekával jsem, že otec tak ubohá účast publika uvede do rozpaků a že celou akci rychle odbude, ale otec to vzal s humorem, odložil mikrofon a sedl si na kraj stupínku. Zamával na hrstku přítomných, aby přišli blíž a sedli si do prvních řad, aby si s nimi mohl pořádně popovídat.

Otcovo kouzlo zapůsobilo. Všichni se posunuli dopředu. Mluvil s nimi neformálně, důvěrně, jako s přáteli, a já se postupně stal svědkem toho, jak lze docílit, aby se z katastrofální akce zrodila úspěšná beseda, nastolující obecné sblížení. Než došlo na chlebičky, stačil otec zkrotit i ty, kteří přišli dělat potíže.

Mervyn Teck se tvářil zamyšleně a mrzutě.

"Děje se něco?" zeptal jsem se.

Řekl otráveně: "Být tu Orinda, bylo by plno, přišlo by mnohem víc lidí. Mají tady Orindu rádi, každé rok rozdává dětem ceny, co sama kupuje."

"Věřím, že v tom bude pokračovat."

Myslel jsem to vážně, ale Mervyn Teck se na mne znechuceně zadíval a odešel. Jedna z dobrovolných dam mi sladce sdělila, že současně s naší besedou běží oblíbený televizní seriál a prý i v hospodách bývá v tu dobu málo lidí, kdepak ve čtvrté večer! Zítra, to by bylo něco jiného. Zítra bude na radnici určitě plno.

"Co bude zítra na radnici?" zeptal jsem se.

"Vy jste přece jeho syn, ne?"

"Ano, ale..."

"Vy nevíte, že zítra večer se má váš otec utkat s Paulem Bethunem?"

Zavrtěl jsem hlavou.

"To bude ohňostroj!" řekla blaženě. "O to nechci přijít ani za nic!"

Cestou zpět do středu Hoopwesternu jsem se otce na páteční večer zeptal. Otec se na to utkání očividně taky těšil.

"Předpokládám, že to bude užitečnější, než ten dnešní večer, ten mohl skončit fiaskem."

"Každý hlas je dobrý," poučil mne otec. "Možná jsem získal dnes večer jen několik hlasů, ale to mi stačí. Právě ty nerozhodné musí člověk získávat na svou stranu, a na ty se musí přímo, jednotlivě."

"Mám hlad," prohlásil jsem, když jsme projížděli kolem jasně osvětleného bufetu. Otočili jsme to a koupili si kuřecí křidélka se slaninou a banánem. Pán, který tam v oleji smažil bramborové hranolky, otce poznal. Oba se dali do politické debaty.

Ráno jsem brzo vstal a zašel koupit noviny, Gazette. Špína o Paulu Bethunovi zaplňovala čtvrtou a pátou stránku (i s fotografiemi), ale první stránce vévodil titulek Výstřel na Juliarda. Byl zasažen?

Text potvrdil, že ano (očiti svědkové potvrdili výstřel) a ne (Juliarda rána nezasáhla). Policie mnoho informací neposkytla (zbraň se nenašla). Dále byly v článku výpovědi přítomných, výpověď mladého pana důležitého, odborníka na střelbu, který potvrdil, že střela byla zaručeně určena Juliardovi, Juliard se stal terčem pokusu o atentát. Pan důležitý prý se v tom vyzná a ví, o čem mluví.

Reportéři (včetně Ushera Rudda) se shodli v tom, že nejvíc nepřátelství vůči Juliardovi lze pozorovat v táboře Orindy Nagelové. Vedoucí redaktor však ve svém sloupku tvrdil, že k atentátům na tak nízké úrovni nedochází. Pokus o vraždu mezinárodní osobnosti, to snad, ale kandidát v menším volebním obvodu, nesmysl.

Prošel jsem celým městem k vnitřnímu okruhu. Hledal jsem autoopravnu pana Rudda. Dorazil jsem k cíli přesně ve chvíli, kdy zaměstnanci podnik odmykali. Samotná budova dílny byla dost velká a dvůr, na kterém stály v nevyrovnaných řadách čekající nebo rozpracované dopravní prostředky, byl rozlehlý. Na dvoře stojící range rover se ve slunci leskl stříbrem a zlatem.

Doptal jsem se na pana vedoucího, Basila Rudda. Hubený, se zrzavými vlasy, pihovatý, energický, podobal se Usheru Ruddovi skoro jako dvojče.

"Neptejte se mne na něj," řekl, když viděl, jaké noviny držím v ruce. "Je to můj bratranec, ale já s ním nemám nic společného, jestli si chystáte pěsti, tak já nejsem ten správný."

"Ne, já si jen přišel pro toho range rovera. Patří mému otci."

"Fakt? Budete mi muset ukázat nějaký průkaz."

Ukázal jsem mu otcův dopis, kterým mne pověřoval, abych vůz vyzvedl, a svůj řidičský průkaz.

"V pořádku." Otevřel zásuvku a vytáhl z ní kroužek s klíčky a jmenovkou. Podal mi je. "Nezapomeňte vypnout alarm."

Účet pošlu panu Juliardovi do jeho hlavního stanu. Dobrý?"

"Jasně. Děkuju. Bylo všechno v pořádku?"

Pokrčil rameny. "Teď je určitě všechno v pořádku." Podíval se do zakázkového listu. "Výměna oleje, servisní prohlídka. To je všechno."

"Mohl bych si promluvit s příslušným mechanikem?"

"Proč?"

"Já... Budu tím autem otce vozit, a já s ním ještě nikdy nejel... Napadlo mě, že by mi mohl dát nějaké užitečné rady o údržbě... a taky jak si dát pozor, aby se motor nepřebral, když se s autem budu ploužit od domu k domu."

Basil Rudd pokrčil rameny. "Nechtě si zavolat Terryho, ten tu práci dělal."

Poděkoval jsem a šel vyhledat Terryho. První dojem: velký, břichatý, plešatý. Od práce umaštěná hnědá kombinéza.

Mechanik se taky podíval na noviny v mé ruce. Promluvil vztekale a znechuceně.

"O tom hajzlovi Bobbym Ruddovi nechci ani slyšet."

V úmyslu jsem to neměl, ale když už s tím začal, zeptal jsem se: "Proč ne?"

"Ten člověk dokáže odposlouchat, co si povídá s manželkou v posteli, takovejma těma udělátkama, co se přitisknou na okna. Než se pak člověk naděje, nejenže napíše, jak se chová v posteli, ale co říkal o svém šéfovi, jak leze ženskéjm pod sukně, když za ním přijedou už po dvacátý na servisní prohlídku, přestože s autem vůbec nic není v nepořádku. Bobby se postaral, aby mě vyhodili."

"Přece jste tady..."

"Jo, to je fakt, Basil mě vzal, protože Bobbyho nesnáší, i když je to jeho bratranec. Mně vyhodil Bobbyho táta, v Quindlu, Basilův strejc, věčně vožralej..." Odmlčel se. "Když si nechceš stěžovat na toho zasranýho Bobbyho Rudda, tak co vlastně chceš, mladej?"

"Já..., hm..., vy jste dělal range rovera. Bylo všechno v pořádku?"

"Myslíš jako když zapomeneme na tu namalovanou parádu?" Podrbal se na hlavě. "V uzávěru olejový vany bylo něco strčenýho. Jedině to, nic jinýho. Prohlídnul jsem všechno důkladně a vanu jsem vyčistil."

"Co jste našel v tom uzávěru?"

Váhavě se na mne zadíval. "Já vlastně nevím."

"Jak tedy víte, že tam něco bylo?"

Chvilí trvalo, než spustil, od samého začátku. "Jeden chlápek tam od vás..., myslím, že se představil jako Teck..., prostě zavolal Basilovi, že je možná na tom vyřešákováným range roverovi něco v nepořádku, a ať pro to auto koukáme okamžitě poslat a mrknem na to. Tak tam jedu, ten pan Teck mi dal klíčky a já nastartoval. Motor naskočil jako víno."

Mlčky jsem se na něho díval.

Mechanik se znovu podrbl na hlavě. "No prostě, ten člověk, ten Teck, říkal něco jako že na tvýho otce někdo vystřelil a že abychom se pořádně na toho range rovera podívali, hlavně na brzdy a tak, jestli si s tím třeba někdo nehrál. Tak jsem to teda vzal důkladně, ale nic zvláštního jsem nenašel. Žádný výbušniny, žádná bomba, nic takovýho, ale ten Teck říkal, ať ten auták dovezu sem a vezmu to z gruntu, tak jsem to teda udělal."

Na chvíli se odmlčel, aby udělal větší dojem. Poslušně jsem se zeptal: "Co jste tedy našel?"

"To je právě to, jde o to, co jsem nenašel."

"Kdybyste mi to prosím vysvětlil."

"Na výpusti z vany nebyl uzávěr."

"Cože?"

"Měnil jsem olej, to patří k věci. Zajel jsem s tím range roverem nad jámu a vezmu francouzák, abych otevřel uzávěr a vypustil starej olej, jenže tam žádný uzávěr nebyl. No uznej, žádný uzávěr! Přitom ve vaně olej byl, měřil jsem ho. Normální hladina, oleje dost, jak má být. Tak jsem spustil motor, a podle ukazatele olej v pořádku, všechno jak má být, jako cestou sem. Takže to normálně mazalo. A teď mi pověz, jak je možný, že vana byla plná, když tam nebyl uzávěr, jak je možný, že olej nevytek?"

"Proč nevytekl?"

"Protože výpusť byla zacpaná, proto."

"Zacpaná hadrem nebo něčím takovým?"

"To bych neřek, bylo to něco tvrdšího. No nic, vzal jsem kus drátu a šťoural se v tý výpusti, až jsem to něco uvolnil a olej normálně vytek. Dobře, nezasviněnej olej. Měnili ho nedávno."

"Takže to něco, ta ucpávka, je pořád ještě ve vaně?"

Pokrčil rameny. "Nejspíš jo, ale moc škody nadělat nemůže, musí to být něco malýho, protože ta výpusť je jen asi jako malík široká." Zvedl umazanou ruku s napřaženými prsty. "Ta ucpávka určitě nebyla velká."

"Hm." Chvilí jsem váhal. "Řekl jste o tom Basilu Ruddovi?"

Potřásl velkou hlavou. "Už odešel, když jsem to dodělal a šel do kanceláře odevzdat úkolák. Já nad tím moc

nepřemýšlel. Vyzvednul jsem si ve skladu nové uzávěr, našrouboval ho a utáhnul. Pak jsem dolil čistý olej, jako normálně, a zavez range rovera na dvůr, na to místo, kde teď stojí. Auto je v bezvadném pořádku, nemusíte si dělat hlavu."

"Za chvíli si ho vyzvednu," řekl jsem. "Jen si ještě zajdu do kanceláře domluvit se o placení."

Šel jsem do kanceláře a poprosil Basila Rudda, jestli si můžu zavolat. Chtěl jsem zatelefonovat otci do jeho hlavního stanu. Basil Rudd mi beze slova, ochotně podal sluchátko.

Řekl jsem otci: "Prosím tě, zeptej se v servisu, kde ti naposled měnili olej, jestli byl na výpusti normální, běžný uzávěr."

Pak jsem mu vysvětlil, co jsem vyslechl od Terryho, co si o tom Terry myslí.

Basil Rudd prudce vzhledl od svých papírů a chystal se něco namítat. Usmál jsem se na něho, řekl mu rychle, že to není nic závažného, že se jen ptám, a čekal jsem, co uslyším od otce. Otec řekl, ať chvíli počkám. Po pěti minutách se ozval.

"Můj mechanik se urazil, prý vylučuje, že by na autě bylo něco v nepořádku. V pondělí provedl zevrubnou servisní prohlídku. Co prý se děje?"

"Já to přesně nevím. Možná, že nic."

"Toho range rovera dovez sem, budeme ho dnes potřebovat."

"Dobře," přikývl jsem.

Vrátil jsem sluchátko Basilu Ruddovi a poděkoval mu.

"O co vlastně jde?" zeptal se.

"Moc tomu nerozumím, jezdím autem teprve krátce. Jen jsem opatrný, chci se dobře postarat o otcovu bezpečnost, když došlo k té střelbě..." Zamával jsem novinami. "Nejspíš dělám z komára velblouda, ale když byl vůz minule v servisu, na výpusť z vany našroubovali normální uzávěr, včera už tam nebyl."

Basil Rudd se zatvářil pobouřeně, uraženě, ale vzápětí se zdál být ustaraný. Pak se zvedl a šel se mnou promluvit si s Terryem.

Terry se pro změnu nedrbal na hlavě, ale na břiše v hnědé kombinéze.

Řekl jsem důrazně: "Prosím, aby bylo jasné, já si vůbec na nic tady nestěžuju. Jen bych skutečně rád věděl, čím byla ta vana ucpaná. Abych byl upřímný, když jde o mého otce, dělá mi každý nevysvětlitelný úkaz starosti. Proto bych rád věděl... Prosím, jak byste ucpal výpusť vany vy, jak byste si poradil? A k čemu by to bylo dobré, to je to hlavní, co bych rád věděl."

Oba odborníci na motory mlčeli. Na moje otázky odpovědět neuměli.

"Ten olej byl čistý," řekl Terry.

Opět nastalo ticho.

Pak se ozval Basil Rudd: "Když se ten olej vypustí a vana demontuje, může se zjistit, co vlastně Terry z té výpustě vytlačil, ale je to dost drahá zábava a já si nejsem jistý, že je nutné, spíš ne, podle mého."

Znovu nastalo ticho.

"Zeptám se na to otce," řekl jsem.

Vrátili jsme se do kanceláře a já otci nahlásil jediný možný a současně nákladný postup, vyžadující demontáž vany, má-li se vyřešit naše záhada.

"Zůstaň, kde jsi a nic nepodnikej," přikázal mi otec. "Nedělej nic, vyčkej. A teď mi dej k telefonu Basila Rudda."

Povídali si několik minut. Basil Rudd tvrdil, že mladý (to jsem měl být já) dělá z komára velblouda, ale nakonec pokrčil rameny a řekl: "Jak myslíte." Položil sluchátko a otočil se ke mně. "Váš otec někoho pro toho range rovera posílá. Chce, abyste tu na něho počkal."

Terry mumlal, že vůz prohlédl opravdu důkladně, to že mu nikdo nevezme. Basil Rudd mne obdařil nemilostivým pohledem, prohlásil, že už na nás nemá čas, že má ještě moc úřadování. Neměl jsem se k tomu, abych se omluvil, ale aspoň jsem navrhl, že počkám venku, ve voze. Zvolna jsem došel k oplocené ohradě, ve které range rover stál. Vypnul jsem alarm, otevřel dvířka a sedl si za volant. Díval jsem se, co kde je a prohlížel si přitom servisní knížku.

Čekal jsem dobrou hodinu, než se u okénka objevil Basil Rudd. Otevřel jsem dvířka, vystoupil a připojil se k Ruddovi a člověku, se kterým přišel. Člověk pobaveně ohlásil, že přišel vyloučit záhadu chybějícího uzávěru od oleje. Představil se jako Foster Fordham a připomínal spíš právníka než automechanika: košile s úzkým proužkem, dobrý, tmavý oblek, rovné, tmavé, pečlivě přčešané vlasy, brýle se světlými obroučkami, naleštěné boty.

Než nás Basil Rudd opustil, požádal ještě Fostera Fordhama, aby se u něho před odchodem zastavil. Fordham se za ním díval. Zřejmě se nudil k smrti. Pak mně oznámil, že přijel jen kvůli mému otci, že mu dělá laskavost, prý je specializovaný inženýr a nikoli děvečka pro všechno.

Začal jsem mu vyprávět o té střelbě, ale on mi skočil do řeči, že prý už všechno ví jak o tajemném výstřelu, tak o chybějícím uzávěru.

"Pracuju v oblasti závodních vozů, specializuju se na sabotáže."

Nepochybně jsem se tvářil jako jehně, jeho klidná sebejistota mne srazila k zemi.

Zeptal se: "Bylo mi řečeno, že včera jste měl tímto vozem jet do Quindlu. Jak je to daleko?"

"K dvaceti kilometrům."

"Po dálnici? Rovná, rychlá trasa?"

"Většinou je to po normální silnici, hodně zatáček a křižovatek. Taky kus do kopce."

Přikývl. Řekl, že se svezeme do Quindlu a že řídit bude on.

Moc jsem tomu nerozuměl, ale Fordhamovi jsem důvěřoval. Sedl jsem si dopředu vedle něj a poslouchal tichý, pravidelný zvuk motoru, když Fordham nastartoval a vyjel ze dvora opravy na kruhový objezd kolem Hoopwesternu směrem na Quindle. Jel mlčky, rychle, plynule a sledoval přístrojovou desku skoro stejně pozorně jako silnici. Cestou nepromluvil ani slovo. Dojeli jsme na vrchol stoupání asi v polovině cesty k městu, které jsem považoval za náš cíl. Na

kopci zastavil, otočil vůz a vracel se do Ruddovy autoopravny.

Proti nám ze zatáček vyrážela auta stejně jako včera. Fordham jel rychleji, než si já troufal jet s Crystaliným vozem, ale pokud byl odborník na závodní vozy, nebylo divu.

V opravně požádal Fordham Terryho, aby vypustil olej do nějaké čisté nádoby. Terry namítl, že je olej příliš horký.

Fordham projevil ochotu chvíli počkat, ale trval na tom, že olej nesmí moc vychladnout, než ho Terry začne vypouštět.

"Ale proč?" divil se Terry. "Ten olej je úplně čistej, včera jsem ho měnil."

Fordham neodpověděl. Terry si pak oblékl tlusté rukavice, odšrouboval uzávěr u vany a vypustil olej podle instrukcí do čistého velkého kanystru. Fordham ho pak požádal, aby kanystr uložil do kufru range rovera, aby znovu přišrouboval uzávěr a dolil čistý, chladný olej.

Terry obracel oči v sloup, ale všechny příkazy uposlechl. Fordham klidně, bez vzrušení celou proceduru sledoval. Pak mi sdělil, že svoje šetření skončil a že bychom se měli jít rozloučit s Basilem Ruddem a vrátit se s range roverem do otcova hlavního stanu. Basil Rudd chtěl samozřejmě vědět, o co jde. Fordham mu zdvořile sdělil, že mu pošle písemné hlášení, a aby si nedělal starosti, že je všechno v pořádku.

Fordham rozvážně dojel až na parkoviště u otcovy kanceláře. Já jel za ním. Vešli jsme dovnitř. Otec tam právě s Mervynem Teckem probíral taktiku kampaně.

Jakmile nás otec uviděl, vstal a vyšel s Fordhamem k range roveru. Díval jsem se oknem, jak si zaujatě, vážně povídají. Fordham pak vyzvedl z kufru range rovera kanystr a uložil ho do kufru svého mercedesu, stojícího o kousek dál. Sedl za volant a elegantně odjel.

Otec se vrátil a spokojeně nám oznámil, že range rover je v naprostém pořádku a můžeme s ním klidně, bez rizika po městě jezdit.

Konečně jsme vyrazili. Řídil jsem opatrně, řádl opatrně, zvykal si na spojku a na záběr na čtyři kola. Otec seděl vedle mne, v ruce hůlku. Vzadu sedel Mervyn Teck s megafonem, zmáčkнутý dvěma dobrovolnicemi, ostrou Lavender a mateřskou Faith.

Ti tři na zadním sedadle byli na podobné jízdy zvyklí, v minulosti si toho už hodně užili. Já jen žasl, když před mýma očima probíhala nejhorší otročina kampaně, škemrání o hlasy od domu k domu.

V ulici v obytné čtvrti, kterou vybrali jako první, byly samé uniformní řadové domky s pěkně upravenými zahrádkami s živým plotem a krátkou příjezdovou cestou ke garáži. Na některých oknech do ulice jsem zahlédl plakáty VOLTE BETHUNA. Zřejmě ulicí prošel před námi.

"V téhle ulici je spousta nerozhodných voličů," poučoval mne Mervyn (kupodivu pobaveně). "Naschvál, jestli se nám podaří je stáhnout na naši stranu."

Mervyn mě požádal, abych zastavil. Uvolnil si bezpečnostní pás a vystoupil do čerstvého vzduchu. Megafonem burcoval obyvatele domků, aby volili Juliarda, Juliarda, JULIARDA!

Přišlo mi zvláštní, že se naše jméno odráží od fasád vilek, ale kandidát sám se tvářil zcela spokojeně.

Lavender a Faith taky vystoupily z auta a následovaly Mervyna. Obě nesly stoh nálepek s nápisem Juliard (větším písmem než Bethune). Jedna to vzala po jedné, druhá po druhé straně ulice, od domu k domu, zazvonily u dveří, a pokud nikdo neotevřel, vhodily nálepky do schránky.

Když někdo přišel ke dveřím, usmály se na něj a ukázaly na range rover, od kterého se k domku statečně o holi belhal táta, aby s občanem promluvil. Uměl to skvěle. Já se ulicí plazil na dvojku a otec bez reptání pěšky. Mervyn si hleděl megafonu a Lavender s Faith nešetřily letáky. Za námi přibývalo oken s Juliardem. Než jsme dojeli na konec ulice, k smrti jsem se nudil, ale Lavender a Faith zvonily a vemlouvaly se s viditelným potěšením a společné dílo v oné ulici považovaly za vítězství své strany.

Po dalších dvou zdoluhavých, plouzivých jízdách předměstím (děti otec líbal dvakrát), jsme si konečně vysloužili chvíli odpočinku a zašli na pozdní oběd do jedné hospody.

"Když tě někdo pozve do bytu," kázal otec (během onoho dopoledne ho pozvali dál asi pětkrát) "jdi do obývacího pokoje a řekni: Vy to tady máte hezké, i kdyby sis myslel, že to mají příšerné."

Lavender, Faith a Mervyn přikyvovali. "To je cynické," namítl jsem.

"Máš se ještě hodně co učit."

Seděli jsme u okna. Díval jsem se ven, na range rovera, zaparkovaného nablízku, abychom na něj dobře viděli, a pomyslel si, že jsem se dnes už v mnohém poučil, tak i onak, a že moje zkušenosti svým způsobem pro otce patrně zachránily pěknou řádku hlasů.

Otec, jako by mi četl myšlenky, řekl: "O tom si promluvíme později." Začal však o Fosteru Fordhamovi hovořit teprve, když jsme se převlékali před večerem na radnici.

Do té doby se mi podařilo přesvědčit Mervyna, aby nám opatřil bezpečnou, uzamykatelnou garáž, ve které by mohl být vůz přes noc. Otec mne trochu podpořil. "Mervyne, má v něčem pravdu, bude to pro nás pro všechny lepší. V žádném případě neuškodí, nebude-li auto na očích zlodějů." Protože vůz patřil otci, ne politické straně, bylo nakonec po jeho.

"Foster Fordham si nebyl jistý, do jaké míry ti to došlo," řekl otec a česal si přitom husté, kudrnaté vlasy. Nezkrotl je.

"Fosterovi bylo divné, že se na nic neptáš."

"Výptával se ho Terry..., mechanik..., a Fordham mu neodpověděl ani slovem."

"A co si o tom všem sám myslíš?"

"No..., že kdybys tím range roverem včera jel..., kdyby s ním někdo jel do Quindlu, patrně by se vyboural. Aspoň já si to myslím."

Otec odložil hřeben a chvíli stál bez hnutí. Pak řekl: "Pokračuj!"

"Podle mého... ta kulka, co zasvětila tak blízko nás, tu někdo skutečně vystřelil na tebe. Kdyby tě nezabila, ale jen těžce zranila, stejně bys měl po kampani. Stalo se to všechno před očima celého města a všichni viděli, že sis jen vyvrtil

kotník. Jestli někomu šlo o to tě vyřadit, měl na očích range rovera, stál tam na nehlídané prostoře po celou noc a přímo si o něco říkal, stříbrozlatý a nápadný."

"Ano."

"Když jsem se učil na řidičskou zkoušku..., o Velikonocích..., přečetl jsem spoustu časopisů pro motoristy..."

"Já myslím, že ses tehdy připravoval na přijímací zkoušky na univerzitu."

"Jo..., to jsem ještě navíc jezdil u sira Viviana. Totiž, v matice jsem fakt doma, stačilo si prohlídnout, jaké se dávají příklady..., zjistit, co dávali minule. Nechci se teď vytahovat, vážně ne, ale měl jsem tehdy dost času na jinou duševní zábavu, tak jsem si četl ty časopisy. Netušil jsem, že máš range rovera, ale četl jsem si o těch vozech. Poučil jsem se o všech zabezpečovacích zařízeních, co mají. Když ten tvůj stál klidně celou noc na parkovišti a ani nehlesl a klíčky od vozu jsi měl jen ty, jen tys mohl vypnout alarm, pak ten, co chtěl vůz nějak poškodit, to mohl udělat jen zvenčí... nebo pod vozem..." Odmlčel jsem se. Připadal jsem si trochu hloupě, ale otec mi pokynul, abych pokračoval.

"Napadlo mě, že někdo mohl vypustit brzdovou kapalinu, že by mohly selhat brzdy. Taky mě napadlo, že někdo mohl poškodit pneumatiky tak, aby praskly ve větší rychlosti. Na té silnici na Quindle jezdí auta hodně rychle a prudce vyřázejí ze zatáček... Kdybys ztratil nad autem kontrolu, neměl bys šanci... Ovšem, tvůj range rover je skoro jako tank, snadno by se mohlo stát, že ty bys z bouračky vyšel dobře, ale že by se zabili ti, do kterých bys naboural... nebo že by utrpěli těžká zranění..., to by ti taky dokonale zmařilo volby, že?"

Trvalo chvíli, než se otec pohnul a než se ozval. "Nebyly to ani brzdy, ani pneumatiky."

"Byl to olej."

Přikývl. "Povídej, co si o tom myslíš."

"Řekl bych, že Fordham věděl, o co jde, ještě než do opravy přijel. Řekl, že je expert na sabotáže a na range roveru mu nic nepřipadalo zvláštní. Pro takového člověka celá věc musela být banální."

Otec se usmál. Řekl: "Znáš ho už mnoho let. Tak naschvál, co myslíš, že mi řekl?"

Ted mě otec zkouší, pomyslel jsem si. Mohl jsem jen hádat, ale zkusil jsem to. "Někdo odšrouboval uzávěr výpustě vany a výpusť ucpal, aby olej hned nevytekl."

"Pokračuj."

"To, čím to zacpal, muselo být něco, co se časem uvolní, aby olej vytekl za jízdy, aby se motor dokonale zadřel. A protože má tvůj vůz náhon na všechna čtyři kola, zablokovalo by se ti řízení a vůz by zablokoval silnici."

"Jde ti to."

"Ale Terry..., ten mechanik..., to něco zašťouchl dovnitř, jako korkovou zátku do láhve, když nejde vyndat, což podle mého nejspíš dělat neměl, a našrouboval na výpusť nový uzávěr, aby mohl doplnit olej..., to jsem ti ostatně řekl do telefonu."

"Hm. Z čeho myslíš, že byla ta ucpávka?"

Hodně jsem o tom přemýšlel, když jsme se předtím ploužili po periférii. Odpověděl jsem váhavě: "Nejdřív jsem myslel, že to je nějaká chemikálie, po které olej zrosolovává nebo něco podobného, takže pak nemaže a písty se zadřou, ale pak jsem si uvědomil, že se pletu, protože Foster Fordham jel směrem na Quindle hodně rychle a záměrně motor zahřívá. Pak trval na tom, aby Terry olej vypustil, dokud je horký. Tak mě napadlo, že ta ucpávka musela být něco, co se v horku rozpustí, proto taky Fordham ten vypuštěný olej odvezl, aby zjistil, co to vlastně bylo."

"Ano." Otec přikývl.

"Kdybychom včera jeli tím range roverem do Quindlu a to něco se cestou rozpustilo, olej by vytekl během minuty a motor by byl v háji. Dnes, když Terry olej vypouštěl, byl horký a úplně řídký."

"Fordham říká, že to je hodně starý trik, tak starý, že se k němu dnes v automobilových soutěžích nikdo neuchyluje."

"Takže... z čeho byla ta ucpávka?"

"Co myslíš ty?"

Váhal jsem. "Muselo to být něco primitivního, myslím něco, co bylo snadno po ruce právě v tu chvíli, potom, co se ten někdo nestrefil."

"Takže co?"

"Takže do výpustě někdo mohl nacpat svíčku, a dole ji uříznout. Mohl to být vosk."

Otec si soustředěně a pečlivě vázal střídme proužkovanou kravatu. Řekl jen: "Však on nám Foster Fordham dá vědět."

Když jsme před soubojem Bethune kontra Juliard vešli do radnice, napadlo mě, jak je zvláštní, kolik lidí jsem poznal během pouhých dvou dní.

Na Orindě bylo vidět, že se užívá. Měla na sobě velmi krátké zlatavé šaty a černé pštroší boa, které se kolem ní kroutilo skutečně jako had. Říkala si o pozornost a obdiv a zelené oči jí jiskřily. Na zápěstí měla třpytivý náramek s brilianty a smaragdy. Těžko si jí nepovšimnout.

O krok za Orindou stál její věčný stín, muž, jehož jméno jsem si zapamatoval, pan A. L. Wyvern. Adept Lásky Wyvern. V sálech Spícího draka, ve smokingu, vypadal nezajímavě, teď, na radnici, v šedém obleku a bleděmodré košili, přímo splýval s okolím. Byl zcela nevýrazný.

Rozložitá paní Kitchensová s orlím zrakem, v tmavomodrém s červenými volánky, se pevně držela svého Leonarda a úspěšně mu bránila v tom, aby se i se svým naježeným knírem vedral do okruhu madame Orindy. Paní Kitchensová na mne vesele zamávala a spiklenecky se usmála. Nedopustil jsem však, aby mne uvedla do rozpaků.

Mervyn se samozřejmě dostavil s Crystal. Kráčela po jeho boku, připravená psát si poznámky. Naše tři jezinky rozsazovaly hosty a moje milá Polly se k nám rozběhla, jakmile nás zahlédla.

Nadšeně si otce odvedla, jako by byl její osobní úlovek, aby mu ukázala, u kterého řečnického pultu bude mluvit. Jak se ukázalo, moje milá Polly měla na starosti režii celého večera.

Pak dorazil celý Bethunův tábor, jako na povel, a jako by zazněly fanfáry. V sále to zašumělo a ozval se nesmělý potlesk. Ať žije cizoložství, pomyslel jsem si.

Paula Bethuna jsem ve skutečnosti viděl poprvé. Statný, důležitě vyhlížející padesátník s dvojitou bradou a prořídými vlasy, což možná ohroží jeho šance na zvolení výrazněji než jeho nemanželské dítě. Doprovázel ho energický člověk, zřejmě obdoba otcova Mervyna Tecka (opravdu to byl jeho manažer) a nervózní paní, dívající se na svět se sklopenou hlavou zpod sklopených víček. Paní dovedli k první řadě sedadel, moje milá Polly na mne ihned velitelsky zamávala a Isobel, manželce Paula Bethuna, mne představila.

Isobel byla poněkud nesvá z toho, že ji posadili vedle mne, ale já se na ni odzbrojujícím způsobem usmál a přiznal se, že jsem na předvolební schůzi přišel stejně nedobrovolně jako ona.

"Právě jsem skončil školu a o politice nevím zhola nic. Jak jsem slyšel, pan Bethune a vy do toho jdete už potřetí, takže z toho asi nejste tak zmatená jako já."

"Můj milý, vy jste ještě skoro dítě, nemůžete vůbec tušit..."

"Bude mi brzo osmnáct."

Chabě se usmála, ale pak najednou ztuhla a zbledla jako smrt, něco ji vyděsilo mnohem víc než moje přítomnost.

"Co se stalo, paní Bethunová?" zeptal jsem se.

"Ten člověk! Ach můj bože!" vzdychla.

Ohlédl jsem se a viděl, že se dívá na Basila Rudda.

"To není Usher Rudd," s pochopením jsem ji uklidňoval. "To není ten novinář, ale jeho bratranec, Basil Rudd. Je to automechanik."

"Ne, je to on! Ten odporný pisálek!"

"Paní Bethunová, není to on, je to jeho bratranec. Jsou si hodně podobní, ale tohle je Basil."

K mé hrůze se dala do pláče. Rozhlédl jsem se, kdo by mi mohl přijít na pomoc, ale Polly byla v tu chvíli zamotaná do kabelů od mikrofónů a televizních kamer, a Paul Bethune, když viděl slzy své ženy, se záměrně, s nehezkým úšklebkem nelibosti odvrátil.

Nelaskavý a sobecký, pomyslel jsem si. Kdyby projevil trochu náklonnosti ke své ženě, bylo by mu to u voličů jediné ku prospěchu. Isobel Bethunová vratce vstala a zoufale se hrabala v kabelce ve snaze najít něco, čím by setřela slzy. Nemotorně, ale s hlubokým pochopením jsem jí nabídl rámě, aby se měla koho přidržet, arazil jí cestu k východu. Jak jsme šli, křečovitě a v útržcích mi vysvětlovala, proč vůbec přišla. "Paul na tom trval..., já nechtěla, ale on tvrdil, že když sem nepůjdu, bude to, jako bych ho bodla do zad. Bude zuřit, že jsem odešla..., ale co by chtěl, po všech těch nechutnostech, těch fotografiích v novinách, kde byl s tím děvčetem... Nebyla oblečená, neměla na sobě nic, tedy skoro nic. Muž teď chce, abych se usmívala a předstírala, že si z toho nic nedělám, ale já vypadám jak pitomec, asi jsem hloupá, ale já o tom děvčeti skutečně nevěděla, až když to bylo v novinách, a můj muž to nezapírá. Prý co jsem očekávala..."

Prošli jsme vstupní halou a ven, na čerstvý vzduch. Lidé právě přijížděli a slzíci Isobel si zvědavě prohlíželi. V půl osmé večer bylo do milosrdného soumraku ještě daleko, proto jsem Isobel vedl pryč od hlavního vchodu. Bez odporu se mnou zašla za nejbližší roh.

Radnice zabírala jednu celou stranu dlážděného náměstí. Další stranu tvořil Spící drak a domy s obchody (včetně našeho hlavního stanu) byly na dalších dvou stranách. Z rohů náměstí vedly úzké uličky, dřív veřejné cesty, dnes pouze pro chodce. V jedné z uliček byl hlavní vchod do radnice. Radnice měla na náměstí podloubí s lavičkami, na kterých bylo možné si odpočinout. Isobel Bethunová se na jednu z laviček vyčerpaně posadila. Chvilí jsem byl ve zbabělém pokušení od ní utéct, ale pak jsem si k ní sedl a snažil se vymyslet, co říct.

Zbytečně jsem přemýšlel. Plakala a slova se z ní nezadržitelně řinula. Stěžovala si na své neštěstí, na to, jak je k ní osud nespravedlivý. Poslouchal jsem ji jen tak napůl. Díval jsem se na její trpkostí zkřivená, nalíčená ústa, na plácem oteklá víčka a prošedivělé vlasy. Určitě byla kdysi docela hezká. Nejspíš až do okamžiku, kdy Usher Rudd roztržil její klidný život na tisíc střepů.

Vzlykala, že její synové nejsou o nic lepší než její muž. Prý jsou stále v mizerné náladě, nad vším ohrnují nosy, nic se jim nezdá, stále si na něco stěžují. Jednomu prý je sedmáct, druhému patnáct. Kdyby prý Paul ve volbách zvítězil, byl by aspoň častěji z domu... Ach ach, to vlastně říct nechtěla, ale prý buď ona nebo on... a kam by se poděla? Prý už si vůbec neví rady.

Neměla daleko k nervovému zhroucení. Bylo mi teprve dvanáct, když moje teta Susan ztratila nervy, začala křičet, práskat dveřmi, sedla do auta, přešla zahradu a najela do plotu. Museli ji tehdy odvézt do nemocnice. Pak, když se její mladší syn pomátl a přidal se k divné partě, nechal si narůst vlasy a vousy a nakonec dostal AIDS, byla na tom ještě hůř. Tehdy se strýc Henry obrátil o pomoc k mému otci a tomu se, nevím jak, podařilo nastolit v postižené rodině nějaký řád, a tetě Susan vrátit duševní rovnováhu. Ne že by se její rodina stala vzorem domácího štěstí, ale žít se v ní dalo.

Zeptal jsem se Isobel Bethunové: "Přejí si vaši synové, aby jejich otec ve volbách vyhrál?"

"Oni jen bručí. Kloudného slova z nich člověk nedostane." Popotáhla a otřela si oči rukou. "Paul je přesvědčený, že by nad Orindou hravě zvítězil, ale tvrdí, že když jde o George Juliarda, je to něco jiného. Ach! Já dočista zapoměla, že jste jeho syn! Neměla jsem se tak rozpovídat. Paul mi to spočítá."

"Neříkejte mu to."

"Ne... Nechtěl byste jít na skleničku?" Ohlédla se na Spícího draka. "Brandy?"

Zavrtěl jsem hlavou, ale ona řekla, že nutně potřebuje něco na povzbuzení a sama pít nechce. Tak jsem se s ní vydal přes náměstí a objednal si coca-colu, zatímco si Isobel dala dvojité brandy s ledem. Seděli jsme u malého stolku a protože byl pátek, bylo v místnosti plno.

Isobel se třásl ruce.

Odskočila si s tím, že se musí trochu upravit. Vrátila se s přičesanými vlasy, čerstvě naličenými rty, napudrovanými víčky. V ruce tiskla kapesník, ale už se ovládala.

Objednala si další brandy, ale já už nechtěl nic.

"Na radnici se nevrátím," řekla. "Půjdu domů pěšky. Nemám to daleko."

Když sáhla po druhé skleničce, led cinkal, jak se jí třásla ruka.

"Můžu vám objednat taxík...," nabídl jsem se.

Naklonila se přes stůl a vzala mne za ruku. "Jste milý mladík, ať už je váš otec kdokoli."

Vtom se zabýsklo a bylo slyšet, jak se přetáčí film v aparátu. Na dva metry od nás stál ten druhý Rudd, Bobby Usher.

Tvářil se vítězoslavně a sálala z něho škodolibá zášť.

Isobel Bethunová rozzuřeně vyskočila, ale Usher Rudd uměl utíkat. Byl pryč dřív, než Isobel stačila vykřiknout. "Já ho nenávidím, nenávidím," opakovala. "Zabiju ho!"

Požádal jsem barmana, aby zavolal taxík.

"Paní Bethunová ještě nezaplatila."

"Aha."

"Nemám u sebe peníze," řekla. "Prosím vás, buďte tak moc hodný a zaplaťte za mne."

Vylovil jsem z kapes zbytek peněz, co mi otec dal v Brightonu, a podal jí je.

"Prosím, zaplaťte to vy. Není mi ještě osmnáct, nesmím si objednávat alkohol a nechci mít žádné nepříjemnosti."

Barman a Isobel poslechli a obchodní transakci provedli. Tvářili se udiveně.

5

Diskuse na radnici mezitím už prošla vlažnou fází a začínala nabírat obrátky. Oba soupeři mluvili s větší vervou a většími gesty.

Jako moderátor působil ten večer místní šampión šachista. Přinesl si s sebou minutový budík a zavedl pravidla hry. Prohlásil, že kandidáti budou postupně odpovídat na stejné otázky, jeden po druhém, a každý bude mít na vyjádření svého stanoviska nanejvýš pět minut. Po pěti minutách budík zazvoní.

Tento postup se velmi dobře osvědčil, hlavně ovšem díky tomu, že oba kandidáti byli dobří řečníci. Že otec umí mluvit přesvědčivě a že si dovede publikum získat, na to jsem si už zvykl, ale překvapil mne Bethune. Očekával jsem, že bude mít stejně nadřazený, nepříjemný projev, jako když mluvil se svojí ženou, ale omyl. Odpovídal věcně, stručně, se suchým humorem a poučeně. Teprve později jsem si uvědomil, že jeho odpovědi zněly, jako by se je naučil z paměti a měl je dobře vyzkoušené.

V radnici bylo plno. Místa, na kterých jsme měli sedět s Isobel Bethunovou, zabrali starosta a jeho paní a já byl rád, že smím zůstat vzadu u dveří a nejsem lidem tak na očích. Sledoval jsem, jak se diváci tváří a jak reagují, jak se baví nebo zlobí, a pomyslel si, že všichni skutečně naslouchají. Že nejsou k věcem lhostejní.

Ten večer nikdo nezvítězil ani neprohrál. Oba kandidáti uspěli a vysloužili si potlesk. Publikum si při odchodu živě povíдалo.

Orinda několikrát zatleskala Bethunovi, ale Leonard Kitchens měl po celou dobu ruce v kapsách. Moje milá Polly zářila spokojeností a dobrotou, a pihatý Basil Rudd, kdykoli se usmál, připomínal ještě víc svého odporného bratrance.

Zbraň nikdo nevytáhl.

Otec a Paul Bethune si potřásli rukou.

Jak se na hlavní představitele sluší, odešli oba kandidáti z pódia jako poslední, oba obklopení hloučkem svých obdivovatelů, kteří jim kladli otázky a uplatňovali vlastní doplňující stanoviska. Otec se očividně bavil a cestou do našeho hlavního stanu byl ve skvělé náladě.

"Přes náměstí je to rychlejší," namítl, když jsem se ho snažil přemluvit, abychom šli pod podloubím. "Proč obcházet trojúhelník ze dvou stran, když to můžeme vzít po přepone, jsi přece matematik."

"Kvůli kulkám," poznamenal jsem.

Zůstal stát jako přikovaný. "Pane bože! Přece by to nikdo po druhé neriskoval!"

"Tys nepřipouštěl, že by to vůbec někdo mohl udělat, a pletl ses."

"Ještě to není jasné."

"A co ta svička?"

Potřásl hlavou, jako by nechtěl věřit ničemu, ale už nic nenamítal a šel podloubím. Že jdu po jeho boku tak, abych ho zaštitil ze strany osvětleného náměstí, jako by neviděl.

Chtěl si povídat o průběhu diskuse a taky chtěl vědět, proč jsem byl polovinu celé akce mimo sál a co jsem vlastně dělal, když jsem byl pryč. Vyprávěl jsem mu o Isobel a jejím trápení, ale otec mne skoro neposlouchal. Stále myslel na své více či méně zdařilé odpovědi, a nevěra muže nešťastné Isobel ho moc nezajímala.

„Je fundamentalista, já s jeho názory nemůžu souhlasit, ale on je určitě o své pravdě přesvědčený."

"Nesouhlasím s vaším názorem, ale dal bych svůj život za to, abyste jej mohl hájit..." zarecitoval jsem Voltaira.

"Přesně. Takže jsem přece jen tvoje školné neplatil celé ty roky nadarmo."

"Tati, sestup k zemi, máš ještě hlavu v oblacích."

Znovu se zastavil. To už jsme vyšli z podloubí a stáli před prvním krámkem, tím dobročinným. K otcovu hlavnímu

stanu už nám zbývalo jen pár kroků.

"Nemáš tušení, jaký to je pocit, když cítíš, že držíš diváky v hrsti."

"To tedy nemám." Pravda je, že jezdcí bez velkých šancí se velké chvály nedočkají a já favorita nikdy nejel.

Došli jsme k našim dveřím.

Čekala tam nejspíše se tvářící moje milá Polly.

"Kde jste byli celou tu dobu?" zeptala se. "Přece jste odešli ještě přede mnou."

"Tady náš mladý," otec ukázal na mne, přestože jinak nikdo mladý nebyl v dohledu, "tedy Benedikt, můj syn, má fixní ideu, že mi někdo usiluje o život, aby mi zabránil v kampani. Moje milá Polly, prosím vysvětlí mi, že to risknu, že to patří k věci a že už nikdy nesmí kvůli mně riskovat sám."

"Moje milá Polly," řekl jsem s úsměvem, "tohle je jediný otec, jakého mám a kdy budu mít. Domluvte mu, aby mi přidělil v téhle kampani pořádnou práci, přesvědčte ho, že potřebuje tělesnou stráž na celý úvazek. Přesvědčte ho, ať mi dovolí vzít si na starost jeho osobní bezpečí."

"Nepotřebuju ochranu," trval na svém. "Potřebuju tebe jako společenský přínos. Isobel Bethunová je Paulovi k ničemu, ale ty máš ten vzácný dar... Přiznávám, že jsem to neočekával... ale dokážeš, aby se ti lidé svěřovali. Vezmi si kupříkladu Isobel! Nebo Crystal Harleyovou! Já z ní nedostal slovo a s tebou štěbetá o sto šest. Nebo paní Kitchensová, ta ti toho taky napovídala hodně."

Polly s úsměvem přikývla. "Jste tak mladý, že nemůžete nikoho nijak ohrozit. Když někdo má potřebu někomu se svěřit, jste pro to jako stvořený."

Řekl jsem zamyšleně: "A co Orinda? Ta se ke mně při té večeři otočila zády a nepromluvila na mne ani slovo."

Polly se dala do smíchu a zatleskala. "Počkej, já ti Orindu naservíruju, však ty ji zvládneš." Začala mi konečně tykat.

"Jedině kdybych s ní mohl být sám," namítl jsem. "Jenže to nemám šanci, ten její adept lásky se jí pořád drží jako klíště, ten se jí nepustí."

"Kdo?"

"A L. Wyvern."

"Adept lásky!" zasmála se Polly. "To je dobré. Ve skutečnosti se myslím jménem křestním jménem Alderney. Hraje golf. Hrával golf s Dennisem."

Pohybovala se po kanceláři suverénně, cítila se tam jako doma. Chystala hrnky a vařila kávu. Nedokázal jsem odhadnout, kolik jí je, věděl jsem, že se můžu mýlit až o deset let, ale hádal jsem, že jí bude něco mezi čtyřiceti a padesáti. Byla zase nelichotivě nalíčená příliš tmavou rtěnkou a na sobě měla zelený kabátek přes dlouhou, hnědovou vlněnou sukni, příliš zimní na srpnový den. Na nohách měla pohodlné, neelegantní boty a silné punčochy. Člověk by očekával, že bude nemotorná, ale bylo tomu naopak. Pohybovala se graciálně, jako bývalá tanečnice. Na dlouhých, šikových prstech neměla žádné prsteny, nikde žádné šperky, jen jednoduché perly kolem krku.

Na první pohled možná Polly budila soucit, ten však byl v jejím případě zcela nemístný. Měla ve vínku klidnou sebejistotu, plynoucí z nefalšované dobroty. Nedbalé, nepovedené oblečení nosila bez komplexů. Byla... jak to vyjádřit... vyrovnaná.

Nalévala vřelou vodu na granulky rozpustné kávy. Řekla: "Nevím, proč by na vás Ben nemohl oficiálně dohlížet."

Uznejte, že si až dosud vedl dost dobře. Mervyn dnes na radnici hydroval, že pro vás musí najít garáž se zámek jen proto, že si to Benedikt vymyslel. Není rád, když ho Benedikt úkoluje."

"Byl to návrh, nebyl to příkaz," bránil se otec.

"Mervyn to bral jako úkolování, pro něho to byl příkaz. Mervynovi se nelíbí, že má Benedikt na vás takový vliv, Mervyn nejraději velí sám."

"Ben je s námi teprve několik dní," namítl otec.

Polly se usmála. "Na takové věci stačí deset minut. Jste vynikající politik, to vám přiznávám, ale v lidech se líp vyzná Ben."

Otec se na mne zamyšleně zadíval.

"V tom je opravdu dobrý," pokračovala Polly. "A to mu ještě není osmnáct. Počkejte tak za jeden, za dva roky! Přitáhl jste ho sem, abyste si dodal na věrohodnosti, chtěl jste ukázat, že jste otec, máte syna, že nejste starý mládenec, a ke svému překvapení jste zjistil, že Ben je přínos, s jakým jste nepočítal."

Zamyšleně zamíchala vodou v hrníčku, až ztmavla. Otec roztržitě vytáhl z kapsy malou krabičku a nasypal si do hrnku umělé sladidlo.

"Co vy na to?" pobízela ho Polly.

Chtěl něco říct, ale než stačil promluvit, zazvonil telefon. Sluchátko jsem zdvihl já, protože jsem seděl nejbliž.

"Juliarde?" ozval se mužský hlas.

"Tady je Benedikt. Chcete mluvit s otcem? Je tady."

"Ne, vy mi stačíte. Víte, kdo jsem?"

"Foster Fordham."

"Správně. Přišel jste na to, co bylo v té výpusti z vany? Čím byla ucpaná?"

"Něčím, co se v horku rozpouští..., když se olej pořádně zahřeje."

Dal se do smíchu. Pak řekl: "Dal jsem ten olej do lednice a pak jsem ho přefiltroval. Voskové bobulky, které jsem tam našel, by na ucpaní odtoku bohatě stačily. Taky jsem našel lněná vlákna, mohl to být zbytek knotu. No, a teď bych si rád promluvil s vaším otcem."

Podal jsem sluchátko otci a poslouchal jednostrannou diskuzi o tom, zda sabotáž hlásit na policii či ne, aspoň tak jsem tomu porozuměl. Otec řekl, že pokud ví, vyšetřování výstřelu nikam nevedlo. Byl toho názoru, že neuškodí, napíše-li Foster zprávu o svém šetření a jeho výsledcích a předá ji otci, který pak kopii dá k dispozici policii. Pro jistotu.

Poslouchali jsme s Polly útržky rozhovoru. "Nemají dost lidí, aby mohli zajistit osobní ochranu... Ne, to neudělají..., proti zatvřelému zabijákovi je těžké se bránit... ano..." Otec se ohlédl na mne: "...je ale hodně mladý..., tak tedy dobře..., dohodnuto." Pozorně, opatrně položil sluchátko a pak nám rozvážně oznámil: "Foster Fordham napíše zprávu pro policii a Benovým úkolem bude o mě pečovat, jak nejlíp umí. Mervyn se s tím bude muset smířit. A teď, moje milá Polly, zrušíme zítřejší program a pojedeme někam, kde mne nečekají."

Na zdi visel na háčku velký kalendář s programem, velké políčko pro každý den. Crystal do kalendáře vepsala všechno, co bylo v plánu, aby otec na první pohled viděl, co ho kdy čeká, den po dni.

Program začínal minulým úterkem. "Příjezd kandidáta. Seznámení s kanceláří." Na středu byla naplánovaná "projížďka po volebním obvodu", pak byl zápis přeškrtnutý a nad ním stálo "dojet pro syna do Brightonu" a o kus níž "večeře u Spícího draka". Ani slovo o nočním výstřelu.

Na čtvrtek byla v plánu agitace v Quindlu, beseda ve škole a na večer diskusní souboj na radnici.

V následujících dnech čekal otce podobný program. Nebýt toho, že jsem měl nemalý zájem na zneškodnění nebezpečných útoků na zmíněného kandidáta, čekala by mne do dne voleb pěkná nuda a křeč z úsměvů.

Jak to přežiju, pomyslel jsem si, a jak to, že to otce vysloveně baví?

"Já vím co," řekl a zřejmě se ze svého nápadu těšil. "Já už vím, kam pojedeme zítra. Zítek bude patřit Benovi, pojedeme do Dorsetu, na závodiště, na dostihy!"

Nejdřív jsem se zaradoval, jistě to na mně bylo vidět, ale vzápětí mne přepadly chmury nad tím, že už nemám naději, že bych tam kdy jel dostih, že tam strávím odpoledne jako vyhnanec z ráje, že budu závidět svým bližním jejich statky, jejich sedla v amatérském steeplu. Doufám však, že tu žalost na mně nikdo nepoznal, že jen viděli, jak jsem se nejdřív zaradoval.

"Pojedeme range roverem," řekl otec rozhodně, nadšený svým záměrem. "Polly pojedete s námi. Vidíte, že pojedete, Polly?"

Polly prohlásila, že pojede moc ráda.

Mluví Polly vždy pravdu?

Popíjeli jsme v pohodě kávu, otec opět klidný a vyrovnaný, takový, jaký byl po všechny ty zvláštní uplynulé dny. S Polly si začali tykat. Polly pak odešla zadními dveřmi pro auto a odjela domů, do svého domku v lese za městem. My jsme s otcem všude pečlivě zamkli a zajistili dveře na závory. Pak jsme vyšli nahoru a spali pokojně až do sobotního rána.

Mervyn se ráno zase podrážděně a dopáleně opřel o domovní zvonek. Když se dozvěděl o změně plánů, škaredil se jako čert. Jak prý si George představuje, že by mohl vyhrát volby, když opomíjí agitaci od domu k domu, ta je přece ze všeho daleko nejdůležitější. Navíc se dopouštíme smrtelného hříchu, protože dorsetské závodiště je už za hranici našeho volebního obvodu.

Otec ho utěšoval, že zato určitě získá přízeň všech občanů svého obvodu, kteří na dostihy pojedou.

Mervyn spokojený nebyl. Dobrou půlhodinu celý zamračený mlčel. Jak ale plynul čas, došel k závěru, že udělá nejlíp, když se z toho ztraceného předvolebního víkendu pokusí vytěžit co se dá, a posadil se k telefonu. Docílil toho, že nás pozvali na oběd místní dostihoví funkcionáři a že nás zasypali dárkově použitelnými vstupenkami. Mervyn byl člověk zkušený a za léta praxe znal všechny důležité lidi v celém okolí.

Samozřejmě, že nežádoucí změnu programu dával za vinu mně, do jisté míry právem. Být po jeho, posluhovali bychom všichni poslušně Orindě a pokorně se jejímu veličenství klaněli. Co by si v takové situaci Mervyn počal s A. L.

Wyvernem, mi sice nebylo jasné, ale byl patrně na Orindin trvalý, záhadný stín zvyklý, protože adept lásky byl přítelem zesnulého Dennise Nagela, hráli spolu přece golf!

Mervyn má smůlu, když je zklamaný, pomyslel jsem si, ale s tím se nedá nic dělat. Podle Mervynových pravidel spočíval úspěch volebního manažera v úspěchu jeho kandidáta, který buď musel volby vyhrát, nebo když už prohraje, tak se ctí, těsně. Mervyn si určitě nebude chtít zkazit pověst jen kvůli tomu, že se mu něco nelíbí na Juliardech, ať už jde o seniora nebo juniora.

Mrazivá atmosféra v kanceláři trochu povolila po příchodu paní, která vedla sousední dobročinný obchod. S

Mervynem byla v přátelských vztazích a současně toužila po setkání s novým kandidátem. Prý nás vídá, jak přicházíme a odcházíme a chtěla by si s Georgem potřást rukou. Prý slyšela, že jeho syn je úplně zlatíčko, a jestli prý bychom si nedali domácí jablkový koláč, co sama upekla. Položila svoji obětinu otcí na psací stůl.

"To jste moc milá, Amy," řekl Mervyn. Z jeho chování jsem usoudil, že sice Amy zná už mnoho let, ale že se na ni dívá svrchu.

Amy patřila mezi lidi, které ostatní přezírají. Skromná, pokorná vdova středního věku (aspoň to jsem se dozvěděl od Polly), ve svém krámku přijímala darem všelijaký nepotřebný brak, který zkrášlila, aby byl prodejný, a veškerý zisk předávala dobročinné společnosti, která ji zaměstnávala. Amy byla žensky načechraná, poctivá a nepříliš bystrá. Byla taky řečná a laskavá. Strávit s neposkvrněnou, čestnou Amy den, musí člověku stačit pro celý život, pomyslel jsem si. Člověk měl co dělat, aby vydržel soustředěně poslouchat každé její slovo, ale v jedné věci si Amy naši soustředěnou pozornost zajistila.

"Někdo mi ve středu v noci rozbil výlohu a já pak měla spoustu starostí s tím, aby mi to zasklil." Podrobně nám vylíčila, co všechno pro to musela udělat. "Přišel ke mně jeden policista, jestli prý to sklo nebylo prostřelené, jako z pušky, že, a já mu samozřejmě řekla, že ne, já tu ráno vždycky uklízím, že ano, to musím, to je to první, nespím nahoře, jako vy, není kde. Dole mám jen toaletu a malou komoru jako sklad. Nechávám tu však čas od času, když je třeba, přespát bezdomovce. No nic, žádnou kulku jsem samozřejmě nenašla, to jsem taky tomu policistovi řekla. Jo, byl to Joe, jeho maminka šoféruje školní autobus. Prohlídl si to u mě a dělal si poznámky. Pak jsem o té střelbě četla v novinách, a

že snad někdo mřil na pana Juliarda. To je dneska svět! No a dneska, když oprašuju jeden starý věšák, co nikdo nechce, tak najednou nahmatám takovou bouli. Tak jsem to vytáhla, a teď si myslím... Nehledal Joe právě tohle?" Sáhla do kapsy vytahaného svetru a položila na stůl vedle koláče kousek poněkud pomačkaného kovu, který zcela určitě vyletěl z hlavně dvaadvacitky.

Otec začal opatrně: "Myslím, že byste o tom svém nálezu měla říct svému příteli Joeovi, jehož maminka jezdí se školním autobusem."

"Myslíte?"

"Určitě."

Amy sáhla po kulce, zadívala se na ni zblízka a přeštila ji o svetr. Tak to bychom měli, pomyslel jsem si, jestli tam zbyly nějaké otisky, jsou teď pryč.

"Tak tedy dobře," řekla Amy spokojeně a strčila svůj vzácný nález do kapsy. "Však já věděla, že mi poradíte, co s tím mám dělat."

Pozvala otce, aby se přišel do jejího obchodu podívat, ale otec zbaběle vyslal mne. Po chvilce už jsem si prohlížel vysoký, starý věšák z ohýbaného bambusu a proutí, stojící poblíž výlohy, věšák, v jehož pletivu zůstala vězet kulka.

"Teď takovým věšákům se skříňkou říkám etažér," řekla Amy zasmušile, "on to ale stejně nikdo nechce koupit. Vy byste taky asi nechtěl..."

"Ne." Zavrtěl jsem hlavou. Odmítl jsem i stříbrné lžičky, stejně jako hračky a obnošené šatstvo, pěkně vyčištěné a dobře naaranžované, aby se líbilo a přispělo dobré věci.

Došel jsem pro range rovera do jeho bezpečného úkrytu, vyzvedl otce, a podle nemilostivě udělených instrukcí Mervyna Tecka dojel k Pollyinu neočekávaně honosnému domu v lesích. Cestou na závodistiště pak seděla vzadu a pobaveně, spokojeně nám vyprávěla o svých úspěšných telefonických hovorech. Tu prý nabídla lichotku, onde cukrátko, sliby dělaly divy.

"Pan Adept Lásky Wyvern dostal na poslední chvíli pozvání, aby se účastnil vrcholného golfového turnaje roku, tomu nemohl odolát, to by musel být z kamene, aby nepodlehł pokušení. Hrát se špičkovými profesionály! Takže se nám i se svými golfovými holemi odklidil z cesty."

"Jak jsi to dokázala?" zeptal se otec s obdivem.

"Úplatky," řekla Polly tajemným hlasem. "No, a vzápětí nato pozvali rozhodčí Orindu na svou tribunu na závodistišti..."

"Na které jedeme!" vydechl otec.

"To se na to podívejme!" škádli ho Polly. Pak se přísně obrátila ke mně: "Benedikte, servíruju ti Orindu na talíři, bez přílohy, bez A. L. Wyverna, tak toho koukej co nejlíp využít!"

"Jak by toho mohl využít?" zlobil se táta.

"Však on sám bude vědět nejlíp, jak to zařídí. Já to nevím, ale spolehni se na svého syna." Pak se Polly znovu otočila ke mně. "Orinda o dostihovém sportu ví hovo. Dnes jede do Dorsetu jenom proto, že tam bude jeden vévoda, je jedním ze stewardů, a ona je snob, tak s tím raději počítej. Myslíš, že to zvládneš?"

Řekl jsem bezradně: "To nevím." Pollyina přímost a její výrazivo mne vyváděly z míry, přestože jsem jinak byl zvyklý na jadrný jazyk stájníků.

"Moc se s tím nesar," řekla závěrem.

Když jsme dorazili na místo, na tribunu rozhodčích, Orinda už pojídala lososovou pěnu se strouhanou salátovou okurkou. Náš příchod ji nemálo rozhořčil, ale co mohla dělat? Zakuckala se a zapíjela to šampaňským. Vévoda, stojící po jejím boku, ji jemně bouchal do zad.

Vévoda povstal a se spikleneckým úsměvem políbil Polly na tvář. Rázem mi bylo jasné, na co se Orinda chytila a kdo a jak na ni políčil. Orinda měla na sobě bílý lněný kostým a kolem krku zelený hedvábný šátek. Černou hadi kabelku pověsila přes opěradlo židle. Štíhlá, elegantní, se snědou pletí, hravě zatlačila do pozadí všechny ostatní přítomné ženy, zvláště Polly, která byla oblečená, jako by si nebyla jistá, jaké je roční období a o jakou příležitost jde. Jako obvykle.

Otec si se všemi přítomnými potřásl rukou a jeho vrozená, přirozená síla způsobila, že se na něho všichni dívali, přestože byli v místnosti desítky významných mužů. Orinda ho nenáviděla.

Všem mne představoval: "Můj syn Benedikt." Lidé se však dívali především na něho.

Vévoda se mne váhavě zeptal: "Nesetkali jsme se už někde? Nejel jste náhodou v dostihu s mým synem Eduardem?"

"Ano jel, minulý Velikonoce v Towcesteru. Váš syn tehdy zvítězil."

Vévoda si na to s úsměvem zavzpomínal. "Pravda, vy jste byl třetí. Eddie měl tehdy narozeniny a my pak uspořádali malou oslavu. Vy jste tam byl taky."

"Ano, pane."

"Není nad dostihy, což? Eddie vždy říká, že na světě není nic lepšího."

Otec se na mne soustředěně zadíval.

"Ano, je to to nejlepší," odpověděl jsem.

Vévoda se obrátil na tátu. "Pro většinu těch chlapců je to jen zábava, rozumíte, amatér se dostihovým sportem žít nesmí. Dřív se z nejlepších amatérů stávali profesionálové, ale dnes už se to nějak nestává, vlastně nevím proč. Eddie si bude muset vybrat zaměstnání, protože žádný amatér nemůže jezdit věčně. Váš Benedikt tohle všechno dobře ví. Správný kluk, váš Benedikt, aspoň Eddie to říká. Pojdte si sednout, pane Juliarde, mají tu skvělé jídlo."

Z jedné strany vedle něho seděla Orinda, na druhou stranu vedle sebe posadil otce. Orindě jsme zkazili den, viděl jsem na ní, že pro ni svět potemněl, přestože venku svítilo jasné slunce. Odstrčila nedojedenou pěnu, jako by jí přestalo chutnat a pracně, křečovitě se usmívala na svého hostitele.

Vévodovi bylo asi šedesát let a vypadal spíš jako pilný, pracovitý podnikatel než jako aristokrat, spíš jako skutečný manažer než jako figura nastřčená do křesla předsedy představenstva. Jeho syn Eddie byl slušný člověk, a svého času mi záviděl, že smím dostihům věnovat tolik času, řekl mi to. Jeho otec trval na tom, že si musí vydělávat. No co, pomyslel jsem si zasmušile, Vivian Durrige a můj otec se společnými silami postarali o to, že mi už Eddie nemá co závidět, spíš naopak. Eddieho otec aspoň vlastnil koně, které jeho syn mohl jezdit, můj otec však ne.

Seděli jsme s Polly u dlouhého prostřeného stolu o několik míst dál, proti Orindě, která byla očividně nesvá. Spokojeně jsme jedli pěnu s okurkou, kterou vévoda tak vychválil. Přiznávám ale, že bych si raději dal pořádný kus pizzy se salámem, když jsem si už nemusel dávat pozor na váhu a nemusel hladovět.

Jako druhý chod nám dali kuře na kari. Po jistém čase se přiblížil první dostih a vévoda se podíval na hodinky. Oznámil otci, že jako hlavní rozhodčí dne nás musí opustit a musí jít za svými povinnostmi. Na poslední chvíli si povšiml, jak poplašeně se Orinda tváří, že ji tam zanechává samotnou s jejím nenáviděným sokem. Rychle vymyslel, jak situaci vyřešit.

Vévoda se ohlédl na Polly, tvářící se jakoby nic, a pak vlídně oslovil Orindu: "Paní Nagelová, záleží mi na tom, abyste si to tu dnes hezky užila, abyste porozuměla tak nádhernému sportu, jako jsou dostihy. Protože já sám budu v plné práci, svěřím vás tady Benediktovi, lepšího průvodce bychom těžko hledali. Přestože je tak mladý, ví o dostizích všechno.

Všude vás provede a všechno vám ukáže a vysvětlí. Pak se zase sejdem tady..., řekněme po druhém dostihu." Pak se pootočil a přes stůl na mne zavola: "Benedikte, buďte tak hodný a jděte se s paní Nagelovou podívat, jak provádějí koně v padoku. Pak se dívejte na dostih společně, všechno jí vysvětlíte, až se bude ptát, ano?"

"Ano, pane," hlesl jsem.

Vévoda vlídně přikývl a Orindu mi víceméně strčil do náruče. Cítil jsem, jak je napjatá a jak se chystá něco namítat, ale vévoda už nás popoháněl ke dveřím, jako by proti jeho plánu nebylo odvolání. Na odchodu, v patách za Orindou, jsem se ještě ohlédl. Otec se tvářil užasle a Polly se pobaveně usmívala.

Orinda energicky kráčela chodbou a pak ze schodů. Venku zůstala stát a prohlásila: "Tohle je absurdní."

"Ano," přikývl jsem.

"Jak to myslíte?"

"Myslím, že nechcete slyšet, co vám budu říkat, protože nesnášíte mého otce, a to je bláhové, když se nad tím zamyslíte, ale možná že bych na vašem místě smýšlel stejně. Je to na vás, jestli chcete, nechám vás tady a půjdu se na koně do padoku podívat sám, protože jsem tam stejně chtěl jít."

Podrážděně a zcela nemístně řekla: "Jsem tak stará, že bych mohla být vaší matkou."

"Jistě," odpověděl jsem nezdvořile.

Navzdory tomu, jaký měla vztek, se málem dala do smíchu. "Měl jste říct, že na to nevypadám!"

"Promiňte."

"Mervyn říká, že je vám teprve sedmnáct."

"Za dva týdny mně bude osmnáct."

"Kdybyste mě tu nechal stát, co bych pak měla dělat?"

"Já vás tu stát nenechám. Ale jestli se mě chcete zbavit, tak tamhle za rohem je padok, kde provádějí koně před dostihem, aby si je diváci mohli pořádně prohlédnout a rozmyslet si, na kterého vsadit."

"A kdybych si chtěla vsadit?"

"U bookmakera nebo u totalizátoru?"

"Kdo vyhraje?" zeptala se.

Upřímně jsem se na ni usmál. "Kdybych to věděl, kdyby to někdo věděl, byl bych bohatý."

"A kdybyste byl bohatý?"

"Koupil bych si dostihové koně a jezdil bych je."

Její otázku jsem neočekával, proto jsem odpověděl s přímou, dětskou upřímností, bez uvažování. Ještě jsem si nezvykl na dospívání. Rozum i hlas se mi občas vracely do věku patnácti let, a sny jsem mívával jako ve třinácti. Byly dny, kdy jsem na sjezdovce jezdil suverénně, i na té nejtěžší, a jiné, kdy jsem padal na první bouli. Někdy se mi dařilo splynout při cvalu s rytmem koně, jindy mi vlastní ruce i nohy překážely. Co mi ale ještě stále šlo bezchybně, byla střelba, do černého jsem se zatím z dvou set metrů trefil pokaždé.

"Uvítám, když mne doprovodíte k padoku," prohlásila formálním tónem Orinda.

Přikývl jsem a dal si dobrý pozor, aby neměla pocit, že si zadala. Opatrně jsem ji vedl k padoku, kde vodili v kruhu koně. Srst se jim leskla ve slunci a jejich vůně mne skoro omámila. Po uplynulých čtyřech dnech jsem měl pocit strašlivé ztráty a ochuzení, přál jsem si být jinde, kdekoli, jenom ne na závodišti.

"Co je?" zeptala se Orinda.

"Nic."

"Nemluvíte pravdu."

"To nic."

Dala mi jedinečnou příležitost k tomu, abych řekl, co jsem jí chtěl říct, ale já se tomu zbaběle vyhnul. Nečekal jsem, že mne to tolik nalomí, připadal jsem si jako vyhnanec, dívající se neprostupnou skleněnou zdí na život, o který byl připraven.

Našel jsem nám dobré místo u plotu padoku a podal Orindě svůj dostihový program, protože ona svůj zapoměla nahoře na tribuně. Musela si najít v kabelce brýle, jinak by nedokázala přečíst drobné písmo textu a porovnat si čísla uvedená v programu s čísly, která nesli koně.

"Co znamenají tyhle údaje?" zeptala se a poklepala prstem do programu. "Nerozumím tomu ani za mák."

"To jsou údaje o věku koně a o zátěži, kterou ponese. Z těch drobně vytištěných písmen a čísel vyčtete, jak kůň uspěl

v posledním dostihu, ve kterém startoval." Ukázal jsem jí příslušné údaje. "F znamená, že došlo k pádu, P že jezdec dostih vzdal."

"Aha." Pečlivě si pročítala program a podmínky pro start v prvním dostihu, nahlas. Šlo o proutěnky pro nováčky na dvě a půl míle.

"Je to dostih pro čtyřleté a starší, kteří k začátku sezóny nezvítězili ani v jedné proutěnce... A pokud zvítězili po začátku sezóny, ponesou penalitu sedm liber."

Nevrle se na mne zadívala. "Co je penalita sedm liber?"

"Zátěž navíc, většinou jsou to tenké olovené destičky, které se vkládají do kapes plátěného pouzdra, které se pak dá koni pod sedlo." Vysvětlil jsem jí, že žokej musí dodržet váhu, tomu kterému koni předepsanou. "Před dostihem a po dostihu se jezdec musí zvážít..."

"Jistě, to vím, tak nevědomá přece jen nejsem."

"Promiňte."

Zadívala se do programu. "V tomhle dostihu nese tu sedmilibrovou zátěž navíc jen jeden kůň. Myslíte, že zvítězí?"

"Pokud je opravdu dobrý, může zvítězit."

Listovala v programu, dívala se na další stránky. "Skoro ve všech dostizích běží aspoň jeden kůň s takovou zátěží. Jsou to koně, kteří v nedávné době vyhráli, jestli tomu správně rozumím."

"Ano."

"Jaká je největší penalita, jak té zátěži navíc říkáte?"

"Myslím, že žádná oficiální hranice neexistuje, ale ve skutečnosti je maximální únosná zátěž deset liber. Kdyby kůň musel nést v handicapu víc, bylo by skoro jisté, že zvítězit nemůže, takže by ho trenér vůbec do dostihu nepřihlásil."

"Ale s desetilibrovou penaltou je vítězství možné, ano?"

"Jen tak tak."

"Je to na koně příliš?"

"Přijde na to, jak je silný."

Odložila brýle a požádala mě, abych s ní šel k totalizátoru. Vsadila si na koně, který tu sezonu už jednou zvítězil a měl proto předepsanou sedmilibrovou olovenou penaltu. "Je určitě nejlepší," řekla.

Orinda, skoro stejně velká jako já, kráčela stále o jeden krok přede mnou, jako by byla zvyklá na to, že jí její průvodce jde v patách. Určitě byla zvyklá na pozornost okolí, zaznamenal jsem, že si lidé všimají jejího oblečení, i když se hodilo spíš do Ascotu než na malé závodíště v zapadlém Dorsetu.

Stáli jsme na stupních hlavní tribuny a sledovali odtamtud první dostih. Orindin kůň přišel čtvrtý.

"Teď co?" zeptala se.

"Zase to půjde znovu kolem dokola."

"Vás to nenudí?"

"Ne."

Roztrhala lístky od totalizátoru a útržky odhodila na zem jako zkušený sázkař, zvyklý na prohry.

"Nechápu, co vás na tom tak baví." Rozhlédla se po divácích, pilně prohlízejících program. "Co děláte, když začne pršet?"

Nejjednoduší odpověď na takovou otázku zněla "zmokneme", ale tím bych ji asi moc nepotěšila.

"Někteří lidé jezdí na dostihy, protože obdivují koně a nejde jim o hazard. Chci říct, koně jsou nádherní."

Útrpně se na mne zadívala a prohlásila, že se chce po dalším dostihu vrátit na tribunu rozhodčích, že chce poděkovat vévodovi za jeho laskavost a pak chce odjet. Nechápala, co lidé na překážkových dostizích vidí.

Řekl jsem: "Já zase nechápu, co otec vidí na politice, ale pro něho je to celý život."

Zvolna jsme se vraceli k padoku, kam už přicházeli koně startující v druhém dostihu. Prudce se zastavila a nepřátelsky se na mne ohlédla.

Promluvila ostře, kousavě, jako by jí mezi zuby skřípalo sklo.

"Váš otec mi ukradl můj život. Já, já jsem měla kandidovat za Hoopwestem do parlamentu. Já se měla utkat v téhle kampani, a já bych taky vyhrála, což se vašemu vzácnému panu otci nepodaří, i když je tak chlapecky přitažlivý."

"Otec o vás vůbec nevěděl," namítl jsem. "Poslali ho sem z ústředí strany, aby se ucházel o uvolněné křeslo a pokusil se vyhrát. Nepřijel sem proto, aby vás, vás osobně, vyšachoval."

"Jak to víte?" zeptala se.

"Řekl mi to. Od minulé středy, od chvíle, kdy mne sem dopravil jako vhodnou dekoraci, mi udílí intenzivní školení v politologii. Ví dobře, jak vám je. Upřímně řečeno, kdybyste byla na jeho straně a on díky tomu vyhrál volby, mohl by se z vás stát úspěšný tým, jako jste bývali s vaším mužem, s panem Nagelem."

"Jste ještě dítě."

"Ano..., omlouvám se. Jenže... všichni tu říkají, že jste tady ve volebním obvodu velice platná, že tu výborně pracujete."

Ponechala to bez komentáře, nezatvářila se rozzlobeně ani spokojeně. Prohlížela si znovu dostihový program a opírala se přitom o plot padoku, jako by se na závodíšti cítila jako doma.

Po chvíli řekla: "Vašemu otci jde o moc."

"Ano. Vám ne?"

"Samozřejmě že ano."

Moc a síla kolem nás pochodovaly vtělené do mohutných svalů dospělých steeplerů, zvířat schopných vyvinout rychlost bezmála padesáti kilometrů za hodinu na vzdálenost tří a půl míle, což je délka Velké národní. Žádné zvíře na světě se co do rychlosti a odvaze nevyrovná závodnímu koni. To byla moc a síla, po které jsem prahl já, chtěl jsem ji

sdílet, umocňovat, usměrňovat, letět s ní přes překážky. Ach dobrý bože, vrať mi tu moc a sílu!

"Usher Rudd... Víte, o kom mluvím?" zeptala se.

"Ano."

"Usher Rudd řekl mému příteli Alderneyemu Wyvernovi... Víte, kdo je Alderney Wyvern?"

"Ano."

"Usher Rudd tvrdí, že George Juliard lže, že nejste jeho manželský syn, že jste určitě jeho kalamit."

"Že jsem co?" zeptal jsem se nechápavě. "Že jsem jeho kata-co?"

"Vy tomu nerozumíte?"

"Ne, nerozumím."

"Kalamit... je prodejní mladík, prostitut."

Byl jsem spíš uzašlý než pohoršený. Upřímně řečeno mne to rozesmálo.

Orinda řekla varovně: "Usher Rudd se jen tak stopy nepustí, radím vám, abyste ho nepodceňovali."

"Já myslel, že se s tou špinou soustředil na Paula Bethuna."

"Strefuje se do kohokoli," řekla Orinda. "Vymýšlí si. Rád lidi odrovnává. Dělá to za peníze, ale i kdyby za to peníze neměl, dělal by to pro svoje potěšení. Je to typ, jaký trhá broukům nožičky. Jste skutečně Juliardův legitimní syn?"

"Jsem mu taky podobný."

Přikývla.

"A otec s matkou se opravdu vzali," dodal jsem. "Byla u toho spousta svědků." (Ti svědkové sňatek odsuzovali, ale to nebylo podstatné.)

Orindu jsem nepotěšil.

"Obávám se, že byste uvítala, kdyby ta Ruddova smyšlenka byla pravdivá, že? V tom případě byste se mého otce snadno zbavila."

"Alderney Wyvern tvrdí, že na to výmysly Ushera Rudda nestačí, že potřebujeme silnější páku."

Mluvila velmi trpce. Polly si možná myslela, že lidem a jejich trápení rozumím a že jim dokážu pomoci tím, že je přiměju k řeči, ale tváří v tvář Orindinu zoufalému, hořkému odporu vůči mému otci jsem si připadal bezmocný.

"Někdo po něm střílel," řekl jsem.

Orinda potřásla hlavou. "Další lež!"

"Byl jsem u toho."

"Alderney taky. Celou příhodu viděl. George Juliard uklouzl na dláždění a v tu samou chvíli někdo jen tak, z uličnictví vystřelil do vzduchu. Juliard začal okamžitě tvrdit, že někdo vystřelil na něho. Nesmysl! George Juliard je schopný udělat cokoli, jen aby se zviditelnil."

Pomyslel jsem si, že sama Orinda by určitě nikdy nevlezla pod auto a neodšroubovala by uzávěr u olejové vany. I při největší opatrnosti určitě něco oleje vyteče, než stačíte ucpat výpusť svíčkou. I kdyby Orinda věděla, kde vana je a kde hledat uzávěr, olej a Orindino oblečení jaksí nešly dohromady, zvlášť ne v průběhu volební kampaně.

Orinda se musela ozbrojit brýlemi, když si chtěla přečíst dostihový program. Těžko si ji představit jako ostřelovače.

Orinda by možná byla ráda, kdyby můj otec nežil, ale sama by ho nedokázala zabít. Navíc nevěřila, že se o to někdo pokouší.

Ne, Orinda si nikoho nenajala, aby ji nenáviděného soka zbavil. I nenávist má svoje meze.

Odvedl jsem ji podél dráhy o kus dál, k jedné překážce, aby víc poznala, co je rychlost. Vysoké podpatky se jí zapichovaly do trávy a boty se jí vyzouvaly, šlo se jí špatně a to jí na náladě nepřidalo. No, moc se mi to odpoledne nevydařilo, pomyslel jsem si zachmuřeně.

Když kolem nás proburácelo pole, dusot, rychlost, síla koní řítících se přes překážku jí přece jen zaimponovaly. Slyšela, jak na sebe jezdci křičí, jak křičí na své koně, viděla míhat se barevné dresy, napjatá těla jezdců, barvy, rychlost a vzrušení v srpnovém slunci. Nevím, jestli stála o to, abych to na ní poznal, ale v tu chvíli určitě pochopila, co k dostihům přitahuje vévodu a všechny ostatní, kdo se na závodě vypravili.

Když kolem nás koně tryskem proletěli podruhé a vběhli na rovinku, když se vzduch ještě chvěl jejich rytmem, řekl jsem: "Vím přesně, jak vám je, vím, jak vás zranilo, že vás nevybrali."

"Tomu nemůžete rozumět, na to jste příliš mladý," řekla Orinda nevlídně.

Skoro zoufale jsem ze sebe vychrlil: "Ztratila jste to, o co jste v životě nejvíc stála, co pro vás mělo největší cenu, a zdá se vám to k nesnesení. Těšila jste se na život, jaký by vás bavil den za dnem, z jakého byste se nepřestala radovat a při kterém byste nejlíp uplatnila všechny svoje schopnosti i tužby. Pak vám řekli, že to, co jste si tolik přála, mít nemůžete. To člověka krutě raní. Věřte mi, znám to."

Dívala se na mne zešířena rozevřenýma očima.

"Aby tohle člověk prožil, na to nemusí být starý. Ten pocit člověk pozná už v šesti letech, když si toužebně přeje poníka a nemůže ho mít, protože není kde ho chovat a vůbec, velkým se to zdá nerozumné. A já..." Polkl jsem naprázdno. Už jsem chtěl přestat mluvit, ale najednou jsem našel slova. Rozmáchl jsem se rukou, ukázal na celé závodě. "Chtěl jsem tohle! Chtěl jsem tohle všechno! Co pamatuju, chtěl jsem být žokejem. Vyrostl jsem v pevně víře, že to jednou bude můj život. Dospíval jsem klidně, spokojeně, protože jsem si byl svojí budoucností jistý... a... prostě... tenhle týden mi to všechno vzali. Tenhle týden mi řekli, že tenhle život pro mne není, že na to nemám, řekli mi, že v tomhle světě žít nemůžu, že nejsem dost dobrý, že mi chybí jiskra, jakou bych musel mít, kdybych chtěl být opravdu dobrý. Trenér, pro kterého jsem jezdil, mne vyhodil. Otec říká, že za mne rád zaplatí vysokou školu, ale že mne nehodlá vydržovat v dostihovém světě, protože ze mne žádný zvláštní jezdec nebude. Nejdřív mi to vlastně nedošlo... Netušil jsem, jak to bude děsné..., až tady, když jsme sem přijeli..., teď bych nejradši křičel, řval, mlátil sebou o zem..., a jestli si myslíte, že na to, aby člověk cítil, co cítíte vy, musí mít věk, tak jste na omylu."

Koncem odpoledne jsem zasmušile jel range roverem nazpět k Pollyinu domu v lesích. Báľ jsem se, že jsem promarnil šanci, že všechny její důmyslné plány vyšly naprázdno, že jsem nejen nevyužil neopakovatelnou příležitost, ale situaci ještě zhoršil.

Než jsme předtím s Orindou došli z dráhy zpět k tribuně (podpatky se jí bořily do země ještě hůř než na cestě k překážce) a než jsme došli na tribunu rozhodčích, byl už vévoda zase pryč, zase odešel za svými povinnostmi. Orinda sledovala třetí dostih z terasy před jídelnou rozhodčích a ke mně se důsledně točila zády. Tvářila se tak nepřístupně, že jsem si ani netroufl ji oslovit.

Kůň, který nesl sedm liber penalty, zvítězil. Orinda si na něj nevsadila.

Když se vévoda vrátil, byl samý úsměv, Orinda mu líbezně poděkovala za pohostinnost a odešla. Na mého otce, Polly a mne vůbec nepromluvila, jako bychom byli vzduch. Když jsem se díval na poslední tři dostihy, úpěnlivě jsem si přál být menší, lehčí, bohatší a aspoň trochu geniální. Smířit se s pohodlným privilegovaným životem, jakým jsem v tu chvíli žil, mi přišlo hodně zatěžko, takový život byl bezútešný ve srovnání s rájem, o který jsem přišel.

Pollyino pozvání, abychom šli dál, můj drahý otec bez váhání přijal.

"No tak, úsměv," řekl, když viděl, jak zasmušile se tvářím. "Nemůžeš pořád vyhrávat. No tak, řekni něco, mlčíš už celé hodiny."

"Tak dobře... Orinda tvrdí, že Usher Rudd chce vyzvědět, jestli jsem tvůj kalamit."

Otec se zakuckal Pollyiným ginem.

"Co je kalamit?" zeptala se Polly. Otec věděl, co to je, neptal se.

Řekl jsem: "Usher Rudd chce prokázat, že nejsem tvůj syn. Jestli máš oddací list, tak ho raději schovej do sejfu v bance."

"A kde ty máš svůj rodný lisí?"

"U svých věcí, u paní Wellsové."

Zamračil se. Věci mi ještě stále nepřišly. Dovolil se Polly a šel zavolat moji bytné. "Už ti všechno zabalila," hlásil. "Zatím si pro to však stěhováci nepřišli. V pondělí to musím urgovat."

"Kolo jsem nechal ve stájích."

V tu chvíli pochopil, jak dokonale mi zkazil život a zmařil naděje, já však poznal, že ode mne nepřeslává očekával, že se smírím se skutečností a budu se konečně chovat jako dospělý.

"No tak, hlavu vzhůru," řekl.

"Ano."

Polly se zadívala na mne a pak na otce. "Ten chlapec pro tebe dělá, co může," řekla.

Odjeli jsme z jejího domu range roverem nazpět do Hoopwesternu. Už jsem si zvykal na náhon na čtyři kola i na tíži a velikost vozu. Vysadil jsem svého pana otce u kostela (jak velel Mervyn), kde se měl na faře setkat s malou armádou dobrovolníků, kteří pro něho pracovali roztroušení po celém volebním obvodu. Dobrovolníci přivedli své rodiny a sousedy, taky čaj, pivo, víno a koláče, abychom měli všeho dost na posilnění do příštích tří týdnů, aby jim i otcí vydržely elán a síla.

"Můj syn..., seznámte se s mým synem," představoval mne pořád dokola, a já se usmíval a potřásl rukama a usmíval se a usmíval. Byl jsem roztomilý ke starším dámám a povídal si s muži o folbale (nejistě, byl jsem v tom oboru dost nevědomý) a o dostizích (s bolestnou touhou).

Mervyn přecházel od skupinky ke skupince s programem a seznamy v ruce. Tady se bude agitovat zítra, tamhle v pondělí: letáky... plakáty... besedy... jeden každý ze sedmdesáti tisíc voličů musí vědět, že existuje JULLARD.

Ještě celé tři týdny..., kampaň mi v tu chvíli připadala spíš jako očistec, i když mi ji přece jen trochu oslazovala povinnost zabránit možným útokům.

Už jsem se však zavázal, že necouvnu..., tak necouvnu.

Pojídal jsem čokoládový dort. Pizza žádná.

Když byl čas se rozloučit, došel jsem pro range rovera, zaparkovaného kousek dál ve vedlejší ulici. Pečlivě jsem si ověřil, že si s autem dnes večer nikdo nehrál.

Foster Fordham mi dal jednoduché, snadno proveditelné rady telefonicky: "Ber si s sebou prášek na praní v malém sypátku, a když zaparkuješ, nasyp trochu toho prášku na zem od zadní strany předního kola až k zadnímu kolu, po obou stranách. Kdyby s vozidlem někdo pohnul nebo pod ně lezl, na těch prouzcích prášku bys to poznal. Jasně?"

"Ano. A děkuju."

"Vždy pečlivě nastav alarm a nezapomeň ho pak zase vypnout a nastartovat na dálku, i když vůz opustíš jen na chvíli."

Uposlechl jsem jeho pokyny do písmene, ale náš vanař se o nic nepokusil. Odvezl jsem otce bez úrazu od kostela zpět k hlavnímu stanu a tam jsem ho předal do péče Mervynovi. Oba probírali donekonečna taktiku, zatímco já zavezl range rovera do garáže, zamkl garáž a pak jsem v jednom bufetu přece jen sehnal pizzu.

Mervyn s otcem mi duchem nepřítomně půlku pizzy snědli. Mervyn připravil stohy letáků a nálepek na roznášku. Když jsem se ho zeptal, jestli ho to baví, řekl že samozřejmě, volby jsou vůbec to nejzajímavější, když jde o parlament, je to ohromné dobrodružství. Jo, ještě je třeba domluvit nějaké podrobnosti týkající se sponzorského odpoledne, kdy se

budou sbírat peněžní dary... Škoda, že to tentokrát nebude organizovat Orinda...

Zív! jsem a vylezl nahoru do patra. Přenechal jsem oběma pánům, aby řádně pozamykali. Uprostřed noci mne probudil zápach kouře.

Kouř!

Napjatě jsem se na posteli posadil.

Pak jsem spíš pudově než rozumově rychle vymotal nohy z příkrývky a zatřásl svým spolunocležníkem na vedlejší matraci. Zařval jsem na něho: "Hoří!" Pak jsem skočil k pootevřeným dveřím, abych se přesvědčil, jestli mám pravdu, hroznou pravdu.

Bylo to tak.

Dole olizovaly schodiště s hukotem tančící žltorudé zničující plameny. Kouř stoupal vzhůru v čím dál tím větších kotoučích. Obývací pokoj v patře už taky zachvátily plameny, které tam pronikly z hořící kanceláře.

Lapal jsem po dechu, kouř mne okamžitě začal dusit. Bleskově jsem se otočil a skočil do koupelny. Když roztočím kohoutky, pomyslel jsem si, voda v umývadle a ve vaně začne přetékat a pomůže uhasit plameny. Rychle jsem ucpal odtoky a roztočil kohoutky na maximum. Vzal jsem ručník, nacpal ho do záchodu a spláchl. Pak jsem bleskově odnesl promočený ručník do pokoje a podložil jím dveře na schodiště. Počínal jsem si rychle, skoro s hysterickou rychlostí.

"Okno!" křikl jsem. "Okno nejde otevřít!"

Okno nešlo otevřít vinou mnoha vrstev laku, otec se proto už několik dní zlobil. Oba jsme v tu chvíli na sobě měli jen spodky a v pokoji bylo čím dál tím větší horko. "Po schodech dolů to nejde!" Copak nevnímá, co říkám? Vzal klidně za jedinou židli, která v pokoji byla, a praštil jí do okna. Sklo se vysypalo, ale dřevěné příčky se ani nepohnuly. Okno vedlo na náměstí, nad výklady. Otec znovu praštil židli o okno. Tentokrát vrstvy zasklého laku povolily a okno se rozlítlo. Zdola však už plameny pronikly ven a olizovaly stěny domu.

Z výkladní skříně dobročinného obchodu ve vedlejším domě už taky divoce šlehal plameny. Oheň u sousedů hořel víc, byl žhavější a dosahoval až ke střeše. K nebi nad námi sršely rudozlaté jiskry.

Běžel jsem ke dveřím na schody, usoudil jsem, že nám jiná možnost úniku nezbývá. Mokřý ručník byl na místě, bránil kouři, ale ohni se ubránit nemohl. Klika dveří byla tak rozžhavená, že jsem se jí ani nemohl dotknout. Bylo jasné, že z druhé strany dveře hoří.

"Hoříme," křikl jsem. "Hoří dveře!"

Otec se na mne ohlédl.

"Nedá se nic dělat, musíme skočit," řekl. "Ty jdi první!"

Přistavil židli k rozbitému oknu a kývl na mne, abych na okno vylezl a skočil, kam to jde nejdál.

"Ty první!" bránil jsem se.

Dole na náměstí už se shromažďovali lidé a z dálky se přibližovalo pronikavé kvílení sirény.

"Sakra dělej a nehádej se. Skoč!" zavelel otec.

Vylezl jsem na židli, pak na okno a zůstal v něm stát. Držel jsem se za rám okna. Rozžhavený lak mne pátil do rukou.

"Skoč!"

Nechtěl jsem věřit svým očím! Otec si oblékal košili a zapínal si poklopec u kalhot.

"Tak dělej! Skoč!"

Stoupl jsem bosou nohou na parapet okna, postavil se a vložil do skoku všechnu sílu, co jsem měl... Nohy jsem měl silné a šlo o život. Proletěl jsem plameny šlehajícími z výlohy a minul je pouze o děsivě malý kousek. Dopadl jsem na tmavé, tvrdé kamenné dláždění s otupující prudkostí. Slyšel jsem, jak lidé křičí a cítil jsem, jak mne zdvihají a odtahují od ohně. Dusil jsem se kouřem, měl jsem vyražený dech a přitom jsem se snažil těm pomocným rukám vyprostit, abych sám mohl přispět ku pomoci otci, abych ztlumil jeho pád. Chyběla mi však síla. Seděl jsem jak ochrnutý na zemi a nedokázal ze sebe vypravit ani slovo.

K mojí nevěře v tu chvíli zazářily blesky fotoaparátů. Lidé si okamžiky našeho vrcholného ohrožení, kdy nám šlo o život, dokumentovali. Dostal jsem bezmocný vztek, až se mi chtělo brečet. Bylo to absurdní.

Mnoho lidí křičelo na otce, aby skočil, jiní křičeli, aby neskákal, aby počkal, až dojede hasičský vůz, který už supěl přes náměstí. Lidé vozu uskakovali z cesty a z vozu vyskakovali hasiči ve žlutých helmách.

"Neskákejte, čekejte!" křičel kde kdo, když hasiči začali vysouvat žebřík směrem k otci. Otec stál v okně, černá postava rýsující se proti žhavým plamenům. Stál na židli a dveře za ním už hořely.

Než k němu žebřík dospěl, v místnosti za ním náhle vyšlehly zuřivě další plameny. Otec stoupl na parapet a vyskočil.

Jako já. Skočil za plameny šlehající z výloh do tmy, věděl, že si může přerazit nohy ba i srazit vaz, tušil pod sebou tvrdou zem, ale nemohl odhadnout, jak daleko pod ním je. Byla blízko, blízko jeho zranitelným kostem.

Bleskl fotoaparát.

Dvě postavy ve žlutých kombinézách připomínajících obleky astronautů napřáhly ruce v těžkých silných rukavicích a táhly za sebou kulatou plachtu. Nebyl čas plachtu napnout. Hasiči běželi a otec spadl na ně. Všichni se váleli po zemi, mihaly se ruce a nohy. Neviděl jsem na tu změt' přes hradbu přihlížejících, ale aspoň jsem zahlédl, že otec hýbá nohama a že má na sobě boty, ty předtím neměl.

Byl jsem celý špinavý a očazený, a z několika odřenin a tržných ran mi tekla krev. Po tvářích mi kanuly slzy, ale vůbec jsem si neuvědomil, že brečím. Byl jsem ještě napůl omámený, kašlal jsem a na rukách i nohách mi naskakovaly puchýře. To nebylo podstatné. Hlavu jsem měl tupou a jako bych byl ohlušený. Mým úkolem bylo postarat se o otce, o jeho bezpečí, a já pitomec ani nepomyslel na protipožární poplachové zařízení!

Čísi hlas mne oslovil. "Bene?"

Tupě jsem vzhlédl. Stál nade mnou a usmíval se. Jak to proboha dokázal?

Lidé ve žlutých kombinézách roztáčeli hadice a chrlili obrovské prameny vody na hrozivě žhnoucí výlohy. Z uhašených plamenů stoupaly pára a dým. Kdosi mi přehodil přes ramena červenou přikrývku a ubezpečoval mě, že si nemusím s ničím dělat starosti.

Já měl ve všem trochu zmatek.

"Bene," ozval se otcův hlas. "Ty máš otřes mozku!"

"Co?"

"Prý ses uhodil hlavou o dlažbu. Slyšíš mě?"

"Neměli jsme protipožární alarm. Za to můžu já."

"Bene!" Zatřásl mnou a někdo ho okřikl, ať to nedělá.

"Postarám se, aby tě zvolili," řekl jsem.

"Bože můj!"

Nade mnou vyplouvaly povědomé tváře a zase mizely. Připadalo mi zvláštní, že všichni ti lidé jsou uprostřed noci plně oblečení, ale pak jsem se dozvěděl, že je teprve po jedenácté, že není časná hodina ranní. Šel jsem ten večer brzo spát, z okna jsem vyskočil jen ve spodkách a hodinkách, a špatně jsem odhadl, jak dlouho jsem do té doby spal.

Amy lomila rukama a plakala. Ronila slzy nad tím, že její dobročinné dary dokonale lehly popelem, včetně ošklivého věšáku, který ne a ne najít kupce. Co je to za věšák, Amy? Jsou to takové šuplíčky a poličky se stěnou, hodí se to někam do rohu, můžete si tam uložit všechno možné.

A co taková kulka?

"Ach ach, já tu kulku nechala v kapse vesty a vestu jsem nechala v krámě. Teď je to všechno pryč. Ale co, byl to jen kousek olova."

Paní Kitchensová mě vlídně poplácala po rameni. "Nic si z toho nedělejte, mládenče, v tom krámě bylo jen staré haraburdí a papíry. Letáky. To není nic. Někde by tu měl být můj Leonard. Neviděl jste ho? Má rád oheň, to ano, ale teď už je po všem a já chci domů."

Usher Rudd odstoupil od své oběti, zaměřil a stiskl spoušť fotoaparátu. Ušklíbl se na mne, zabaleného v přikrývce, pozorně zaostřil a znovu stiskl spoušť.

Záblesk.

Dostavil se kameraman místní televize se silnějším světlem, ale i to se člověku zdálo slabé ve srovnání s jasným ohněm. Mervyn lomil rukama nad ztrátou stovek JULIARDŮ. Prý ho někdo sotva před půl hodinou varoval, že hoří v dobročinném obchodě.

Crystal Harleyová si klekla vedle mne, stírala mi papírovým kapesníkem čůrky krve a starostlivě se mne zeptala:

"Neměla bych se radši zítra zapojit místo tebe?"

Paul a Isobel Bethunovi přestoupili předpisy a vjeli na pěší zónu. V nouzi předpisy neplatí, prohlásil jeden ze členů městské rady. Přispěchal k otci, tvářil se ustaraně a přátelsky, bodře se zdravil s jednotlivými hasiči.

Isobel se mne nejistě zeptala, jestli jsem v pořádku.

"Jistěže ne," odsekla Crystal. "Proskočil ohněm a dopadl na tvrdou dlažbu. Co byste čekala?"

"A... a jeho otec?"

"Jeho otec vyhraje volby," řekla Crystal.

Ať žije politika.

"Paul nebyl doma, měl setkání s voliči a stavil se pro mne, když se doslechl o tom ohni. Chtěl se podívat, jestli nemůže být nějak prospěšný. Prý vždy vypadá líp, když jsem po jeho boku, aspoň to tvrdí."

Obrovské hasičské vozy chrlily mohutné proudy vody, plameny zasažené vodou syčely, voda se valila z budovy a smáčela kamenné dláždění. Byl jsem celý promočený, včetně červené přikrývky, a taky zmrzlý.

Další obrovitý hasičský vůz ze sebe chrlil sloupy vody na střechu, až se oba proudy třpytící se Niagary setkaly a padaly k zemi jako obrovitý liják. Haraburdí i plakáty se pekly ve výhni a venku se třáslly dvě zranitelné lidské bytosti.

Muži ve žlutých helmách cíleně mířili stříkačkami na sousední temné budovy. Pak se konečně oheň nasytil a unavil a plameny se zmenšovaly, už jen šepotaly, neburácely, vzdaly bitvu, a z výše se na náměstí snášel popel, už nepadaly sršící jiskry. Cítil jsem čpavý zápach spáleniště.

Někdo přivedl téhož lékaře, který předtím ošetřoval otcův kotník. Posvítíl mi do jednoho a do druhého oka, pak do uší, osahal mi bouli na hlavě a na puchýře mi přiložil velké mulové polštáře, aby se puchýře neroztrhly a neinfikovaly.

Souhlasil s mým otcem, uznal, že postačí, když tak statného, zdravého mládence pořádně prohlédne až ráno.

Táta vyřešil okamžitou situaci, získal pochopení vedoucího Spícího draka a ten nám poskytl nocleh. Jeho žena nám opatřila nějaké oblečení.

"Vy chudácci..., chudáci malí..." Pečovala o nás jako kvočna, mile a s potěšením. Ona i její muž pak s nemenším potěšením uvítali reportéry z londýnských deníků, kteří k nám celý následující den proudili. Vskutku vynikající fotografie mého otce letícího vzduchem, za ním plameny, dílo Ushera Rudda, se ocitla nejen na titulní stránce Hoopwestern Gazette a Quindle Diary (Juliarda pronásleduje smůla), ale i ve všech důležitějších novinách v celé zemi (Juliardův skok). Po prvních zprávách následovaly zprávy doplňující, do nejmenších podrobností.

Lidé s oblibou druhým radí, co správně měli udělat, nebo co by oni udělali, kdyby se v podobné situaci ocitli, kdyby se probudili uprostřed noci a kdyby pod nimi hořelo. Řeknou vám, že první, co jste měli udělat, je zavolat hasiče a nezajímá je, že těžko volat hasiče, je-li telefon v přízemí obklopený plameny a telefonní kabel shořel.

Po skončení dramatu každý uvažuje logicky, ale v žáru a kouři, v hukotu ohně a nebezpečí života je analytické myšlení téměř nemožné.

Lidé označují nesmyslné, neúčelné jednání ve vyhrocené děsivé situaci jako "paniku", a proto takové jednání promíjejí. Nejde však o skutečnou paniku, ochrnutí rozumu nesmyslným strachem, ale spíš o nedostatek času na přemýšlení.

Kdybychom s otcem řešili stejnou situaci jen teoreticky a mohli volit správné či nesprávné řešení, asi bychom volili jiný postup.

Možná jsme měli vyhodit z okna matraci a skočit na ni, ztlumit pád, ale matrace by možná oknem neprošla. Počínali jsme si tak, jak jsme si počínali, chybělo málo a bylo po nás, ale přežili jsme to. Měli jsme asi víc štěstí než rozum.

Lidé člověku vykládají, že se neměl zdržovat oblékáním. Prý je lepší zůstat na tomhle světě nahý než odejít na onen oblečený. Jenže tohle vám radí lidé, kteří neskákali z okna před blesky fotoaparátů.

Dodatečně jsem si uvědomil, že jsem měl raději běžet do obývacího pokoje pro bundu a helmu a neměl se zdržovat vodovodními kohoutky v koupelně. Taky jsem si měl něčím omotat ruce, než jsem se chytil rozžhaveného okenního rámu.

Táta určitě nelitoval těch kritických vteřin, kterými se přiblížil smrti, když si oblékal košili a kalhoty. Vytušil, i v tak vypjatém okamžiku, kdy šlo o život, že by ho fotografie, na které by byl ve skoku z okna nahý, pronásledovala po celou jeho životní dráhu. I v tom děsivém okamžiku si uvědomoval, že dekorum, spořádanost je za všech okolností nade vše důležitá. Ani ten nejhorší Usher Rudd nic nezmění na věci, že George Juliard prokázal, že umí rychle myslet a vždy vypadá dobře, i v krizi, kdy se dokonce stačil obout.

Policejní vyšetřování bylo povýšeno od úrovně Joea, jehož maminka jezdila se školním autobusem, na úroveň vyšší, oblastní, ale hasiči nemohli nijak prokázat, že šlo o zhářství a nikde se nenašla puška, ke které by se hodila opět ztracená kulka. Zpráva Foster a Fordhama o svíčkou zacpaném odtoku olejové vany byla pokládána za neprůkaznou. Prý je možné, že George Juliard byl cílem tří útoků, které měly zlikvidovat jeho kandidaturu, ale není to jisté. Navíc se nenašel žádný podezřelý.

V srpnové nouzi o zprávy věnovaly londýnské noviny věci na svých stránkách široký prostor po celé dva dny. George Juliard se objevoval na programech celostátní televize. Jeden každý volič ve volebním obvodu se dozvěděl, kdo JULIARD je.

Zatímco otec jednal s hromadnými sdělovacími prostředky a Mervyn Teck poletoval jako poplašená mýra po okrese a hledal náhradní prostory pro hlavní volební stan, seděl jsem u okna v hotelovém pokoji Spícího draka a čekal, až se mi různé odřeniny a pohmožděniny umoudří. Díval jsem se přes náměstí na spáleniště budov na protější straně.

Odtud, muselo to být odněkud odtud, někdo vypálil ránu, schovaný mezi nespočetnými květináči muškátů visících na domě (paní Kitchensová mi s pýchou sdělila, že květinovou výzdobu průčelí hotelu navrhoval její Leonard). Odtud odněkud, mezi živě červenými květy pelargonii a modrými kvítky rostlin, jejichž jméno jsem neznal, někdo namířil dvaadvacítku na mého otce.

Střelec asi nebyl v pokoji, který nám dočasně přidělili, protože ten byl spíš proti radnici, dost daleko od hlavního vchodu do hotelu, od kterého jsme na náměstí vyšli. Z okna, u kterého jsem seděl, by střelec musel pamatovat na to, že cíl se nepohybuje přímo, ale že jde šikmo. Pro ostřelovače by to nebyl problém, ale musel by mít jinou zbraň.

Zbloudilá střela se samozřejmě může odrazit kamkoliv, avšak z místa, kde jsem seděl, mi odraz kulky do výkladu dobročinného obchodu připadal hodně nepravděpodobný.

Jednu chvíli jsem se na svých ovázaných puchýřích vydal, abych prozkoumal první podlaží hotelu. Nahlédl jsem do jedné nebo dvou pootevřených dveří a došel do malé haly s křesly a stolkami. Usoudil jsem, že hala je asi přímo nad hlavním vchodem do hotelu a že je každému přístupná. Pohled z okna vedl přímo na trasu, po které jsme s otcem onu noc přes dlážděné náměstí šli.

Kdokoli..., kdokoli..., pokud na to měl nervy, si mohl stoupnout za dlouhé závěsy na okně, mohl okno otevřít, opřít si dvaadvacítku o parapet a vystřelit mezi květy muškátů do teplé noci.

Otce pochopitelně moje teorie zajímala a přeptal se proto na jména hostů, kteří byli v hotelu ubytováni ze středy na čtvrtek, ale v registrační knize, kterou mu ochotně předložili, žádné povědomé jméno neobjevil.

"Stálo to za pokus, Bene," povzdechl si. Policie za čas provedla stejné šetření, s obdobným výsledkem.

Do pondělka sehnal Mervyn prázdný obchod v jedné vedlejší uličce. Od Crystal si vypůjčil psací stůl a několik skládacích židlí. Kampaň dva dny klopýtala, ale pak Mervyn přemluvil svého známého v místní tiskárně, aby nám vytiskl bleskovou rychlostí letáky a plakáty navíc za rozumnou cenu. Neúnavné sudičky Faith, Lavender a Marge do úterního odpoledne proměnily prázdný obchod ve skutečnou, fungující kancelář, kde nechyběly ani varná konvice a mobilní telefon.

V pondělí i v úterý se George Juliard objevoval v novinách a publicistických pořadech. Ve středu se stal zázrak.

Mervyn lepící páskou připevnil na zeď velkou mapu oblasti a právě se chystal, že mi ukáže kudy jet (nohy se mi už zahojily) a kam, kde jsme ještě nebyli a kde by měly Faith a Lavender chodit od domu k domu. O megafon jsme přišli (shořel), takže prý budu muset čas od času zatroubit, jen tak, abych na sebe upozornil, ale ne zas tak, abych lidi rušil a rozzlobil, kdyžbych třeba probudil usínající dítě. Matky malých dětí, kázal se zdviženým ukazovákem, dokážou snadno a rychle nadobro zvrátit výsledek voleb. Políbíš děcko, získáš hlas. Sto tisíc politiků minulosti jistě vědělo, co dělají.

"Políbím každé dítě, které se mi připlete do cesty," sliboval jsem neuváženě.

Zamračil se na mne. Neměl smysl pro humor. Vzpomněl jsem si v tu chvíli na poslední otcovu politickou lekci: "Nikdy nežertuj s policisty, nemají smysl pro humor, nikdy nežertuj o politice, to lidi berou jako urážku. A nikdy nezapomeň, že se voličů může dotknout, i když třeba jen v nevhodný okamžik povytáhneš obočí. Pamatuj si, že lidé jsou velmi dotýkávi a počítej s tím, že jsou na všechno citliví."

Upřeně jsem se na tátu zadíval: "To jsou lidé tak hloupí?"

"Nikdy o žádném člověku neříkej, že je hloupý, o lidech to nesmíš říkat. Možná, že hloupí jsou, možná hodně, ale běda, abys to vyslovil, přijdeš o jejich hlasy."

"Ty chceš, aby tě volili hlupáci?"

Dal se do smíchu. "Nech si ty vtipy!"

Ve středu dopoledne, když otec odjel do Londýna, se stal zázrak. V provizorní kanceláři jsme byli jen my, já, Mervyn, Crystal, Marge, Faith a Lavender. Snažili jsme se nějak vyjít bez počítače (veškeré zbývající peníze stačily jen na čaj), bez kopírky (nemohli jsme rozmnožit rozpisy pro dobrovolníky) a bez faxu (nemohli jsme přijímat zprávy ze vzdálených galaxií, jako třeba z Quindlu).

Vešla Orinda.

Všichni zkameněli.

Byla ve světle zeleném. Světle zelené sako, dlouhé kalhoty a kabelka. Zlaté řetězy. V ruce držela kabelku a silný svitek papírů.

Rozhlédla se po holé místnosti, nepatrně se usmála na Marge a pak se soustředila na mne.

"Chci s vámi mluvit," řekla. "Pojďme ven."

Následoval jsem ji. Zůstali jsme spolu stát na slunci venku na chodníku. Kolem chodili lidé za nákupem.

"Od soboty jsem si ledaco promyslela," řekla. "V neděli ráno asi tak v půl deváté se na mém prahu objevil novinář a začal otravovat s nějakou anketou."

Odmlčela se a já přikývl.

"Chtěl vědět, jestli jsem ráda či nerada, že jste neuhořeli. Tedy vy a váš otec."

"Ano."

"Do té chvíle jsem o tom ohni vůbec nevěděla."

"Je s podivem, že vám to nikdo nezatelefonoval."

"Když jdu spát, vypnu telefon. Mám se spaním potíže."

"Ano," hlesl jsem.

"Novinář chtěl vědět, co si myslím o informaci, kterou mi může sdělit: prý došlo k smrtelně nebezpečným útokům na George Juliarda s cílem zamezit mu v kandidatuře, aby mně zmizel z cesty, abych se mohla vrátit do politiky."

Odmlčela se a zadívala se na mne. Pak pokračovala: "Vidím, že tahle myšlenka vám není neznámá."

"Ne, není, ale nemyslím si, že jste s tím měla co společného."

"Proč?"

"Cítíte se ukřivděná a jste rozhněvaná, ale nejste vrah."

"Kdy vám bude osmáct?"

"Za deset dní."

"Pak můžete tohle považovat za dárek k plnoletosti." Vrazila mi do ruky svitek papírů. "Tohle je pro vás. Protože vy jste..." Zmlkla a pracně polkla. "Použijte to, jak uznáte za vhodné."

Zvědavě jsem rozmotal tuhý svitek a přidržel konce papírů, aby se znovu nestočily. Na horním listu bylo velkým písmem vytištěno:

#### ORINDA NAGELOVÁ RADÍ - VOLTE JULIARDA

Doslova mi poklesla čelist.

"Máte jich tam deset," řekla stručně. "Všechny jsou stejné. Nechala jsem je vytisknout dnes ráno. Můžu vám jich nechat natisknout víc, kdybyste chtěl."

"Orindo..." Chyběla mi slova.

"Ukázal jste mi, jak..., na těch dostizích...", začala a znovu se na chvíli odmlčela. "Jste tak mladý..., ale byl jste to vy, kdo mne poučil, jak se snáší nesnesitelné zklamání. Způsobil jste, že jsem se zamyslela sama nad sebou. Ostatně si nepřeju, aby si lidé mysleli, že jsem váš původní hlavní stan zapálila, abych se vašeho otce zbavila. Proto se k němu připojím. Podpořím ho ve všem. Těm, kteří mi našeptávali, že mne okradl, jsem vůbec neměla naslouchat. Nejsem si jistá, a to je vlastně hrozné..., ale já si opravdu nejsem jistá, jestli se mi v hloubi duše neulevilo, že do parlamentu nemusím. Ale já se ráda podílím na práci ve volebním obvodu, a to je právě to, co mne ranilo..., že lidé, pro které jsem tak tvrdě pracovala, mne hodili přes palubu kvůli cizímu člověku."

Odmlčela se a zoufale se na mne zadívala, jako by se chtěla přesvědčit, zda je možné, abych ji pochopil. Chápal jsem ji až moc dobře. Bez uvažování jsem se předklonil a políbil ji na tvář. Oslnil nás blesk fotoaparátu.

"To snad není pravda!" křikla Orinda. "Ten chlap mi nedá pokoj, všude za mnou leze!"

Usher Rudd byl ve výhodě, překvapil nás, a vzápětí stačil utéct. Zmizel mezi chodci na pěší zóně.

"Mne taky pronásleduje," řekl jsem a položil ruku Orindě na rameno. "Vy jste mne před ním varovala a já to vyřídil otci... Pokud však Usher Rudd neporuší zákon, těžko ho zarazit, a zákon je bohužel na straně takových pisálků, jako je on."

"Do mého soukromého života nikomu nic není." Podívala se na mne, jako bych za něco mohl.

Řekl jsem: "Překupníci s drogami by přišli na buben, kdyby lidi přestali drogy užívat."

"Prosím?"

"Takzvaná válka proti drogám se vede proti nesprávnému nepříteli. Trestat se musí ti, co je užívají. Zastavit spotřebu, poptávku. Napravit lidskou povahu."

Tvářila se zmateně. "Co mají drogy společného s Usherem Ruddem?"

"Kdyby lidi ty jeho oplzlosti nekupovali, nikomu by je nevnucoval."

"Chcete říct..., že to lidé budou chtít vždy?"

Nebylo třeba odpovídat. Vešla se mnou do kanceláře a oznámila svoje stanovisko. Rázem nastalo radostné objímání s Mervynem (bez fotografa) a naše tři sudičky váhavě projevíly uznání a potěšení. Byly trochu rozpačité, protože si už

zvykly na nové vedení, novou víru.

"Kam se dnes chystáte, Mervyne?" zeptala se Orinda. Ukázal jí to na mapě. Dostavil se nečekaný výsledek. Když jsem pak ono ráno projížděl range roverem Hoopwesternem, měl jsem na palubě Mervyna, Orindu, Faith a Lavender.

Orindinu obětinu jsme hezky vyrovnali, a měli jsme plakáty.

Protože Mervyn zatelefonoval šéfredaktorovi hoopwesternských novin - ten lapal po dechu, když musel pro jednu změnit svůj obvyklý postoj "všichni politici jsou uličníci" - čekal nás na parkovišti za spáleništěm narychlo svolaný hlouček lidí. Byl tam hlavní redaktor novin a kameraman, který týden předtím jako hypnotizovaný sledoval ve Spícím draku při recepci se svojí kamerou Orindu na každém kroku.

Orinda s okouzleným okem kamery opět vydatně flirtovala a přede všemi prohlásila do dobrého, nepískajícího mikrofonu, že George Juliard, nepochybně na startu skvělé politické kariéry, je nejlepší možná náhrada za jejího zesnulého, milovaného muže Dennise, který zasvětil celý svůj život blahu občanů tohoto líbezného, bohumilého kraje. Potlesk, potlesk. Orindu viděli ve všech domácnostech v Hoopwesternu v době oběda. Potlesk byl jen mírně technicky přibarvený.

Než se otec vrátil vlakem z Londýna, už se o Orindině televizním vystoupení doslechl. Měl smíšené pocity. Je možné, že ho chce zastínit, je však taky možné, že se mu snaží zachránit život. Týž večer se s ní však na jednom setkání věrných věřících v kostele srdečně, přátelsky objal. O den dřív by to bylo nemyslitelné.

Ne všichni se z toho radovali.

Orindin stín, Adept Lásky Wyvern, se za ní ploužil zamračený jako čert. Orinda měla na sobě saténové, temně rudé šaty, zářila dobrou vůlí a velkorysostí a občas se na Wyverna ohlédla, jako by si nebyla jistá, proč se tak škaredí.

Zbavila se pocitu krivdy, cítila se jako osvobozená a neuvědomila si, že tím, že se smířila se svou prohrou u výběrové komise, svým způsobem snížila Wyvernovu důležitost. Byl Dennisův nejlepší přítel, ale Orinda jako by se v tu chvíli od Dennise vzdálila.

Moje milá Polly se k mému překvapení vysloveně mračila, byť to byla právě ona, kdo přispěl rozhodující měrou k Orindině změně postoje.

"Že se takhle otočí, to jsem nečekala," stěžovala si Polly. "Prostě se obsadila do trvalé role partnerky poslance. Jistě, v minulosti to dělala dobře, ale ona přece není Georgeova žena a nemůže dost dobře očekávat, že bude i v budoucnosti zahajovat slavnosti a tak, a o to jí určitě jde. Cos s ní prosím tě na těch dostizích provedl? Cos jí napovídal?"

"Myslel jsem, že chcete, aby přešla na tátovu stranu."

"To jistě, to jsem chtěla. Ale nepotěší mě, jestli bude všude prohlašovat, že jsme měli vybrat ji."

"Polly, koukejte dostat tátu do parlamentu. Postavte ho na start a on si s takovými Orindami poradí, poradí si se vším, žádný strach."

"Kolik že ti je?"

"Za pár dní osmnáct. A byla jste to vy, Polly, kdo tvrdil, že vidím lidem do hlavy."

Zeptala se skoro polekaně: "Do mojích vidíš taky?"

"Trochu."

Nejistě se zasmála. Já v ní však nacházel jen dobro.

U Leonarda tomu bylo naopak. Odpozoval jsem, že jeho knír působí trochu jako korouhvička, že se podle něj pozná, v jakém je rozpoložení. Ten večer mřily konce jeho mohutných knírů útočně a důležitě vzhůru, jako by chtěl vyprovokovat spor. Tělnatá paní Kitchensová (v modrém s velkými růžovými květy) chvíli provázela svého Leonarda po sále, pak se od něho najednou odpojila a zamířila ke mně.

"Něco udělejte," zasyčela mi do ucha. "Řekněte Orindě, ať mého Leonarda nechá na pokoji."

Měl jsem dojem, že to je trochu jinak, viděl jsem, jak se Leonardův knír sklání nad Orindino rameno, ale paní Kitchensová nedala pokoj, pořád mě vybízela, ať něco udělám. Sel jsem tedy a zaslechl, jak Leonard rozčileně a kňouravě drmolí.

"Udělám pro tebe cokoli, Orindo, však to dobře víš, ale že ses připojila k nepříteli... Když vidím, jak tě olizuje, dělá se mi z toho nanic, nesnesu to, je to odporné."

"Leonarde, vzpamatuj se," řekla Orinda nedbale, nepochopila, že v nenápadném člověku hrozí výbuch a žhavá láva.

"To víš, dnes je jiný svět."

Spodní proudy občas zesílí, občas zeslábnou, ale Orindě se zdařilo politickou stranu sjednotit pod heslem JULIARD.

Když jsme však večer s tátou osaměli v hotelovém pokoji, nechtěl o Orindě slyšet ani slovo. Dokonce si přiložil prst na ústa, když jsem o ní začal. Pak mne odtáhl do chodby a zavřel dveře do pokoje.

"Co se děje?" zeptal jsem se nechápavě.

"Dnes večer se mne šéfredaktor místního plátku zeptal, jestli si myslím, že jsou moji voliči hloupí."

"Ale to je přece nesmysl. Přece..." začal jsem.

"Ano. Teď vzpomínej. Když jsme si spolu vyprávěli o voličích a jestli jsou či nejsou hloupí, bylo to tady, v našem pokoji. Mluvil jsi o tom s někým?"

"Samozřejmě ne!"

"Jak k tomu v tom případě v redakci přišli?"

Výjeveně jsem se na něho zadíval. Pak jsem vydechl: "Usher Rudd!"

Přikývl. "Jestli si dobře vzpomínám, tak jsi nám vyprávěl, že ten mechanik... Terry, nebo jak se jmenuje..., že přišel o místo, protože ho Usher Rudd doma odposlouchával takovým tím vynálezem, co zachytí hlasy i z nejnepatrnějších vibrací skla v okně."

"Usher Rudd se snaží dokázat, že nejsem tvůj vlastní syn," řekl jsem dopáleně.

"Má smůlu. Nic si z toho nedělej."

"Pronásleduje i Orindu, o Bethunových nemluvě."

"Myslí si, že když na člověka nahází hodně bláta, trochu špíny na něm určitě ulpí," řekl otec. "Nesmíš mu dát žádnou záminku!"

Jak dny mýjely, Orindino kouzlo zapůsobilo nejsilněji v samotném Hoopwesternu, v Quindlu už méně a v obcích roztroušených po oblasti, v malých vesničkách s kostelem, hospodou a telefonní budkou, pramálo. Blízko domova ji vítal potlesk a nadšení, ale když přijela agitovat... řekněme... do Middle Lampfieldu (637 obyvatel), sotva si jí kdo všiml. Chlapi zůstávali u piva či moštu.

Chřtány místních lidí protéklo víc moštu, než proteče dětem mléka, a otcovo umění pít oblíbený místní mok mu získávalo sympatie. Den po dni jsme po obědě jezdili od hospody k hospodě (já řídil) a já už si zvolna zvykal na obvyklý soud: "Ten tvůj táta je prima chlap, to se mu musí nechat, ví, jak to chodí na vesnici. Nejspíš ho budeme volit. Ten Bethune, co o něm říkají, že to má jako tutovku, ten je městskéj rada, a co si o městky radě myslíme, je vám určitě jasný."

Otec dokázal lidi rozesmát. Věděl, kolik stojí seno. Lidé by za ním šli až na jižní pól.

Orinda považovala vesnice za ztrátu času a řekla to Mervynovi.

Pak nám společně kázali: "Hlavní masa voličů je ve městech." Dennis Nagel to měl obzvlášť dobré mezi podnikateli.

"Lidé volí toho, s kým si v hospodě můžou zahrát karty," řekl otec. "Za pivo si platím sám a oni si platí za své. Nic si nedlužíme."

Orinda nepila ani pivo, ani mošt a do hospod chodila nerada. Zato Lavender k mému překvapení chodila do putyk ráda. Tak jsme tedy chodili v trojici, táta, Lavender a já, agitovali jsme se zlatostříbrným range roverem v malých osadách a hleděli, abychom nevynechali ani jediného voliče.

Následující týden chybělo málo, a přišla o život Orinda.

7

Poslední týden kampaně, v úterý, mi konečně doručili kolo a bednu s mými věcmi, které mi zabalila paní Wellsová. Nahoře, v našem hotelovém pokoji, si pak otec se zájmem prohlížel drobné trosky mého života: dvě ceny za vítězství v amatérských dostizích z minulých Velikonoc, několik fotografií, na kterých jsem byl buď na koni nebo na lyžích, pak hromadná školní fotografie (střelecké družstvo) s našim kapitánem, třímajícím vítěznou trofej. Ve věcech byly taky knihy o matematice a životopisy lidí z dostihového světa. Bylo tam i oblečení, ale bylo ho poskrovnu, protože jsem ke své lítosti ještě stále nabíral výšku.

Otec vybral z věcí můj pas, křestní list a zarámovanou svatební fotografii s maminkou. Vyjmul obrázek z rámečku, chvíli se na ni mlčky díval a pak přešel prstem po matčině tváři a zhluboka si povzdechl. Bylo to poprvé, co přede mnou projevil zármutek nad svojí ztrátou.

Zeptal jsem se hloupě: "Pamatuješ si ji? Kdyby sem teď vešla, poznal bys ji?"

Zažíval se na mne tak neosobně, že jsem pochopil, jak neodpuštělně jsem se mu vetřel do duše. Po krátké odmlce suše poznamenal: "Svou první člověk nezapomene nikdy."

Polkl jsem nasucho.

Řekl: "Tys už měl svou první?"

Připadal jsem si jako pitomec, bylo mi tak trapně, že jsem hned nedokázal promluvit. Pak jsem stručně odpověděl: "Ne." Přikývl. Byl to okamžik téměř nesnesitelné intimity, první, jaký jsme spolu zažili. Otec zachoval klid, choval se jakoby nic a poskytl mi čas na to, abych se sebral.

Prohlížel si nějaké papíry, které s sebou přivezl v aktovce z Londýna. Pak moje doklady taky vložil do aktovky, zavřel ji a oznámil mi, že spolu zajdeme do redakce Hoopwestem Gazette.

Šli jsme za vedoucím redaktorem, který byl současně i vydavatel a majitel novin, jediného místního deníku. V košili, bez saka, uspěchaný a unavený, středního věku, podle titulních stránek svého listu přísný kritik. Když jsme vešli, vstal.

"Pane Samsone Frasere," oslovil ho otec, "když jsme se onehdy večer setkali, zeptal jste se mne, jestli považuji své voliče za hlupáky."

Pan Samson Fraser byl sice místní veličina, ale s mým otcem se co do vlivu a váhy měřit nemohl. Zajímavé, pomyslel jsem si.

"Já...," začal.

"Ještě se k tomu vrátíme," řekl otec. "Nejdříve si ale přeji, abyste si něco prohlédl."

Otevřel aktovku.

"Přinesl jsem vám následující předměty a doklady," prohlásil a postupně vytahoval jednu listinu za druhou a pokládal je na psací stůl před pana vedoucího redaktora. "Tady je křestní list mého syna. Můj oddací list. Toto je moje svatební fotografie se ženou, záběr před svatební síní po obřadu. Tady vzadu..." otočil fotografii, "tady vidíte adresu úředního fotografa z radnice, jeho copyright a datum. Tady je úmrtní list mé ženy. Zemřela na poporodní komplikace, po narození Benedikta. Můj syn Benedikt je moje jediné dítě, a stojí mi po boku během kampaně."

Šéfredaktor se na mne podíval, jako by do té chvíle moji přítomnost vůbec nezaznamenal.

"Zaměstnáváte člověka jménem Usher Rudd," pokračoval otec. "Radím vám k opatrnosti. Ten váš člověk se pokouší zpochybnit totožnost a legitimitu mého syna. Bylo mi řečeno, že v tomto směru rozšiřuje pomluvy."

Pak se pana vedoucího redaktora zeptal, od koho slyšel, že otec považuje své voliče za hlupáky, když otec tento výraz

použil jen jedikrát, žertem, a to v soukromí svého pokoje.

Samson Fraser strnul jak oslněný králík.

"Nebude-li zbyť," řekl otec, "mohu poslat vzorky vlasů na genetické testy. Vlasy mého syna, svoje vlastní, a kousek kadeře mé ženy z medajlonku, který mi dala. Doufám, že si náležitě promyslíte, co jsem vám řekl a co jsem vám ukázal." Pečlivě, jeden list po druhém, vracel doklady do aktovky. Pak řekl vlídně: "Mohu vás ubezpečit, že pokud by váš list byl natolik neprozíravý, že by snad chtěl vrhnout sebemenší stín na původ mého syna, budu žalovat vaše noviny a vás osobně pro urážku na cti a poškození pověsti. Litoval byste, to mi věřte." Zaklapl aktovku tak prudce a energicky, že to bylo skoro jako výhrůžka.

"Rozumíte mi?" zeptal se.

Pan vedoucí redaktor zřejmě porozuměl.

"Tak, je to jasné," řekl otec. "Pokud byste mne chytil při nějaké špinavosti, jste v právu. Pokud se pokusíte tu špínu vyrobit, běda vám, pověším vás za palce u nohou."

Samson Fraser se zdržel komentáře.

"Loučím se s vámi, pane." Otec se obrátil k odchodu.

Celou cestu zpět do hotelu byl ve výborné náladě a když šel nahoru do pokoje, pohvizdoval si.

"Co kdybychom spolu uzavřeli pakt, co ty na to?" navrhl.

"Jaký pakt?"

Položil aktovku na stůl a vytáhl z ní dva čisté listy papíru.

"Tak jsem o tom přemýšlel..., chci ti něco slíbit, a byl bych rád, kdybys totéž slíbil mně. Oba dobře víme, jak snadno je člověk zranitelný pro takové kreatury, jako je Usher Rudd."

"Nelze dokonce vyloučit," poznamenal jsem, "že nás poslouchá právě v tuto chvíli, tím spíš je to možné, jestli ví, odkud jsme se vrátili, kde jsme byli."

Otec se lekl, ale pak se uklidnil a usmál se. "Ten zrzavý brouk hovněl ať si poslouchá, jak se mu líbí. Slíb, který mám na mysli, je, že ani ty, ani já nedáme jemu ani nikomu jinému, jako je on, záminku k zveřejňování špíny, nesmíme mu dát šanci. Bude se mnou nuda. Žádné holčičky na hraní, žádné úplatky, žádné daňové úniky, nic proti psaným či nepsaným pravidlům, žádné nedovolené radovánky, žádné drogy nebo zvláštní sexuální choutky."

Pobaveně jsem se usmál.

"Správně," řekl otec. "Chci..., já ti to slibuju, ale chci, abys ty slíbil totéž mně. Chci, abys mi slíbil, že budu-li zvolen, nedopustíš se žádné nepravosti po dobu trvání mé politické kariéry, ani nezavdáš záminku k tomu, aby na mne padl stín, abych byl zostuzen a jakkoli pošpiněn."

"To bych přece nikdy neudělal," namítl jsem.

"To se ti v tomhle věku snadno řekne, ale časem poznáš, že ti život připraví spoustu neodolatelných pokušení."

"Slibuju."

Potřásl hlavou. "Takhle mi to nestačí. Chci, abychom to oba sepsali. Přál bych si, aby sis mohl kdykoli připomenout, cos mi slíbil, aby sis to mohl přečíst. Po právní stránce se tím k ničemu nezavazuješ, to určitě ne, je to jen písemné stvrzení úmluvy, zámyslu." Na chvíli se odmlčel. Pero držel nad stolem. Pak rychle něco napsal na prázdný list papíru a pod text se podepsal. Potom mi popsaný list přistrčil, abych si ho mohl přečíst.

Stálo tam: "Nepřivodím žádný skandál a nedopustím se ničeho protiprávního nebo opovrženého."

No nazdar, pomyslel jsem si. Nechtěl jsem z toho dělat drama, proto jsem jen poznamenal: "Je to hodně konkrétní a hodně doširoka."

"Jinak by to nemělo význam. Ty si to ale můžeš napsat po svém. Napiš to tak, abys z toho neměl špatný pocit."

Neměl jsem prázdnou chuť zavazovat se k celoživotní svatosti.

Napsal jsem: "Neučiním nic, co by mohlo zkompromitovat mého otce v jeho politické kariéře nebo jakkoli poškodit jeho jméno. Učiním vše pro to, abych ho uchránil od možných útoků."

Bezstarostně a lehkově jsem se pod svá vlastní slova podepsal a přistrčil listinu otci. Zeptal jsem se: "Bude ti to takhle stačit?"

Přečetl si text a usmál se. "To mi stačí."

Složil oba listy papíru, pak sáhl po svatební fotografii a přiložil ji lícem na sklo. Pak na rub fotografie položil obě složené listiny a přimontoval rámeček.

"Tak, tady to máš," řekl. "Kdykoli se podíváš na svoji matku a na mne, vzpomeneš si na slib, uložený pod fotografií. Je to zcela jednoduché."

Postavil rámeček na stůl a klidně a v pohodě mi vrátil křestní list a cestovní pas.

"Dobře si to ulož," řekl.

"Jistě."

"Dobře. A teď vzhůru do volebního boje."

Cestou jsme uložili moje dokumenty v zalepené obálce do bezpečnostní schránky vedoucího hotelu. Zastavili jsme se pak v hlavním stanu pro Mervyna, Faith, Lavender a letáky. Pak jsme vyrazili na putování od domu k domu do čtvrti, kde údajně bydlela většina zaměstnanců továrny na žárovky.

Mervyn byl na sebe hrdý, protože se mu podařilo sehnat nový megafon, a jeho přítel tiskař chrtil další a další stohy JULIARDŮ. Mervyn se výjimečně tvářil, jako by byl spokojený se životem, a když dorazila Orinda, připravená do války, slunce pro Mervyna zářilo ještě jasněji.

Natlačili jsme se do vozu. Faith a Lavender nastoupily klidně a vyrovnaně, Mervyn byl vzrušený. V hlavním stanu jsme zanechali věčně ustaranou Crystal a Marge (ta uklízela, zametala a utírala prach).

Ještě osm dní, pomyslel jsem si, a bude to za námi. Co pak budu dělat? Čekají mne dva, tři nebo čtyři týdny volna, než v

Exeteru začne semestr. Pokrčil jsem rameny. Bude mi osmnáct. Mám kolo..., mohl bych odjet do Francie...

Jel jsem mechanicky a zastavil, kdykoli mne o to Mervyn požádal.

Orinda se dostavila v elegantním, oranžovočerveném kalhotovém kostýmu. Jako obvykle byla dokonale naličená a ověšená zlatými řetězy.

Došlo i na líbání dítek. Otec jednu chvíli narazil na skupinu "otců v domácnosti", kteří v tu dobu neměli šichtu a poučili tátu o žárovkách. Já se snažil zabavit sešlost starších dam u kávy. Trvaly však na tom, že si s otcem chtějí potrást rukou. Pak teprve byly šťastné. (Spokojené, růžové úsměvy, příslib hlasů.) Orinda potkávala staré známé. Mervyn vždy vyrozuměl ulici, že se blížíme, jako zmrzlinář, a Faith s Lavender zvonily ode dveří ke dveřím.

Když jsme se blížili ke konci čtvrti, zahlédli jsme jednoho nebo dva TITMUSSE, ale žádného WHISTLEA a BETHUNA. V celé řadě oken už byl JULIARD. Člověku nezbývalo, než doufat.

Mervyn s otcem se dohodli, že ještě uděláme jednu dlouhou ulici, lemovanou různorodými a poněkud líp vyhlížejícím domy. To už jsem měl agitace od domu k domu dost na několik životů, zatímco ostatní se královsky, neúnavně bavili. Otcovy oči zářily elánem, a pokud se setkal s někým, kdo s jeho názory nesouhlasil, nijak ho to nezrušilo, naopak, bral to jako výzvu. Měl jsem dojem, že ho nikdy nepřestane bavit obracet pohany na víru.

Velké naděje jsem si nedělal, ale přece jen jsem se Faith a Lavender zeptal, jestli už toho ten den nebylo dost a co takhle jít na oběd. "Ne, to ne," bránily se energicky. "Každý volič je dobrý."

Jen Orinda byla nezvykle zamklá a nesvá, nebyla sebejistá a trochu vyzývavá jako jindy. Když jsme později spolu stáli na chodníku vedle range rovera a čekali, až ostatní zelektrizují obyvatele domova duchodců, zeptal jsem se jí, co se děje.

"Nic," řekla. Nenutil jsem ji do řeči, ale ona sama po chvíli řekla: "Vidíte tamhle to BMW? Tamhle, na druhé straně ulice."

Zamračil jsem se. "Ano. Už jsem ten vůz zahlédl předtím, když jsme byli u těch rodinných domků."

"Sleduje nás."

"Ale kdo? Myslíte, že Usher Rudd?"

"To ne!" Zatvářila se udiveně. Překvapilo mě to. "Ne, to není Usher Rudd, je to Aldemey Wyvern."

V tu chvíli jsem se zatvářil udiveně já. Zeptal jsem se nechápavě: "Proč ten by nás proboha sledoval?"

Orinda se zamračila. "Vzteká se na mne, protože jsem se přidala k vašemu otci."

"Ano..., to jsem si všiml. Ale proč vlastně?"

"Jste příliš mladý, než abyste to pochopil."

"Můžu to zkusit."

"Dennis se vždy řídil podle toho, co mu Alderney radil. Upřímně řečeno, Alderney Dennise udělal. Alderney vždy věděl, kdy a co má Dennis říct, Alderney je velmi inteligentní, má na politiku nadání."

"Proč se tedy sám neuchází o křeslo v parlamentě?"

"Prý nechce." Odmlčela se. "Upřímně řečeno, není snadné se v něm vyznat. Vím jedině to, že se samozřejmě očekával, že mne komise vybere jako Dennisova nástupce, a pracoval na lidech, jako je ten hrozný Leonard Kitchens s tím nemožným knírem, aby se postarali, že mne vyberou. Pak se stalo, že proti všemu očekávání ústředí strany navrhlo na parlamentní kandidaturu George Juliarda a ten sem přijel a omámil naši komisi. U nás dají všichni na Polly, to už tak je, a Polly vašemu otci podlehla jak podťatá... No nic, s vaším otcem Alderney vůbec nepořídil. Víte, já si skoro myslím, že Alderneymu jde právě o takovou nepřímou moc a vliv, že ho těší být šedá eminence a tahat za nitky za scénou."

Tehdy mi ta teorie připadala uhozená. (Měl jsem se ještě hodně co učit.)

"Teď, když jsem se přidala k vašemu otci, už Alderneyho rady tolik neberu, dřív jsem na něj ve všem dala. Dennis ho taky ve všem poslechl, oba jsme na něho dali. Alderney nám několikrát předpověděl, že se na politické scéně stane to či ono, a většinou se později ukázalo, že měl pravdu. Teď, když s vaším otcem trávím tolik času..., vám to možná bude připadat k smíchu, ale já si skoro myslím, že Alderney žálí."

Nepřipadalo mi to k smíchu. Dobře jsem si všiml, jak otec působí na ženy, všechny ženy, od hubaté Lavender po všechny ostatní dámy v Hoopwesternu. Vůbec by mne nepřekvapilo, kdyby za sebou ve městě nechával stopu žárlivosti jako ocas komety, jenže otec potřeboval i mužské hlasy a dával si velmi dobrý pozor, držel se od manželek v bezpečné vzdálenosti.

O kousek dál, na druhé straně ulice, vystoupil Aldemey Wyvern z vozu a zůstal provokativně stát na obrubníku, ruce v bok. Díval se upřeně na Orindu.

"Jdu s ním raději promluvit," řekla.

Bez uvažování jsem vyhrkl: "Nechodte!"

Dobře si všimla, s jakou naléhavostí mluvím a usmála se. "Klid, známe se už mnoho let."

Do té doby jsem se nesetkal s vyzrálou žárlivostí dospělých, znal jsem jen bezmocný vztek mladých, nezralých, ale podvědomě jsem cítil, že se v A. L. Wyvernovi cosi zlomilo, a že to je zneklidňující a nebezpečné.

Kdykoli jsem se s ním zatím setkal, choval se nenápadně, zůstával v ústraní, tichý a nevtíravý. To se od základu změnilo. Najednou jako kdyby se zvětšil, přibyl na váze, ramena schoulená, ve tváři i na dálku viditelný výraz výhrůžky. Jako by v něm kypěl nezvladatelný vztek buřiče nebo rozvášněného stávkujícího.

Řekl jsem Orindě: "Zůstaňte tady!"

"Nebudte legrační."

Ve svém rudě oranžovém kostýmu sebejistě vykročila přes ulici.

Slyšel jsem ho mluvit, tiše, hlubokým hlasem, ale slovům jsem nerozuměl. Odpovídala mu lehkým, škádlivým tónem.

Vztáhla ruku, jako by ho chtěla pohlady, ale vtom ji vši silou uhodil do tváře.

Vykřikla bolestí i leknutím. Běžel jsem za ní. Wyvern viděl, jak se blížím, ale navzdory tomu se znovu rozpráhl a uhodil ji

ještě jednou, do nosu, do úst.

Zakvílela, rukama si chránila tvář a snažila se mu uniknout. Držel ji však za rameno kabátku, aby se mu nevykroutila, a znovu se napřáhl k ráně.

Výtrhla se mu. Málem ztratila rovnováhu a upadla. Odpotácela se do vozovky.

V klidné ulici v obytné čtvrti se náhle objevil mohutný nákladní vůz a ulici skoro zaplnil. Mířil přímo na Orindu. Brzdy skřípěly a klakson zuřivě řičel.

Orinda se potácela jako omámená. Pádil jsem k ní bez uvažování, nedokázal jsem odhadnout rychlost ani vzdálenost, jen jsem věděl, že běžet musím.

Nákladní vůz zakolísal, snažil se Orindě vyhnout, ale byl ve smyku, a to vše ještě komplikovalo. Snadno se mohlo stát, že Orindu strhnu pod kola vozu místo do bezpečí. Vrhł jsem se na ni jako při ragby, takže padla na tvrdé dláždění a převalila se. Kvůli kola nákladního vozu nás minula jen o vlas a vyryla černé stopy na asfaltu těsně u našich nohou. Orindě tekla krev z nosu a v očích měla slzy bolesti. Byla taky omámená a zmatená. Klekl jsem si vedle ní. Měl jsem vyražený dech a bál jsem se, že jsem jí zbytečně ublížil, že by se jí ten vůz stejně stačil vyhnout.

Vůz zůstal stát kousek za námi. Řidič vyskočil z kabiny a běžel k nám. Cestou si nacvičoval postoj ukřivdění nevinosti.

"Vběhla mi přímo pod kola, nemohl jsem s tím nic dělat..., za nic nemůžu..., že jí teče krev, za to já nemůžu."

Ani Orinda, ani já jsme mu neodpověděli. K čemu by to bylo. Skutečně za to nemohl a nikdo ho z ničeho neobviňoval.

Viník stál rozzuřeně i vyděšeně na protějším chodníku, upřeně se na nás díval, ale na pomoc nám nešel.

Když jsem chytil dech, zeptal jsem se Orindy, jestli je v pořádku. Hloupá otázka. Z nosu jí tekla proudem krev a tváře měla zarudlé od Wyvernovy ruky. Kabátek měla roztržený. Ztratila jednu botu. Pečlivé líčení vzalo za své a Orinda jako by celá zeslábla. Jak ležela na ulici, jako by to ani nebyla ona, sebevědomá, zkušená pokušitelka kamer, ta, kterou jsem znal. Vypadala jako obyčejná, docela sympatická starší paní v šoku, snažící se sebrat a pochopit, co se vlastně odehrálo.

Předklonil jsem se, nadzvedl ji pod krkem, abych zkusil, jestli se dokáže posadit. K mé velké úlevě to šlo, posadila se na asfaltu vozovky, kolena skrčená, hlavu a ruce mezi kolena.

Nemá nic zlomeného, oddechl jsem si. Nalomila si však něco uvnitř, v duši, a to se jen tak nespraví.

Snažila si setřít krev prsty a se slzami v hlase se zeptala, jestli nemám papírové kapesníky.

Neměl jsem žádný.

"Mám kapesník v kabelce," řekla.

Věděl jsem, že kabelku nechala v range roveru.

"Dojdu vám pro ni."

"Ne..., ne..., Benedikte, nikam nechodte."

"Zavolejte sanitku," dorážel řidič nákladního vozu. "Já do ní nenarazil, já nemůžu za to, že jí teče krev."

"Ne, nemůžete za to," přikývl jsem a vstal. Jste ale velký a silný chlap a mohl byste mi s tou dámou pomoci do toho zlatého range roveru, tamhle."

"Ani náhodou," skočil mi do řeči. "To bych se umazal od krve, a já přece sakra nemůžu za to, že mi vběhla rovnou pod kola."

"Jistě, není to vaše vina. Zastavil jste však, takže..., kdybyste mi pomohl tu paní odnést tamhle do toho vozu a kdybyste mi jen nadiktoval vaše jméno a název vaší firmy, myslím té, které patří váš nákladák, tak můžete odjet za svými povinnostmi nebo kam chcete."

"Žádný policajti?" zeptal se.

"Pokud nikdo neutrpěl poranění, nikdo nemusí volat k autonehodě policii. Vy jste tu paní neporanil, v tom máte pravdu."

"Fakt? Jak tohle víš? Seš jenom kluk."

Dočetl jsem se to v jedné příručce, když jsem se chystal na řidičskou zkoušku, ale nechtělo se mi to vysvětlovat.

Sklonil jsem se a snažil se pomoci Orindě na nohy. Stála, celá roztresená a křečovitě se mne držela, aby neupadla.

Nešikovně jsem ji vzal kolem ramen. Celá se chvěla. Otec by ji jednoduše chytil a odnesl do auta, jenže já neměl jeho sílu, bál jsem se, že ji neunesu a navíc mi to bylo celé trapné, protože byla o tolik starší než já. Byl to samozřejmě nesmysl. Cítil jsem se jako její ochránce, ale bez sebejistoty.

Kolem projely dva vozy a jejich osádky se po nás zvědavě ohlížely.

"Ale co, jdeme na to, madam," řekl zničehonic řidič, shýbl se pro Orindinu botu a obul ji. "Pořádně se mne chyt'te."

Nastavil železnou paži a z jedné strany on, z druhé já jsme ji bezpečně dovedli k vozu. Orinda šla po nejistých nohách, jako by nevěděla kam šlápnout. V range roveru jsme ji posadili dopředu na místo spolujezdce. Sklesla na sedadlo jako uvaďlá a poděkovala řidiči nákladního vozu.

Řidič si teprve v tu chvíli povšiml, jaké máme nápadné auto. "To koukám! Nepatří tohle auto tomu politikovi? Má takový divný jméno."

„Juliard."

"Jo."

"Jsem jeho syn, a tahle dáma, které jste se tak šikovně vyhnul a se kterou jste mi teď laskavě pomohl, je paní Orinda Nagelová, její muž byl zdejší poslanec, než zemřel."

"Páni!" Byl tak překvapený, že aspoň na chvíli přestal s ukřivděnou neviností. V duchu už určitě vymýšlel, jakou verzi předloží svým zaměstnavatelům. "Bydlím v Quindlu," řekl. "Tam se povídá, že tvůj táta má šanci, jak to tak vypadá. No co, asi ho budu volit. Jo, asi že jo, líp to nevymyslím."

Zapsal jsem si jeho jméno. Řekl mi je bez vytáček, a řekl mi taky jméno nábytkářské firmy, pro kterou jezdil, a její telefon.

Na Orindu se zářivě usmíval a ujistil ji, že si nemusí dělat hlavu, že bude dobře. Když odjížděl, ještě se na nás usmál a zamával nám. Alderney Wyvern stál bez hnutí na stejném místě, jako by měl nohy zarostlé do země.

Několik lidí vyšlo z domu, přilákalo je skřípění brzd a troubení klaksonu. Protože však nikde žádná opravdová bouračka nebyla a Orinda z místa odešla po svých, přestala je příhoda zajímat.

Usher Rudd pro jednou, když opravdu o něco šlo, po ruce se svojí kamerou nebyl.

Otec, Mervyn, Faith a Lavender vyšli vítězoslavně po úspěšném křížáckém tažení z domova důchodců a vykřikli zděšením, když uviděli zakrvácenou, zlomenou Orindu. S papírovým kapesníkem, který vylovila z tašky, nevystačila. Z očí jí tekly slzy prostého zoufalství a smáčely jí tváře.

"Co se stalo?" vyštěkl na mne otec. "Cos provedl?"

"Nic..., já..., nic."

Orinda se mne zastala. "Georgi, Benedikt mi přišel na pomoc... Já..., nemůžu tomu uvěřit..." Skoro kvílela. "Alderney... Alderney... On... On mě uhodil."

"Cože?"

Všichni jsme se ohlédli ulicí tam, kde stál Wyvern, vyzývavě a bez hnutí. Otec nepotřeboval žádné vysvětlení, dobře věděl, co se komu děje v hlavě. Odhodlaně, rozzuřeně vykročil k bývalému Orindinu nejlepšímu příteli, tvářícímu se zatvrzele, ani trochu kajícně. Otec na něj něco křikl, a Wyvern křičel na otce a mával rukama.

"Benedikte...", prosila Orinda, čím dál nešťastnější. "Jděte a zarazte je!"

To se sice snadno řekne, ale oba pánové byli podstatně vyšší a těžší než já... No nic, šel jsem a chytil otce za ruku ve chvíli, kdy ji měl sevřenou v pěst a chystal se Wyverna uhodit. Otec běsnil vzteky a Wyvern... Wyvern se usmíval.

Otec se otočil a zuřivě na mne zařval: "Zatraceně, jdi mi z cesty."

"Naše dohoda!" křičel jsem. "Pamatuj na naši smlouvu!"

"Co?"

"Naše smlouva! Tati, nech ho... Táto..., nesmíš ho uhodit!"

Najednou mu vztek z očí zmizel a jako by se probral.

"On chce, abys ho praštil," řekl jsem. Byl jsem si tím naprosto jistý, ačkoli nevím proč. Možná to bylo tím, že se Wyvern nehnul z místa, že zůstal stát, kde byl, místo aby odjel, hlavně to však čišelo z jeho postoje, bylo na něm vidět, že vyhledává střet. Byl připravený otci způsobit všechny možné nepříjemnosti, a mezi ty určitě patřily i nelichotivé zprávy v novinách krátce před volbami.

Otec se na mne nepřítomně zadíval a pak kolem mne vykročil nazpět k range roveru. Otočil jsem se. Chtěl jsem jít za ním, ale vtom mne strhl zpět Wyvern. V bezúsměvném obličejí měl nelítostnou zášť. Když nepořídil s otcem, chtěl si to vynahradit na mně.

Neučil jsem se ani boxovat, ani karate, dokázal jsem však rychle reagovat a naučil jsem se dobře udržovat rovnováhu, za to jsem vděčil lyžování a dostihům. Wyvern měl sice za pěstmi nemalou váhu, ale já stačil uhnout dvěma rány namířeným na obličej. Kdyby mne zasáhly, dočista by mě vyřadily. Snažil jsem se udržet na nohách.

Zatlačil mne proti kamenné zahradní zídce, která mi sahala po ramena, ale já se mu vykroutil a dal se na útěk. Šlo mi o to utéct, nehodlal jsem se pouštět do žádných bitev, prostě jsem utíkal pryč.

Slyšel jsem, jak za mnou Wyvern dusá, a zahlédl jsem otce, jak se znovu rozzuřil a chystá se mi jít na pomoc.

Zoufale jsem na něho křikl: "Vrať se do auta! Vrať se ihned do auta!" Otec zaváhal a pak se stal zážrak, poslechl mne.

Asi na tři kroky před range roverem jsem přestal utíkat a otočil jsem se proti Wyvernovi. Wyvern ale ani v amoku nepřestal myslet: Zvážil, před jakým publikem vystupuje, kdo se na něj dívá. Orinda, můj otec, Mervyn, Faith a Lavender. Bleskově usoudil, že další útoky by mohly mít velmi nepříjemné právní důsledky a zůstal stát asi šest kroků ode mne.

Z nenávisť v jeho tváři mi naskakovala husí kůže.

"Jednoho dne, jednoho dne tě dostanu!" vyštěkl.

Odstoupil několik kroků vzad, ve tváři opět svůj obvyklý, nicneříkající výraz. Pak se ke mně otočil zády a odešel ke svému vozu, jako by se nic nestalo. Sedl si za volant, nastartoval a klidně odjel. Už žádné divadlo, žádná kvílejší kola, nic. Klidně odjel.

Zanechal za sebou ticho. V range roveru i kolem našeho vozu panovalo mlčení.

První promluvil Mervyn. Odkášlal si a prohlásil: "Orinda potřebuje doktora."

Orinda zavrtěla hlavou. "Ne, potřebuju kapesník."

Faith a Lavender odněkud vydolovaly měkké bílé papírové obdélníčky. Orinda si osušila tváře, zadívala se do malého zrcátka a při tom pohledu zaskučela. "Takhle nikam nemůžu jít!"

"Co policie...?" řekla Faith.

"Ne!" vyhrkla Orinda a nikdo se s ní nepřel.

Když jsem je všechny vzal zpět do hlavního stanu, byli zamlklí. Otec pak přestěhoval Orindu do jejího poblíž parkujícího vozu a sedl si za volant. Řekl, že ji odveze domů, a ať prý jedu za ním range roverem.

Celou zpáteční cestu pak v našem voze mlčel, ale když jsem zastavil u kanceláře, řekl: "Orinda věří, že ji ten nákladní vůz málem přejel a že tys ji zachránil."

"Hm."

"Bylo to tak?"

"Ten nákladník nás minul."

Otec trval na tom, abych mu vyprávěl, co a jak se stalo.

"Měla slzy v očích," vysvětloval jsem, "vůbec neviděla, kam jde."

Chystal jsem se vystoupit, ale zarazil mne.

"Počkej," řekl. Pak jako by hledal slova a nenacházel je.

Čekal jsem.

Nakonec řekl: "Obávám se, že jsem na tebe naložil víc, než se sluší a než jsem předpokládal."

Zasmál jsem se. "Aspoň jsem se nenudil."

Následující sobotu brzo ráno odjeli otec s Mervynem do Quindlu, aby objeli předměstí. Protože otce ve městě čekala ještě pozdní večere a další program příští ráno, rozhodl se zůstat v Quindlu přes noc.

Moje osmnácté narozeniny padly na neděli. Otec mi řekl, že mi nechá blahopřání u Crystal, abych si k ní ráno pro ně došel. Prý se vrátí odpoledne a večer to spolu oslavíme. Žádné politické besedy, nic, jen my dva a šampaňské.

Když jsem ráno přišel ke kanceláři, byly dveře zamčené a trvalo dobrých patnáct minut, než přišla Crystal a odemkla. Prý ano, otec tam pro mne něco nechal, čeká tam na mne blahopřání, a že mi ona taky přeje všechno nejlepší.

Sáhla na psací stůl pro obálku a podala mi ji. V obálce bylo přání s legrační kresbou a vtipem o stárnutí, jinak nic, jen dole stálo Tvůj táta.

"George vzkazuje," řekla Crystal, "že máš jít ven, na ulici, a že tam na tebe bude čekat černý vůz s řidičem. Neptej se mne, o co jde, protože já nic nevím, George mi to nechtěl říct, ale zářil jako sluníčko. Tak běž, a najdi si to auto."

"Děkuju, Crystal."

Přikývla a zamávala mi. Vyšel jsem ven a našel černý vůz s řidičem asi o sto metrů dál. Řidič trpělivě čekal.

Beze slova mi podal bílou, nenadepsanou obálku.

Na lístku v obálce byl stručný pokyn: Nastup do vozu.

O něco níž připsal otec Prosím.

Pobaveně, zvědavě a v dobré náladě jsem uposlechl a řídil se pokyny.

Níjak mne nepřekvapilo, když se řidič odmítl se mnou bavit a neřekl mi, kam jedeme (byl to však jiný řidič a jiné auto než předtím). Brzo jsem poznal, že míříme na západ a podle ukazatelů na Exeter.

Řidič vjel do středu města a zastavil před vchodem místního nejprepychovějšího hotelu. Jako předtím mi šel zdvořile otevřít dvířka. Zešíroka se usmál (změna ve scénáři) a mlčky mi pokynul, abych vešel do haly. Přenechal mne v péči olivrejovaných zřízenců, pozastavujících se nad mým naprostým nedostatkem zavazadel.

Přinesl jsem si s sebou opět jen to, co jsem měl na sobě: bílé tričko s dlouhým rukávem, džíny a staré tenisky. Vešel jsem do luxusní haly s podstatně větší dávkou sebedůvěry než v Brightonu. U recepcie jsem se ptal po panu Juliardovi. Recepční chvíli hledala v počítači.

"Je mi líto, ale nikdo jménem Juliard v hotelu nebydlí."

"Prosím, podívejte se ještě jednou."

Hledala znovu. Pak se na mne profesionálně usmála. Ne, žádný Juliard, ani teď, ani předtím, ani zítra.

Tentokrát jsem se neocítl mezi davem mladých lidí v neobroubených šortkách a sandálech. Přestože byla poslední srpnová neděle, převládaly v hale důstojné obleky a dámám bylo kolem padesáti. V tomhle městě, kde byla katedrála, chodili lidé zřejmě na mši. Zasmušile jsem si pomyslel, že mne řidič nespíš zavezl na nesprávnou adresu.

Jedna strana haly ústila do zasklené zimní zahrady s křesly a zelenými rostlinami v květináčích. Na chvíli jsem se tam usadil a zvažoval co dál. Chtěl snad otec, abych se seznámil s Exeterem, než tam nastoupím na univerzitu?

Co tedy?

Asi po půl hodině vstoupil do haly člověk oblečený podobně jako já, přestože byl aspoň o deset let starší. Rozhlédl se a pak zvolna vykročil ke mně.

"Juliard?" zeptal se. "Benedikt?"

"Ano." Vstal jsem. Byl jsem o několik centimetrů vyšší než on, což ho zřejmě překvapilo. Měl světlé, plavé vlasy, skoro bílé řasy a větrem ošlehané tváře. Statný, sebejistý chlap, uměl se v honosném prostředí pohybovat.

"Jmenuju se Jim a přijel jsem pro tebe," řekl.

"Kdo jste a kam jedeme?" zeptal jsem se.

Usmál se a neodpověděl. Řekl jen: "Pojďme."

Vyvedl mne z hotelu, pak asi za dva rohy, až k zaprášenému, otlučenému červenému autu, ve kterém se povalovaly potrhávané časopisy, zmačkané obaly od chlebičků, umělohmotné kalíšky od kávy a pes, bulvární směs jménem Bert.

"Toho nepořádku si nevšímej," řekl Jim spokojeně a shodil časopisy z předního sedadla na zem. "Jo, abych nezapomněl, přeju všechno nejlepší."

"Jo..., děkuju."

Řídil tak, jak se řídit nemá, trhaně, bez plynulosti, prudce přidával, zprudka brzdil. Chvilí sportovně, chvilí opatrně. S Jimem bych si rozuměl.

Ukázalo se, že jedeme jen něco přes deset kilometrů na východ, aspoň jsem to tak odhadoval. Vyjeli jsme z města, minuli ukazatel k univerzitě (kde bylo i sídlo matematické fakulty) a ponořili se do hlubin devonského venkova, s doškovými střechami a s malými okénky v malých chaloupkách.

Jim s trhnutím zastavil před větším vydáním místní vesnické architektury a ukázal na masivní dveře hlavního vchodu do domu.

"Jdi tamhle," nakázal mi. "Projdeš chodbou a budou to poslední dveře vlevo." Ušklíbl se. "Zlom vaz."

Byl jsem rád, že můžu vystoupit, těšil jsem se, že mi zajímavý voříšek Bert konečně přestane slintat za krk.

"Kdo tu bydlí?" zeptal jsem se.

"Uvidíš."

Měl jsem na vybranou: buď poslechnout, nebo vymyslet, jak se dostanu nazpět do Exeteru. Jako Alenka v Mši divů nad králičí norou.

Otevřel jsem těžké dveře a vydal se chodbou k posledním dveřím vlevo.

8

V místnosti za posledními dveřmi vlevo seděl nějaký člověk za velkým psacím stolem. V první chvíli jsem se lekl, až mně srdce vynechalo, že to je Vivian Durridge a že se mě chystá znovu vyhodit.

Když jsem vstoupil, vzhledl od svých lejster a já zjistil, že to sice Vivian Durridge není, ale že to je člověk asi stejně starý jako on a stejného druhu, že působí podobným, přísným a nekompromisním dojmem.

Nijak srdečně mne neuvítal, jen si mne důkladně od hlavy k patě prohlédl.

"Váš otec kvůli vám vynaložil nemalé úsilí," prohlásil. "Doufám, že si to zasloužíte."

Nenapadlo mě nic chytrého, co na to říct, proto jsem raději mlčel.

"Víte, s kým mluvíte?" zeptal se.

"Obávám se, že ne..., pane."

"Jsem Stallworthy."

Chvilí čekal, až mi to dojde. Došlo mi to rychle. Jeho jméno mnohé napovídalo, až příliš mnoho naděje. Zrychlil se mi tep. Odpověděl jsem pomalu:

"Vy... jste Spencer Stallworthy, trenér dostihových koní?"

"Ano." Odmlčel se. "Váš otec se mnou mluvil telefonicky. Chce vám koupit koně a dát ho ke mně do tréninku, takže byste sem mohl z univerzity dojíždět na kole na pracovní cvaly. Váš otec mne taky požádal, abych koně přihlásil na dostihy pro amatéry, ve kterých byste ho jezdil."

Upřeně se na mne zadíval. Asi na mě bylo vidět, jak jsem blažený, protože se dokonce nepatrně usmál.

"Musím doufat, že jezdíte aspoň obstojně, abyste mým stájím nedělal ostudu."

Já zase doufal, že nemluvil s Vivianem Durridgem.

"Váš otec mne požádal, abych vám vybral vhodného koně," pokračoval Stallworthy. "Samozřejmě jsme se domluvili na ceně. Řekl jsem mu, že tady mám v tréninku přibližně čtyřicet koní a že jeden či dva jsou skoro vždy na prodej. Teď třeba tu mám dva, kteří by se hodili. Dohodli jsme se s vaším otcem, že se tady dnes zastavíte a projedete se na obou. Sám si vyberete, kterého z nich budete chtít. Chtěl vám to nachystat jako překvapení k narozeninám, a jak koukám, tak to překvapení je."

Omámeně jsem přikývl.

"Dobře. Můžete vyjít zadním vchodem. Můj asistent Jim..., ten vás přivezl..., vás vezme ke stájím, kde na vás ti dva koně čekají. Tak, a teď běžte."

"Já... děkuju, moc děkuju."

Přikývl a sklonil se znovu nad práci. Zešíroka se usmávající Jim mne zavezl asi o tři kilometry dál k starším, oprýskaným stájím, ze kterých si rok co rok pro vítězství na menší závodiště v západní části země vyjížděly desítky koní. Stallworthy nemířil do Cheltenhamu, Sandownu nebo Aintree. Trénoval koně místních podnikatelů a farmářů, kteří vítali, když jejich zvířata běhala blízko k domovu.

Jim se zastavil na dvoře a ukázal před sebe. "Tamhle je sedlovna. Kůň je v čísle dvacet sedm," řekl stručně. "Jasný?"

Prohlédl jsem si nájemníka stání číslo dvacet sedm a zjistil, že to je těžký, svalnatý valach. Měl jsem pocit, že se nemůže dočkat, aby už byl na pracovních cvalech. Měl pěkné, spíš kratší nohy, mohutný hrudník, kterým se jistě snadno probourá každou překážkou, která se mu postaví do cesty, pokud se přes ni nepřenese. Dělal dojem otrlého steeplera, nevypadal jako bývalý rovinář, který se teprve s překážkami seznamuje.

Zdálo se mi, že bude mít sílu a energii, taky dělal dojem klidu a vyrovnanosti. Typ koně, jaký donese znaveného amatéra bezpečně k cíli. Měl trochu krátkou šíji, ale to snad bylo to jediné, co člověk na něm mohl na první pohled najít jako viditelnou nedokonalost.

Jim zapískal na stájníka, aby hnědáka osedlal. Tušil jsem však, že původně zamýšlel nechat to na mně.

Jim celou moji záležitost považoval za žert, ale když jsem se dostavil do stájí, změnil jsem se asi z žertovné postavy v zákazníka. Ať tak či tak, když jsem požádal, aby stájník koně chvíli vodil po dvoře, považovali to stájník i Jim zřejmě za rozumné a logické. Kdysi, během mé chudé dostihové výuky, mi jeden mrzutý bývalý žokej řekl, že kůň, který má dobrý krok, taky dobře cválá. Dlouhý, pomalý cvalový krok se vyplatí v překážkových dostizích na delší vzdálenost. Tančící kůň s drobným, krátkým krokem je ve cvalu neklidný a nevyrovnaný.

Dlouhý, volný hnědákův krok při chůzi sliboval nekonečně vytrvalou povahu. Když s ním stájník obešel dvůr podruhé, zastavil jsem ho, osahal koni nohy (nenašel jsem žádné zatvrdliny po zánětech šlach) a podíval se mu do huby (i když se to darovanému koni nemá).

Odhadoval jsem valachovo stáří na sedm let. Dobrý, vytrvalý překážkář.

"Kam s ním mám jet?" zeptal jsem se Jima. Jim ukázal na vrata stájí, vedoucí k obrovitému výběhu, ve kterém trénovali všechny koně. V oné části Devonu zřejmě nebyly žádné otevřené planiny s dlouhými, širokými cvalovými dráhami.

"Můžeš klusat nebo cválat až na druhý konec, a zpátky to vezmi tryskem, ale ne naplno. On..., teda ten hnědák..., ví kudy."

Vyšvihl jsem se do sedla a zastrčil špičky nevhodných bot, tenisek, do třmenů. Trochu jsem si prodloužil řemeny a snažil se nějak přiblížit tomu velkému zvířeti, které mi mělo při volném trysku dát aspoň přichuť toho, o co jsem přišel.

Možná by ze mne skutečně nikdy nebyl velký jezdec, byl jsem občas nešikovný a neohrabaný, protože jsem ještě rostl, neuměl jsem zacházet sám se sebou, ale jezdil jsem během školních prázdnin nejružnější koně, většinou díky tomu, že jejich majitelé odjeli na dovolenou a chtěli, aby se jim někdo po tu dobu o koně postaral. Prosil jsem řadu trenérů, aby mi umožnili startovat v dostizích a v průběhu uplynulých dvou let jsem využil každou příležitost, která se naskytla, ať byla jakákoli. Celkem jsem startoval ve třidvaceti překážkových dostizích. Třikrát jsem jel vítěze, dvakrát jsem přišel třetí a třikrát jsem měl pád.

Stallworthyho hnědák byl v dobré náladě a dal mi to najevo během chvilky, ve které jsem si prodlužoval třmeny. Stál pokojně a trpělivě. Nejevil neklid, ani když jsme čekali, až mi Jim přinese ze sedlovny přílbou. Trval na tom, že bez ní jet nesmím, i když se ukázalo, že mi je těsná.

Hnědák měl široký svalnatý hřbet a já tři a půl týdne na koni neseděl. Kdyby mi kůň chtěl dělat potíže, snadno mohl, mohl se utrhnout a utéct se mnou a já bych před všemi vypadal jako pěkný pitomec. Naštěstí byl hodný a odnesl mne k tréninkovému výběhu klidně jako ovečka.

Klusal nepříjemně, trhaně, a se mnou to v sedle házelo. Zato ve cvalu jsem si připadal jako v křesle. V dobré souhře jsme docválali na konec výběhu, kde to bylo trochu z kopce, takže když jsme cválali nazpět, šli jsme zkraje do kopce. To je pro posílení nohou koní zdravé.

Při polovičním trysku se mi v hnědakově sedle zdálo, že sedím na odpálené raketě: cválal cílevědomě, s mohutnou silou, těžko ho svést z cesty. Zatáhl jsem ho do kroku a dojel k Jimovi, čekajícímu u vrat. "Dobrý," řekl jsem nezúčastněně. "Teď zkusím toho druhýho."

Druhý kůň - taky valach, kaštanově zbarvený, s černou hřívou - byl štíhlejší než ten první. Vypadal, že asi dokáže vyvinout větší rychlost. Měl hlavu výrazněji vztyčenou, pružnější krok a byl netrpělivý, už už aby se dal do cvalu. Bylo ovšem sporné, jestli by mu rychlost vydržela na delší trati.

Stal jsem ve třmenech v cvalu i v trysku, tam i zpět, snažil jsem se splynout s rytmem kroku koně. Tak tohle zvíře nepatří mezi ty, v jejichž sedle se člověk může těšit z klidného pohledu na krajinu, tenhle kůň má v krvi i ve výchově jen dostihy, nic jiného ho nezajímá. Když jsme se otáčeli na konci výběhu, neobrátil se klidně, ale provedl otočku, při které by kde který jezdec snadno vyletěl ze sedla stranou, tolik se naklonil. To jsem znal, zažil jsem to u řady koní a taky jsem zažil podobný pád. Od Stallworthyho černé hřívy jsem se však nachytat nenechal. Ostatně, kůň neprovedl otočku, aby mne shodil, ale protože už chtěl cválat.

Na rychlém zpátečním úseku jsem s koněm trvale bojoval, až jsem měl ruce vytahvané, chtěl jít mnohem rychleji, než jsem mu dovolil. Zamýšleně jsem sklouzl ze sedla na zem vedle Jima.

"Dobrý," řekl. "Tak kterýho si vybereš?"

"Já..," poplácal jsem koně po šíji. Potřásl hrdě pěknou hlavou. Nezlobil se na mne, byl spokojený.

"Co kdybychom se ještě společně podívali do Knihy formy a probrali původ těch dvou?" navrhl jsem. "Že bychom si někde sedli v hospodě a dali si spolu sendvič?"

Po víc než třech týdnech s otcem už jsem se v hospodách cítil jako doma.

Jim se dal do smíchu. "Řekli mi, že mám zajet pro jednoho školáka. Ty mi jsi povedenej školák!"

"Minulý měsíc jsem maturoval."

"Jo. To je něco jiného."

Dobromyslně a pobaveně došel do Stallworthyho domu pro Knihy formy a další doklady. Pak mne zavezl do místní hospody, kde ho vítali jako stálého hosta. Seděli jsme na dřevěných sedlech s opěrkou. Jim položil knihy a doklady na stůl vedle svého piva a mé coly.

V chovu pro překážkové dostihy je nejdůležitější matka, chovná klisna. Pokud klisna přivede na svět jednoho vítěze, přivede na svět i další. Matka hnědáka sama nikdy nezvítězila, ale zato dva její potomci ano. Hnědák sám až dosud získal v dostizích jen druhé místo.

Matka druhého koně nikdy sama nastartovala, ale všichni její potomci až na jednoho vítězili. Černá hřiva zvítězila dvakrát.

Oběma koním bylo osm let.

"Něco mi o nich řekni," vybídl jsem Jima. "Co bych o nich měl vědět?"

Věděl jsem dobře, že mi plnou pravdu neřekne, protože ho s největší pravděpodobností čekala provize z prodeje.

Koňští handlíři jsou stejně vyhlášení jako prodejci automobilů, umějí všechno vymluvit, zamluvit, omluvit a přizdobit.

"Proč jsou na prodej?" zeptal jsem se.

"Jejich majitelé potřebují prachy."

"Otec si určitě bude přát osvědčení od veterináře."

"O to se postarám. Tak kterýho z nich chceš?"

"Promluvím s otcem a dám vám vědět."

Jim se na mne usklíbl. Měl stejně světlé obočí jako řasy. Bylo v mém zájmu se s ním spřátelit. Pokud budu do stájí pravidelně jezdit na pracovní cvaly, musím v něm mít přítele. S politováním přiznávám, že jsem od toho okamžiku použil veškeré otcovy taktické tahy, abych Jima převedl mezi "Benovy voliče". Už jsem se od táty ledasco naučil, hlavně že člověk musí druhého pozorně vyslechnout, když vypráví o svých strastech a nadějích.

Jim mi se smíchem vyprávěl, že zakotvil u Stallworthyho, protože nenašel žádného jiného slušného trenéra, který by měl dceru na vdávání. Má štěstí, že nejsem jako Usher Rudd, pomyslel jsem si.

Pak jsem se dozvěděl, že Spencer Stallworthy v neděli odpoledne spí, proto jsem se s ním už ten den nesešel. Jim (s Bertem) mne odpoledne ve tři hodiny zavezl nazpět do Exeteru, kde mne s přátelským úšklebkem a plácnutím po rameni předal mlčenlivému řidiči s černým vozem.

"Takže na viděnou," řekl.

"Už se nemůžu dočkat."

Budoucnost najednou neuvěřitelně zružověla. V minulosti mi otec místo měsíčního kapesného dával kapesné na celý rok, vždy o Vánocích, a já s ním musel vyjít. Díky tomu jsem se naučil šetřit a našetřil si dost na to, abych si v Exeteru našel slušné ubytování natolik blízko stájí, abych tam mohl dojíždět na kole. Taky jsem si mohl dovolit vybavit se dostatečným množstvím dostihového tisku a dát se do jeho studia.

Řidič s černým vozem mne neodvezl k našemu hlavnímu stanu, kam pro mne předtím přijel, ale zajel se mnou na hřiště na periferii Hoopwesternu, kde se zajímavým způsobem snoubila pouť s politickou agitací. Veselice už pomalu končila. Balony, nafukovací hrad, velká trampolína pro děti (kde jsou děti, jsou i rodiče, a rodiče jsou voliči). Prodejní stánky už vyprodaly všechno zboží, zbývaly jen šeredné vázy.

Na velkých transparentech stálo: ZAHAJOVACÍ PROJEV ORINDY NAGELOVÉ V 15.00, GEORGE JULIARDA V 15.15. V patnáct třicet byli oba řečníci ještě na místě a potřásali si rukama s přítomnými.

Moje milá Polly zahlédla černý vůz u vjezdu na hřiště a vyběhla mi naproti.

"Všechno nejlepší, Benedikte. Tak co, vybral sis koně?"

"On vám to prozradil, že?" Rozhlédl jsem se po hřišti. Otec stál na svých bedýnkách a psal autogramy do památníků.

"Byl dnes celý den ve skvělé náladě." Polly se zešířila usmívala. "Vyprávěl mi, že tě sem do Hoopwesternu původně přivezl na kampaň jen tak pro ozdobu, ale že tě vlastně teprve tady pořádně poznal. Chtěl ti dát něco, z čeho by ses opravdu radoval, něco pro potěšení, chtěl ti poděkovat za všechno, co pro něho tady děláš..."

"Polly!"

"Řekl mi, že si vůbec neuvědomil, co od tebe vlastně žádá, čeho ses musel vzdát, když musíš na univerzitu, místo abys jezdil dostihy. Prý si váží toho, že ses nevzepřel, neutekl mu, ani ho neproklel, i když to pro tebe bylo spíš za trest. Chtěl ti dát co největší dárek."

Polkl jsem naprázdno.

Zahlédl mne z druhého konce hřiště a zamával na mne. Přeshli jsme s Polly k němu a zůstali stát na okraji hloučku, čekajícího na autogramy.

"Tak co?" zeptal se přes hlavy fronty. "Vybral sis?"

Marně jsem hledal slova. Viděl však, jak se tvářím. Usmál se. Nevadilo mu, že mlčím. Sestoupil ze svých bedýnek a prodral se k nám. Cestou se podepisoval do památníků vlevo i vpravo, až k nám došel na dosah ruky. Zastavil se. Dívali jsme se jeden na druhého. Rozuměli jsme si.

"No tak, do toho, obejměte se!" zavelela Polly.

Otec zavrtěl hlavou a já se ho ani nedotkl. Uvědomil jsem si, že jsme se vlastně nikdy nenaučili projevovat city jeden vůči druhému. Ostatně až do onoho okamžiku jsme to ani nepotřebovali. Nejen že jsme se nikdy neobjímali, my si ani nestiskli ruce, nikdy.

Řekl jsem jen: "Děkuju."

Zdálo se to málo, ale jemu to stačilo. Mlčky přikývl.

"Rád bych ti o tom vyprávěl," dodal jsem.

"Vybral sis?"

"Víceméně ano, ale nejdřív bych si s tebou o tom rád promluvil."

"Tak tedy u večeře."

"Výborně."

Orinda se na mne hezky, upřímně usmívala. Už se vzpamatovala a byla pěkně upravená. Vydešená, roztřesená paní ve zkrvaveném kostýmu zmizela, vynořila se opět Paní Poslancová, první dáma volební oblasti, zahajovatelka slavností, oblíbený terč objektivů kamer.

"Benedikte, můj drahý!" Pokud jde o objímání, neměla žádné zábrany. Objala mne, jak se sluší a patří, aby to všichni viděli. Hezky voněla. Měla na sobě šaty měděné barvy se zelenou výšivkou, která jí šla k barvě očí, a Polly, stojící vedle mne, ztuhla pravěkou žárlivostí.

Moje milá Polly, nejmilejší Polly. Byl jsem příliš mladý na to, abych si mohl dovolit jí naznačit, že jí dobře rozumím, a útěchu jsem jí nemohl nabídnout už vůbec, to jsem si netroufal. Moje milá Polly měla na rtech zbytky té své hrozné rtěnky, kolem krku náhrdelník z hrudek jantaru, na nohách silné sandály, na sobě špinavě zelené šaty. Obě ženy mi byly sympatické, ale soudě podle jejich oblečení se nikdy nemohly sblížit.

Podvědomě jsem se zadíval Orindě přes rameno, hledal jsem Adepta Lásky Wyverna, ten však své stanoviště nadobro opustil, svoje stanoviště i lásku i celé město, kde už cestu k rozhodujícímu vlivu ztratil. Jeho místo zaujal Leonard Kitchens, uculující se hloupě pod velkým knírem. Za panem Kitchensem se výhružně tyčila paní Kitchensová.

Kolem se potuloval zlomyslný, škodolibý Usher Rudd se svým fotoaparátem a snažil se vyfotografovat různé osobnosti, když to bylo pro ně nevýhodné. Bylo zvláštní, že když se setkal s mým pohledem, předstíral, že mne nevidí, a odsunul se jinam. Nedělal jsem si žádné iluze, určitě mi nic dobrého nepřál.

Mervyn Teck a jeho armáda obětavých dobrovolníků prohlašovali, že se to odpoledne skvěle vydařilo, že to byl úspěch. Pak mne a otce zavezli nazpět do Spícího draka. Ještě čtyři dny do voleb, pomyslel jsem si. Celá věčnost.

Při dobré večeři v hotelové jídelně jsem otci vyprávěl o obou Stallworthyho koních. Klidný, vyrovnaný a vytrvalý kůň a rychlý, nervní, s černou hřívou.

"No..." otec se zamračil. "Ty máš rád rychlost, asi si vybereš toho rychlejšího. Proč vlastně váháš?"

"Kůň, kterého jsem si vybral, má jméno, které by ti mohlo vadit. Změnit jméno nemůžu, to se prostě nesmí, když jde o plnokrevníka startujícího v dostizích. Nevezmu si toho koně, pokud nebudu vědět, že ti to jméno nevadí."

Upřeně se na mne zadíval. "Prosím tě, co by mi mohlo vadit na jméně koně?"

Po chvíli jsem stručně řekl: "Jmenuje se Sarah's Future, Sářina budoucnost."

"Bene!"

"Jeho matka se jmenovala Sarah Jones, otec Bright Future. Má na překážkáře dobrou krev."

"Ten s tou hřívou..."

"Ne, ten hnědák. Chtěl bych toho hnědáka. Zatím nezvítězil, byl jen druhý. Nováček má širší paletu možností startovat, má víc na vybranou. Kromě toho jsem z něho měl dobrý pocit, cítil jsem se na něm dobře. Bude na mě hodný."

Otec duchem nepřítomně rozlámal kus žemle na drobčky.

Pak konečně promluvil: "Ty jsi Sářina budoucnost, ty, doslova. Řekl bych, že by ji to těšilo. Ráno zavolám Stallworthmu."

Nejen že jsme těsně před volbami nezpomalili tempo, naopak, Juliardův tým strávil poslední dny v jednom kole. Řídil jsem range rovera od rána do večera. Třikrát do Quindlu, třikrát po vesnicích. Smontoval a rozmontoval jsem otcovo pódium z bedýnek tolikrát, že bych to dokázal i ve spaní. Naložil jsem do vozu a vyložil celé krabice letáků. Usmíval jsem se na miminka a stiskl ruce nesčíslnému množství lidí. Usmíval jsem se a usmíval, nepřestával jsem se usmívat.

Myslel jsem na Sářinu budoucnost, a byl jsem se životem spokojený.

Poslední večer, ve středu, pozval otec všechny naše pomocníky a dobrovolníky do Spícího draka na večeři, jako poděkování. Kousek od hotelu, na radnici, pořádal obdobný večer Paul Bethune.

Kavalkádu Bethunovců jsme několikrát na svých cestách potkali. Měli hlasitější megafon, víc lidí, a místo zlatě nastříkaného range rovera dvoupatrový autobus bez střechy, vypůjčený od vedení své strany. Bethunovo heslo ho všude provázelo: "Dennis Nagel měl daleko k lidem a nešel s dobou. Volte Bethuna, je místní a ví, jak jde život." Průzkum veřejného mínění dával Bethunovi o několik procent větší šanci. Titmuss a Whistle podle průzkumů žádné vyhlídky neměli.

Místní noviny na poslední chvíli vykřikovaly: "Pryč se špínou!" a kázaly o morálce, aniž šly do hloubky. Pan majitel byl sice spíš přívrženec Bethunův, ale nechal Ushera Rudda, ať dělá co může, čímž zvýšil sice prodej listu, ale současně si dal vlastní gól. Nemá to jednoduché, pomyslel jsem si pobaveně.

Otec děkoval svým věrným.

"Ať už to zítra dopadne jakkoli," řekl, "chci, abyste věděli, jak velmi si cením vaší práce... Obětovali jste tolik času... Vážím si toho... Byli jste skvělí, obětaví, neúnavní. Děkuji našemu volebnímu manažerovi Mervynovi za jeho výbornou taktiku. Všichni jsme udělali vše, co bylo v našich silách, abychom prosadili myšlenky naší strany. Teď už je vše na voličích."

Poděkoval Orindě za její podporu. "Její podpora byla rozhodující..., zachovala se nesmíme velkoryse..., dodávala nám elán, je věrná."

Orinda zářila v zeleném se zlatými řetězy. Tvářila se skromně a všechno ji to náramně těšilo.

Polly, stojící vedle mne, jako by se chtělo zvracet.

Měl jsem co dělat, abych se nedal do smíchu.

"Nemysli si, že jsem zapoměla, žeš to byl ty, kdo způsobil, že se z Orindy stal náš přívrženec, že přestala být nepřítel. Snáším to jen proto, že ústředí strany opravdu o tvého otce a jeho nadání stojí. Říkají..., stačí, když ho dostaneme na první příčku, pak už bude stoupat sám, až k vrcholu."

Někdo, pomyslel jsem si, se pokusil otci v tom rozhodujícím prvním kroku zabránit. Možná. Jedna kulka, jedna svíčka v odtoku z vany, jeden záhadný požár. Pokud se ho někdo pokoušel zastavit v rozletu a nechtěl to ponechat na voličích, pak kdo? Bohužel se to nikdo nesnažil vypátrat.

Skončily proslovy. Otec přešel k Polly a ke mně, oči zářící vzrušením, naplněný elánem. Z jeho tváře vyzařovala inteligence a kučeravé černé vlasy jako by měl živé.

"Tyhle volby vyhraju," řekl s širokým úsměvem. "Zaručeně vyhraju, cítím to."

Všichni se jeho optimismem nakazili a uvěřili mu. Vydrželo nám to až do snídaně následující den. Při druhém šálku kávy na otce padla tiseň. Začaly ho trápit pochyby a nejistota, dělal si hlavu s tím, že se možná dost nesnažil, že na kampani měl pracovat ještě víc.

"Vyhraješ," řekl jsem.

"Ale podle průzkumů..."

"Lidi, kteří zkoumají veřejné mínění, se nechodí ptát v poledne do hospod."

"Veřejné mínění se kloní na druhou stranu..."

"Tak se vrátíš do Cíty a vyděláš další jmění."

Zadíval se na mne a dal do smíchu. Potom jsme objeli všechny volební místnosti, kde nám dobrovolníci sledující výsledky řekli, že zatím to je jedna jedna, ale ať se nevzdáváme naděje.

Několikrát jsme potkali Paula Bethuna, který to objížděl za stejným účelem s podobnými pochybnostmi v duši. On i otec se k sobě chovali s důslednou zdvořilostí.

Neklid a nejistota trvaly celý den a celý večer. Ten den po týdnech krásného počasí začalo pršet. Obě strany usoudily, že by to mohlo být neštěstí. Obě strany napadlo, že by z vytrvalého deště mohly získat. Pršet přestalo v okamžiku, kdy dělníci z továrny na žárovky šli ze šichty a cestou domů se zastavili ve volebních místnostech.

V deset se volební místnosti zavřely a začalo počítání hlasů.

Otec stál v hotelovém pokoji u okna a díval se přes dlážděné náměstí na vyhořelé budovy na protější straně.

"Přestaň si dělat starosti," řekl jsem zbytečně.

"Oni mě zlanřili, víš? Z vedení strany za mnou přišli, že by chtěli využít moje manažerské schopnosti a znalost národohospodářství ve prospěch celé země. Nechtěl bych je zklamat."

"Nezklameš je," ujišťoval jsem ho.

Pokřiveně se usmál. "Nabídl mi tenhle malý volební obvod, prý aby se ukázalo, co ve mně je. A mně to zalichotilo.

Dobře mi tak."

"Otče..."

"Tati!"

"Dobře. Tati, i ten nejlepší člověk může prohrát."

"Pěkně děkuju."

Později večer jsme šli na radnici, kde nás nečekal pokoj a klid, naopak, panovala tam nervózní atmosféra plná naděje i beznaděje. Paul Bethune tam stál obklopený svými přívrženci ozdobenými rozetami a snažil se usmívat. Isobel Bethunová v tmavohnědém se pokoušela splývat s pozadím, s dřevem obloženými stěnami.

Mervyn se roztržitě bavil s manažerem Paula Bethuna a já bych dal krk za to, že ani jeden, ani druhý nevnímá, co říká jeho protějšek.

Usher Rudd nemilosrdně fotografoval.

Když otec vešel, ozval se mírný potlesk. Polly (v růžovošedé) i Orinda (v dramatické lesklé bílé) rychle přeběhly přes celý sál, aby se s otcem přivítaly.

"Georgi, drahoušku," cukrovala Orinda a nastavila otcí hladkou tvář k políbení. "Dennis je tu určitě s námi." Drahoušek George se tvářil rozpačitě.

"Zatím to jde dobře," dodávala otcí odvalu Polly. "Podle posledních zpráv je to ve městě jedna ku jedné."

Počítání hlasů se dělo pod velmi přísným, komplikovaným dohledem. Ani počítači křížků (X) si nebyli jisti, kdo vlastně vyhrává. Otec i Paul Bethune se tvářili klidně, ale oba klid jen předstírali. Sál se pomalu zaplňoval přívrženci obou stran.

Po půlnoci, chvíli před jednou, všichni čtyři kandidáti a jejich nejbližší pomocníci vystoupili na pódium. Přeslapovali a nuceně se usmívali. Paul Bethune se podrážděně ohlížel po své ženě, ale ta se úspěšně skrývala mezi davem. Orinda stála na pódiu vedle otce, jako by se to rozumělo samo sebou. Polly stála dole, vedle mne, a vztekala se. Prý jsem místo Orindy měl na pódiu po otcově boku stát já, a ne ta..., ta...

Chyběla jí slova.

Otec mi pak prozradil, že výsledky všem sdělili šeptem, ještě než nastoupili před veřejnost na pódium, aby se předešlo nevhodným projevům triumfu či dokonce slzám. Z tváří jsem to ale nikomu nevyčetl.

Konečně se vrátil úředník, jehož úkol spočíval v oficiálním vyhlášení výsledků voleb. Protlačil se do středu pódia, klepl na mikrofon, aby se přesvědčil, zda funguje (fungoval), zazubil se do televizních kamer a poněkud zbytečně požádal o klid v sále.

Protahoval záměrně okamžik, ve kterém hrál stěžejní roli, rozhlížel se, jako by se chtěl přesvědčit, že na pódiu jsou všichni, kteří tam být mají, a pak teprve zvolna, s přestávkami (ve kterých hlasitě tloukla jen srdce), přečetl výsledky.

Podle abecedy:

Bethune získal.... tisíc.

Juliard.... tisíc.

Titmuss.... set.

Whistle.... šedesát devět.

Chvíli trvalo, než si to všichni v duchu spočítali. Diváci začali nesměle jásat. Pak teprve úředník dokončil svůj úkol.

"Tímto prohlašuji, že George Juliard byl zvolen za ..." Zbytek formálního oznámení zanikl v obecném jásotu a potlesku.

Polly si to stačila vypočítat. "Vyhrál skoro o dva tisíce hlasů. Výborně."

Polly mne políbila.

Na pódiu Orinda hlasitě líbala nového člena Dolní sněmovny.

To bylo na moji milou Polly příliš. Opustila mne a šla se připojit k otcí.

Po mém boku se objevila Isobel Bethunová.

"Jen se podívejte na tu fičlenku, co je s vaším otcem a dělá, jako by volby vyhrála ona."

"Určitě nám pomohla, to se jí musí přiznat."

"Sama ale v životě vyhrát nemohla. Tyhle volby skutečně vyhrál váš otec, a můj Paul prohrál. Opravdu prohrál. Váš otec se nikdy ani slovem nezmnínil o té jeho slečně, ani jednou, a byl by mohl. Veřejnost ale nezapomíná. Špína vždycky ulpí."

"Paní Bethunová.

"Paul šel do voleb už potřetí," řekla sklíčeně. "Věděli jsme, minule a předminule, že proti Dennisu Nagelovi nevyhraje, ale tentokrát bylo vedení strany přesvědčené, že musí vyhrát, protože jsme v doplňovacích volbách v poslední době získávali. Mysleli si, že Paul určitě vyhraje tím spíš, že sem vaše strana poslala cizího člověka a vynechala Orindu. Teď už se Paul ke kandidatuře nikdy nedostane. Tentokrát prohrál hůř než předtím, přestože tolik faktorů hrálo v jeho prospěch. Za všechno může ten odporný Usher Rudd, já bych ho nejradši zabila..." Schovala obličej do kapesníku, jako by se chtěla schovat před světem. Pak mne pohladila po rameni a zašeptala: "Nikdy vám nezapomenu, jak jste byl ke mně hodný."

Její bláhový, málo moudrý manžel na pódiu se nepřestával, tvářit důležitě.

Před měsícem jsem neměl tušení, že nějací Bethunovi existují, pomyslel jsem si.

Netušil jsem, že existuje moje milá Polly. Netušil jsem, kdo je Orinda nebo kdo je Alderney Wyvern. Neznal jsem paní Kitchensovou ani jejího zaujatého, nesympatického muže Leonarda, neznal jsem baculatého, pilného Mervyna ani ustaranou Crystal. Nikdy jsem se nedozvěděl, jak se Faith, Lavender a Marge jmenují příjmením. Byl jsem si však zcela jistý, že v životě nezapomenu na zrzavého, zlomyslného, odporného ďábla, kterému dělalo ze všeho největší radost, když se mu podařilo odhalit lidské slabosti, něco, co člověku nesloužilo ke cti, že nezapomenu na tvora, kterého těšilo

lidi ničít, že nikdy nezapomenu na Ushera Rudda.

9

Můj otec nastoupil do Westminsteru a já do Exeteru. Vzrušující čtyři týdny, které jsme prožili společně a během kterých jsme se naučili jeden druhého znát, ustoupily do pozadí, vzpomínka na ně přestala být palčivá, byla teď spíš klidná a sblížující.

Stalo se, že jsem pak otce neviděl několik týdnů, ale udržovali jsme aspoň telefonické spojení. Parlament měl ještě prázdniny, otec bude po zahájení zasedání nováček a já ve škole taky.

Jezdil jsem mezitím každé ráno Sarah's Future pod Stallworthyho kritickým dohledem. Asi jsem si vedl líp než u Viviana Durridge, protože když jsem Stallworthyho poprosil, aby koně přihlásil do dostihu..., kteréhokoli..., přihlásil ho do nováčků ve Wincantonu. Dostih se běžel jednou ve čtvrtek. Stallworthy řekl, že doufá, že si ten start zasloužím, protože mého otce stál hodně peněz navíc, za dopravu, za kováře, nemluvě o startovním poplatku.

Vyrazil jsem v Jimově péči do Wincantonu s nadějí i pocitem provinění v duši. Jim potvrdil účast koně, osedlal a pak s úžasem sledoval, jak vítězí. Taky jsem žasl, když jsme proletěli kolem cílového sloupku jako první.

"On přímo letěl!" vydechl jsem užasle a blaženě, když jsem koně odsedlával v prostore pro vítěze. "Byl naprosto skvělý!"

"Jo, to jsem viděl."

Později jsem zjistil, že Jim projevoval tak málo nadšení, protože si na Sarah's Future nevsadil, nevěřil mu. Stallworthy taky nejásal. Následující ráno suše prohlásil: "Promarnil jsi lepší vítězství, nemáš rozum. Ve snu mne nenapadlo, že půjdeš dopředu, když favorit upadl, jinak bych ti pověděl, abys v tom případě koně zadržel, abychom si na něj mohli při příštím dostihu tady ve stájích vsadit. Nevím, nevím, co ti na to řekne otec."

Otec řekl: "Blahopřeju!"

"Ale když si na nás nikdo nevsadil..."

"Stallworthyho neposlouchej! Dej na mne. Toho koně máš k tomu, abys s ním jezdil, jak nejlíp umíš. Abys pokud možno vítězil. A že si na něho nikdo nevsadil, na to zapomeň. Jsem domluvený s jedním bookmakerem, aby za mne vsadil, kdykoliv a kdekoli budeš startovat, na umístění. Vyhrál jsem na tobě včera jedna ku dvaceti. Vidíš, jak už se vyznám! Vždycky musíš jet na vítězství! Je to jasné?"

"Ano," hlesl jsem.

"Nebude mi vadit, když nevyhraješ, protože jiný kůň bude rychlejší než tvůj. Stačí, když budeš dodržovat pravidla a nesrazíš si vaz."

"Dobře."

"Máš nějaké přání?"

"Já..."

"Poslyš, tohle je nanic, přece se nebudeš bát mi o něco říct!"

"Ne že bych se bál, ale..."

"Ale co?"

"Tak tedy... Nemohl bys zavolat Stallworthymu? Nemohl bys ho požádat, aby koně přihlásil na nováčky do Newton Abbotu? Běží se to za týden. Původně počítal s tím, že tam kůň poběží, ale teď ho tam poslat nechce, že to je příliš brzo, a že kůň dostane pětilibrovou penalitu, protože včera zvítězil."

"Je to tak."

"Ano, je, ale ono už se teď poběží jen málo dostihů - tedy málo dostihů, co se pro nás hodí - než začne škola."

Stallworthymu jde o vítězství, ale mně jde o dostihy."

"Rozumím." Odmlčel se. "V Newton Abbotu ti to zařídím. Co ještě?"

"Nic... Děkuju."

Slyšel jsem, jak se směje. "Pozdravuj Sarah's Future," řekl.

Připadal jsem si sice trochu jako pitomec, ale pozdrav jsem vyřídil. Navykl jsem si s koněm mluvit, někdy nahlas, když jsme spolu byli sami, někdy jen v duchu. Jezdil jsem v minulosti hodně koní, ale tohohle jediného jsem viděl den po dni. Velikostí a dovedností jsem na něj stačil, hodili jsme se k sobě. Kdykoli jsem k němu ráno před pracovními cvaly přišel, jako by se mu ulevilo, jako by se zaradoval. Dostih ve Wincantonu jsme vyhráli, protože jsme si rozuměli a důvěřovali si, a když jsem od něho na rovince žádal rychlost, věděl, co pro to musí udělat. A pak jako by se radoval z toho, že konečně přišel první.

Jim mi to vítězství odpustil a začal o nás projevoval zájem. Vyznal se v koních, rozuměl jim, a já časem pochopil, že je vlastně trénuje on. Stallworthy se sice každé ráno jezdil dívat na práci, ale úspěchů dosahoval hlavně na papíru, dovedl si všechno dobře spočítat, včetně pravděpodobnosti, a věděl koho kam přihlásit.

Po celé délce tréninkového výběhu byly ve střední čáře dvě řady cvičných překážek, v jedné byly proutěnky, ve druhé pevné březové překážky. Jim mne a mého koně několikrát dopoledne učil, jak co nejlíp jít přes pevnou překážku, jak na ni naběhnout a jak odskočit z větší a větší vzdálenosti.

Do té doby jsem se učil umění překážkové jízdy jen tím, že jsem pozoroval jiné. Jim mne učil jinak, aby to šlo ze mne.

Tak se stalo, že po prvním měsíci se Sarah's Future už jsem přestal vypadat v sedle jako poplašený větrný mlýn s hlavou plnou neuskutečnitelných snů, ale stal se ze mne docela obstojný jezdec amatér.

Stallworthy bručel a nepřestával mumlat kritické připomínky na adresu nepoučených majitelů, kteří by měli veškeré

rozhodování přenechat trenérům a neplést se jim do toho, ale nakonec přece jen mého koně přihlásil i s pěti librami penalty na dostih v Newton Abbotu.

Nikdy předtím jsem na té dráze nejel a když jsem se po ní rozhlédl, připadal jsem si jako pitomec, litoval jsem, že jsem nedal na Stallworthyho rady. Překážkový kurs byl skoro půldruhé míle dlouhý okruh, zatáčející se v ostrých úhlech, s tvrdou půdou vyprahlou srpnovým sluncem a se sporou trávou.

Stallworthymu běželo ten den víc koní, takže jsem se chystal ke startu pod jeho přísným pohledem. Jim mě při sedlání ujišťoval, že můj kůň zná kurs líp než já (prošel jsem si ho dvě hodiny předtím a prohlédl si náběh na překážky zblízka). Prý ať si vzpomenu na všechno, co mne doma učil a ať si nedělám velké naděje, protože kůň bude proti ostatním v nevýhodě, ponese velkou zátěž a ke všemu pojedou proti profesionálním jezdcům, protože to není dostih pro amatéry. Jako vždy mne nejvíc omámila a radostí naplnila rychlost, a když jsme přišli třetí, byl jsem celý spokojený, ten den stál za to. Stallworthy (vítěz byl z jeho stáje) mi několikrát připomněl: "Já tě varoval. Řekl jsem tvému otci, že od toho koně očekává příliš mnoho. Doufám, že příště na mne oba dáte."

"Nic si z toho nedělej," utěšoval mne Jim. "Kdybys dneska přišel první, musel bys příští sobotu v Exeteru nést deset liber, pokud se ti ovšem podaří starýho přemluvit, aby tě tam po tom dnešku nechal startovat. Určitě řekne, že to je moc brzo, a bude mít možná i pravdu."

Starý (Stallworthy) se utkal s mým otcem v dlouhém telefonickém rozhovoru.

Táta vyhrál.

Vyhrál i Sarah's Future, a to s převahou, o šest délek, protože delší evalová dráha závodiště Haldon Moor u Exeteru mu líp vyhovovala. Nesl ne deset, ale pět liber penalty a jako by o ní nevěděl. Otec mne ubezpečil, že poměr sázek byl tak výhodný, že vyhrál dost peněz na tréninkové poplatky až do Vánoc.

Dva dny poté, už vystřízlivělý, jsem nastoupil do školy, abych se vyučil v matematice.

Otec se cvičil v práci řadového člena parlamentu, ale to jeho straně nestačilo, proto ho do Hoopwesternu neposlala.

Pokoušel se mi vysvětlit, že cesta vzhůru vede jediné Přes zelenou od Drába, čemuž jsem moc nerozuměl a připadalo mi, že jde o nevolnictví. Táta se mi vysmál.

"Dráb je vevlivný člen parlamentu, který se stará o kázeň a mravnost svých stranických kolegů. Když ten ti dá zelenou, je to první krok k ministerskému křeslu!"

"A tobě tu zelenou dá?"

"Zatím to tak vypadá."

"A čeho vlastně bys chtěl být ministrem?" zeptal jsem se nechápavě. "Přece jsi na ministra příliš mladý, ne?"

"Nejprůraznější hoši jdou do boje už ve dvaadvaceti. Já, ve svých osmatřiceti, jsem starý."

"Nemám rád politiku."

"Já neumím jezdit na koni."

Otec mi vysvětlil, že ztratit přízeň Drába znamená prakticky konec politické kariéry. První rozhodující krok je být zvolen, další je získat přízeň Drába. Když byl pak nový člen sněmovny za Hoopwestern za krátkou dobu zvolen náměstkem ministra průmyslu a obchodu, bylo všem zasvěceným jasné, že se nad obzorem objevila rychle stoupající jasná kometa. Šel jsem si poslechnout otcův první projev. Seděl jsem nenápadně na galerii. Hovořil o žárovkách a rozesmál celou sněmovnu. Prodej výrobků hoopwesternské továrny rázem stoupl.

Setkal jsem se s otcem ten den na večeři. Byl zase ve skvělé náladě, jako vždy po dobrém výkonu.

"Byls od té doby v Hoopwesternu?" zeptal se mne.

"Ne, nebyl."

"Já tam samozřejmě byl. Leonard Kitchens má průsvih."

"Kdo?"

"Leonard..."

"Jo, už vím. Ten nevyrovnaný, bláznivý knír. V jakém je průsvihu?"

"Policie má v držení pušku, ze které na nás tehdy večer někdo možná vystřelil."

Když se odmlčel, zeptal jsem se: "Když říkáš policie, myslíš tím policajta Joea, co jeho maminka jezdí se školním autobusem?"

"Joe, co jeho maminka jezdí školním autobusem, je seržant kriminálního oddělení Joe Duke, a ano, je to on, komu dali ve Spícím draku zrezivělou dvaadvacítku. Podle toho, co jsem slyšel, tak když opadalo listí ze stromů nad střechou hotelu, ucpalo okapy, což prý se stává, a při dešti pak voda z okapů přetéká. Prostě tam poslali člověka, aby okapy vyčistil a ten pak zjistil, že jeden okap není ucpáný jen listím, byla v něm ta dvaadvacítká."

"Co to má ale společného s Leonardem Kitchensem?"

Táta s chutí pojídal polosyrový biftek se špenátem.

"Leonard Kitchens je zahradní architekt, který má na starosti tu velebohatou květinovou výzdobu fasády hotelu, zavěšuje tam všechny ty muškáty."

"Ale...", začal jsem namítat.

"Podle toho, co jsem slyšel, má Leonard právě v tom patře takový přístěnek, ve kterém schovává vozík a všechno možné nářadí, co potřebuje na ty kytky. Nůžky, konev za zalévání, hnojivo. Policie si myslí, že mohl mít pušku schovanou v tom svém vozíku. Navíc... když si stoupneš u okna na židli, dosáhneš až na okap. Někdo tu pušku do okapu mohl snadno schovat, a někdo to taky udělal."

Zamračil jsem se.

"Znáš lidi," pokračoval táta. "Někdo řekne, třeba to do toho okapu schoval Leonard Kitchens, je v hotelu každou chvíli, další člověk už to třeba vynechá a věc je hotová."

"Co na to Leonard Kitchens?" zeptal jsem se.

"Ten samozřejmě tvrdí, že ta puška není jeho a že on ji do toho okapu nedal. Prý mu nic takového nikdo nemůže dokázat."

"To říkají všichni viníci," poznamenal jsem.

"Jistě, ale on má pravdu, nikdo mu nedokáže, že to byla jeho zbraň. Nikdo ho nikdy s žádnou puškou neviděl."

"A co na to paní Kitchensová?"

"Ta mu moc nepomáhá. Chodí po městě a vykládá, že je její muž zblázněný do Orindy Nagelové a že by kvůli ní byl schopen všeho, včetně toho střílet mne do zad, jen aby mne odstranil Orindě z cesty. Joe Duke se jí zeptal, jestli kdy u svého muže viděla pušku, a ona místo aby řekla že ne, což by udělala každá rozumná ženská, prohlásila, že má v kůlně na zahradě tolik krámů, že by se ani nedivila, kdyby tam něco takového měl, že tam má všechno možné."

"Prohledal Joe tu kůlnu nebo ne? Myslím jestli se šel podívat, jestli by se někde nenašly náboje?"

"Joe nedostal povolení k domovní prohlídce, protože nemohl předložit důvodné podezření. Ostatně ty sám nejlíp víš, jak je snadné koupit střely s počáteční vysokou rychlostí a jak snadné je se jich zbavit. Taký nelze nijak dokázat, že tehdy někdo vystřelil právě z té pušky, co se našla v okapu. I kdyby se zdařilo zbavit ji řezu, není kulka, podle které by se to mohlo dokázat. Jediná, která se našla, ta z toho věšáku, vzala za své při požáru. Nábojnice se v hotelu nenašla žádná."

Otec se na chvíli věnoval svému bifteku. Pak odložil vidličku i nůž a řekl: "Odvezl jsem range rovera do opravny Basila Rudda, aby to celé rozebral a pořádně prohlédl olej. Ve vaně a v olejové nádrži byl jen olej. Upřímně řečeno od toho Terryho, toho mechanika, byla pěkná neprofesionální pitomost, že tu svíčku zatlačil do vany, ale Basil Rudd na něho nedá dopustit. No nic, nakonec se nic nestalo."

"Ale mohlo se stát," řekl jsem. Chvilí jsem přemýšlel a pak jsem se zeptal: "Doufám, že Leonard Kitchens neobchoduje se svíčkami."

"Děláš si legraci, ale abys věděl, tak ve svém obchodě u zahradnictví, kde má různé trpaslíky a podobné hrůzy, prodává taky květinovou výzdobu na slavnostní stůl, se svíčkami a pentlemi."

"Svíčky koupíš všude," namítl jsem. "A co ten požár? Je tam nějaké spojení s Leonardem Kitchensem?"

"Byl u toho," řekl táta. Vzpomněl jsem si, jak paní Kitchensová vyprávěla, že její Leonard má oheň rád.

"Přišli hasiči na to, jak vlastně požár vznikl?"

Otec potřásl hlavou. "Tehdy nepřišli na nic. Teď někteří z nich neoficiálně razí teorii, že to mohlo začít od svíček.

Leonard Kitchens se zuřivě brání, tvrdí, že s tím nemá pranic společného."

"Co ty si o tom myslíš?"

Napil se vína. Pokoušel se mne naučit na burgundské, ale já jsem ho úplně znechutil, protože jsem trval na dietní cole, která mi líp chutnala.

Řekl: "Myslím, že Leonard Kitchens je natolik zfanatizovaný, že je opravdu schopen všeho. Člověk by snadno řekl, že to je směšný blázen s velkým knírem, ale lidé, kteří jsou něčím posedlí, způsobují v životě největší škody, na celém světě. Pokud je Kitchens ještě stále proti mně zaujatý, raději bych ho měl na očích, pod dohledem."

Snažil jsem se pít víno, ale ono mi opravdu nechutnalo.

"Teď když už v parlamentě jsi, když tě zvolili, není důvod, aby na tebe někdo nastražoval nehody."

Otec si povzdychl. "S lidmi, jako je Kitchens, nikdy nevíš, neřídí se rozumem."

Tu noc jsem u otce přespál v jeho bytě na Canary Wharf nad Temží. Z velkého okna tu bylo vidět na širokou řeku a na břeh, kde býval přístav hemžící se jeřáby a obložený loďmi. Otec už sám slavné londýnské doky nepamatoval, ale věděl, že pro politiky bývaly důležitým nástrojem. Otec měl ze své staré kanceláře (řídil svou investiční konzultační firmu z domova) do nové ve Whitehallu blízko, sotva tři kilometry chůze po nábřeží. Procházky do úřadu mu zřejmě svědčily a udržovaly ho ve formě. Vyzařoval energii a elán. Byl to můj otec, ale jeho vitalita mne současně inspirovala i deprimovala.

Svým způsobem jsem ho měl velmi rád.

Svým způsobem jsem tušil, že se s ním co do duševní síly nikdy nevyrovnám. Trvalo mnoho let, než jsem pochopil, že to vlastně vůbec není třeba.

Tehdy ráno po otcově prvním vystoupení v parlamentě jsem stihl ranní vlak z Paddingtonu do Exeteru. Vlak supěl po kolejích a vezl mne od odlesku slávy k anonymitě.

V Exeteru jsem byl jedním z osmi tisíc studentů a proplouval jsem univerzitním životem, aniž bych na sebe připoutal pozornost. Vstřebával jsem do sebe počty diferenciální a integrální a lineární algebru a pojistnou vědu a tak dál, abych se stal bakalářem účetnictví. Protože k našim osnovám patřily i jazyky, učil jsem se francouzsky a rozšířil svůj slovník od piste a écurie (dráha a stáje) na jazyk práva a pořádku.

Jak jen jsem mohl, jezdil jsem na kole do Stallworthyho stájí jezdit Sarah's Future, a o sobotách jsem několikrát startoval v dostizích. Po úspěších v nováčcích se můj spolehlivý, ale ne příliš brilantní překážkář moc nevyznamenával, mně ovšem stačilo, když zaběhl důstojně: čtvrtý, pátý, šestý, lehký pád, ale nikdy daleko-daleko.

Jedno mrazivé sobotní ráno, když jsem byl v prvním ročníku, jsem stál na tribuně v Tauntonu a díval se, jak jeden ze Stallworthyho koní cválá k posledním překážkám, jak na nejde, a jak padá v krkolomném přemetu. Srazil si vaz.

Kolem nešťastného zvířete postavili plenty a pak mrtvého koně vytáhli jeřábem na vůz a odvezli. Asi za deset minut poté jsem narazil na Stallworthyho, snažícího se utěšit plačící majitelku. Plačící dámy neměl Stallworthy v oblíbě.

Požádal mne, abych někde našel Jima, ale pak si to rozmyslel a plačící dámu mi jednoduše vrazil do náruče. Ať prý ji zavedu na skleničku.

Jsou trenéři, kteří vblednou jako smrt a třesou se zármutkem, když jejich kůň zahyne. Stallworthy jen pokrčil rameny a

koně škrtl v evidenci.

Paní Courtney Youngová, plačící pozůstala, setřela slzy a snažila se mi omluvit. Sklenice ginu zřejmě zabrala.

"To nic, to je v pořádku," utěšoval jsem ji. "Kdyby zahynul můj kůň, byl bych zdrcený."

"Vy jste ještě mladý, vy byste se s tím vyrovnal."

"Vy se s tím časem taky vyrovnáte."

"Ne, nevíte, o co jde." Znovu jí začaly téct slzy. "Přestala jsem platit na koně pojistku, protože jsem si to nemohla dovolit, a panu Stallworthymu dlužím spoustu peněz za trénink. Počítala jsem najisto s tím, že můj kůň dnes zvítězí a já to budu moct všechno splatit, tak jsem si vsadila u jednoho známého bookmakera, u kterého mám otevřený účet, ale peníze pro něj nemám. Koně jsem chtěla prodat, i kdyby nezvítězil, ale to teď nemůžu..."

Chudák paní Courtney Youngová.

"Je to blázen," vyprávěl mi pak Jim při sedlání Sarah's Future. "Sází jako cvok."

"Co si teď počne?"

"Co? Prodá něco ze svého dědictví, koupí dalšího koně a bude sázet dál. Jednoho krásného dne přijde o všechno." Chvilí jsem ještě paní Courtney Youngovou litoval. Večer jsem pak zavolał otci a doporučil mu, aby Sarah's Future pojistil.

"Jak jsi dnes dopadl?" zeptal se. "Hlásili výsledky a ty jsi v prvních třech nebyl."

"Byl jsem čtvrtý. Tak jak s tím pojištěním?"

"U koho se to zařizuje?"

"U Weatherbyových."

"Chceš opravdu koně pojistit?"

"Je to v tvém zájmu."

"Tak mi pošli formuláře."

Weatherbyovi jsou ovšem firma, která nejenže zařizuje koním pojištění, ale i chod celého dostihového světa. U Weatherbyových se vede veškerá evidence, kdo koně zaregistroval pod jakým jménem a kdo se stal majitelem, jaké má barvy. K Weatherbyovým posílají trenéři přihlášky na dostihy, od Weatherbyových se odesílá potvrzení startu toho kterého koně i podrobné informace pro tisk. U Weatherbyových se v noci tisknou dostihové programy a ráno se odesílají na závodistiště.

U Weatherbyových vedou chovnou knihu plnokrevníků, Weatherbyovi fungují taky jako banka pro převod plateb jezdcům, výplatu finančních cen majitelům, slouží komukoli v čemkoliv. U Weatherbyových mají taky kompletní a spolehlivou databanku.

Toho, co by Weatherbyovi nedělali, bylo a je věru v dostihovém světě pramálo.

Díky nešťastné, bláhové, uplakané paní Courtney Youngové mne napadlo, že bych se jednoho krásného dne mohl u Weatherbyových ucházet o zaměstnání.

Na jaře, když jsem byl na fakultě třetí rok, přijel mne otec do Exeteru navštívit (nebyl tam poprvé) a k mému nemalému překvapení s sebou přivezl moji milou Polly.

Trávil jsem vždy jeden týden vánočních prázdnin lyžováním v Alpách (procvičování francouzštiny), každou volnou chvíli v průběhu školního roku jsem věnoval ježdění a dostihům, ale jinak jsem se choval opravdu odpovědně, skládal jsem zkoušky v termínu a získával slušné, byť ne vynikající známky. Měl jsem proto čisté svědomí, a když se otec objevil na mém exeterském prahu, nebyl důvod, aby se mi srdce provinile rozbušilo. Potřásl jsem mu s opravdovou, nelíčenou radostí na uvítanou rukou (pokrok!).

"Nevím, jestli si uvědomuješ," začal otec, "že se blíží všobecné parlamentní volby."

Moje první, automatická vnitřní reakce byla: Ach ne, ale podařilo se mi nechat si ji pro sebe, i když na mě možná bylo vidět, co si myslím.

Moje milá Polly se dala do smíchu a otec prohlásil: "Buď klidný, tentokrát od tebe nechci, abys se mnou jezdil agitovat od domu k domu."

"Potřebuješ ale ochranu..."

"Už jsem si někoho najal."

Okamžik jsem žárlil, což bylo absurdní. Trvalo dobrých deset vteřin, než jsem po úvaze zcela upřímně řekl: "Doufám, že ti ten dotyčný bude dobře krýt záda."

"Je to dotyčná, a umí všechna možná bojová umění, co existují."

"Aha." Podíval jsem se na Polly, ale ta se tvářila zcela spokojeně.

"My s Polly," řekl otec, "bychom se chtěli vzít. Přijeli jsme za tebou, abychom se zeptali, jestli nemáš námitky."

"Polly!"

"Drahý Benedikte," řekla, "tvůj otec je až moc přímý, já bych to s tebou probrala s větší šetrností."

"Nemám vůbec žádné námitky, naopak, velice naopak!"

Políbil jsem Polly na tvář.

"Můj bože, že jsi ale vyrostl!" vydechla.

"Opravdu myslíš?" zeptal se otec překvapeně. "Já si to neuvědomil."

"Teď už nerostu," povzdechl jsem si. "Od Hoopwesternu jsem vyrostl o sedm centimetrů a přibyl skoro osm kilo."

Stačilo dodat, že jsem příliš velký a těžký na kariéru profesionálního jezdce, ale na amatéra mám váhu i výšku dobrou. Polly se skoro nezměnila. Všiml jsem si však se zájmem, že tmavě rudou rtěnku vyměnila za jasně červenou, stejně nevhodnou. Šaty měla stále nemódní, a to i podle měřítka dobročinných obchodů s použitým zbožím. Taky by potřebovala pořádně sestříhat vlasy. Dlouhý obličej, hubená postava, podle zevnějšku by se zdálo, že se k mému

statnému otci vůbec nehodí, ale nepřestávala z ní vyzařovat laskavost, dobrá vůle, inteligence a smysl pro humor.

Nikdy se nechovala rozpačitě ani nic nepředstírala, byla to silná, moudrá, vyzrálá osobnost.

Pomyslel jsem si, že to nebude jen spojení dvou moudrých lidí, ale sňatek lidí čestných a osvícených.

Upřímně jsem otci blahopřál, a otce to viditelně potěšilo.

Zeptal se: "Co děláš příští sobotu?"

"Jedu dostihy v Chepstow."

Zavrtěl hlavou. "To ne, chci tě mít po mém boku."

"Myslíš..." Váhal jsem. "Chceš říct, že budete mít svatbu už příští sobotu?"

"Správně," přikývl. "Když už je všechno rozhodnuto a nic nám nestojí v cestě a ty jsi s tím zřejmě spokojený, tak nevidím důvod, proč bychom to odkládali. Budu bydlet u Polly, v jejím domě v lesích, a v Londýně začnu hledat větší byt."

Postupně jsem se to odpoledne dozvěděl, že Polly dům zdědila po rodičích spolu s nemalou peněžní částkou, která představovala celé jmění. Polly byla proto finančně zcela nezávislá a mohla si dovolit vykonávat neplacenou práci, která ji těšila a byla k čemu.

Byla o dva roky starší než otec, a nikdy nebyla vdaná. Když mi to říkala, měla šibalskou jiskru v oku, takže by si člověk netroufl položit důvěrnější otázku, která se nabízela, člověk ji ani klást nemusel, odpověď byla nasnadě.

Nehodlá prý kazit život Orindě Nagelové, která se spolu s Mervynem Teckem velmi úspěšně stará o volební obvod.

Polly nijak netoužila po zahajování slavností a po televizních kamerách, ji nejvíc uspokojovala činnost v zákulisí. Pokud o něco půjde, pomyslel jsem si, její názor bude mít určité váhu.

O týden později uspořádali Polly a můj otec přiměřeně tichou, skromnou svatbu. Stál jsem jako svědek vedle otce a Polly svědčil onen vévoda, který přilákal Orindu na dostihy. Všichni jsme pak podepsali náležité dokumenty.

Nevěsta byla v hnědé a zlaté, s jantarovým náhrdelníkem, který dostala od otce. Vypadala důstojně. Objednal jsem fotografa, aby zajistil dokumentaci celé události. V The Times se objevila nenápadná zpráva, v Hoopwestern Gazette se podrobnosti objevily se zpožděním. Pan a paní Juliardovi strávili po svatbě týden v Paříži, pak se vrátili k Hoopwestwernu a jeho dělníkům v továrně na žárovky. Byli jim věrní.

Nepřestal jsem mít nechuť k politice a byl jsem vskutku rád, že blízkí se závěrečné zkoušky zcela vylučovaly moji aktivní účast na kampani. Historie z doplňovacích voleb se opakovat nemohla.

V Exeteru bylo hodně studentů, kteří se zabývali politikou, ale já se do ničeho nemíchal, držel jsem se stranou a vedl dvojí život, rozděloval čas mezi školu, Stallworthyho stáje a různá dostihová závodiště. Ono jaro jsem v žádném dostihu nezvítězil, ale nepřestával jsem se radovat z rychlosti, o víc mi nešlo. Je to zvláštní úkaz, ale čím častěji jsem jezdil dostihy, tím líp jsem chápal diferenciální počet.

Vypukly volby, valily se kolem mne a pode mnou jako příboj a otec se svojí stranou zůstal ve vládě. Vyhráli volby, o málo, ale přece.

Nikdo na otce nevystřelil, nikdo mu neucpal výtok z olejové vany svíčkou, nikdo nezapálil Polly dům, nikdo neumožnil paní ochrance, aby si vysloužila svůj plat.

Na Leonardu Kitchensovi nepřestávalo lpět podezření z tehdejší střelby, ale tentokrát nemohl do podezření upadnout, protože ho jeho energická, úctu vzbuzující paní odvelela v době kampaně na výlet lodí po Středozemním moři. V den voleb byli oba manželé v Aténách.

Chudák Isobel Bethunová měla pravdu: strana Paula Bethuna už ho na kandidaturu nenavrhla, spíš ho zavrhl, a dala přednost jedné vážené paní z městské rady. Tisk to už sice moc nezajímalo, ale Paul Bethune opět vzplál city mimo domov a Isobel toho měla konečně dost: rozvedla se, opustila muže i protivné syny a odstěhovala se ke své sestře do Walesu.

Informace mi se suchým humorem dodávala Polly. Otec si nemohl líp vybrat!

Varoval jsem ho, aby se vyhýbal mladým slečnám v bikinkách, aby si mu nesedly na klín před okem kamery Ushera Rudda, aby ho ten člověk nemohl obvinít z nemravného života. Otec mi pak vyprávěl, že zřejmě nevím, že Ushera Rudda z hoopwesternských novin vyhodili, protože vyráběl nepravdivé skandály. Prý teď se svojí kamerou pronásleduje jednoho cizoložického člena stínového kabinetu opozice.

Když bylo po volbách a rozdělovaly se funkce, nikoho nepřekvapilo, že otec rázem na politickém žebříčku o hodný kus postoupil. Stoupal jako balon naplněný heliem, stal se náměstkem ministra dopravy, takže mu do kabinetu chyběl jen krok.

Nejlepší fotografii z otcovy a Pollyiny svatby jsem si nechal zarámovat a postavil ji vedle fotografie otce s maminkou. Z obrázku s maminkou jsem vyňal smlouvu s tátou a pečlivě jsem si ji přečetl. Pak jsem ji zase vrátil na místo. Jako by ta smlouva patřila do jiného života, jiného světa. V Exeteru jsem skutečně dospěl, už jsem taky měl "svoji první", nezapomenutelnou první. Hlavní zásady naší dohody jsme s otcem oba plnili. Smlouva se mi sice zdála trochu průměrná, ale věděl jsem s jistotou, že kdyby kdy někdo mého otce napadl, budu ho bránit.

Složil jsem závěrečné zkoušky a s vědomím, že jsem absolvoval důstojně a se ctí si vysloužil bakalářský titul, jsem napsal Weatherbyovým žádost o zaměstnání.

Odpověděli, prý jaké zaměstnání?

Odpověděl jsem, že jakékoli, že umím počítat, odčítat a pracovat s počítačem, a že jsem jezdil dostihy.

Aha, vy jste ten Juliard. Dostavte se prosím k osobnímu rozhovoru.

Weatherbyovi zahájili činnost jako rodinný podnik v roce 1770, od té doby sloužili dostihovému sportu čím dál tím líp, s větší vynalézavostí a účinností. Podnik sídlil v tichém domě z červených cihel uprostřed polí a lesů, v půvabné krajině poblíž starobylého města Wellingborough, asi devadesát kilometrů na severozápad od Londýna v

Northamptonshiru.

Uvnitř domu prací přetížený sekretariát působil překvapivě klidně a tiše. Věděl jsem dobře, kolik nejrůznějších úkolů musí v průběhu jediného dne vyřídit, proto jsem očekával atmosféru chvatu, nervozity a ruchu jako v redakcích novin. Vešel jsem však do prostředí, kde vládlo ticho, kde se hlavy skláněly nad počítači a kde lidé přecházeli klidně, zamyšleně, v náručí listiny a krabice s disketami, žádné zběsilé pobíhání sem a tam.

Posílali mne z oddělení do oddělení, provedli mne celým podnikem, a nakonec se mnou udělali nenáročný rozhovor. Zeptali se na věk a požádali o doporučení. Odcházel jsem s pocitem zklamání. Chovali se ke mně vldně a zdvořile, ale nepoložili mi klíčové otázky, takové, které jsem jako žadatel od možného budoucího zaměstnavatele očekával.

Když jsem se vrátil do Exeteru, do svého bytu na půl cesty mezi městem a Stallworthyho stájemi, začal jsem zasmušile rozesílat různým podnikům žádosti o zaměstnání. Weatherbyovi mi připadali jako přirozený domovský přístav, a mrzelo mne, že ve mně nevidí možného člena rodiny.

Napsali však aspoň těm, koho jsem jim udal jako možný zdroj referencí: napsali mému profesorovi z univerzity a pak samotnému Stallworthymu.

Starý mrzutý trenér mi sdělil, že odepsal v tom smyslu, že mám uspokojivé chování a povahu. Pěkně děkuju, pomyslel jsem si. Jim se dal do smíchu. "Starej samozřejmě nechce, abys odtud odešel a vzal Sarah's Future s sebou. Divím se, že tě nepomluvil a nepopsal tě jako obtížného kverulanta."

Od svého profesora jsem dostal dopis:

Milý Benedikte,

přikládám fotokopii doporučení, které jsem zaslal k Weatherbyovým, což je pokud vím instituce, jež má něco společného s dostihovým sportem.

Doporučení znělo:

Benedikt Juliard nepochybně získává titul bakaláře matematických a účetnických věd se ctí, byť ne se slávou. Během svého tříletého studia na našem učení se minimálně účastnil studentských aktivit, protože jeho hlavním životním zájmem, jak jsem pochopil, jsou koně. Proti jeho povaze a chování nelze říci ani slovo.

Do prdele, pomyslel jsem si. No co, co se dá dělat.

Pak jsem ke svému nemalému překvapení dostal dopis od sira Viviana Durridge.

Můj milý Benedikte,

v posledních třech letech jsem s potěšením sledoval, jak úspěšně jezdíte koně svého otce, Sarah's Future. Jsem si jist, že Vám otec sdělil, že mne tehdy požádal o to, abych Vám vymluvil profesionální dostihovou kariéru, protože byste se mezi špičkové jezdce nikdy nedostal. Chtěl, abyste si to uvědomil. Když dnes o tom uvažuji, musím uznat, že jsem si vůči Vám počínal příliš tvrdě, když jsem Vás obvinil z fetování u vědomí, že byste se při své povaze k něčemu takovému nikdy nesnížil. Ono dopoledne mne však nic chytřejšího, co by Vámi víc otřásl, nenapadlo, a dnes toho lituji. Použil jsem tento postup, aby Vás natolik vyvedl z míry a odradil od původních záměrů, že byste přistoupil na plán svého otce a nastoupil na studia bez dalších odkladů.

Doslechl jsem se teď od svého přítele, pracujícího u Weatherbyových, že jste u nich požádal o místo. Přikládám fotokopii dopisu, který jsem jim zaslal, a doufám, že jsem tím odčinil minulost a že jsme vyrovnáni.

Upřímně Váš

Vivian Durridge

V přiloženém dopise stálo:

Benedikt Juliard jezdil mé koně ve svých šestnácti a sedmnácti letech jako jezdec amatér. Choval se ve všem velmi odpovědně. Mohu ho vřele doporučit pro jakékoli pracovní zařazení, o které požádá.

Sedl jsem si. Listy papíru se mi třásly v prstech. Vivian Durridge byl ten poslední, koho bych si troufl požádat o doporučení.

Před časem jsem uvažoval, kam bych uložil svůj křestní list, abych ho při svém častém stěhování z místa na místo neztratil. Byl jsem si jistý, že otcovy svatební fotografie nikdy neztratím ani nezaložím, a proto jsem křestní list schoval do rámečku za tatínka s Polly, a dopis Viviana Durridge jsem teď k němu přiložil.

O tři dny později přišla obálka se znakem Weatherbyových, malým hřebečkem stojícím pod rozložitým dubem, výřezem z obrazu George Stubbse.

Zbaběle se mi nechtělo obálku otevřít. Dopis uvnitř zaručeně začíná slovy: "S politováním Vám sdělujeme..."

No nic, do toho.

Otevřel jsem obálku. Dopis začínal slovy: "S potěšením Vám oznamujeme..."

S potěšením!

Týž večer zavolał táta. "Poslyš, je pravda, co jsem slyšel, že jsi dostal místo u Weatherbyových?"

"Ano. Jak to víš?"

"Proč jsi mi neřekl, byl bych ti pomohl."

"Nenapadlo mě to."

"Bene, já se z tebe zblázním!" Neměl jsem však dojem, že by se na mne zlobil.

Ukázalo se, že mluvil s jedním příbuzným rodiny Weatherbyových při večeri v City, a ten mu to řekl. Informační systém šeptandý v City je rychlejší než internet.

Zeptal jsem se otce, jestli můžu přemístit Sarah's Future z Devonu.

"Najdi si trenéra."

"Děkuju ti."

Spencer Stallworthy bručel a Jim pokrčil rameny. Život jde dál, ten nezastavíš. Oběma jsem upřímně za všechno

poděkoval a odvezl svého čtyřnohého kamaráda do nového domova.

Weatherbyovi mne zařadili do svého organizačního dostihového oddělení, kde se evidovaly přihlášky, startující koně, váha, kterou mají nést, jezdcí, vylosování, zkrátka všechno, co je třeba vědět pro každý dostih ve Velké Británii, což znamená v průměru přibližně tisíc údajů denně, a tři tisíce údajů denně, když vrcholí sezóna.

Blesková počítačová evidence se odehrávala v prostorných světlých místnostech s pracovními stoly a pulty, v klidné atmosféře, která na mne tak zapůsobila při mé první návštěvě. Báľ jsem se, že ve svých jedenadvaceti letech budu pro své mládí proti ostatním v nevýhodě, zjistil jsem však, že celé osazenstvo je mladé a že všechny jejich práce baví. Než minul měsíc, nedovedl jsem si představit, že bych mohl dělat něco jiného, jinde.

V evidovaných datech se často objevovalo moje jméno, jednak tehdy, když jsem sám jel dostihy, jednak ve vedlejší pracovně, kde vedli evidenci majitelů. Stalo se to běžným žertem. "Poslyš, Juliarde, jestli to své zvíře přihlásíš do Fontwellu, ponese sedm liber penalty!" Nebo: "Juliarde, v Ludlow jsi měl nadváhu, budeš si muset odříct koláče!" Zdálo se mi, že změna podnebí, z mírného Devonu na drsný, tvrdý sever, mému koni svědčí. Každé ráno mne ještě stále vítal pokyvováním hlavy a spokojeně si odfrkoval z velkých nozder. Připadalo mu zcela přirozené, že ho objímám kolem šíje a že mu šeptám do ucha, že je skvělý, a myslím to vážně.

Pokud někdo tvrdí, že splynutí duší mezi zvířetem a člověkem je možné, pak si to jen mylně namlouvá, ale my dva, po několika letech sdíleného vzrušení a rychlosti jsme si byli blízcí skoro jako bratři, pokud to vůbec mezi dvěma jedinci různých druhů je možné.

Jednou v sobotu, když už jsem pracoval u Weatherbyových, stál jsem se Sarah's Future na startu nevýznamného steeple v Towcesteru. Otcovy nenápadné barvy skoro zanikaly ve vytrvalém dešti.

Diváci na tribunách skoro nezaznamenali, co se vlastně přihodilo, jak jsem se později dozvěděl. Já si jen pamatuju, jak jsme šli přes překážku, přes otevřený příkop ve svahu před rovinkou. Jiný kůň ztratil rovnováhu a vrazil do nás, a tak ztratil rovnováhu i Sarah's Future.

Během uplynulých let jsme přes tu samou překážku šli mnohokrát a zcela bez obtíží, proto jsme nebyli na tu pohromu připravení. Mému koni jako když podrazí nohy. Přistál na zemi v přemetu a já mu přeletěl přes hlavu. Jak jsem dopadl, cítil jsem, že něco prasklo. Člověk ví, že si něco zlomil, ale neví v první chvíli co. Slyšel jsem, jak to prasklo. Skulil jsem se do klubka a chránil si hlavu před kopyty koní, kteří šli za námi. Pole přeběhlo a já ležel na zemi, vyražený dech, vylekaný, stébła trávy mne lechtala v obličeji. Ochrané brýle se mi sesmekly.

Hluk pole slábl, blížil se k další překážce. Dva koně a dva jezdcí však byli z dostihu. Kůň, který narazil do Sarah's Future, se vrávoravě postavil a odklusal jako omámený. Jeho jezdec šel ke mně a zeptal se: "Jsi v pořádku, kamaráde?" Měla to být omluva.

Chytil jsem se ho za ruku a vstal. Pak teprve jsem zjistil, že jsem si zlomil něco v levém rameni.

Sarah's Future taky vstal a pokoušel se o chůzi. Pokulhával bezmocně v kruhu. Na jednu přední nemohl přenést váhu. Jeden ze zřízenců ho chytil za uzdu a přidržel ho.

Přešel jsem k němu. Zoufale jsem ho miloval a snažil se silou ducha učinit, aby to nebyla pravda. Přece není možné, aby tak dlouhé, tak vzácné a krásné přátelství dospělo na okraj propasti.

Věděl jsem dobře, stejně jako ví každý jezdec, že není pomoci. Sarah's Future mým přičiněním odejde na věčnost, jako odešla Sarah sama.

Brečel jsem, nemohl jsem si pomoci. Pršelo. Koni praskla kost v levé přední, jeho jezdcí levá klíční kost.

Kůň zahynul.

Jezdec přežil.

10

Otec pojistku pro Sarah's Future zrušil, když jsem nastoupil u Weatherbyových. Prý proto, že kůň stárne a ztrácí na hodnotě, ale hlavně proto, že kdyby kůň zahynul, musel by nám to zaplatit můj zaměstnavatel a to se nesluší.

Když jsem mu zatelefonoval, nechtěl slyšet slova omluvy. Řekl jen: "Byla to smůla."

Když jsem se pak dva dny po Towcesteru vrátil do práce, člověk, který se mnou vedl můj nástupní pohovor, si k mému psacímu stolu přitáhl židli a řekl: "Ten váš kůň u nás býval pojištěný, že?"

Vysvětlil jsem mu, proč otec nechal pojistku propadnout.

„Já si s vámi nepřišel povídat o vaší ztrátě," řekl ten člověk, "i když s vámi cítím. Co vaše rameno? Ne, přišel jsem se vás zeptat, jestli byste neměl zájem přesunout se odtud do našeho pojistného oddělení, jestli byste nechtěl pracovat u nás."

Pojistné oddělení byla jediná dlouhá místnost, obložená knihami a nekonečným množstvím registratur. Pracovali tam dva mladí muži po dvacítce. Jeden z nich z firmy odcházel. Jestli prý bych nenastoupil na jeho místo?

Ano, rád.

Povýšení potkalo Juliardy ten týden ve dvojí podobě. Ve vládě se odehrálo menší zemětřesení a výměna křesel. Když se všechno usadilo a ukřídlení přestali z věcí dělat aféru, posunul se můj otec do samotného kabinetu jako ministr zemědělství, rybářství a potravinářství.

Blahopřál jsem mu.

"Radši bych byl ministrem obrany," stěžoval si.

"Třeba se to povede příště," řekl jsem uštěpačně.

Slyšel jsem v telefonu, jak si otec povzdechl. "Tys asi nikdy neslyšel o Hudsonu Hurstovi, co?"

"Ne, neslyšel."

"Jestli se ti snad zdá, že stoupám příliš rychle, tak tě můžu ubezpečit, že on ještě rychleji. Vyfoukl mi obranu. Toho času je podle premiéra premiant, který má vždycky pravdu, dokonalost sama."

"Jak se vede Polly?" zeptal jsem se.

"Ty jsi nenapravitelný!"

"Jsem si jistý, že ryby v rosolu a hamburgry budou pod tvým vedením v dokonalém pořádku."

Výjimečně to byla doba, kdy nám nehrozila žádná krize v zemědělství. Jak otec, tak já jsme se tehdy celý podzim v klidu a pohodě usazovali na svých nových působištích.

Počítal jsem s tím, že mne pojišťovnictví bude bavit. Nejenže jsem měl rád čísla a odhad pravděpodobností, ale těšilo mne jezdit na ověřovací mise. Jel jsem kupříkladu zjistit, jestli ponici pro pólo, na které někdo uzavíral pojistku, skutečně existují.

Protože Evan, můj spolupracovník a šéf oddělení, pracoval raději v kanceláři u počítače, bylo hlavně na mně věci obíhat a objíždět.

Takové rozdělení práce všem zúčastněným vyhovovalo, protože jsem znal celou řadu stáji, a jak se časem ukázalo, měl jsem nos na chystané podvody. Předcházet pojišťovacím podvodům v období jejich příprav bylo jako hra, jako šachy. Člověk musel předvídat další tah a mohl se mu předem bránit předvídavým pohybem figury a věc zablokovat z boku, nedopustit mat.

Taky se ukázalo, že moje mládí má své nemalé výhody. Už jsem sice nevypadal na sedmnáct, ale ani v mých dvaadvaceti letech mne často lidé nebrali vážně. Dělal chybu.

Ve svých běžných pracovních dnech jsme s Evanem v našem oddělení zpracovávali likvidace všech poctivých pojistek všech možných koní všech možných osudů, od náhodné sterility hřebce po neplodnost klisny.

Pojišťovali jsme taky stáje, všechny budovy stáji, uzavírali jsme pojistky proti úrazům, proti způsobeným škodám, proti následkům požárů, proti krádežím i proti příušnicím. Naši agenti měli plné ruce práce.

Strašlivě mi chyběly ranní práce se Sarah's Future, ale jak se blížila zima, noc se prodlužovala a den se krátil, zjistil jsem stejně jako loni, že bych stejně měl šanci jezdit jedině o sobotách a nedělích.

Pokud jde o starty v dostizích, měl jsem štěstí: northamptonshirský trenér, který měl mého koně předtím v péči, mi jednoho dne zavolal a řekl mi, že jeden z jeho zákazníků, farmář, hledá volného jezdce amatéra pro svého steeplera, i když nemá v dostizích žádné šance.

Proč ho tedy na dostihy posílá? No nic, vděčně jsem šanci přijal a dal se do díla. Přišli jsme do cíle na třetí pozici.

Farmář byl blažený a nechal mne v sedle opakovaně. Nikdy jsem mu sice nevyjel vítězství, ale navzdory tomu si mne jeho přátelé podávali jako krabici s bonbony, a já díky tomu jezdil skoro každou sobotu.

Jízdy se Sarah's Future mi to nevynahrádilo, ale mně se nechtělo porizovat si jiného koně, i kdybych na to měl. Jednou možná, říkal jsem si, jednou snad. Až zaplatím splátky za auto.

Touze po rychlosti jsem vycházel vstříc s rozvahou. Riskovat bezhlavě patří k mládí, říkal jsem si, a soutěživé geny člověka nutí bojovat s překážkami a sjezdovkami. Možná si tím muži vynahrazují skutečný boj, válku.

Před vánočními svátky mi otec oznámil, že jsme zváni do čísla 10 na Downing Street, otec, Polly i já, na obvyklé sváteční odpolední radovánky pořádané současným předsedou vlády pro členy kabinetu a jejich rodiny.

Polly si vzala střízlivé, přijatelné šaty a otec najal auto s řidičem. Všichni tři Juliardi prošli důstojně hlavním vchodem do slavné budovy. Zaměstnanci vítali otce, jako by tam patřil. Polly tam nebyla poprvé, ale já ano a nemálo na mne působilo, když jsem kráčet rudě tapetovanou vstupní halou po černo-bílých dlaždicích do hlavní haly a když jsem pak stoupal do schodů v davu ostatních hostů. Na jasné žluté stěně při schodišti visely portréty všech minulých předsedů vlád. Z toho, jak zálibně si je otec prohlížel, jsem vytušil, že by na tom schodišti jednou taky rád visel.

Je pravda, že podobné touhy měli asi všichni členové kabinetu, všech dvacet, o členech stínového kabinetu opozice nemluvě. Bez ctižádostivosti se člověk na zeď nedostane.

Recepce se hlučně odehrávala nahoře, v takzvané sloupové síni (opravdu tam jsou dva sloupy).

Dostalo se nám líbezného uvítání od paní premiérové - její muž prý musí přijít každou chvíli. Posunuli nás k tákům s plnými sklenicemi a drobným pečivem ozdobeným vánoční zelení.

Už jsem přestal provokovat tím, že bych trval na dietní cole, pil jsem premiérské šampaňské a docela mi chutnalo.

Neznal jsem samozřejmě nikoho z přítomných, ani od vidění. Polly mne zpočátku měla ve vleku, zatímco se její muž odpojil, jako by odbruslil. Zdravil se s lidmi na všechny strany, usmíval se, se všemi vycházel dobře, jak se zdálo. Polly po osmnácti měsících už znala všechny členy kabinetu jménem, ale s žádným z nich se nespřátelila, "miláčku" neříkala nikomu.

Premiér nakonec dorazil (nic jiného mu nezbývalo) a otec se postaral, aby si potřásl rukou s Polly i se mnou. Premiér se snažil o mne projevit zájem.

"Vy vítězíte v dostizích, že?" zeptal se mne.

"No... občas," hlesl jsem.

Přikývl. "Váš otec je na vás pyšný."

Asi jsem se zatvářil překvapeně. Předseda vlády, menší, zavalitý člověk s železnou dlaní, se na mne pobaveně usmál, než přešel k další skupince. Otec nevěděl, jestli má či nemá popřít to, co řekl.

Moje milá Polly mi stiskla paži. "George nikomu neřekl, že je na tebe pyšný, ale je to na něm vidět, je to i slyšet."

"V tom případě jsme na tom oba stejně. Je to vzájemné."

"Jsi zlatý, Benedikte."

"Já tě taky miluju," řekl jsem.

Otec se záměrně díval jinam. Pak řekl: "Vidiš tamhle toho člověka?"

Tamhle bylo nejmíň dvacet mužských.

Polly se zeptala: "Myslíš toho bělovlasého s kulatýma očima? Toho, co se baví s ministrem vnitra?"

"Ano, má milá. Jenže mně jde hlavně o toho druhého, o toho, se kterým se baví, toho, co vypadá jako prezident, jako dělaný pro nejvyšší postavení... To je Hudson Hurst."

Polly zavrtěla hlavou. "Kdepak, to není on, Hurst má tmavé napomádované vlasy vzadu s ocáskem a pod nosem má takový nesmyslný malý černý knír, co přechází do úzkého kruhového vousu. Obkružuje mu to ústa, takže to člověka nutí dívat se na vousy a neposlouchat, co Hurst říká."

"Ba ne, to už zmizelo." Otec se nevesele usmál. "Někdo Hursta přesvědčil, že jeho vzhled je politicky kontraproduktivní. Hurst si nechal ostříhat vlasy a oholit vousy. Teď se díváš na pravou, nemaskovanou tvář ministra obrany. Bůh nám pomoz."

O pět minut později otec přátelsky položil panu ministrovi ruku na rameno a řekl: "Hude, kamaráde, znáte se s mojí ženou a mým synem?"

Miluj své nepřátele...

Nemám politiku rád.

Hud měl vlhkou, chladnou dlaň, za což nejspíš nemohl. Pokud měl předtím černý koňský chvost a vousy, musel mít vlasy nabarvené. Teď je měl tmavé, šedinami prokvetlé způsobem, jaký žádný holič nedokáže napodobit, jak mne poučila jedna přítelkyně. Vlasy měl sčesané dozadu ve stylu Jamese Bonda. Vypadal důstojně a působivě, to jsem musel přiznat. Vypadal důvěryhodně.

Otec měl tmavé kudrny sestříhané tak, aby vynikl pěkný tvar lebky. Umělecké dílo. No co.

Hudson Hurst se přímo překonával v roztomilosti vůči Polly. Usmívat se, usmívat. Vzpomínal jsem na Hoopwestern.

Usmívat se, usmívat, potřásat rukama, získávat hlasy. Na mne se zadíval jen krátce, já nebyl důležitý.

Vtom se po mém boku objevila líbezná paní premiérová a zeptala se mě, jestli se bavím.

"Ach ano, výborně, děkuju."

"Vypadáte trochu ztraceně. Pojdte se mnou." Odvedla mne na druhou stranu místnosti k nápadně oblečené ženě, silně připomínající Orindu. "Jill, drahoušku, tohle je syn George Juliarda, prosím postarej se o něho."

Paní premiérová odešla a Jill si mne důkladně prohlédla od hlavy k patě. Nebyla nadšená.

"Promiňte prosím," omlouval jsem se, "ale já nezachytil vaše jméno."

"Vinichecková. Školství."

"Ministryně?"

Ušklíbala se. "Samozřejmě."

Připojila se k ní další žena v jednoduchých, drahých, módních šatech: další odrůda Orindy. Paní ministryně sociální péče.

Řekla bez okolků: "Kde se obléká vaše matka?"

Zadíval jsem se tam, kam ona. Polly si klidně, se sebedůvěrou, povídala s mužem s šedivými vlasy a kulatýma očima, s ministrem vnitra. Pollyiny šaty jako vždy zcela ignorovaly současné módní směry, ale zato o ní a jejím charakteru něco vypovídaly.

Jill Vinichecková (školství) řekla vlídně: "Váš otec má před sebou patrně velmi úspěšnou kariéru, ale vaše matka se bude muset oblékat jinak, nebojí ty hyeny, co píšou o módě, roztrhají v novinách na kousky."

Paní sociální péče přikývla. "Strefuj se nenávistně do všech ženských v politice. To jste si ještě nepovšiml?"

"Přiznám se, že ne."

"Vaše matka má špatnou sukni, ve špatné délce. Nevadí vám, že vám to povídám? Já to ale myslím dobře. Upřímně řečeno, podle těch harpyjí si správnou délku nevybere, všechno je špatně. Ale jestli chcete, trochu poradit můžeme a vy to můžete dát dál."

"Já..."

"Řekněte jí, že si nesmí kupovat konfekční věci," radila s viditelným potěšením Jill Vinichecková.

Sociální péče přikývla. "Ano, musí si nechat šít na míru."

Jill Vinichecková doplnila: "Výhradně z vlněné, hedvábné nebo bavlněné látky, zásadně nesmí mít nic z polyesteru, ani nic, co by ji obepínalo."

"Známe jednoho skvělého, šikovného muže, který by vaši matku dokázal perfektně obléct, při její štíhlé vysoké postavě by to šlo výborně. Díky tomu člověku se teď o nás píše úplně jinak. Píší dokonce o našich názorech, a ne o našich šatech. Ten člověk dokáže změnit zevnějšek nejen ženám, ale i mužům. Jen se podívejte, jak se proměnil Hudson Hurst! Předtím vypadal trochu jako gangster, teď je z něho státník."

"Víte co? Věci se nemají odkládat," prohlásila sociální péče, ustoupila, a řekla: "Ráda bych vás představila..."

Položila ruku na rameno vedle stojícího muže, a ten se k ní otočil. Stál jsem tváří v tvář A. L. Wyvernovi. Adept Lásky Wyvern.

Rázem bylo jasné, proč mi školství a sociální péče připomínají Orindu. Tu kdysi taky oblékal.

Okamžitě jsem ho poznal, ale jemu trvalo několik vteřin, než si uvědomil, kdo jsem, ve vydání starším o čtyři roky. Pak ale mu okamžitě ztuhly rysy a objevila se v nich zloba i neklid. Pomyslel jsem si, že přece musel počítat s tím, že se setkáme na vánočním dýchánku, přece věděl, že otec je člen kabinetu, a že i já budu pozván jako člen rodiny. Možná o tom neuvažoval. Ať tak či tak, moje přítomnost ho očividně vyvedla z míry. Nepříjemné překvapení.

On mne taky nepotěšil.

Školství a sociální péče se tvářily nechápavě.

Jedna z nich se zeptala: "Vy se znáte?"

"Ano," řekl Wyvern stručně.

Taky se na pohled změnil. V Hoopwesternu si dával záležet, aby byl nenápadný, skoro neviditelný, těžko zapamatovatelný. O čtyři roky později už se nesnažil splývat s pozadím.

Myslel jsem předtím, že mu ještě není čtyřicet, ale v tu chvíli jsem poznal, že jsem to odhadl špatně. Na obličeji se mu začaly objevovat vrásky a vlasy měl na ústupu. Začal nosit brýle s tmavými obroučkami. Nepřestával jsem však cítit, jako by měl tajnou, zvláštní moc a vliv.

Na vánoční oslavě v čísle 10 nedával najevo vztek a nenávisť, jejichž přičiněním málem zahubil Orindu. Tentokrát se nehodilo, aby na mne vyštěkl: "Však já tě jednou dostanu!" Viděl jsem však tu zlobu v přivřených očích, jako by se čas zastavil, zášť se nezměnila.

Zvláštní bylo, že jsem v tu chvíli nepocítil strach, ale vzrušení. Adrenalin mi v krvi stoupl na bojovnou hladinu, na ústup jsem nepomyslel. Nevím, jestli mé pocity z mého výrazu dokázal vyčíst, ale pravda je, že najednou jako by nad svou záští stáhl za brýlemi oponu. S krátkou úklonou se rozloučil se školstvím i se sociální péčí a odešel pečlivě ovládaným krokem.

"Co to bylo?" vydechla Jill Vinickécková, "on toho nikdy moc nenamluví, ale tohle byla skoro nezdvořilost."

Kdepak nezdvořilost! pomyslel jsem si.

Vražednost.

Po recepci jsme se s Polly a s otcem šli navečeřet do jedné z dobrých londýnských restaurací, které se ještě ubránily hluku. Člověk si tam dokonce mohl i povídat.

Otec byl v dobré náladě po delším rozhovoru s ministerským předsedou a Polly usoudila, že kulaté oči ministra vnitra vlastně nic špatného nevěstí, že není maniak.

Zeptal jsem se, jestli není právě na ministrovi vnitra, aby držel vězně ve vězení a nepouštěl do země nelegální přistěhovalce.

Otec přikývl. Prý více méně ano.

Zeptal jsem se ho: "Viš o tom, že tam mají na takovém podstavci tabuli s popisem práce všech vládních institucí?"

Otec se v tu chvíli zabýval teplou zeleninou, kterou neměl moc rád. Přikývl. Polly se přiznala, že si té tabule nevšimla.

"Jsou to zvláštní náplně práce," řekl jsem. "Třeba ministr pro bývalé členské státy, nebo náměstek pro autobusovou dopravu." Polly se zatvářila zmateně, ale otec kývl. "Každý premiér si vymýšlí úřady podle toho, co si myslí, že je třeba právě v tu dobu řešit."

"Takže byste si třeba mohli vymyslet ministerstvo pro zákaz nafukovacích kachniček?"

"Co to plácáš za nemysly, Benedikte," zlobila se Polly.

"Chce říct," vysvětloval otec, "že zákaz něčeho je nejlepší možný způsob propagace téhož. Lidi se vždy rvou o to, co se jim zakazuje."

"No nic. V každém případě si však myslím, že by premiér měl iniciovat zákon proti přítomnosti Alderneyho Wyverna na vánočních besídkách ve svém sídle."

Polly a otec se na mne vytřeštěně zadívali.

"Byl tam," přikývl jsem. "Vy jste ho neviděli?"

Zavrtěli hlavami.

"Držel se na druhém konci místnosti, šel vám z cesty. Trochu se změnil, je starší, má míň vlasů a nosí brýle. Vím ale s jistotou, že ho uctívají mnistryně školství a sociální péče, a taky ministr obrany, jeho jméno si nevybavuju. Orinda a Dennis Nagel, to byla dětská hra. Alderney Wyvern teď drží v rukou budoucí vývoj v celém sektoru života země."

"To snad není možné!" vydechl otec.

"Ty dvě milé dámy, školství a sociální péče, mi řekly, že mají přítele, který by mohl způsobit úplné zázraky v... v šatníku mé matky. Vyličily mi, že z Hudsona Hursta, kdysi téměř gangstera, učinil uhlazeného gentlemana. Jak myslíte, že se Alderneymu odměňují?"

"Ne, to přece ne, tajné informace mu určitě nepředávají!" bránil se otec.

Byl pohoršený. Potřásl jsem hlavou.

"Podle mého stačí, že si ho váží a že se s ním baví. Taky si myslím, že ho vždy vyslechnou a dají na jeho rady. Orinda mi kdysi řekla, že je v politice neuvěřitelně předvídavý. Prý dokázal předvídat všechno možné a podle toho Nagelovi radil. Orinda tvrdí, že se jeho předpovědi většinou splnily. Dennis Nagel ve své kariéře stoupal a kdyby nezemřel, seděl by dnes v kabinetu on a Wyverna by měl za židli."

Otec odstrčil talíř. Ještě že jeho pěstitele neviděli, jak zhrdá jejich zeleninou. V tu dobu právě hlásali po celé zemi, jak se sluší, aby Britové pojídali svoje výpěstky. Zakázat zeleninu by bylo určitě účinnější a následně zdraví prospěšnější.

"Když je tak chytrý, proč se sám nedere do kabinetu?" namítla Polly.

"Orinda mi vyprávěla, že Alderneymu nejde o přímou, ale nepřímou moc a vliv, že chce tahat za provázky ze zákulisí.

Tehdy mi to připadalo za vlasy přitažené, ale od té doby jsem nabral rozum."

"Moc a vliv bez odpovědnosti," zamumlal otec.

"Ano," přikývl jsem. "A to vše u člověka s nebezpečně výbušnou a násilnickou povahou, která exploduje v okamžiku, kdy se mu něco postaví do cesty."

Otec neviděl, jak Alderney Orindu bije, neviděl, jakou silou a jak surově ji mlátil, viděl však Orindinu krev a slzy a ty ho stačily vyprovokovat k touze po odvetě. Wyvern chtěl otce vyprovokovat k tomu, aby ho uhořel, a pokazit mu tím pověst. Tehdy mi to částečně došlo, tušil jsem, že útok na Wyverna by nakonec zničil útočníka, i když mi nebylo zcela jasné, jakou cestou.

Se souhlasem svého šefa Evana jsem čtvrtěční dýchánek v Downing Street spojil s páteční dopolední kontrolní návštěvou jedné stodoly, kde bylo mým úkolem zjistit, jestli skutečně vzplála a shořela náhodou, nebo jestli šlo o žhářství. Páteční večer jsem hodlal strávit zase s otcem a Polly v Londýně. V sobotu jsem se chystal do Stratfordu nad Avonou, kde jsem měl jízdu. Cestou ke spáleništi jsem však dostal vzkaz, abych se zaručeně vrátil do Londýna a přišel za otcem do Downing Street v pátek ve dvě.

Vesele mne uvítal. "Napadlo mne, že by sis to tady mohl líp prohlédnout. Při recepci člověk dohromady nic vidět nemůže."

Dojednal s jedním zaměstnancem, že s námi celou budovu projde jako oficiální průvodce. Šli jsme tedy zase po žlutém schodišti, zdržovali se déle u portrétů, prošli pomalu přijímacími salony vedle horní haly. Bílý přijímací salon, zelený salon a velký sloupový sál, kde byla recepce.

Náš průvodce byl na budovu hrdý a tvrdil, že je v lepším stavu a vypadá líp než kdykoli předtím ve své pohnuté historii. Kdysi prý to byly dva oddělené domy, vysvětloval. Uvnitř prodělaly obě budovy nejrůznější přestavby a přeměny. Citlivá instalace moderních vymožeností však dokázala domu zachovat ducha osmnáctého století, který předtím skoro vyprchal.

"Zelenému salonku se dřív říkalo modrý," vyprávěl průvodce s potěšením. "Ta krásná štukatura na stropěch, co všude vidíte, je poměrně nová, ozdobné římsy dveří taky. Teď to tu vypadá tak, jak to vždy vypadat mělo, a nikdy nevypadalo."

Náležitě jsme vše obdivovali a pan průvodce byl spokojený.

"Tudy." Vedl nás dál, na konec sloupového sálu. "Tady je malá jídelna." (Pohodlně by se tam vešlo ke stolu dvanáct osob.) "A tady prosím... je hlavní jídelna." (Zdi obložené tmavým dřevem, u stolu místa pro čtyřicet osob.)

Vyprávěl nám o všech obrazech v místnostech, kterými jsme procházeli. Přemýšlel jsem o všech premiérech, kteří v tom krásném prostředí působili, kteří tam úřadovali i bydleli. Připadlo mi, jako by toho domu bylo skoro škoda.

Když jsme se vrátili do haly před přijímacími salony, řekl: "Tam nad těmi schody je soukromý byt pana ministerského předsedy a tamhle ty dveře, ty zamčené, vedou do jeho soukromé pracovny. Tam nikdo nesmí, jen když ho pan premiér pozve. Dole...", odvezl nás do nižšího podlaží výtahem, "tamta chodba, jak vy, pane, dobře víte, vede k předpokojí u zasedací místnosti kabinetu. Já vás tu opustím, protože teď už budete pro syna nejlepším průvodcem sám, pane ministře. Doprovodím vás zase, až budete odcházet."

Otec mu upřímně poděkoval za ochotu a já si poněkud omámeně uvědomil, že jsem nikdy neuvažoval o tom, že otec vstoupil do dějin naší země.

Předpokoj před zasedací místností byl jen předpokoj, nic víc, s červenými tapetami.

Zasedací místnost v zadní části spojené budovy byla delší, s vysokými okny po jedné z dlouhých a po jedné z krátkých stěn, s výhledem do klidné, vysokou zdí oplocené zahrady.

Irští teroristé vhodili před krátkou dobou do zahrady bombu, právě když kabinet zasedal. Bomba však mnoho škod nenadělala, tráva vypadala nedotčená. Mír je relativní, strašidla typu Guye Fawkesa mohou povstat kdykoli.

Je zvláštní, že soudní úředník, který kdysi Guye Fawkesa zatkl, když ho přistihl s pistolemi plnými prachu, žil přesně na místě, kde později stavitel George Downing postavil dům číslo deset.

"Většinou sedím tady," otec prošel místností a zastavil se u jedné z dvanácti židlí. "Tamhle na té židli s područkami, asi uprostřed, sedí premiér. Je to jediné zdejší křeslo."

Sál nebyl hranatý, byl to protáhlý ovál, prý proto, říkal otec, aby premiér na všechny přítomné dobře viděl.

"Tak jdi," zlobil jsem ho. "Sedni si do toho křesla!"

Byl trochu rozpačitý, trochu se styděl, ale pokušení neodolal. Nakonec, byl jsem u toho jen já, jeho jediný syn. Protáhl se kolem stolu a sedl si na židli s područkami. Hezky se tam usadil a snil.

Na stěně za ním visel jediný obraz, portrét sira Roberta Walpolea, prvního muže, kterému byl přičten titul předseda vlády.

"Sluší ti to tady," řekl jsem.

Rozpačitě vstal a jako by chtěl zahladit citovou náladu té chvíle, řekl: "Proti premiérovi sedí ministr financí."

"Kolik z vás sedí s nohama na stole?" zeptal jsem se.

Znechuceně se na mne podíval. "Tebe je škoda někam vodit."

Vrátili jsme se do vstupní haly. Otec se podíval na hodinky. V tu ránu se objevil náš průvodce, jako herec na narážku, aby nás doprovodil z budovy. Napadlo mne, jestli v domě nejsou videokamery, sledující pohyb návštěvníků po prostorách domu, což by bylo vlastně zcela logické a rozumné.

Zatímco jsme se - hodnou chvíli - loučili, otevřely se dveře, vstoupil ministerský předseda a za ním dva bdělí a ostražití mladí muži tělesné stráže.

Ministerský předseda se vůbec nedivil, že nás vidí. Řekl: "Dobrý den, Georgi, pojď prosím tě se mnou... a vy..."

"Benedikt," napověděl otec.

"Ano. Ben, překážkový jezdec. Vy pojďte taky."

Provedl nás halou kolem schodiště do velké stísněné kanceláře plné psacích stolů, všeho možného kancelářského náčiní a lidí. Při našem příchodu všichni povstali.

"Tak Bene, počkejte zatím tady s mými lidmi, já si mezitím promluví s vaším otcem."

Prošel kanceláři, otevřel dveře na jejím konci a pokynul otci, aby ho následoval. Osazenstvo kanceláře mi nabídlo, abych si sedl, a chovalo se ke mně hezky. Vysvětlili mi, že v jejich kanceláři se vyřizuje ta nejdůležitější práce, to jest všechno, co se netýká politiky, ale života a programu samotného ministerského předsedy.

Vyprávěli mi, že se mi sice dům může zdát v páteční odpoledne klidný, ale že v přilehlých budovách a kancelářích pracuje asi dvě stě lidí. Někdo prý spočítal, kolikrát za den se otevrou a zavřou dveře čísla deset na Downing Street a

prý napočítali, že víc než devětsetkrát.

Po delší chvíli, kdy ustavičně zvonil telefon, mne vyzvali, abych prošel kanceláří do zadní místnosti, za svým otcem. Ocitl jsem se v pěkné, úpravné místnosti. Byla to napůl pracovna, napůl obývací pokoj.

Otec a premiér seděli ve dvou nejpohodlnějších křeslech, tvářili se uvolněně a mávli na mne, ať se k nim přidám.

"Váš otec a já jsme tu probírali Alderneyho Wyverna. Já se s ním setkal jen jednou nebo dvakrát, a zdá se mi být neškodný. Víím, že Jill Vinichecková a další dámy z vlády na něho nedají dopustit, prý jsou mu velmi zavázány. Určitě významně pomohl Hudsonu Hurstovi, ten teď působí mnohem lepším dojmem. Sám na tom nevidím nic špatného. Ten člověk se chová nevtrávně, taktně, a co já víím, neudělal ani jeden chybný politický krok. Jeho názorů si váží zejména Jill Vinichecková, a je pravda, že ji tisk, díky jeho radám, přestal zostouzet za její styl v oblékání a začal ji brát vážně, jako odpovědného, seriózního politika, jak si taky zaslouží."

"Já... ano, pane."

"Váš otec říká, že jste Alderneyho Wyverna viděli v jiném světle, jako násilníka. Váš otec věří, že tento agresivní rys u Alderneyho Wyverna určitě přetrvává. Musím přiznat, že se mi nechce tomu uvěřit. Dokud se nepřesvědčím o opaku, chci tomu člověku důvěřovat. Jsem si jist, že vás oba vedly ty nejlepší úmysly, když jste mne informovali o možném vlivu, jaký by ten člověk mohl mít na mé ministry. Georgi, ty mi odpusť, ale tvůj syn je přece jen příliš mladý a málo zkušený, obávám se, že přehání, a vidí nebezpečí tam, kde žádné neexistuje."

Můj otec se tvářil nezaujatě. Napadlo mne, jak by se asi premiér tvářil, kdyby sám, na vlastní oči viděl, jak Wyvem uhodil Orindu. Těžko ho přesvědčit, dokud něco neuvidí na vlastní oči. Vidí jen zevní slupku toho člověka, netuší, že se pod ní skrývá zcela jiná bytost, vidí jen hezkou mušli, pod kterou číhá slizký, jedovatý živočich s mrštnými chapadly.

Premiér řekl: "Zapamatuji si, co jsem od vás vyslechl, ale v tuto chvíli nevidím žádný důvod k nějakému zásahu."

Vstal a dal tím najevo, že slyšení je u konce. Potřásl si srdečně rukou s otcem. Vzpomněl jsem si, jak mne otec školil, když jsme spolu poprvé jeli z Brightonu do Hoopwesternu. Říkal tehdy, že lidé uvěří jen tomu, čemu věřit chtějí. Jak je vidět, platí to i pro předsedy vlád.

Když jsme vyšli z čísla deset, řekl jsem otci zasmušile: "No, moc jsem ti asi neposloužil."

"Ne, já mu to říct musel, musel jsem ho varovat. I kdyby mi to mělo uškodit v dalším postupu, říct jsem mu to musel, byla to moje povinnost."

Otcův cit pro čestnou hru ho možná jednou zničí, pomyslel jsem si.

11

Po vánočních svátcích se přihodilo několik událostí, které změnily řadu životů.

Za prvé se na Nový rok od Arktidy rozšířila vlna mrazivého vzduchu, který dokonale zmrazil celou Kanadu, severní Evropu a Britské ostrovy. Metereologové přestali strašit globálním oteplováním a začali s vážnou tváří mluvit o době ledové. Nikdo se nezmínil, že v době, kdy byly postaveny menhiry Stonehenge, tedy přibližně tři tisíce let před Kristem, bylo klima výrazně teplejší, a jako by všichni zapomněli, že v devatenáctém století byly v Británii takové mrazy, že se na zamrzlé Tenzi nejen bruslilo, ale na ledě se konaly trhy a pekli se voli.

V oné době se lidé choulili v křeslech s nohama na stoličkách, aby jim na ně netáhlo, a ženy na sobě nosily tucty spodniček.

V té zimě, kdy mi bylo jedenadvacet, přšel z nebe čistý led a padal na sníh. Lidé bruslili na svých vlastních zahrádkách a stavěli iglů pro děti. Nafta se měnila v rosol. Veškerá dostihová činnost ustala, až na několik tratí, zvláště upravených pro nepřízeň počasí, ale i z těch bylo napřed třeba odhrabat snůh. Majitelé si trpce stěžovali na poplatky za trénink, které nepřestávali dostávat, a profesionální jezdci se užírali nečinností. Amatéri se do sedla nedostali.

Kanceláře Weatherbyových zaplavily žádosti o náhrady škod způsobených mrazem a uprostřed všeho toho zmatku mi můj šéf Evan oznámil, že u firmy končí a jako ředitel odchází k jedné větší pojišťovně. Očekával jsem, že Weatherbyovi přijmou nového člověka a jmenují ho vedoucím přes moji hlavu, ale dopadlo to jinak. Požádali Evana, aby tři měsíce výpovědní lhůty věnoval mojí přípravě, abych mohl zastat jeho povinnosti. Zdálo se mi, že jsem na to příliš mladý, dokonce i na Weatherbyovy, ale oni mi řekli, ať se snažím a že mám co dohánět, mám-li Evana nahradit.

Evan, vysoký, s malou ptačí hlavou na hubeném krku, převzal svého času oddělení, které působilo jen jako prostředník pro majitele a trenéry, aby se jim ulehčil život, pokud jde o pojistky, ale pak, během dalších pěti let, se díky Evanově nápaditosti a vynalézavosti oddělení nevidaně rozrostlo a stala se z něj důležitá instituce.

Během svých posledních tří měsíců se mnou Evan osobně zašel za všemi pojišťovenskými úředníky, se kterými dohadoval pojistky telefonicky, takže jsem nakonec u slavné pojišťovny Lloyd byl skoro jako doma, všechny jsem znal a uměl hovořit jejich řečí.

"Dej si bacha na kamarádky levoty," varoval mě Evan.

"Co to je?"

"No, když se smluví dva kamarádi," vysvětloval pobaveně. "Řekněme, že jeden kamarád má koně, s kterým je něco naprosto katastrofálního v nepořádku, třeba má v háji ledviny. Jasný? Kamarád A místo aby zavolal veterináře, pošle nemocného koně na dražby, kde ho koupí kamarád B a ihned pojistí. Tenhle druh pojištění zavedli pro případ, že by milionový hřebec zakopnul cestou z dražební arény a zlomil si nohu. Fór je v tom, že okamžité pojištění platí od chvíle, kdy dopadne kladívko, ještě před veterinární prohlídkou, chápeš? Takže kamarád B pojistí bezcenného koně s

okamžitou platností, když ho vydraží. Kamarád A je úplně neviný... Kdybych to tušil, koně bych samozřejmě na dražby neposílal... a kamarád B nechá koně milosrdně utratit a nechá si proplatit plnění. Pak se s kamarádem A šábne." Dal se do smíchu. "Však ty si poradíš, máš na uličníky nos."

Během těch tří měsíců se můj otec stal klíčovým hráčem v mezinárodní rybářské válce, ve které se různé země praly o to kolik, jakých ryb a kde kdo smí ze světových moří vylovit. Otec bojoval se smyslem pro humor a se znalostí věci a pochopením, protože nezaváhal a sám vyplouval na moře v ledem pokrytých továrnách na mořskou nemoc a poučil se od lidí, solí skutečně nasáklých a s mořem srostlých.

Noviny si toho povšimly. Objevily se titulky Juliard na cestě k dohodě nebo Juliard v Japonsku.

Kolegové v pojišťovnictví se mne začali ptát: "Nejste nějak příbuzný s tím Juliardem?"

"Je to můj otec."

"No, musím uznat, že se dobře stará o moji rybu s hranolky."

Slavné anglické ryby s hranolky, hlavně ty ryby samozřejmě, otce "udělaly".

Jedna televizní stanice s ním na moře poslala kameramana. Kameraman sice krutě trpěl mořskou nemocí, ale navzdory tomu stačil natočit kromobyčejně působivé záběry, v nichž otec v rybářské voskované dykytě visí přes palubu nad tříšticími se vlnami a usmívá se přitom.

I školní děti znaly "ministra přes ryby" od vidění. Pánům kolegům z kabinetu se to nelíbilo.

Jeden z nejčtenějších plátků někde vyhrabal pět let starou fotografii, jak otec skáče z okna hořícího domu, a otiskl ji ve velkém formátu na titulní stránce s komentářem opěvujícím jeho statečnost, pohotovost a odvahu "být přitom" i na moři.

To se však nelíbilo ani premiérovi. Něco jiného je George Juliard, nováček s nepříliš důležitým rezortem, a něco jiného je George Juliard stoupající do závratných výšek obecné obliby. To už znamenalo hrozbu.

"Nechceme zavést kult osobnosti na ministerském křesle," prohlásil předseda vlády v televizním rozhovoru. Jiní však hovořili o vůdčí osobnosti, o člověku, který dokáže věci řešit. Polly pak milému Georgeovi poradila, aby ty chvalozpěvy trochu otupil, pokud si chce zachovat přízeň svých kolegů.

Otec následně zaplavil chválou své ministerské úředníky, spolupracující na řešení rybářské války. "Nebýt jich..." a tak dále. V kabinetu se choval skromně a velmi pokorně.

Ke konci dlouhé zimy a mrazů se dostihový tisk - nebylo o čem psát - věnoval neobvyklou mírou zprávě, že se sir Vivian Durridge rozhodl ve svých sedmdesáti čtyřech letech odejít na odpočinek a skončit trenérskou činnost.

V článku byly kromě otřepaných frází jako "po dlouhé a významné kariéře" taky podrobnosti o jeho vítězích Derby (byli čtyři) a v dalších důležitých dostizích (vítězství tak početná, že je nelze vyjmenovat). Pak se tam psalo i o významných majitelích, pro které Durridge trénoval (počínaje královskou rodinou) a o nejvýznamnějších jezdcích, kteří pro něho jezdili.

Na konci článku zazněla nenápadná věta: "Jak vyplývá z Knihy formy, jezdil pro Durridge po dva roky také Benedikt Juliard jako amatér."

"Benedikt Juliard, jak všichni vědí, je syn George Juliarda, charismatického ministra zemědělství, rybářství a potravinářství. Ben Juliard zvítězil s Durridgeovými koňmi ve třech dostizích. Pak ze stájí odešel."

Vivian Durridge skončil. Ať si užívá duchod co nejlíp.

Zdálo se, že mrazy zpomalily dokonce i početnost cizoložství. Usher Rudd, stále pilný, s teleobjektivem a špinavou myslí, v tu dobu ne a ne něco ulovit ve svém vytrvalém pronásledování člena stínového kabinetu. Ten nešťastník mezitím postoupil od nájemných slečen k masochistickým nájemným slečnám (tu a tam pro změnu taky nějakému chlapci), ale načas jako by s tím přestal nebo se někde skryl.

Hoopwesternské noviny se s Usherem Ruddem dávno rozloučily, dostal padáka za vymyšlené, lživé reportáže a byl určitě osoba non grata u kdekoho. Pohyboval se však docela úspěšně na volné noze, našel uplatnění v erotických časopisech hraničících s perversí.

Držel se stále stejné zásady: ŠPÍNA SE NEJLÍP PRODÁVÁ.

Pokud někde špinu ne a ne najít, nezbývá než ji vyrobit.

Člen stínového kabinetu spáchal sebevraždu.

Otřásl to celým parlamentem a v kdekde se ozvalo špatné svědomí.

Mrtvý byl stínovým ministrem financí, a kdyby jeho strana vyhrála volby, sestavoval by státní rozpočet. Rudd čmúchal, ale ať čmúchal, jak čmúchal, nevyčmúchal ani jediné podezřelé penny.

Významní novináři, předstírajíce zděšení, se rozepisovali o skutečnosti, že cizoložství (stejně jako sebevražda) je sice hřích, ale není to zločin, aspoň ve Velké Británii ne. Pokud někdo dožene jiného člověka k zoufalství, k tomu, že si sáhne na život - je to hřích? Je to zločin?

Usher Rudd se spokojeně poškleboval, ničeho nelitoval a opakoval věčně své hlavní krédo: pokud se veřejný činitel v soukromí chová nemravně a nepřijatelně, má veřejnost právo být o tom informována.

Má opravdu takové právo? A co je nepřijatelné? Kdo to posoudí? V televizních debatách se to probíralo donekonečna.

Ushera Rudda označovali střídavě za "hlídacího psa společnosti" nebo za nebezpečného "hovnivála".

Když jsme se s otcem procházeli v lese poblíž Pollyina domu, poznamenal, že si teď Usher Rudd bude muset najít novou oběť.

"Dokud se nějakému chudákovi nezakousne do krku, nebudu mít klid," řekl. "Vzpomínáš si, jak nás odposlouchal ve Spicím draku? Dávej si na něho pozor. Tehdy zkusil proti nám vyjet a my se pak postarali, aby ho vyrazili."

"Ano, to vím, ale já jsem přesvědčený, že ses držel toho, co jsme tehdy sepsali, že se nedopustíš ničeho nečestného nebo pohoršujícího a nezavdáš příčinu ke skandálu. Usher na tebe nemůže."

Usmál se. "Jo ty dohody! Já svoji dodržel. Jenže taková maličkost, jako že je člověk bez viny, takového zmetka jako ten

zrzek neodradí. Přišlo ti někdy zatěžko dodržet svoji část úmluvy?"

Potřásal jsem hlavou. "Dodržel jsem ji."

Popravdě řečeno tím, k čemu jsem sám sebe zavázal, jsem do značné míry okleštil svůj milostný život, nebo ještě líp řečeno, sám jsem si zavinil chudobu sexuálního života. Prožil jsem dvě příjemné, uspokojivé epizody, jednu na univerzitě, jednu v dostihovém světě, ale v obou případech jsem se ubránil jakýmkoli trvalejším vazbám. Abych střídal děvčata..., to mě ani ve snu nenapadlo, Usher Rudd byl větší hrozba než AIDS.

Když nad starým domem na okraji Wellingborough, kde jsem obýval byt vybudovaný kdysi pro jednu starou dámu (už zemřela), konečně vysvitlo slunko, začalo nejdřív ze stropu pršet, jak se promáčel od prasklých trubek v podkroví a nakonec se dočista propadl. Bylo jasné, že byt čeká velká rekonstrukce. Sbalil jsem si proto věci do krabic (už jsem v tom měl při svém stěhovavém životě praxi), odvezl všechn svůj majetek do kanceláře a schoval ho tam pod psací stůl. Evan uklidil v kanceláři stopy po svém pětiletém působení. Fotografie pěkných, dráždivých slečen zmizely. Seřadil účelně a chytře asi tisíc spisů a předal mi index. Odkázal mi tři zubožené zelené rostliny, trpící ve svých květináčích nedostatkem světla.

"Já si bez tebe neporadím," postěžoval jsem si.

"Můžeš mi kdykoli zavolat." Otáčel hlavou na hubeném krku a rozhlížel se po svém konci místnosti. "Jenže ty mi nezavolaš. Dokážeš se rozhodovat samostatně, kdybys to nedokázal, nedali by ti moje místo."

Opustil nás po důkladném pivním rozloučení a já strávil léto nejdřív opatrnými krůčky pod novou tíhou odpovědnosti, ale nakonec jsem už vykračoval rázně. Během šesti měsíců jsem najednou přestal být mladík, stal se ze mne mužský a začal jsem si věřit. Stal se ze mne hotový člověk a už jsem se dál neměnil.

Zmínil jsem se o tom Polly, která poznamenala, že to je na mně vidět a že mám štěstí, prý jsou muži, kteří k takovému zjištění dospějí až po třicítce, pokud k němu vůbec dospějí.

Otec věděl, co chce a co dokáže už v devatenácti. Teď už byl pevně usazený v kabinetu a usilovnou a cílevědomou snahou docílil, že na něho kolegové přestali žárlit. Začali ho ctít. George Juliard byl politická skutečnost.

Zeptal jsem se ho na Alderneyho Wyverna.

Otec se zamračil. "Od Vánoc jsem ho neviděl, ale někde určitě je... Premiér na něho pořád nedá dopustit. Podle mého Wyvern řídí jak Hudsona Hursta, tak Jill Vinicheckovou. Stává se, že ti dva jeden den při rozpravě prohlásí, že k určité věci nemají vyhraněné stanovisko a o dva dny později ho mají tak vyhraněné, až člověk žasne, a navíc shodné... Podle mého je to vždy Wyvernovo stanovisko, ale to samozřejmě nemůžu dokázat."

"Jaká bývají ta jeho stanoviska?"

"Někdy vynikající, ale o to přece nejde."

V parlamentě vypukly letní prázdniny. Polly a poslanec za Hoopwestern strávili první polovinu volna ve svém volebním obvodu. Bydleli v Pollyině domě a spolupracovali pilně a úspěšně s Orindou a Mervynem. Z té čtveřice se stal výborný, dobře sehraný tým, ku prospěchu všech voličů, bez ohledu na jejich více či méně vyhraněný názor. V druhé polovině léta odjel otec s Polly na cestu kolem světa. Zastavovali se v různých hlavních městech, aby se poučili, co je bída, co je hlad, jak různé může být podnebí. Vrátili se s poučenou představou o tom, jak se lidé na naší planetě žijí a jak žijí.

Já žil ve svém ohraničeném světě ve Wellingborough, počítal jsem, odhadoval rizika a nastěhoval se zpět do svého bytu po staré dámě, když nový strop náležitě vyschl.

Usher Rudd začal pronásledovat jednoho biskupa a všichni si oddechli (až na Jeho Důstojnost).

V srpnu a v září jsem zajel po jednom vítězství.

Pod povrchem běžného života, aniž jsme to tušili, se drobné srážky hromadily a rostly jako mračna. Otec kdysi řekl, že Caesara vždy někdo nakonec zabije. Když se po prázdninách parlament znovu sešel, dýky už byly vytasené a připravené bodnout do tógy.

Otec Polly a mně celý ustaraný vyprávěl, že se Hudson Hurst chystá vyzvat premiéra, aby jako předseda strany odstoupil. Hurst prý obchází jednotlivé členy kabinetu a žádá je o podporu. Vypadá důstojně a elegantně a všem vykládá, že strana potřebuje mladšího, silnějšího předsedu, aby strhl celý národ a připravil tak půdu pro příští parlamentní volby, které se měly konat za tři roky.

"Scénář píše Alderney Wyvern," poznamenal jsem.

Polly se zděšeně ohradila. "To není možné!"

Hudson Hurst však vzápětí podal demisi a oznámil celému světu, že většina členů strany není spokojená s postupem vlády, s rozhodnutími, ke kterým se přistupuje jménem strany, a že by sám dokázal stranu vést líp.

"Zastav ho!" řekla Polly. "Udělej něco!"

Všichni tři jsme seděli u stolu v Pollyině domě a pod tíhou velikosti a náhlosti tak obrovitého úkolu jsme ztichli. Jistě, otec si přál stát se jednou ministerským předsedou, ale chtěl k tomu dospět v míru, po premiérově spontánní rezignaci, nechtěl vstoupit do boje idibus martiis.

Protože považoval věrnost za jednu z hlavních ctností, šel do čísla deset Downing Street a ujistil premiéra, že je na jeho straně. Premiér však už cítil, že strana opravdu chce změnu, a rozhodl se odejít, jakmile se najde vhodný kandidát na jeho místo. Cesta byla volná, nastal čas, aby otec ohlásil svoji kandidaturu na místo nejvyšší. Začala válka.

Jedno úterý, zdánlivě neškodné, jsem ráno jako obvykle přišel do práce k Weatherbyovým, a najednou zjistím, že se mi nikdo nechce podívat do očí. Bylo mi to sice divné, ale nijak jsem se nevylekal. Došel jsem do své kanceláře a zjistil, že mi nějaký dobrodinec (laskavě či nelaskavě) položil na stůl rozložený výtisk plátku jménem Řev!

Řev! byl týdeník, který pravidelně otiskoval hnusné, jedovaté zvrátky Ushera Rudda.

Uprostřed časopisu byla velká fotografie. Nebyl na ní můj otec, byl jsem na ní já, v jezdeckém dresu.

Palcový titulek hlásal: FETÁK!

Dole pod fotografií stálo: Překážkový jezdec, syn George Juliarda, sebevelebícího ministra zemědělství, rybářství a potravinářství, dostal padáka, protože šňupal kokain, jak nám sdělil trenér.

Četl jsem dál. Nechtěl jsem věřit svým očím.

"Musel jsem se ho zbavit," řekl sir Vivian DurrIDGE, "nemohl jsem si dovolit mít ve stájích shnilé jablko, fetujícího žokeje, který by poškodil pověst celých stájí. Ten chlapec je k ničemu, lituji jeho otce."

Psalo se tam, že otec dotyčného usiluje za každou cenu o moc a rozbíjí přitom vlastní stranu. Jak se takový člověk odvažuje vydávat se za vzor všech ctností (včetně rodičovských), když jako otec selhal, když jeho jediný syn je narkoman!

V tu chvíli jsem měl stejné pocity jako tehdy ráno před pěti lety. Jako by mi nohy odumřely. Nebyla to pravda! Nikdy jsem nešňupal kokain ani nic jiného, nebyla to pravda, ale já už přestal být naivní, nemyslel jsem si, že mi každý uvěří. Vzal jsem časopis a vykročil za svým nejvyšším šéfem. Každý můj pohyb sledovalo mnoho párů očí. Šel jsem za předsedou, výkonným ředitelem Weatherbyových. Seděl za psacím stolem. Zůstal jsem před ním stát.

Časopis jsem s sebou nosit nemusel, měl ho ležet na stole. "Není to pravda," řekl jsem stručně.

"Pokud to není pravda," namítl předseda, "tak proč by to proboha Vivian DurrIDGE tvrdil? Vivian DurrIDGE patří mezi nejváženější osobnosti dostihového světa."

"Dáte-li mi den volna, pojedu se ho na to zeptat."

Chvilí se na mne zamyšleně díval.

"Věřím," pokračoval jsem, "že ten útok není namířený proti mně, ale proti mému otci. Ten článek napsal jeden novinář, který se jmenuje Usher Rudd. Už se snažil otce pošpinit před pěti lety, když poprvé kandidoval do parlamentu při doplňovacích volbách. Otec si na něho tehdy stěžoval u šéfredaktora příslušných novin a Usher Rudd dostal následně výpověď. Podle mého se mstí. Vidíte, tady se píše, že můj otec usiluje o moc ve své straně. To je pravda, skutečně probíhá boj o moc, a kdo boj vyhraje, stane se příštím premiérem. Usher Rudd se chce zasadit o to, aby se jím nestal George Juliard. Je tím posedlý."

Předseda stále mlčel.

"Když jsem u vás žádal o místo," pokračoval jsem, "poslal vám sir Vivian doporučující dopis a..." Najednou jsem se zaradoval. Vybavilo se mi, co napsal mně. "Taky mně poslal dopis, hned vám ho ukážu...", obrátil jsem se ke dveřím.

"Mám ho tady, v kanceláři, tady v budově."

Nečekal jsem na odpověď a spěchal nazpět do oddělení pojišťovnictví. Vytáhl jsem zpod stolu krabici se svými věcmi, které jsem do té chvíle nestačil dovést do svého opraveného bytu, taky se mi tam nechtělo tahat moc krámů. Z krabice jsem vyhrabal obě otcovy svatební fotografie s první i druhou ženou.

Za fotografií otce s Polly jsem opravdu našel dopis Viviana DurrIDGE, jak jsem ho tam kdysi uložil.

Pro jistotu jsem pořídil několik kopií dopisu a schoval je do jednoho ze sta spisů. Originál jsem odnesl do kanceláře předsedy.

Předseda byl spravedlivý člověk. Vyhledal mezitím krátké, stručné doporučení, které tehdy sir Vivian o své újmě, bez vyzvání poslal. List papíru s doporučením položil předseda na časopis, rozprostřený na psacím stole.

Podal jsem mu svůj dopis. Přečetl si ho dvakrát.

"Sedněte si," vyzval mne a ukázal na křeslo u psacího stolu. "Vyprávějte mi, co se odehrálo ten den, kdy vás sir Vivian obvinil z fetování."

"Před pěti lety..." Pripadalo mi, že od té doby uplynula celá věčnost. "Bylo to tak, jak sir Vivian píše. Otec si přál, abych se smířil se skutečností, abych přijal fakt, že ze mne nikdy nebude špičkový jezdec."

Vyprávěl jsem předsedovi, jak na mne čekalo auto s řidičem, o brightonském hotelu u moře a o tom, jak si otec přál, abych stal po jeho boku jako člen rodiny během volební kampaně v doplňovacích volbách, i když pro mne to bylo spíš jako za trest. Nezasloužený.

Předseda mne mlčky vyslechl. Pak se zeptal: "Kromě vás a vašeho otce... Věděl někdo o tom, že vás sir Vivian DurrIDGE obvinil z fetování?"

"To je právě ono," řekl jsem zvolna. "Já to nikomu neřekl a věřím, že otec taky ne. Dovolíte mi prosím, abych si to jel ověřit?"

Zadíval se znovu na můj dopis, potom na doporučení, a znovu na jedovatý, falešný, prolhaný článek v časopise. Pak očividně dospěl k rozhodnutí.

"Dám vám týden volna," řekl. "Nebo deset dní, kolik budete potřebovat. Než jste u nás nastoupil, pracoval Evan pod vedením jednoho pojišťovacího odborníka, který je teď členem naší správní rady. Ujmě se vašich povinností po dobu vaší nepřítomnosti."

Jeho velkorysost mi vzala dech. Mávl na mne, ať jdu, a já šel. Ještě jsem se ohlédl a viděl, jak ukládá časopis, můj dopis a DurrIDGEovo doporučení do zásuvky psacího stolu a jak zásuvku zamyká.

Když jsem se vrátil do své kanceláře, zvonil telefon. Ozval se otec: "Prosím tě, co se to sakra děje? Copak se Vivian DurrIDGE zbláznil? Nemůžu se k němu dovolat, nebere to!"

DurrIDGE to doma nebral, protože doma nebyl, jak jsem o tři hodiny později zjistil.

Štěrka na příjezdové cestě byl pečlivě uhrabaný, nedotčený, a pěkná fasáda výstavního domu vyzařovala snadnou dostupnost peněz. Zazvonil jsem, ale nikdo mi nepřišel otevřít.

Ve stájích nebyli žádní koně, potuloval se tam však hlavní stájník, žijící v domku vedle stájí.

Okamžitě mne poznal, přestože od mého odchodu uplynulo už pět let.

"Nazdar, Bene," řekl a podrbl se na hlavě. "Vidíš, já vůbec netušil, že bereš drogy."

Starší, menší, s nohama do O, miloval koně, o které se starával, a oni milovali jeho. Život v jejich společnosti pro něho smutně skončil a on byl najednou jakoby vykořeněný, bez cíle, nezbývalo mu nic než blednoucí vzpomínky na dávná vítězství.

Řekl jsem: "Nikdy jsem je nebral."

"Já si to taky myslel, ale když to tvrdí sir Vivian Durridge..."

"Kde je?" zeptal jsem se. "Víte, kde ho najdu?"

"On je nemocný, samozřejmě."

"Nemocný?"

"Jo, chudákovi už to nemyslí. Jednou jsme spolu šli při večerních stájích přes dvůr, jak jsme vždycky chodívali, a on se najednou chytil za hlavu a upadl na zem. Zavola jsem veterináře..."

"Veterináře?"

"Jo, hned vedle v sedlovně byl telefon a já měl číslo veterináře z paměti." Starý hlavní stájník zarmouceně potřásl hlavou. "No nic, přišel veterinář a přivedl s sebou doktora. Oba dva si mysleli, že to bude nejspíš mrtvička. Tak zavolali sanitku a taky jeho rodinu, a protože se nikomu nechtělo rozhlašovat na veřejnosti, že už nemá rozum, tak se řeklo, že odešel na odpočinek."

Chodil jsem po stájích s člověkem, který býval pánem nad životem a smrtí. Zastavovali jsme se u každého prázdného stání a on mi vyprávěl, jací tam stávali skvělí vítězové.

Vyprávěl mi taky, jak oznámili všem majitelům, aby si koně odvezli a umístili je dočasně jinde, ale čas míjel a starý pán se nevracel, takže už bylo zcela jasné, že je se vším konec, konec starých dobrých časů. Nic se už nevrátí.

"Nevíte, kde je sir Vivian teď?" zeptal jsem se šetrně.

"Je v domově s ošetrovatelskou službou."

Domov jsem snadno našel. Nápis na budově hlásal Bezpečný přístav. Sir Vivian seděl v křesle na kolečkách, pletl hladkou, oči prázdné, přes kolena příkrývku.

"Má to v hlavě popletené," vysvětlovaly mi sestry. "Nikoho už nepoznává." Nepoznal mě sice, ale hovorný byl, mluvil podrážděně.

"Ach ano," měl zcela změněný hlas, vysoký a tenký. "Jistě že se pamatuju na Benedikta Juliarda. Chtěl být žokejem, ale já si ho tu nemohl nechat, pochopte, nemohl jsem zaměstnávat člověka, co fetuje."

Díval jsem se mu do zešířené otevřených, bezelstných očí. Pochopil jsem, že uvěřil tomu, co si sám vymyslel, aby vyhověl mému otci. Pochopil jsem taky, že tuhle verzi bude opakovat každému, kdo se zeptá, protože sám skutečně uvěřil, že mne vyhodil kvůli drogám.

Zeptal jsem se: "Viděl jste vy sám na vlastní oči, že by Benedikt Juliard fetoval, ať už kokain nebo cokoli jiného?"

"Měl jsem to ze spolehlivého pramene."

S pětiletým zpožděním jsem mu položil klíčovou otázku: "Z jakého pramene?"

"Co? Jak? Z jakého pramene? No přece z vlastního."

Zkusil jsem to ještě jednou: "Řekl vám někdo, že Benedikt Juliard je narkoman? Pokud vám to někdo řekl, tak kdo to byl?"

Intelligence, která kdysi ze sira Viviana vyzařovala, znalost světa, jeho zkušenosti, které tak obohacovaly dostihový svět, velkorysost v úvahách i rozhodování, to vše bylo to tam, vše zničilo krvácení do zapadlého koutu mozku té vynikající osobnosti. Sir Vivian Durridge už nebyl. Hovořil jsem jen se slupkou člověka, slupkou, ve které panoval chaos. Nebyla naděje, že by se dokázal rozpomenout na jakékoli podrobnosti, spíš by si ledaco nechal namluvit. Chvilí jsem u něho ještě poseděl, protože jsem měl pocit, že ho to těší. Přestože neměl tušení, kdo jsem, nechtěl, abych odešel.

Sestry říkaly: "Je klidnější, když kolem sebe má lidi. Víte, on to byl kdysi skvělý člověk. Kromě členů jeho rodiny jste vy teprve druhý, co za ním v poslední době přišel. Má vždy radost, když má návštěvu."

"Kdo za ním ještě přišel?" zeptal jsem se.

"Takový sympatický mladík. Zrzavý, pihovatý, milý a přátelský, jako vy. Říkal, že je novinář. Ptal se sira Viviana na nějakého Benedikta Juliarda, co pro něho kdysi jezdil. Ach je..." Sestra si polekaně zakryla dlaní ústa. "Benedikt Juliard..., to jste vy, že? Představil jste se tak, že?"

"Ano, to souhlasí. Povězte mi, co by sira Viviana potěšilo? Je něco, co by rád?"

Sestry se začaly chichotat. "Rád by čokoládové sušenky a gin, jenže mu to doktoři nedoporučují."

"Kupte mu to."

Podal jsem jim peníze. Sir Vivian seděl ve svém křesle a ničemu nerozuměl.

Zavola jsem otci.

"Lidé věří tomu, čemu věřit chtějí," řekl jsem. "Hudson Hurst chce věřit, že tvůj syn je narkoman, a bude to tvrdit všem tvým kolegům, bude je přesvědčovat, že se proto nemůžeš ucházet o křeslo premiéra. Tati, vzpomínáš si, k čemu jsme se před lety oba upsali..., já se tehdy zavázal, že tě budu bránit před možnými útoky."

"Jistě že se na to pamatuju."

"Takže teď nastal čas."

"Ale Bene..., jak?"

"Podám žalobu pro utrhání na cti."

"Proti komu? Proti Hurstovi? Proti Usheru Ruddovi? Nebo proti Siru Vivianovi?"

"Ne, proti šéfredaktorovi toho plátku!"

Po krátké odmlce otec namítl: "Potřebuješ právníka."

"Právníci přijdou draho. Pokusím se to řešit sám."

"Bene, mně se to nechce líbit."

"Mně taky ne. Pokud by se mi ale podařilo žalobu proti Řevu podat, musel by být Hudson Hurst zticha. Nemůžeme ztrácet čas, pokud vím, tak ses zmínil, že poprvé budete o kandidatuře hlasovat už příští týden?"

"Ano, hned v pondělí."

"V tom případě se věnuj svým potravinám a rybám, a já se vydám do boje proti tomu odpornému spratkovi jménem Usher Rudd."

Od Durrige v Kentu jsem přešel větší část jižní Anglie do Exeteru. Zajel jsem do stájí Spencera Stallworthyho. Připadal jsem si tam stále jako doma.

Dorazil jsem asi v půl sedmé večer, právě když končily večerní stáje.

"Dobrý den," pozdravil mne Stallworthy překvapeně. "Netušil jsem, že se sem chystáte."

"Ne..." Díval jsem se, jak krmí poslední dva koně mrkvemi. Pak jsem se šel podívat ke stání, ve kterém stával v dávných krásných dobách Sarah's Future. Teď tam stál bělouš s dlouhou šíjí. Rmoutil jsem se pro zašlé časy a pro neopakovatelné okamžiky štěstí, které se už nevrátí.

Jim byl ještě na dvoře, zavíral na noc vrátka stání a dohlížel, jestli všichni jeho svěřenci dostali seno a jestli je džber s vodou bezpečně postavený. Všechno to bylo tak důvěrně známé. Moc mi to chybělo.

Když večerní práce skončily, zeptal jsem se Stallworthyho i Jima, jestli by na mě měli chvíli čas, že bych s nimi rád mluvil. Odjeli jsme do Stallworthyho domu ke sklenkám sherry, které jsem měl ještě dobře v paměti.

Oba věděli, že je otec členem vlády. Vysvětlil jsem jim jen, o co se teď válčí. Pak jsem jim ukázal osudnou stránku v Řevu. Oba to vylekalo a pobouřilo do té míry, že přestali pít.

Jim mžikal světlými řasami, což bylo vždy znamením, že je rozčilený. Stallworthy řekl: "To přece není pravda, ne? Ty jsi přeci nikdy žádné drogy nebral. Kdyby ano, poznal bych to na tobě."

Vděčně jsem si oddechl. "Jistě že ne, a proto jsem tady, byl bych rád, kdybyste svůj názor vyjádřili písemně. Byl bych vám vděčný za prohlášení, že jsem pro vás tři roky jezdil i vítězil, a že jsem nikdy neprojevil sklon k drogám. Chci získat co nejvíc posudků, ze kterých vyplývá, že nefetuju, ani jsem nikdy nefetoval. Chystám se ten časopis žalovat pro pomluvu."

Jak Stallworthy, tak Jim byli za mne krajně pohoršení a zastali se mne ve svém písemném posudku mnohem důrazněji, než bych od nich žádal.

Stallworthy mi poskytl nocleh a brzo ráno jízdu na jednom ze svých koní. Po snídani jsem odjel známou cestou na univerzitu.

Najednou jako kdyby ty dva roky, co uplynuly od mé promoce, vůbec nebyly. Zaparkoval jsem u chodníku a vyběhl do prudkého svahu k budově, kde sídlila fakulta matematiky. Chvilí jsem se musel doptávat, ale nakonec jsem našel svého profesora, téhož, který mi napsal doporučení pro Weatherbyovy. Vysvětlil jsem mu, stejně jako předtím Stallworthymu a Jimovi, co od něho chci.

"Drogy? Samozřejmě, že s nimi spousta studentů experimentuje a my děláme co můžeme, abychom se zbavili těch, kdo propadli tvrdým drogám, vy jste však asi ten poslední, od kterého bych očekával, že se na drogy chytí. Matematika a drogy nejdou dohromady, a vy jste vždy uvažoval přísně logicky. V tom článku píšou nesmysly."

Poprosil jsem ho, aby své myšlenky vyjádřil písemně. Udělal to s elánem.

"Mnoho štěstí," řekl, když jsem byl na odchodu. "Těm novinářům projde všechno, prošla by jim snad i vražda."

Sešel jsem k vozu a odjel ke své staré škole v Malvernu, na druhém konci země.

Budovy školy byly podobně jako Exeter roztroušené v kopci. Vyhledal jsem svého někdejšího učitele matematiky. Ten mě poslal za třídním, který mě poslal za ředitelem.

Ředitel mne vedl dlouhou chodbou hlavní budovy a pak nahoru po schodech do své pracovny. Ukázal jsem mu výtisk Řevu a kopii dopisu sira Viviana Durrige.

"Samozřejmě, že vás podpořím," prohlásil bez zaváhání a dal se do psaní. Pak mi list papíru podal.

Stálo tam:

Benedikt Juliard navštěvoval naši školu po dobu pěti let. Během posledních dvou let, kdy se úspěšně připravoval na maturitu a přijímací zkoušky na univerzitu, trávil veškerý volný čas jízdou na koni a účastnil se dostihů, třikrát vítězně.

Dále se věnoval jízdě na lyžích, kde dosáhl vítězství ve sjezdu v Evropském mistrovství dorostenců.

Vynikal rovněž ve střelbě, byl členem školního družstva, které získalo prestižní cenu Ashburton Shield.

Při veškeré své úspěšné činnosti vynikal klidem a vzácnou schopností soustředit se, měl jasnou hlavu a přirozenou odvahu. Představa, že by kdy užíval halucinogenní drogy, je naprosto absurdní.

Vzhlédl jsem. Chyběla mi slova.

"Vážím si vašeho otce," řekl ředitel. "Ne že bych ve všem souhlasil s jeho politickými postoji, ale náš stát by s ním nepochodil špatně, mohl by pochodit hůř."

Zmohl jsem se jenom na chabé "děkuju". S úsměvem si se mnou potřásl rukou.

Pak jsem se na chvíli stavil u Weatherbyových, abych předsedovi podal hlášení o tom, co jsem za tu dobu stihl a na co se ještě chystám. Pak jsem vytáhl ze spisů dvě kopie dopisu Viviana Durrige a jednu kopii jeho doporučení. Rychle jsem si taky natiskl kopie všech dopisů, které jsem posbíral, a odjel na wellingboroughské nádraží. Silnice mne už přestaly bavit. Do Londýna jsem odjel vlakem.

Řev! se rodil, jak se ukázalo, v malém zanedbaném domě jižně od Tenže. Šéfredaktor se vůbec se mnou netoužil setkat, ale já k němu jednoduše pozdě odpoledne vrazil. Cestou jsem odrazil sekretářky jako kuželky. Seděl v tričku za psacím stolem nastlaným papíry a psal něco na počítači.

Nevěděl, kdo jsem, nepoznal mne, samozřejmě.

"Hodlám vás žalovat pro urážku na cti," prohlásil jsem a rozevřel před ním příslušnou stránku. "Přečetl jsem si, že podle drobným písmem vytištěného údaje na první stránce dole, je šéfredaktorem tohoto listu Rufus Crossmead. Pokud jste vy Rufus Crossmead, tak vám sděluju, že budu žalovat osobně Rufuse Crossmeada."

Byl to malý, statný člověk s širokým hrudníkem a hlavou skloněnou jako k boji. Napadlo mě, že je asi zvyklý jednat s ukřivděnými a rozvášněnými oběťmi svého zničujícího amorálního plátku, že to asi patří k jeho každodenní praxi.

Měl jsem živě v paměti, jak otec před pěti lety převálcoval šéfredaktora Hoopwestern Gazette, ale nedokázal jsem vyvinout takový dojem studené hrozby jako on, chyběla mi jeho fyzická převaha.

Rufus Crossmead nicméně velmi dobře pochopil, že jsem pevně odhodlaný jednat.

Položil jsem před něj kopie výmluvných dopisů od Stallworthyho, Jima, profesora z Exeteru a ředitele Malvernu.

Nakonec jsem mu podal dopis sira Viviana.

"Jedinou obranou žalovaného pro urážku na cti je dokázat, že co tvrdil, je pravda. To vy dokázat nemůžete, protože jste otiskl lži. Já naopak snadno dokážu, že sir Vivian Durridge je po mozkové mrtvici zcela dezorientovaný a neví, co říká. Usher Rudd si toho byl jistě plně vědomý. Usher Rudd se chce pomstít mému otci, protože ho kvůli němu vyhodili z Hoopwestern Gazette. Od té doby ho nepřijala ani jedna slušná redakce. Vašemu stylu zřejmě vyhovuje, ale tentokrát to podělal i vám."

Rufus Crossmead zasmušile četl dopisy, které jsem před něho položil.

"Můžeme dojít k mimosoudní dohodě," nabídl.

Měl jsem dojem, že tuhle nabídku užívá často, ale přiznám se, že jsem ji nečekal. Nebyl jsem si jistý, jestli takový vývoj událostí mám vítat či ne.

Řekl jsem zvolna: "Řeknu vám svoje podmínky..."

Rychle mne přerušil: "Musím se napřed dohodnout s majiteli, na nich záleží, co vám nabídnou."

"Nabídnou něco pokaždé?"

Sice nepřikývl, ale "ano" viselo ve vzduchu.

"Pak laskavě majitelům sdělte, že se spokojím jedině s tím, když otisknete jednoznačné dementi s pokornou omluvou, přičemž výslovně uvedete, že se článek ve vašem časopise zakládal na nepravdivých informacích. Řekněte vašim majitelům, že se spokojím jedině s tím, bude-li takový článek otištěn příští úterý na viditelném místě vašeho časopisu. Dále... vy osobně odešlete okamžitě... a doporučeně... vlastnoručně podepsané dopisy obdobného znění s omluvou všem šesti stům padesáti členům parlamentu. Okamžitě!"

12

Dospěl jsem k závěru, že nestačí bránit se.

Do naší dohody jsem měl kdysi napsat: "Pokud někdo na mého otce zaútočí, půjdu do protiútoků." Měl jsem se zavázat, že kdyby bylo třeba, půjdu pro otce do války.

V necelých osmnácti letech mě při psaní mé části smlouvy vedl jednoduchý cit. V třiatvaceti jsem pochopil, že má-li podobný pakt vůbec mít cenu, může vést i k smrti. Pokud tomu tak skutečně je, uvažoval jsem, bylo by slabošské sedět a čekat, až sekera dopadne.

V úterý se na novinových stáncích objevily čerstvé výtisky Řevu a ve středu v pozdní odpoledne jsem přepadl Rufuse Crossmeada v jeho redakci. V pátek jsem zajel z Wellingborough do Hoopwesternu a během cesty jsem přemýšlel o výsledku střetu a o informacích, které vyplynuly z odpovědí na mé otázky.

Zeptal jsem se šéfredaktora Řevu, proč vlastně poslal Ushera Rudda za sirem Vivianem Durridgem, a dozvěděl se, že to nebyl jeho nápad, že s tím přišel sám Usher Rudd.

"Usher..., jmenuje se vlastně Bobby..., řekl, že ho požádali, aby vás pořádně probral a snažil se na vás najít nějakou špínu. Byl vzteklý, protože nic diskreditujícího nemohl najít. Vztekal se, že prý není možné, aby se někdo dokázal vyhýbat průšvihům tak dlouho a důsledně jako vy, a že prý si všiml toho článku, kde se psalo o siru Vivianovi, a že tam stálo, že jste jezdil pro jeho stáje, takže se za Durridgem vypravil, co kdyby se něco našlo. Vrátil se celý rozveselený. Prý vás konečně dostal. Pak napsal ten článek a já ho otiskl."

"Amž jste si cokoliv ověřil!"

"Kam bych přišel, kdybych si měl ověřovat každý slovo, co vytiskneme," řekl šéfredaktor otráveně. "To bychom hodně rychle přestali jít na prodej."

Ve středu, brzo navečer, jsem zavolal Samsona Frasera, vedoucího redaktora Hoopwestern Gazette.

"Pokud zvažujete převzetí článku, který o mně otiskl Řev!, tak na to zapomeňte. Ten článek psal Usher Rudd, je lživý, a pokud byste ho taky uveřejnili, budu vás žalovat pro pomluvu."

Chvilí bylo na druhém konci ticho.

Pak řekl: "Přelomím titulní stránku."

Ve čtvrtek majitelé Řevu rozeslali s chvályhodným a moudrým spěchem dopisy s dementi a omluvou všem členům parlamentu. Přece jen chtěli co možná rychle předejít nákladnému soudnímu sporu.

Když otec v pátek přišel do Westminsteru, zjistil, že už několik dopisů dospělo k adresátům. Navíc otec rozdál všem, počínaje ministerským předsedou, kopii dopisu, který Vivian Durridge poslal mně, a k tomu vlastní krátké prohlášení, ve kterém potvrdil, že skutečně tehdy požádal sira Viviana, aby si vymyslel něco, co by mě od něj odradilo. Všem jako

by se ulevilo, jen Hudson Hurst tvrdil, že není kouře bez ohně, a že na tom fetování něco být musí. Otec mi pak vyprávěl, že se Hudsona Hursta přímo zeptal, proč si to myslí, načež Hurst jen něco rozpačitě zamumlal. "Zeptal jsem se pak Hudsona, jestli za sirem Vivianem poslal Ushera Rudda on. Popřel to a tvářil se nechápavě. Myslím, že v tom je nevině."

Přikývl jsem. "Souhlasím s tebou."

Dojel jsem na vnější okruh. Do Hoopwesternu zbývalo jen dvacet kilometrů.

Přemýšlel jsem o Hudsonu Hurstovi, o ošklivém kácatě, ze kterého nůžky a břitva stvořily důstojného pána. Na televizní obrazovce působil přesvědčivě, ale četl své projevy ze čtecího zařízení. Byl jen loutka, neměl jiskru.

Za nitky tahal Alderney Wyvern.

Jak to dokážu? Jak ho zbrzdím?

Napadnout přímo Alderneyho Wyverna by mohlo být ke škodě útočníka, to mi bylo jasné. Dějiny se hemží pozdními nářky nad neúspěšnými invazemi.

Dojel jsem do Hoopwesternu v poledne a zaparkoval za budovou, kde původně sídlila kancelář strany. Polly mne poučila, že dobročinná společnost, která vlastnila vyhořelé budovy, se rozhodla obě části domu rekonstruovat do původní podoby, včetně velkých výloh do náměstí a s krámy dozadu do ulice. Když jsem od parkoviště k budovám došel, jediná změna, kterou jsem zaznamenal, byly bytelné hlavní dveře a množství jasně červených hasicích přístrojů. V kanceláři jsem zastihl Mervyna Tecka. Uvítal mne se smíšenými pocity. Byl ve střehu.

"Benedikte!" Byl kulatý, kulatější než dřív.

"Ahoj, Mervyne."

Potřásl mi rozpačitě rukou a zadíval se mi přes rameno na psací stůl, kde měl rozložený Řev! a Hoopwestern Gazette.

"Nečekal jsem tě," řekl.

"Já vím, omlouvám se. Myslím, že sem otec volal, že tenhle týden se na svůj poslanecký den nedostane?" V sobotu otec pravidelně přijímal občany a jejich stížnosti. "Ale já věřím, že to bez něho zvládnete," dodal jsem.

Po pravdě řečeno, otce v Londýně zaměstnávaly tajné obědy a večeře, diskrétní schůzky s tím a oním, sliby a dohody, prostě všechno, co patří k taktice boje o moc. Byl jsem si jistý, že se A. L. Wyvern zabývá tímtež, dokonce jsem si to přál.

Od psacího stroje vstala mladá žena a s neličenou radostí mne vítala.

"Benedikte!"

Zeptal jsem se váhavě: "Crystal?"

"Já jsem tak ráda, že tě zase vidím!" Obešla psací stůl a dala mi pusu. "Nebyl jsi tady celou věčnost!"

Taky se hodně změnila. Už nebyla hubená a ustaraná, ale zakulacená a sebejistá. Povšiml jsem si, že má snubní prstýnek.

Nabídl mi kávu a místní zprávy. Se zájmem jsem si v hoopwesternských novinách přečetl místní reakci na článek Řevu.

"Nečestný útok na našeho poslance prostřednictvím jeho syna. Nařčení je naprosto nepodložené..., lživé..., pohoršující... Jak jsme se dozvěděli, v tisku se co nejdřív objeví dementi a omluva."

"Článek do Řevu, jak jsem zjistil, napsal Usher Rudd, ten odporný plaz!" rozčiloval se Mervyn.

Když se oba ve svém spravedlivém rozhořčení trochu uklidnili, řekl jsem: "Já vlastně přijel za Orindou, ale nebere doma telefon."

"Ach je," vzdychla Crystal. "Ona tu není, odjela na sobotu a neděli a vrátí se až v pondělí."

Ani jeden, ani druhý nevěděli, kam Orinda odjela.

Napsal jsem si krátký seznam lidí, se kterými se potřebuju sejit. Mervyn mi ochotně vyhledal adresy a poradil mi, kde najdu Isobel Bethunovou. Bydlela u své sestry ve Walesu, a když jsem jí zavolał, řekla, že se mnou se sejde ráda. Sedl jsem si tedy odpoledne do vozu, zajel do Cardiffu a našel tam omládlou ženu Paula Bethuna v hezkém terasovitém domku na okraji města.

Nikdy předtím nevypadala tak šťastně, jako by byla jiný člověk. Ustarané vrásky zmizely, nahradila je meruňkově hladká pleť.

Byla to však ona, kdo vykřikl překvapením: "Vy jste se ale změnil! To je neuvěřitelné, vypadáte starší."

"Takový je život."

Její sestra odešla nakupovat. Seděli jsme s Isobel a ona mi na moji žádost vyprávěla, jak se stalo, že se Usher Rudd dozvěděl o Paulově milostné záležitosti.

"Usher Rudd z toho udělal aféru, ale Paul si za to mohl sám. Muži jsou neuvěřitelně bláhoví. Přiznal se mi nakonec v slzách, že se při golfu tou svou slečnou chlubil..., chlubil..., chápete to? Chlubil se zcela cizímu člověku při golfu, vytahoval se, že má milenkou a že jeho žena o tom nemá sebemenší tušení. Byl na sebe pyšný! Věřil byste tomu? Pak se ukázalo, že ten cizí člověk je ten samý, co se vždy motal kolem Nagelových. Hrával s Dennisem golf."

"Jmenuje se Wyvern," dodal jsem.

"Ano, teď už to vím taky. Když Dennis umřel, tak se ten dotýčný, ten Wyvern, rozhodl, že se postará o to, aby zvolili Orindu. Proto hrál golf s Paulem, aby z něho něco vytáhl, aby zjistil, kde je zranitelný... Já nenáviděla Ushera Rudda, a teprve po volebním vítězství vašeho otce jsem se dozvěděla, jak to všechno začalo, když se Paul sesypal, rozbrečel se a všechno na sebe pověděl." Povzdechla si. "Tehdy jsem z toho byla zdrcená, ale teď už mi na tom vůbec nezáleží. Je to zvláštní, že?"

"Jak se daří vašim synům?"

Dala se do smíchu. "Oba se dali na vojnu, jsou v armádě. Dobře jim tak. Občas mi pošlou lístek. Víte, vy jste byl tehdy jediný, kdo se ke mně choval laskavě."

Před odchodem jsem ji políbil na meruňkovou tvář a odjel zpět do Hoopwesternu. Byl jsem už unavený. Přespál jsem v

Pollyně domě v lesích a k večeri jsem si dal zapečené krevety z mrazáku.

V sobotu dopoledne jsem zašel na policii a zeptal se tam, kde najdu Joea Dukea, jehož matka řídila školní autobus.

Joe Duke se dostavil osobně. Tvářil se tázavě. "Vy jste syn George Juliarda? Vypadáte starší." Joe Duke byl ještě stále seržant kriminálky, ale jeho matka už se školním autobusem nejezdila. "Pěstuje králíky," vysvětloval Joe. Zavedl mne do malé, holé vyšetřovací místnosti, protože, jak mi sdělil, má službu a nemůže opustit stanici.

Zamyšleně opakoval otázku, kterou jsem mu položil. "Jestli jsme zjistili, jestli ten požár, co vás málem zabil, byl úmyslně založený? Jestli šlo o žhářství? Od té doby už uteklo pět let."

"Víc než pět let. Máte to ale určitě ve spisech," namítl jsem.

"Nepotřebuju se dívat do spisu. Noční požáry většinou vznikají od cigaret nebo od elektrického zkratu. Z vás ale nikdo nekouří a elektrika v obou domech byla nově instalovaná. Je tohle mimo záznam?"

"Naprosto."

Policista oddaný své práci. Joe měl skoky obličeje, silný dorsetský přízvuk a věcný přístup k lidským slabostem. "Amy občas dovolila tulákům, aby u ní přespali, v jejím krámě, ale tvrdí, že tu noc tam nikdo nebyl. Je to ale oficiální verze vzniku požáru. Prostě se řeklo, že u ní byl nějaký pobuda, svítil si svíčkou, ta se převrhla a tulák utekl. Podle mého je to nesmysl. Požár ale nejspíš opravdu vznikl v tom krámku, aspoň to tvrdí hasiči, a zadní dveře nebyly na zámku. Oba obchody byly obložené starým suchým dřevem, s dřevěnými přepážkami. Dnes jsou příčky z cihel a kam se podíváte, je hasiči přístroj a požární poplašné zařízení. No, hádám, že jste asi slyšel tu teorii, že oheň založil ten bláznivý Leonard Kitchens, aby zastránil vašeho otce od kandidatury, aby naše křeslo dostala Orinda Nagelová?"

"Ano, to jsem slyšel. Co vy si o tom myslíte?"

"Teď už je to snad jedno, ne?"

"Stejně..."

"Myslím, že to má na svědomí. Já ho vyslyšel, to je vám jasné. Důkaz ale žádný nemáme."

"A co ta puška v okapu Spícího draka?"

"Nikdo neví, jak se tam ocitla."

"Mohl ji tam dát Leonard Kitchens?"

"Přisáhá, že on to nebyl. Takových pušek je ale spousta, na olympijských hrách se z nich střílí od pradávna. Dnes se evidují, musí na ně být papíry a majitel je musí mít pod zámek, ale dřív... Taký ta zbraň mohla být kradená..." Pokrčil rameny. "To máte těžké, nikoho to nezabilo."

Zeptal jsem se: "Jaká je sazba za pokus o vraždu?"

"Chcete říct, že to byl promyšlený pokus, který nevyšel?"

"Hm."

"To je totéž jako vražda."

"Deset liber penálky?"

Podíval se na mě, pochopil jezdce. Kývl.

"Deset let za trest."

Z policie jsem vyjel na vnější okruh a odtamtud k autoopravně Basila Rudda. Vyšel jsem po schodech k jeho zasklené kanceláři, odkud měl přehled přes celou dílnu. Panoval tam sobotní poloprovoz.

"Je mi líto," řekl, aniž vzhlédl, "ale my v sobotu v poledne končíme. Do pondělka pro vás nic udělat nemůžu."

Vyvádělo mne z míry, jak velmi se podobal svému bratranci. Zrzavé vlasy, pihy a útočné chování.

"Nepotřebuju žádnou opravu na autě," řekl jsem, "hledám Ushera Rudda."

Jako by ho bodla vosa. Ihned vzhlédl a zeptal se: "Kdo jste a proč ho hledáte?"

Řekl jsem mu, kdo jsem a o co mi jde. Pak jsem se ho zeptal, jestli se pamatuje na ten zvláštní uzávěr vany u našeho range rovera. Pamatoval si to jen mlhavě, zato mu bylo zcela jasné, jak velice může špatná pověst syna v politice poškodit otce. Měl na svém pracovním stole výtisk Řevu, rozložený na příslušné stránce, jak se dalo očekávat.

"To jsem já," řekl jsem a ukázal na fotografii jezdce v dresu. "Váš bratranec lže, jako když tiskne. Z Hoopwestem Gazette ho vyhodili pro podvrh a já se teď snažím zlikvidovat ho definitivně, aby mu vzali licenci nebo jak se to jmenuje, nevím, jak to u novin chodí..., za hrubé porušování profesionální etiky. Tak kde je?"

Basil Rudd se tvářil bezradně. "Jak to já mám vědět?"

"Koukejte to zjistit," řekl jsem energicky. "Jste taky Rudd, někdo v rodině přece musí vědět, kde je vaše černá ovce."

"Způsobuje nám samý nesnáze..."

"Proto je ve vašem zájmu ho najít. Pak bude možná po nesnázích."

Sáhl po telefonu. Řekl: "Může to trvat hodnou chvíli, a nebude to zadarmo."

"Telefony zaplatím. Jakmile ho najdete, nechte zprávu na otcově záznamníku v kanceláři. Tady máte číslo, a dejte se do toho prosím hned." Podal jsem mu vizitku. "Nesmíme ztrácet čas, spěchá to."

Pak jsem zašel do Spícího draka promluvit s vedoucím. V době doplňovacích voleb byl v hotelu teprve krátce, byla tedy naděje, že si tím spíš vybaví onu noc, kdy někdo vystřelil na náměstí. Řekl, že si nesmírně váží toho, že se s otcem oslovují křestním jménem.

"Tehdy chodili dovnitř a ven spousta lidí a já je ještě pořádně neznal, nevěděl jsem, jak se kdo jmenuje, kdo je kdo."

Vím, že si tehdy u mě v kanceláři někdo schoval vak s golfovými holemi. Ten někdo mi řekl, že ty hole patří Dennisu Nagelovi, ale ten už byl, chudák, po smrti. Nevěděl jsem, co s tím, tak jsem je nabídl paní Nagelové, ta mi řekla, že vak s holemi patří panu Wyvernovi, tak jsem je dal jemu." Zamračil se. "Je to už moc dávno, asi vám moc nepomůžu."

Odešel jsem z jeho kanceláře a vydal se po schodech nahoru, do malé haly nad vstupní halou. Zadíval jsem se na dlážděné náměstí a vzpomínal na onu noc, kdy jsme s otcem měli velké štěstí, jen tak tak, a mohl nás někdo zastřelit.

Golfové hole...

Po dopoledni stráveném s voliči mi Mervyn Teck řekl, kde najdu Leonarda Kitchense a jeho ženu. V sobotu odpoledne, už bez elánu, jsem vyhledal jejich výstavní řadový domek na okraji města.

Nezajímavý, byť pěkný dům a úpravná zahrádka vypovídaly spíš o solidnosti, důstojnosti, nikde žádná známka mimořádnosti či posedlosti typické pro pyromana.

Zazvonil jsem. Přišla mi otevřít paní Kitchensová. Chvilí jí trvalo, než mne poznala. Pak řekla: "Obávám se, že můj Leonard není doma."

Zavedla mne do obývacího pokoje, kde to bylo cítit, jako by se tam už týdny nevětralo. O tom, jak se její Leonard pohlázel do Orindy, mluvila bez zábran a bez trpkosti.

"Můj Leonard by pro tu ženskou dokázal udělat všechno! Dodnes ho to nepustilo."

"Já..., kdybyste si vybavila tu noc, co v kancelářích strany hořelo..."

"Leonard tvrdí, že v tom je nevinně," řekla.

"Co si o tom myslíte vy?"

"Ten starý blázen to udělal," prohlásila. "Jsem si tím jistá. Ale říkám to jenom vám, nikde jinde to hlásat nebudu. Navezl ho do toho ten Wyvern. Pak to nakonec stejně bylo všechno k ničemu, protože váš otec je pro tuhle zem určitě prospěšnější, než by byla Orinda, a všichni to dnes velmi dobře vědí."

Začal jsem opatrně: "Mezi lidmi se říká, že Leonard tehdy na mého otce vystřelil ze Spícího draka a pak schoval pušku do okapu."

Tělnatá, nemotorná paní Kitchensová o tom nechtěla nic slyšet. "Můj Leonard by ani nepoznal, z kterého konce pušky vyjde rána!"

"Víš váš Leonard, jak se vypouští vyjetý olej z auta?"

Zatvářila se nechápavě. "Umí to s rostlinami, ale jinak neumí nic, je beznadějné nešikovný."

Opustil jsem paní Kitchensovou s jejím nepovedeným manželstvím a šel se vyspat do Pollyina domu.

Skoro celou neděli jsem proseděl v otcově hlavním stanu a usilovně jsem si přál, aby u Basila Rudda zvítězil jeho odpor k bratranci, aby mi pomohl. Bylo už skoro šest hodin večer, když se konečně ozval telefon.

Zdvihl jsem sluchátko. Ozval se mi cizí hlas, Basil Rudd to nebyl. Zeptal se: "To vy se snažíte najít Ushera Rudda?"

"Ano, to jsem já. Kdo volá prosím?"

"Na tom nesejde. Kvůli tomu špehujícímu hajzlovi mě opustila žena a přišel jsem o děti. Pokud vám jde o to Ushera Rudda odrovnat, tak vám můžu sdělit, že je právě teď, v tuhle chvíli, v redakci Hoopwestern Gazette."

Zavěsil.

Usher Rudd byl skoro na mém prahu!

Očekával jsem, že ho budu muset hledat dlouho a daleko, ale redakce a tiskárna místních novin byly jen kousek cesty.

Pozamykal jsem kanceláře, skočil do auta a projel nedělním provozem, jako by mne čerti honili. Báł jsem se, abych se s Usherem Ruddem neminul, když už jsem ho konečně našel.

Zastihl jsem ho ještě v redakci. Právě se zuřivě hádal se Samsonem Fraserem. Když jsem vstoupil, oba zmlkli, jako když utne, uprostřed vybraných slov.

Oba věděli, kdo jsem.

Bobby Usher Rudd nadobro ztratil řeč. Ve tváři Samsona Fräsera se mísily potěšení, strach i úleva.

Řekl: "Bobby přísahá, že ta historka o fetování je pravdivá."

"Bobby je schopný přísahat, že jeho babička byla klabonosá opice."

Usher Rudd ukázal třesoucím se prstem na výtisk čtvrtěčních novin, ležících na Samsonově psacím stole, a konečně našel hlas. Chráptěl vzteky.

"Víš, cos způsobil?" Řval na mne, ne na Samsona. "Vyhodili mě z Řevu. Vystrašil jsi Rufuse Crossmeada a majitele tak, že už se bojím moje věci brát. Přitom jen mně..., mně vděčej za to, že měli v posledních letech takovej odbyt... Je to sprostý, zatraceně sprostý! Teď tvrděj, že se před všema lidma z tisku zesměšnil, protože otiskli nepravdivou zprávu o někom, kdo má otce, co se možná stane premiérem. Tvrdí, že se jim ten článek škaredě vymstil. Prej místo aby George Juliarda pohřbil, tak mu nakonec prospěje. Copak jsem to moh vědět? Říkám, je to zatraceně sprostý!"

Poznamenal jsem s hořkostí: "Muselo vám být přece jasné, že sir Vivian Durrige už nemá všech pět pohromadě, že neví, co říká."

"Lidi, co nevědí, o čem mluví, jsou přesně ty lidi, co mě zajímají."

To sebevědomé prohlášení, vyslovené ze vzteku, mi rázem osvětlilo tajemství Usherových úspěchů.

Řekl jsem: "Tehdy v Quindlu, když jsme se setkali poprvé..., to už jste se snažil něco proti otci vyhrabat, že?"

"Tss!"

"Snaží se vyhrabat cokoli na kohokoli," poznamenal Samson Fraser.

Potřásl jsem hlavou a zeptal se Ushera Rudda: "Kdo vás poštlal na mého otce?"

"Nikdo mě štvát nemusel."

Ne že bych křičel, ale mluvil jsem hodně důrazně. "Význáte se v autech, pohyboval jste se kolem nich celý život. Byl jste to vy, kdo nacpal do uzávěru olejové vany svíčku?"

"Cože?"

"Byl jste to vy? Kdo vás k tomu navedl?"

"Sakra, já se s váma nebudu bavit!"

V tom zazvonil na Fraserově psacím stole telefon.

Zdvihl sluchátko, chvíli poslouchal a pak řekl: "Ano." Zavěsil.

Jenže Usher Rudd nebyl novinářem jen tak pro nic za nic. Zeptal se podezíravě: "Neřek jste jim, aby spustili mašiny?"

"Řekl."

Usher Rudd se rozzuřil tak, až se od hlavy až k patě roztrásl. Řval: "Vy to tisknete bez té změny! Trvám na tom... já vás zabiju..., okamžitě to zastavte..., okamžitě..., jestli nevytiskneš, co od tebe chci, tak tě zabiju!"

Samson Fraser ho nebral vážně, a já, navzdory Usherovu běsnění, taky ne. Ono je snadné říct "zabiju", ale málokdo to opravdu dokoná.

"O jakou změnu jde?" zeptal jsem se.

Samson rozčileně vysvětloval: "Chce, abych otiskl, že ten dopis od sira Viviana je padělek, že vy jste ho padělal i s podpisem, a že ta historka o tom, jak jste bral drogy, je na sto procent pravdivá, a že jste schopný udělat cokoli, doslova cokoli, abyste ji vyvrátil."

Vzal z psacího stolu list papíru a zamával s ním.

"Dnes je neděle a jsem tu jen já a tiskaři, ale není tu nikdo, kdo by to dokázal přelomit. Zitřejší noviny jsou v mašinách, jen to rozjet."

"Umíš to přelomit!" Usher Rudd doslova tančil vzteky.

"Jenže to neudělám," řekl Fraser.

"Tak jednoduše tentokrát noviny nevytiskneš!"

"Nebud' směšný!"

Samson mi stránku textu podal.

Chtěl jsem si text přečíst, ale ta chvilka mé nepozornosti, na kterou Usher Rudd zřejmě čekal, stačila. Usher bleskově zmizel ve dveřích. Nebyly to však dveře ven z redakce, ale dvoukřídlé dveře do chodby směřující do nitra budovy, jak se pak ukázalo, přímo do tiskárny.

"Zastavte ho!" vykřikl Samson zděšeně.

"Jde jen o potištěný papír..." Dal jsem se do běhu.

"Ne..., jde o sabotáž..., může všechno zničit! Běžte, chyt'te ho!"

Jeho vzrušení bylo nakažlivé a přesvědčivé. Utíkal jsem za Usherem Ruddem chodbou, ze které vedly dveře do malých kanceláří, pak dveřmi na konci chodby do veliké prostorné místnosti, ve které bydlely jen obrovité válce bílého papíru, suroviny novin, a pak dalšími lítacími dveřmi do místnosti s vysokým stropem, kde bilo srdce novin, kde stála obrovitá rotačka, která ze sebe den za dnem chrlila dvacet tisíc krát dvacet a čtyři stránky místních novinek pro téměř celý Dorset.

Když jsem tam doběhl, stroj tiše hučel. Tvořilo ho osmřad soustav válců a jakási věž. Ze čtyř z nich vycházel červeno-zeleno-modrý arch titulní a poslední strany, po kterých následovaly pečlivě editované stránky černého textu, tištěné prastarým, ale stále dobře fungujícím knihtiskem na velkých válcích.

Později jsem se poučil, jak vlastně stroj pracuje, ale v tu vzrušující neděli jsem vnímal jen široké pruhy papíru, vinoucí se z jedné soustavy do druhé, putující mezi velkými válci s tiskařskou černí, aby nakonec vystoupaly stránka za stránkou na ústřední věž, kde se rozpadly na jednotlivé listy, které se naskládaly do hotových novin, balených po padesáti výtiscích.

Pracovali tu dva lidé, seřizovali přísun černi a zvolna urychlovali chod. Pruhy papíru se pohybovaly po válcích čím dál rychleji. Ozvalo se varovné zvonění. Hluk sílil.

Když jsem do toho hřmotu vběhl, Usher Rudd právě křičel na jednoho z mužů, aby rotačku okamžitě zastavil, ale muž si ho nevšímal.

Druhý muž zapnul další varovný signál a spustil stroje naplno. Místnost naplnil ohlušující řev tisku. Pondělní vydání hoopwesternských novin, dvacet tisíc výtisků, putovalo mezi válci, vzhůru na věž a zase dolů takovou rychlostí, že člověk stránky sotva rozeznal.

Samson Fraser ke mně doběhl ve chvíli, kdy jsem se na to vyjeveně koukal a křikl mi do ucha: "Nepřibližujte se k válcům za chodu. Kdyby vás chytly za prst, utrhnou vám celou ruku, vyrvou vám paži z těla až u ramene. Nestačíme zastavit stroj včas, kdyby vás chytil. Rozumíte mi?"

"Ano," křikl jsem.

Usher Rudd řval na jednoho z dělníků.

Pochopil jsem, že Fraserovo varování bylo naprosto klíčové.

Mezi soustavami válců byla sotva metr široká ulička, kde byl člověk rotačce na pospas. Když stroje stojí, lidé z tiskárny se tu klidně pohybují, vkládají matrice na válce a kontrolují stav válců s tiskařskou černí. Rotačka začne být nebezpečná v okamžiku, kdy se dá do pohybu, byť pozvolného. Dokáže vyrvat paži z těla nejen trhnutím, ale i v pomalém, krutém tempu, zcela neúprosně.

Později jsem zeptal, proč u válců nejsou nějaké bezpečnostní zábrany, aby k nim za chodu nikdo nemohl. Samson Fraser mi vysvětlil, že má staré zařízení, z doby před drastickým zpřísněním bezpečnostních předpisů. Bezpečnostní mříže prý má, jinak by nedostal povolení k činnosti. Mříže se roztahují a pevně zakotvují u strojů, ale jsou už staré, nemotorné, a je to prostě práce navíc. Lidé, kteří v tiskárně pracují, mají k rotačce respekt, vědí, co dovede, a stane se, že se prostě se zatahováním zábran nenamáhají. Je to jistě chyba, řekl Samson, ale dosud k žádnému neštěstí v jeho podniku nedošlo. V současné době už prý řada tiskáren jede na počítačové programy, ale staré, tradiční zařízení ještě stále slouží dobře, jako sloužilo už skoro století, a ostatně, moderní zařízení prý si nemůže dovolit, tím spíš ne, že má dost velkou poruchovost a navíc si člověk musí dávat ještě větší pozor na podobné blázný, jako je Usher Rudd. Proti bláznům prý žádná pojišťovna nepojišťuje.

Vymyslet pojistku bych mu dokázal, ale tehdy, v neděli večer, jsme na Ushera Rudda potřebovali spíš svěrací kazajku než pojištění.

Usher ještě stále řval na muže u stroje. Muž zahlédl přes jeho rameno Samsona Fräsera a jako by uviděl spasitele.

Jak jsem taky zvěděl až později, aby člověk stroj zastavil, stačilo stisknout jeden jediný červený knoflík na jediném z kontrolních panelů u válců, kde se seřizovala rychlost. Knoflíky nebyly malé, jen jako zvonky u dveří, ale široké, v průměru víc jak deset centimetrů, pružící. Samson Fraser ani tiskař se neměli k tomu, aby stroj zastavili, a já ani Usher Rudd jsme nevěděli, který z několika červených knoflíků je ten pravý. Rotačka burácela a Usher Rudd se nadobro přestal ovládat.

Věděl dobře, jak strašlivé nebezpečí u válců hrozí, pracoval přece u novin, strávil u tisku celý svůj život.

Chytil tiskaře za kombinézu a táhl ho ke hrůzné zkáze.

Tiskař, napůl v uličce zatracení, napůl ještě v bezpečí, začal zoufale křičet.

Samson Fraser řval na Ushera Rudda.

Druhý tiskař se běžel schovat do menší dílny přiléhající k velké.

Bez uvažování jsem po Usheru Ruddovi skočil a strhl ho zpět. Taký začal ječet. Tiskař, ještě stále v Usherově sevření, vycouval z nebezpečného prostoru, ruce automaticky připažené. Lepší je upadnout, než se chytit za smrtící válce.

Usher Rudd tiskaře pustil a soustředil svoji nezvladatelnou zlobu a zášť na mne. Už se nesnažil zastavit stroj, chtěl se pomstít za neodvratnou pohromu, kterou si sám přivodil.

Oči měl nepřítelny. Viděl jsem na něm, že místo tiskaře chce rotačce za oběť hodit mne. Kdybychom byli u rotaček jen my dva, možná by to dokázal. Samson Fraser po Ruddovi skočil, zatímco tiskař, zachráněný před zmračením, ještě jednou hrůzou zařval a prchal ke dveřím. Cestou nechtě vrazil do Ushera tak šikovně, že Usher ztratil rovnováhu.

Rudd odhodil Samsona, jako by nic nevážil, ale ten zlomek vteřiny stačil na to, abych od nejbližšího válce odskočil co nejdál. Usher Rudd mne vši silou tahal zpět, na dosah nebezpečí, ale já s ním usilovně bojoval, doslova o život, a je s podivem, kolik síly člověk v takovém okamžiku strachu dokáže ze sebe vydat.

Třeba přiznat ke cti Samsona Fräsera, že mi v boji s šíleným, kopajícím a bušícím zrzavým tornádem vydatně pomohl, byť možná i proto, že kdyby v jeho provozu došlo ke smrtelnému úrazu, byl by to jeho konec. Pravda je, že rozhodující ránu pěstí do hlavy, která Rudda napůl omráčila, mu uštědřil Samson. Rudd spadl tvář na zem. Sedl jsem si mu na záda a zůstal sedět, ať se kroutil, jak se kroutil, zatímco Samson šel pro širokou lepicí pásku, kterou se svazují balíky. S mojí pomocí pak páskou obtočil Ruddovi nejdřív jedno, pak druhý zápěstí a pak mu ruce svázal za zády. Pouta z nouze. Pak Samson Ruddovi stejným způsobem svázal i divoce kopající nohy. Převalili jsme svoji oběť na záda a zůstali nad ní celí udýchaní stát.

Pak jsme oba, každý z jedné strany, vzali Rudda pod paži a odtáhli ho do relativního klidu, do menší dílny, kde jsme ho posadili do křesla.

V dílně byli všichni tiskaři, vyděšení a ustaraní. Samson jim suše nařídil, ať se vrátí ke své práci, že se přece tisknou noviny. Pomalu, jeden po druhém uposlechl.

Rudd seděl v křesle a vykřikoval: "Za to může Wyvern, to on, za všechno může on! Měl bys jít po něm, ne po mně!"

"Nevěřím vám," řekl jsem s vědomím, že tentokrát říká pravdu.

Usher Rudd se snažil mě přesvědčit. "To Wyvern chtěl tvého tátu odstranit, to on, on chtěl mít Orindu v parlamentě. To on ji cpal nahoru, jako předtím Dennise. Byl schopnej všeho, jen aby tvého tátu nezvolili."

"Jako třeba sabotáž našeho vozu?"

"To jsem odmítl udělat. Jo napsat to, co chtěl, to jo. Šel jsem po Paulu Bethunovi celý týden, než jsem ho nachytl s tou štetkou, abych Wyvernovi vyhověl, aby lidi volili Orindu, ale sabotáž s autem, přezat brzdy lanka, jak Wyvern chtěl, to zas ne, to já ne! To na mě bylo moc. Já to neudělal."

"Ale ano, udělal jste to."

"Neudělal!"

"Co jste tedy udělal?"

"Nic."

"Váš bratranec Basil dobře ví co."

Usher Rudd proklel bratrance Basila. Použil jadná slova, jaká jsem ani neznal, neslyšel jsem je ani na závodištích.

Během té dlouhé zvučné kopolálie však taky přiznal, jak se pod range rovera soukal v tmavém obleku, který měl tehdy večer ve Spícím draku na sobě. Tehdy otec podal před veřejností tak skvělý výkon, že Wyvern dospěl k přesvědčení, že se ho zbaví, jediné když se podaří přivodit mu vážnější úraz. Prý se na Ushera Rudda hrozně rozzuřil, když sabotáž nevyšla.

Z Ushera Rudda zvolna vyprchala zuřivost. Začal skučet a pak popřel všechno, co jsme se Samsonem Fraserem od něho vyslechli.

Samson zavolal na policii. Joe Duke sice neměl službu, ale Samson znal všechny policisty osobně. Když odkládal sluchátko, ubezpečil mě, že můžeme počítat s okamžitým zásahem.

Usher Rudd řval: "Chci advokáta!"

Advokát mu byl dopřán. Strávil noc v cele a v pondělí dopoledne dostal od přepracovaného soudce pokárání za výtržnost v tiskárně místního listu (soudce neměl sebemenší představu o nebezpečí, jaké přitom hrozilo).

K žádné škodě nedošlo. Noviny vyšly v obvyklou dobu. Usher Rudd, pokročený a pokorný, odešel volný a bez úhony.

Promluvil jsem si s Joem Dukem.

"Tou svíčkou ucpal odtok z vany Usher Rudd," řekl jsem mu, "a požár založil Leonard Kitchens. Oba k tomu navedl Alderney Wyvern."

Joe Duke pomalu přikývl. "Vašeho otce ale stejně nezazabili, co? A pokud jde o vás..," usmál se. "Nikdy nezapomenu na tu noc, kdy hořelo, jak jste seděl polonahý na dláždění, přes sebe červenou přikrývku, a vůbec jste nedával najevo

bolest, přestože jste měl popálené ruce i nohy a byl jste potlučený pádem. Copak vy bolest necítíte?"

"Cítím, samozřejmě, ale tehdy se toho dělo tolik..."

"Vy jste zřejmě zvyklý na pády z dostihů, ne?"

"V dostizích upadne kůň... Asi ano, máte pravdu, už jsem spadl mockrát."

Zešíroka se usmál. "Tak proč to děláte?"

"Mám rád rychlost, těším se z ní, té se nic nevyrovná. A když o něco hodně stojíte, ochotně proto riskujete všechno a vůbec vám to nepřijde."

Zamyslel se. "Kdybyste hodně stál o to, aby se Orinda Nagelová dostala do parlamentu, riskoval byste..."

"Asi cokoli. Domnívám se, že na mého otce vystřelil Alderney Wyvern."

"Neříkám, že nemáte pravdu. Mohl zbraň propašovat ve vaku na golfové hole, je to docela možné."

"Ano."

"Ale v tom případě měl na mysli vraždu."

"Hm. Když byl tehdy svědkem toho, jak úspěšně otec vystoupil, nejspíš usoudil, že je třeba se ho co nejrychleji s konečnou platností zbavit."

"Zbláznil se."

"Je blázen."

Joe Duke věděl, že je otec hráčem v boji o moc, ale když jsem mu vyprávěl, jak se věci mají, pokud jde o Hudsona Hursta, velmi se zasmušil.

"Snad si nemyslíte, že by se Wyvern mohl znovu pokusit vašeho otce zabít?" řekl vylekaně.

"Wyvernovi teď jde o mnohem víc, a otec mu stále stojí v cestě. Pokud otce zvolí za předsedu strany, bude ve strašlivém nebezpečí, tím jsem si jistý. Musím se přiznat, že se toho strašně bojím."

Joe řekl zamyšleně: "Víte co...?"

"Ano?"

"Jen pro případ, že Wyvernovi možná křivdíme, když si myslíme, že tehdy střelil on... Chci říct, zatím je to jen teorie..."

Proč si to my dva celé neoficiálně neprojdeme? Proč neudělat rekonstrukci? Místo zbraně si s sebou vezmu hůl a donesu ji na místo ve vaku na golfové hole. Vynesu to nahoru do haly a namířím na vás, až půjdete přes náměstí, jako jste šel tehdy v noci, a pak si vyzkouším, jak se mi podaří hůl schovat do okapu. Co vy na to?"

"Uškodit to nemůže."

"Třeba přijdeme na něco, co nás zatím nenapadlo. To se při rekonstrukcích stává."

"Dobře."

"Musíme to ale odehrát v noci," řekl Joe.

"Stalo se to po dvanácté."

"Tak tedy po půlnoci. Nemám dnes službu. Provedeme to spolu, jen my dva."

Domluvili jsme se, že se ten večer sejdem u Spícího draka a že Joe vysvětlí vedoucímu hotelu, na co se chystáme.

Po telefonické domluvě jsem zašel za Orindou. Už se po sobotě a neděli vrátila domů.

Během uplynulých pěti let se k ní čas zachoval laskavě. Byla stále nápadně hezká a přitažlivá, zelené oči, černé řasy, pěkně nalíčená, hladká pleť. Byla klidnější, vyrovnanější, vypadala spokojeně.

Říkala mi "drahoušku" bez někdejší přepjatosti.

"Orindo!" objal jsem ji.

"Že jsi..., že jste ale vyrostl..., tedy, ani ne tak do výšky, ale zmužněl jste."

K obědu nám připravila salát a pak kávu a dietní colu.

Dobře věděla, jaký boj se ve straně odehrává. Řekla mi, že kdykoli probíhá takový souboj o vedení, politici sáhnou ke změně pravidel.

"Vymyslí si postup, jaký se všem může zdát spravedlivý, i když z vítěze radost mít nebudou. Teď všechno záleží na našich poslancích."

Zapomněl jsem už, jak moc Orinda rozumí politice.

"Asi to všechno znáte od Dennise," poznamenal jsem. "Od něho víte, jak to chodí."

"Ne, vyškolil mne Alderney Wyvern." Zamračila se. "Toho člověka už v životě nechci vidět."

"Víte o tom, že stejně jako ovládal vás a Dennise, teď Alderney Wyvern ovládá Hudsona Hursta?" poznamenal jsem jakoby nic. "Uvědomujete si, že jestli Hudson Hurst vyhraje volby a stane se ministerským předsedou, bude tady ve skutečnosti vládnout Alderney Wyvern?"

Orinda se zatvářila zděšeně. Zavrtěla hlavou. "Ne, váš otec je mnohem oblíbenější."

"Nezapomeňte na Schadenfreude."

Orinda se zasmála. "Máte na mysli škodolibé zadostiučinění z něčího neúspěchu?"

Přikývl jsem. "Dobrou polovinu kabinetu by potěšilo, kdyby to otec projel, nepřáli mu jeho triumfální úspěch v rybářské válce."

"Pro náš volební obvod by bylo ohromné, kdyby vyhrál." Zářivě se usmála. "Kdysi by mě ve snu nenapadlo myslet si něco takového, ale je to tak."

Řekl jsem Orindě o Joeových a svých plánech, o zamýšlené rekonstrukci.

Zeptal jsem se: "Pamatujete se na tu noc?"

"Samozřejmě, že ano. Zuřila jsem tehdy, protože mne nenavrhli jako kandidáta."

"Byla jste s Alderneym Wyvernem, když ta politická diskuse skončila?"

"Ne, nebyla. Měla jsem vztek a cítila jsem se mizerně. Jela jsem po skončení schůze rovnou domů."

"Nevybavujete si, jestli Alderney měl tehdy na té schůzi s sebou golfové hole?"

"To je zvláštní otázka! Míval je vždy vzadu v autě."

Orinda tehdy v noci jistě mého otce nenáviděla, ale nikdy by mu neublížila, neměla to v povaze, byla to slušná paní. Strávil jsem s ní v pohodě ještě něco přes hodinu a zajel pak do Pollyina domu, kde jsem čekal, až mi otec z Londýna zavolá, jak dopadlo hlasování.

Zavolal mi z auta. "Nic se nerozhodlo," řekl. "Rozpadli jsme se na tři skupiny a každá hlasovala jinak. Víme jen to, že se zítra bude hlasovat znovu."

"Vysvětlí mi to prosím."

Vyprávěl mi, jak vše probíhalo, o pochybnostech a taktických manévrech toho dne, a jak to nakonec dopadlo. Ani otec, ani Hudson Hurst nedostali dostatek hlasů potřebných k vítězství. Jill Vinichecková (školství), třetí kandidát, dostala nejmenší hlasů a vypadla ze hry. Další hlasování rozhodne mezi otcem a Hudsonem Hurstem. Těžko říct, kdo vyhraje.

Otec měl unavený hlas. Řekl, že jsou s Polly na cestě za mnou, že chtějí u ní doma strávit klidný večer. Prý udělal všechny zákulisní kroky, které udělat mohl a teď mu nezbývá než čekat, pro koho se jeho kolegové rozhodnou.

Vyprávěl jsem mu, že chystáme s Joem Dukem rekonstrukci. Po krátké poradě s Polly, sedící po jeho boku, otec prohlásil, že se v tom případě sejdem ve Spícím draku a společně se tam navečeříme.

Představa klidného večera dočista zmizela, než jsme dospěli od polévky k moučníku.

Ani já, ani Joe Duke jsme se sice se svými plány nijak netajili, ale taky jsme nečekali, že to vedoucí hotelu roztroubí do celého světa. Zřejmě to řekl všem, celému městu. V hotelu to hučelo jako ve včelím úle, stejně jako tehdy, jako v tu noc, co se tam pořádala večeře. Za otcem přišla spousta lidí. Tiskli mu ruku a přáli zdar.

Dostavil se Samson Fraser s fotografem a vyprávěl otcí podrobně, jak Usher Rudd strávil neděli. Otec byl náležitě zděšený.

Dostavil se i Usher Rudd, volný, sebevědomý, s nenávidnými očima plnými jedu. Díval se záštitně na otce a hovořil s někým mobilním telefonem.

Když se dostavil Joe Duke, zatvářil se polekaně, jak uviděl ty davy a zmatek. Otec mu ale při kávě odevzdaně řekl, že rekonstrukce bude tím věrohodnější, tehdy v noci byl hotel taky plný.

Otec taky prohlásil, že přes náměstí půjde se mnou, jako tehdy. Mně se to moc nelíbilo, ale Joe Duke s tím nadšeně souhlasil.

Lidé se ptali, proč čekat až do půlnoci? Všichni byli připravení na akci už v půl dvanácté.

Joe všem vysvětlil, že polovina pouličního osvětlení na náměstí se o půlnoci zhasíná, a má-li rekonstrukce proběhnout, podmínky musí být pokud možno stejné jako tehdy.

Přivezl s sebou v autě vak s golfovými holemi a všem ukázal vycházkovou hůl, schovanou v kostkovaném, dlouhém pouzdře.

Vedoucí hotelu se zamyšleně mračil a já se ho už už chtěl zeptat, jestli si nevybavil něco důležitého, ale Joe a davy lidí mne smetli dál, všichni už chtěli, aby představení začalo. No co, tak se vedoucího zeptám až pak, pomyslel jsem si.

Přišla půlnoc a polovina lamp na náměstí zhasla. Zbývající světla vrhala na kamenné dláždění černé stíny. Hlavní stan strany a dobročinný obchod na protější straně náměstí byly osvětlené jen spoře.

Když jsme s otcem vyšli ven, jediná jasně zářící světla byla světla ve Spícím draku, za našimi zády.

Domluvili jsme se předtím, že s otcem dojdeme do poloviny náměstí, zatímco si Joe přichystá svoji hůl, namíří ji na nás a prásk. Pak se Joe pokusí hůl schovat do okapu a k nám se z hotelu seběhnou lidé, jako se tehdy seběhli.

Skoro mě mrazilo z toho, jak opravdově všechno působilo, ale všichni kolem se usmívali.

Joe, povzbuzovaný hloučkem kolemstojících, vykročil ke schodišti, my s tátou na kamenné dláždění na náměstí.

Zastavil jsem se a ohlédl na průčelí Spícího draka, ale otec na mne přes rameno zavolal: "Dělej, Bene, pojď, ještě nejsme na místě!"

Znovu jsem se zadíval na hotel. Z jednoho okna vykukovala Joeova hůl, napolo zakrytá snad věčné kvetoucími muškáty.

V tu chvíli jsem si uvědomil tři věci.

Za prvé Joe ještě nemohl stačit vyjít do patra, projít halou a zaujmout místo u okna.

Za druhé to něco, co mělo být hůl, čouhalo z nesprávného okna.

Za třetí se to něco lesklo, a na konci, mířícím na náměstí, to mělo díru.

To není hůl, to je střelná zbraň!

Otec byl asi pět kroků ode mne, stál uprostřed náměstí. Vyrazil jsem k němu stejně rychle jako kdysi k Orindě nebo k tiskaři u rotačky. Neuvažoval jsem, jednal jsem podvědomě. Skočil jsem po otcí jako ragbista a strhl ho k zemi.

Ozval se skutečný výstřel. Přilétla skutečná kulka. Rozveselený dav lidí v hotelu to však netušil. Všichni to měli za součást hry a pobaveně se k nám hruli.

Kulka mne zasáhla ještě ve skoku, než jsem se srazil s otcem, jinak by zasáhla jeho. Do zad.

Proletěla mi pravým stehnem shora dolů až ke kolenu a při své vysoké rychlosti cestou napáchala mnoho škody na měkkých tkáních.

Síla střely se mnou zatočila tak, že jsem upadl na zem čelem ke Spícímu draku. Ležel jsem opřený o loket, celý jsem se třásl a hlavu jsem měl zmatenou. Celé moje tělo se bouřilo proti způsobenému násilí.

Joe Duke může být spokojený, bolesti cítím víc než dost. V očích jsem měl slzy a celý jsem se zpotil. Utrpěl jsem celou řadu různých zranění při pádu z koně, tehdy v noci při požáru jsem se taky třásl a cítil jsem se slabý, ale to, co jsem cítil po výstřelu, nesneslo přirovnání s ničím, neuměl jsem si do té doby vůbec představit, jaké to je, k neporovnání s

různými pohmožděninami nebo zlomeninami.

Nijak mi nepomohlo, že jsem uměl fyzikálně zdůvodnit střelu s vysokou počáteční rychlostí a její účinek. Vystřelil jsem jich do terče celé stovky. Střelil jsem jen do necitelného papíru. V tu chvíli jsem si nebyl jistý, jestli se mi ještě někdy bude chtít střilet.

Otec klečel vedle mne, obličej stažený úzkostí. Pravou nohavicí jsem měl prosáklou krev. Dav ze Spícího draka se dal do běhu, v čele s Polly. Slyšel jsem, jak zoufale volá: "Georgi! Ach, Georgi!"

Může se uklidnit, pomyslel jsem si, George netrefili, trefili mě.

Otec mne držel za ruku.

Nejen že to strašlivě bolelo, ale cítil jsem se všeobecně mizerně. Chtěl jsem něco, prostě něco, lehnout si, vstát, nějak se pohnout, ale nešlo to. Přál jsem si, aby někdo přišel s puškou a dorazil mě, aby mě někdo střelil do hlavy, jak se to milosrdně dělá s koňmi, abych přestal být, přestal cítit.

Čas plynul. Nebylo líp.

Soukromé vozy na náměstí nesměly, ale hasiči, sanitky a policejní vozy ano. Dorazila dvě policejní auta a jedna sanitka s blikajícími majáky. Policisté běželi do hotelu. Ze sanitky vystoupil člověk, přišel ke mně a roztříhl mi velkými nůžkami nohavici.

Nepřestával jsem si přát nirvánu.

Moje noha vypadala v chabém osvětlení hodně šeredně. Pak jsem pochopil, že střela nepoškodila hlavní stehenní tepnu. Kdyby ano, už bych vykrvácel. Kdesi v tom krvavém zmatku jsem mezi rozdrčenými svaly zahlédl cosi bílého.

Uvědomil jsem si s úžasem, že to je stehenní kost. Obnažená, ale nepoškozená.

Člověk ze sanitky zakryl zmasakrované tkáně velkým mulovým polštářem a šel nazpět k vozu. Otec mi řekl, že ten člověk šel přivolat lékaře. Když prý jde o střelné poranění, platí spousta zvláštních předpisů.

Je s podivem, že mne vůbec nenapadlo, že bych mohl o nohu přijít. Tak jsem o ni nepřišel. Když mi to později všechno zalátali a pospravili, přišel jsem jen o sílu, jakou člověk potřebuje, chce-li zvládnout pultunového steeplera nad pevnou překážkou. Přišel jsem o rychlost.

Z hotelu vyšla skupina lidí a nastoupila do policejních vozů. Byl mezi nimi Alderney Wyvern. Měl pouta.

Když vozy odjely, přešel k nám přes náměstí Joe Duke a sedl si vedle otce na paty.

Obrátil se ke mně: "Jste schopný vnímat, co říkám?"

"Ano."

Pokračoval: "Když jsem šel nahoru, abych si připravil hůl na správné místo, vyběhl za mnou vedoucí hotelu. Dohonil mne, než jsem došel do horní haly. Prý že to může být jen shoda okolností, ale před nějakou dobou, asi v jedenáct, se v recepci zapsal nový host a taky nesl vak s golfovými holemi. Prý si ho povšiml, protože měl na rukách rukavice."

Joe vstal, aby se protáhl, a za chvíli si zase sedl vedle mne na bobek. "Vnímáte, co říkám?"

"Ano," odpověděl jsem malátně.

"Slyšeli jsme, jak třeskla rána. Pak vedoucí odemkl jeden pokoj univerzálním klíčem a v pokoji jsme našli Alderneyho Wyverna.

Právě šel ke dveřím, v ruce vak s golfovými holemi. Hoteliér mu vak vytrhl a vysypal na zem. Byly v něm opravdu jen golfové hole."

Joe se nadechl a pokračoval: "Neměl čas schovat zbraň do okapu, ale měl ji tam, to se spolehněte. Zastrčil ji pažbou do jednoho koše s muškáty, co tam visí, opřenou o závěsné řetězy, hlavní k nebi. Zavolal jsem z toho pokoje ihned kolegům na stanici. Zatímco jsme čekali, než přijedou, zeptal jsem se ze zvědavosti, jak se Wyvern dozvěděl, že chystáme rekonstrukci, jak věděl, že bude mít příležitost vystřelit na George Juliarda."

Joe se ušklíbl. "Wyvern řekl, že mu zatelefonoval Usher Rudd." Znovu se na chvíli narovnal.

Otec se zeptal: "Jak si představoval, že mu to projde?"

Joe pokrčil rameny. "Minule mu to prošlo hladce, jednoduše odešel. Nebýt hoteliéra, možná by se mu to povedlo zase. Ale co bylo zvláštní..., Wyvern vůbec nebyl bojovný, spíš jako unavený. Pochopil, že vás dva nepřemůže a jednoduše to vzdal. Zatčení se vůbec nebránil, bylo to snadné."

"Z čeho ho obviníte?" zeptal se otec.

"Z pokusu o vraždu."

Usmál jsem se. "Deset liber penalty."

"Deset let," řekl Joe.

Příští ministerský předseda mne držel za ruku.

Držel jsem se ho pevně, jako kdybych z něho mohl načerpat sílu a útěchu, potřeboval jsem to.

Držel jsem ho za ruku jako malý kluk.